PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 28. AVGUSTA 1968 • LETO X., ŠTEVILKA 235 • CENA 50 PAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK DRAGO SELIGER
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

PRVA IZDAJA

SKLENJEN SPORAZUM O UMIKU ČET

OKUPACIJSKE SILE SE BODO UMIKALE POSTOPOMA, ROKI NISO DOLOČENI — SVOBODA, DUBČEK, ČERNIK IN OSTALI VODITELJI SO SE VRNILI V PRAGO, KJER BODO NAPREJ IZVAJALI ZAKONITO OBLAST — POSTOPNA »NORMALIZACIJA« V ČEŠKOSLOVAŠKI — MOSKVA PRISTALA NA POGOVORE ŠELE PO TRETJEM NEUSPELEM POSKUSU, SESTAVITI KOLABORACIONISTIČNO VLADO — SVOBODA: »RANE BODO ŠE KRVAVELE«

MOSKVA: Pogovori med češkoslovaško in sovjetsko delegacijo so se končali. Kakor pravi uradno sporočilo, so se sporazumeli, da se čete okupacijskih sil ne bodo vmešavale v notranje zadeve ČSSR in dosegli sporazum o pogojih umika teh čet v skladu z normalizacijo položaja na Češkoslovaškem. Tanjugov dopisnik iz Prage pa poroča, da vsebuje sporazum štiri točke in med drugim določa, da se bodo čete umikale postopoma, v treh etapah. Del okupacijskih čet naj bi v zadnji etapi ostal na zahodnih mejah ČSSR do »konsolidacije češkoslovaške armade«. Vsi zakoniti češkoslovaški organi bodo še naprej opravljali svoje dolžnosti v sedanji sestavi. – PRAGA: Češkoslovaška delegacija, v kateri so bili med drugim Svoboda, Dubček, Černik in Smrkovsky, se je včeraj dopoldne vrnila v Prago. Predsednik Svoboda je zgodaj popoldne govoril ljudstvu in dejal, da je mesto Češkoslovaške v socialistični skupnosti, hkrati pa je poudaril, da bodo rane, ki so bile zasekane v teh dneh, še dolgo krvavele. »Razvijali bomo socialistični družbeni sistem ter njegov demokratski in humani značaj. Pri tem pa ne bomo popustili niti za korak.« Sovjetski tanki se postopoma umikajo izpred državnih zgradb. Zvedelo se je, da je veleposlaništvo ZSSR v Pragi trikrat zaman poskušalo sestaviti kolaboracionistično vlado. Škoda, ki jo je povzročila okupacija, znaša 65 milijonov kron na dan.

SPORAZUM DOSEŽEN, DO KDAJ OSTANEJO TANKI? Telefoto: UPI

Besedilo sporazuma

MOSKVA, 27. avg. (TASS). Sovjetska agencija je objavila besedilo komunikeja o sovjetsko-češkoslovaških pogovorih:

»Od 23. do 26. avgusta letos so bili v Moskvi sovjetsko-češkoslovaški pogovori, pri katerih so sodelovali:

Sovjetski predstavniki — generalni sekretar CK KPSZ **Brežnjev**, predsednik ministrskega sveta ZSSR in član politbiroja CK KPSZ **Kosigin**, predsednik prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR in član politbiroja CK KPSZ **Podgorni**, član politbiroja CK KPSZ in predsednik ministrskega sveta RSFSR **Voronov**, član politbiroja CK KPSZ in sekretar CK KPSZ **Kirilenko**, član politbiroja CK KPZS in prvi namestnik ministrskega sveta ZSSR **Poljanski**, član politbiroja CK KPSZ in sekretar CK KPSZ **Suslov**, član politbiroja CK KPSZ in predsednik centralnega sveta zveze sovjetskih sindikatov **Šeljepin**, član politbiroja CK KPSZ in prvi sekretar CK KP Ukrajine **Selest**, sekretar CK KPSZ **Katušev**, sekretar CK KPSZ **Ponomarjev**, obrambni minister ZSSR **Grečko** in zunanji minister ZSSR **Gromiko**.

Češkoslovaško so predstavljali predsednik ČSSR **Svoboda**, prvi sekretar CK KPČ **Dubček**, predsednik ljudske skupščine ČSSR in član predsedstva CK KPČ **Smrkovsky**, predsednik vlade ČSSR in član predsedstva CK KPČ **Černik**, član predsedstva CK KPČ in prvi sekretar CK KP Slovaške **Bilak**, član predsedstva CK KPČ in namestnik predsednika slovaškega narodnega sveta **Barbirek**, član predsedstva CK KPČ **Pilar**, član predsedstva CK KPČ **Rigo**, član predsedstva CK KPČ **Špaček**, član predsedstva CK KPČ **Švestka**, predsednik centralne kontrolno-revizijske komisije **Jakeš**, kandidat za člana predsedstva CK KPČ in sekretar CK KPČ **Lenart**, kandidat za člana predsedstva CK KPČ **Šimon**, namestnik predsednika vlade ČSSR **Husak**, sekretar CK KPČ **Indra**, sekretar CK KPČ **Mlinař**, minister za narodno obrambo generalni polkovnik **Dzur**, pravosodni minister ČSSR **Kučera**, veleposlanik ČSSR v ZSSR **Koucky**.

● Nadaljevanje na zadnji strani

Deklaracija skupščine ČSSR

Skupščina se je vnovič izrekla zoper idejo o nevtralizaciji države

PARIZ, 27. avg. (Tanjug). Delegaciji DR Vietnama in ZDA se bosta jutri sestali na aveniji Kléber na svoji 19. seji. Zaradi najnovejših okoliščin je danes prišlo do nepričakovanega absurdnega uvoda. Oborožena intervencija varšavskega sporazuma na Češkoslovaškem je pripeljala predstavnika Severnega in Južnega Vietnama do besednega dvoboja, v katerem žrtev ameriške agresije brez vseh zadržkov odobrava vojaško intervencijo na Češkoslovaškem, predstavnik saigonskge režima pa, izkoriščajoč položaj, ki je nastal z intervencijo v ČSR, »brani« češkoslovaško ljudstvo. Predstavniku hanojske delegacije Nguyenu Than Lоju, ki samo ponavlja uradno stališče svoje vlade in partije, pomeni intervencija na Češkoslovaškem »krepitev enotnosti socialističnega tabora«. Šef južnovietnalske opazovalne delegacije na pariških pogovorih Pham Dang Lan je takoj zatem izkoristil priložnost in v neki svoji izjavi za tisk izrazil »sočustovanje« s Češkoslovaško, ker je, kakor je rekel, tudi Južni Vietnam »žrtev komunistične agresije«.

Devetnajsto zasedanje predstavnikov Hanoia in Washingtona prav tako poteka v trenutku, ko izbirajo kandidata demokratske stranke za predsedniške volitve ZDA. Na to okoliščino so se vse do pred nekaj dnevi vezali upi, da bo predsednik Johnson, zato, da bi pomagal Humphreyu, kljub nasprotnim trditvam morda vendarle izdal odlok o ustavitvi bombardiranja DR Vietnama, kar bi omogočilo, da bi se pariška pogajanja nazadnje premaknila z mrtve točke. Spričo okoliščin je intervencija varšavskega sporazuma na Češkoslovaškem podnetila bojaželjne ameriške kroge. Po ocenah na Zahodu pa so se istočasno povečale tudi možnosti republikanskega kandidata Nixona. Zahodni opazovalci pariških pogovorov, med katerimi so tudi komentatorji francoskega tiska, zato še vedno ne izključujejo možnosti, da bi Johnson, čeprav v poslednjem trenutku, vendarle storil potezo v zvezi s koncem vojne v Vietnamu in z njo zagotovil zmago kandidata svoje stranke.

Madžarske meje spet odprte

BUDIMPEŠTA, 27. avg. (Reuter). Madžarska časopisna agencija MTI sporoča danes, da je Madžarska spet odprla svoje meje za tuje turiste, ki zapuščajo deželo. Turisti, ki so ostali potem, ko so zaprli meje na Madžarskem, so nastanili v nekaj turističnih taborih.

Agencija dodaja, da so ponovno vzpostavili železniško zvezo iz Budimpešte v Avstrijo, Jugoslavijo in Romunijo.

Neki madžarski predstavnik je izjavil, da tujci spet smejo potovati na Madžarsko.

Štiri točke iz Moskve

Prvo poročilo o sporazumu – poslal ga je dopisnik Tanjuga iz Prage

PRAGA, 27. avg. (Tanjug). Iz dobro obveščenih krogov v Pragi se je zvedelo, da so rezultati pogovorov v Moskvi naslednji:

1. Vsi češkoslovaški ustavni organi, politične ter družbene organizacije bodo še naprej normalno in svobodno opravljali svoje funkcije v dosedanji sestavi.

Okupacijska vojska, vključno tudi sovjetski varnostni organi (KGB), se ne bodo več vmešavali v notranje zadeve Češkoslovaške.

3. Okupacijska vojska varšavskega sporazuma se bo umaknila iz Češkoslovaške v treh etapah: še danes se bo umaknila v nekatere vojašnice in na poligone, pozneje pa iz vse države. Na zahodni češkoslovaški meji pa bodo ostale nekatere enote sil varšavskega pakta, »dokler se ne bo utrdila češkoslovaška armada«. Zaenkrat ni znano, kako dolgo bo trajalo to obdobje konsolidacije.

4. Češkoslovaška stran je obljubila, bo poskrbela, da v tisku ne bo polemičnih člankov in napadov na države, ki so okupirale Češkoslovaško. Vendar pa ne bodo znova uvedli cenzure tiska; za izpolnitev omenjene obljube bodo skrbele notranje sile češkoslovaških časnikarjev.

Okupirana Praga: normalizacija, če je moč uporabiti ta izraz

Sovjetski tanki se umikajo iz središča mesta — Radio in listi se pripravljajo za vrnitev v legalo — Toda: doslej 122 mrtvih in več sto ranjenih, škoda pa se pne v stotine milijonov kron — Mali izdajalci in kolaboranti — velikih ni bilo — se skušajo čimprej spraviti na varno, proti meji

OD NAŠEGA POROČEVALCA

PRAGA, 27. avg. (Po teleksu). Popoldne je predsednik republike Ludvik Svoboda po radiu in televiziji govoril ljudstvu in ga seznanil z rezultati moskovskih pogajanj. Dopoldne sta zasedala vlada in parlament, ki sta poslušala poročilo svojih predstavnikov, Černika in Smrkovskega, ki sta skupaj s Svobodo, Dubčkom in Krieglom danes zjutraj prispela iz Moskve.

V trenutku, ko to poročam, še ne morem sporočiti, kako so ljudje v Pragi sprejeli vest o sporazumu. Lahko poročam le, kakšen je bil danes dopoldne položaj. Na vsak način je bil precej boljši kot sinoči. Sovjetske enote, doslej predvsem tankovske, se že umikajo iz središča češkoslovaške prestolnice. Sinoči in ponoči so deblokirali precej uradnih poslopij. Sinoči so bili tanki in oklepna vozila še pred zgradbo CK, na Hradčanih, na mostovih čez Vltavo, pred uredništvi časopisov, radia in televizije. Po mestu so na gosto krožile ruske patrulje in ko sem si ogledoval stanje v mestu, so me večkrat legitimirali. Na nekatere kraje so mi vstop preprečili. Pozno ponoči je bilo na več mestih slišati streljanje, včasih precej močno in dolgotrajno.

Danes dopoldne je položaj boljši. Ko sem znova obšel vse najvažnejše točke in ustanove v prestolnici, tankov nisem več videl. Po mestu še vedno krožijo oklepna vozila in nekatera poslopja so še blokirana. Med njimi je tudi zgradba CK, ki ga blokirajo močni oddelki vojske in oklepni avtomobili. Ni pa več tankov, ki so sinoči še bili tu. Oklepni avtomobili in okupatorjevi vojaki so tudi še pred uredništvi nekaterih listov. Vendar pa se v teh urah RTV in nekateri listi intenzivno pripravljajo za prehod na legalno delo v skladu z določili moskovskega sporazuma.

Večina listov, med njimi tudi organ CK KPČ »Rude Pravo«, so danes še izšli ilegalno. Promet po mestu se znova normalizira, kolikor se beseda normalno lahko uporablja v teh razmerah. Med avtomobili in avtobusi so pomešani ruski oklepniki. Ljudje se spet zbirajo po ulicah in na Prikopih je v teku velika akcija za zbiranje podpisov za popoln in takojšen umik okupatorskih čet.

Po podatkih, ki smo jih dobili danes opoldne, so okupatorji doslej na ozemlju ČSSR ubili 122 ljudi, več sto ali celo tisoč pa so jih ranili. V Pragi so ubili 25 ljudi, 312 pa so jih ranili. Škoda, ki jo trpi češkoslovaško gospodarstvo zaradi okupacije, pa je ... (Teleprinterska zveza s Prago je bila pretrgana).

Škoda, ki jo je povzročila okupacija petih držav, članic varšavskega pakta, znaša na dan 65 milijonov kron (približno 9,3 milijone dolarjev ali 6,5 milijonov rubljev po uradnem tečaju).

V tem trenutku, to je ob 15. uri, še vedno delujejo ilegalne svobodne radijske postaje. Obmolknila pa je okupacijska radijska postaja »Vltava«. Ta ruska postaja, ki si je pridobila nesmrtno slavo z neumnostjo svoje propagande, je še sinoči neverjetno divje in nekulturno napadala partijsko vodstvo, izvoljeno na nedavnem XIV. izrednem kongresu KPČ in zlasti Zdeneka Šilhana, novega člana predsestva CK KPČ, ki je do današnje vrnitve Aleksandra Dubčka opravljal dolžnosti prvega sekretarja. V tem trenutku še vedno ni znano, ali so v Moskvi priznali vodstvo, ki je bilo zakonito izvoljeno na izrednem kongresu. Na vsak način so se nekateri ljudje, ki niso zavzeli odločnega stališča proti okupaciji, povsem onemogočili, kljub temu, da niso šli do kraja in da niso prevzeli vloge kolaborantov.

Zanimivo za sedanji trenutek je, da nekateri mali izdajalci in kolaboranti — velikih in pomembnih reči ni bilo — že izginjajo s površja in iščejo razne možnosti, da bi se spravili na varno. Svobodne radijske postaje so danes organizirale akcijo, katerih namen in cilj je, zaustaviti partijskega sekretarja na srednjem Slovaškem, Rudolfa Klika, ki je sodeloval z okupatorji, danes pa je z avtom zbežal proti sovjetski meji. Svobodne postaje nenehno dajejo podatke o njem in pozivajo prebivalstvo, naj ga ustavi.

JANEZ STANIČ

Francoski tisk o plenumu CK ZKJ

PARIZ, 27.avg. (Tanjug). Današnji francoski tisk je priobčil odlomke resolucije plenuma CK Zveze komunistov Jugoslavije in poudaril jugoslovansko odločno obsodbo vojaške intervencije varšavskega pakta ter močno podporo okupirani Češkoslovaški. List »Figaro« piše, da CK ZKJ »nikomur ne priznava pravice do vojaške intervencije in zavrača kot docela nesprejemljive argumente, s katerimi varšavski pakt opravičuje svojo invazijo.« CK ZKJ, piše list, daje vso podporo KP Češkoslovaški in njenemu boju za neodvisnost ter zahteva konec okupacije in osvoboditev njenih voditeljev.

Avgustovska revolucija

Ni se še zgodilo, da bi socialistična država okupirala drugo socialistično državo in poskušala v imenu boja proti kontrarevoluciji vreči z oblasti socialistični režim. V noči med 20. in 21. avgustom se je torej Češkoslovaška znašla pred položajem, ki v zgodovini nima primere.

Toda kakor so Sovjeti posegli po »izvirnem« sredstvu, tako so tudi Čehoslovaki odgovorili na način, ki ni zapisan v nobenem vojaškem ali političnem učbeniku. In ob dogodkih, ki so sledili, je svet obnemel.

Ne glede na to, kakšna je vsebina moskovskega sporazuma, je danes popolnoma jasno, da je teden dni vseljudskega odpora v ČSSR več kot prepričljivo dokazal, da je tudi v dobi najbolj monstruoznih sredstev za množično klanje volja ljudstva odločilen činitelj.

Volja ljudstva bo za vselej ostala veliki pojem in simbol češkega avgusta. Ta volja je zasekala v sredo okupatorjevih načrtov in izkrčila pot do odločilnega preloma. In kakor je bila ta volja ključ odpora, tako je enotnost življenjski vir te volje. Ta skoraj nepojmljiva enotnost, ki jo težko vklopimo v miselni svet današnjega sveta, ki je izbrisal idealne kategorije iz svoje računice, pa je bila mogoča edino zato, ker si je komunistična partija Češkoslovaške v mesecih »praške pomladi« ustvarila v množicah tako podporo, kakršne najbrž danes nima nobena komunistična partija na svetu, ne glede na to, ali je na oblasti ali ne.

To ni podpora iz strahu pred policijskim terorjem, to ni podpora iz vere v resnice dogmatskega katekizma, marveč svobodni nenapisani dogovor ljudi — partijcev in nepartijcev — ki čutijo, da je KPČ premostila »prepad nezaupanja« med množicami in voditelji in jim brez demagoškega trobentanja o demokraciji priznala tiste osnovne svoboščine, ki niso monopol ideologije, marveč so globoko zakoreninjene v naravi človeka.

KPČ je s tem prebila nov »zvočni zid«, potrdila naše izkustvo zadnjih dvajsetih let, in tudi nam ter vsemu delavskemu gibanju pokazala pot v višjo sfero razvoja odnosov med ljudmi.

Zato se morda ne motimo, če trdimo, da bodo ti dnevi, ko se je vse češkoslovaško ljudstvo združilo ne na osnovi nacionalizma, marveč na osnovi vere v boljšo prihodnost, ki ji odpira pot KPČ, ostali zapisani v zgodovini kot »avgustovska revolucija«. Gledano s tega stališča so zastavo kontrarevolucije dvignile prav tiste države, ki so v imenu boja proti njej okupirale Češkoslovaško.

ANDREJ NOVAK

„Zaupanje ljudstva nam je bilo v krepko oporo“

Predsednik Svoboda je včeraj popoldne govoril ljudstvu — Po vsej ČSSR ocenjujejo z okupacijo nastalo škodo — Včeraj je govoril tudi Dubček, danes pa bosta govorila Smrkovski in Černik — Prva seja vlade

PRAGA, 27. avg. — Predsednik republike Svoboda se je s člani delegacije ČSSR vrnil iz Moskve v Prago. V Moskvi je bil podpisan sporazum o postopnem umiku okupacijskih čet. Okupacijske čete v Pragi se postopno umikajo izpred vladnih zgradb. Sovjeti so privolili v pogajanja šele potem, ko jim je trikrat spodletelo sestaviti kolaboracionistično vlado. V vsej ČSSR ocenjujejo škodo, ki jo je povzročila okupacija.

Predsednik ČSSR Ludvik Svoboda je ob 15.10 govoril ljudstvu po radiu. Dejal je, da se je po štirih dneh skupaj s tovariši Dubčkom, Černikom, Smrkovskim in drugimi vrnil iz Moskve. »Tudi vam ni bilo lahko,« je rekel Svoboda. »Nenehno smo mislili na to, kako preživljate te težke dni. Z globokim obžalovanjem smo sprejemali vesti o najtežjem — o izgubi človeških življenj,« je rekel Svoboda in izrazil globoko sožalje družinam in prijateljem žrtev.

Češkoslovaški predsednik je nadalje dejal, da so češkoslovaško delegacijo med bivanje v Moskvi zasipali z izrazi zaupanja iz vse dežele in da so ji dajali ti izrazi krepko podporo, ki je delegacija ni izneverila.

Dogodki so po njegovih besedah grozili, da bi utegnili sleherni hip privesti do najhujšega in najbolj tragičnega. Zato smo tudi storili vse, je dodal, da ne bi prišlo do tega in da ne bi nesmiselno tekla kri narodov, ki so zmerom živeli skupaj.

Svoboda je razen tega dejal, da bodo rane, ki so bile zasekane v teh dneh, še dolgo krvavele.

Predsednik ČSSR je v govoru ljudstvu izjavil, da je mesto Češkoslovaške v socialistični skupnosti. Dejal je, da se je napotil v Moskvo po dogovoru z vlado in se vrnil v Prago skupaj z vsemi, ki so tam sodelovali pri razgovorih. Vsi ti bodo pri priči prevzeli funkcije, na katere so bili izvoljeni po demokratični poti.

Svoboda je rekel, da so v Moskvi dosegli dogovor o postopnem umiku tujih čet. Dotlej pa, je dejal predsednik, »je njihova prisotnost realnost«.

Izrazi zaupanja, ki so prihajali k delegaciji v Moskvo, je rekel Svoboda, so tisto, na kar se bodo češkoslovaški voditelji zanašali pri dosledni socialistični graditvi dežele. »Razvijali bomo socialistični družbeni sistem ter negov demokratični in humani značaj. Pri tem ne bomo popustili niti za korak,« je poudaril.

Ob koncu približno deset minut dolgega govora je češkoslovaški predsednik pozval vse državljane, naj ohranijo enotnost in izpričajo modrost in odločnost.

Po poročilu svobodnega radia srednja Češka je bila danes dopoldne v Pragi seja češkoslovaške vlade, ki ji je predsedoval premier Oldřich Černik. Razpravljala je o poročilu o svojem delu v zadnjih dneh ter o obvestilu o pogajanjih, ki so jih v Moskvi vodili predstavniki češkoslovaške vlade in partije. Člani vlade so pozdravili predsednika Ludvika Svobodo, ki je prisostvoval seji. Vladno sejo so kmalu pretrgali in sklenili, da se bo nadaljevala jutri dopoldne.

Vlada je na seji sklenila pozvati vse ljudstvo in še posebej Pražane, naj preprečijo stihijske akcije ter ohranijo mir in treznost, ker bodo tako najbolj pomagali vladi pri normalizaciji življenja v deželi. Vlada bo o svojih ukrepih redno obveščala javnost.

Razen tega je vlada sporočila, da bodo prebivalstvu danes govorila predsednik Svoboda in prvi sekretar CK KPČ Aleksander Dubček. Jutri bosta govorila predsednik ljudske skupščine Josef Smrkovky in predsednik vlade Oldrich Černik.

Predsednik skupščine Jozef Smrkovsky je izjavil sodelavcem svobodnega radia Praga: »Ne bo lahko rešiti naše težavne razmere, a rešili jih bomo.«

Zjutraj, ko so se Svoboda, Dubček, Černik Smrkovsky in drugi člani zakonitega vodstva, ki so se udeležili težavnih pogajanj v Moskvi, vrnili

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

4. stran

Informace v češtině

Informace v češtině pro československé státní příslušníky, kteří se zdržují v současné době ve Slovinsku

Spoštovani bralci!

Prosimo vas, da posredujete novice v češčini našim češkoslovaškim prijateljem, ki so zaradi dogodkov v domovini ostali pri nas in začasno stanujejo po kampih, domovih in privatnih stanovanjih. Hvala!

Uredništvo »Dela«

Peterica napadalno išče izgovor

Moskva: »Kontrarevolucija nastopa z geslom o »tihi vojni« — Budimpešta: »Ljudje se ne bi upirali, če ne bi bilo kontrarevolucionarjev« — Varšava: »Velikanski pritisk protisocialističnih sil« — Berlin: »Novi komunizem gospodov Šika in Svitka«

Tisk »varšavske peterice« z napadi na dozdevno »kontrarevolucijo« še naprej pred svojo javnostjo opravičuje agresijo na Češkoslovaško, hkrati pa »kritizira« in napada vse tiste, ki se s tem dejanjem odkrite agresije in teptanja suverenosti socialistične države niso strinjali, predvsem Jugoslavijo in Romunijo.

Sovjetska zveza

MOSKVA, 27. avg. (Tanjug). Glasilo KP SZ Pravda, edini sovjetski list, ki je v dvanajsti izdaji objavil uradno sporočilo o uspešnem koncu češkoslovaško-sovjetskih pogajanj v Kremlju, v isti številki zelo ostro kritizira vršilca dolžnosti prvega sekretarja CK KP Češkoslovaške Šilhana, še zlasti, ker je menda predlagal nevtralizacijo ČSSR in izstop iz varšavskega sporazuma.

Čeprav je bilo sporočeno, da je Šilhan odločno zanikal poročila, ki so mu pripisovala ta predlog, ga »Pravda« še zmeraj napada in ga smerja s »samozvancem in političnim avanturistom«, ki se je trdno povezal z »revizionisti in kontrarevolucijo«.

To ostro obsodbo Šilhana vsebuje posebni dopis poročevalcev »Pravde« iz Prage Žuravskega in Majevskega, ki opisujeta razpoloženje v glavnem mestu Češkoslovaške in zatrjujeta, da so se na ulicah pojavila gesla o »nevtralizaciji in izstopu iz varšavskega sporazuma«. Dopisnika trdita, da nastopa kontrarevolucija z geslom o »tihi vojni«. Najbolj dejavne pri tem so po pisanju moskovskih dopisnikov skupine, ki se zbirajo okrog »izgubljenih dolgolasih fantov z noži in boksarji«.

Po pisanju Žuravskega in Majevskega pa je tiha vojna samo del kontrarevolucionarne strategije v Češkoslovaški. Dopisnika trdita, da je sinoči v zavetju noči zdrvel neki osebni avtomobil mimo sovjetskega stražarja, na katerega so iz avtomobila odprli ogenj iz strojne puške. K sreči, pristavljata dopisnika, se je stražarju posrečilo, da se je skril za drevo in z natančno odmerjenimi streli odgovoril na ogenj. Stražar naj bi bil, kot piseta dopisnika, ubil »dva bandita«.

Tudi v dopisu iz češkoslovaškega mesta Ostrave je govor o kontrarevolucionarjih, ki nasilno ovirajo državljane in delavce, da bi se pogovarjali s pripadniki zavezniških vojska oziroma brali sovjetski tisk. Dopisnik meni, da delujejo kontrarevolucionarji uskladeno in po poveljih iz centra.

Tudi drugi moskovski listi potrjujejo uradne obrazložitve o kontrarevoluciji, ki bi rada uničila pridobitve socializma v Češkoslovaški in odtrgala to državo iz socialistične skupnosti.

Po pisanju posebnih dopisnikov armadnega glasila »Krasnaja zvezda« in »Komsomolska pravda«, naj bi v Češkoslovaški delovale podtalne »protisocialistične sile«, zato je akcija petih držav članic varšavskega sporazuma povsem upravičena.

Niti eden izmed tukajšnjih listov danes ne omenja Jugoslavije in Romunije, čeprav je bilo to pričakovati po sinočnjem zelo ostrem napadu moskovske televizije na omenjeni državi.

Madžarska

BUDIMPEŠTA, 27. avg. (Tanjug). Madžarski dopisniki, ki so se te dni mudili na področju Slovaške, katero so okupirale madžarske enote, so sporočili danes svoje prve precej mračne vtise o položaju v tem delu sosedne države. Iz vsega, kar so sporočili časnikarji listov »Magyar Hirlap«, »Nepszabadsag« in Magyar Nemzet« je razvidno, da prebivalstvo Slovaške in drugih krajev države noče sodelovati z okupatorji. Res pa je, da budimpeški časnikarji pripisujejo razpoloženje prebivalstva vplivu »kontrarevolucionarnih sil«, ki da s propagando in na druge načine vplivajo na prebivalstvo. Madžarska vojska, pišejo dopisniki, se prilagaja temu položaju, če pa bo potrebno, bo znala z neogibnimi in učinkovitimi sredstvi ohraniti mir.

Z vse tisto, česar niso našli, kar pa so pričakovali, da bodo našli po vojaški akciji, dolžijo madžarski dopisniki »kontrarevolucionarne sile«, kakor da se ljudje sami po sebi sploh ne bi upirali intervenciji.

Madžarska vojska, ki šteje približno eno divizijo, je zasedla okrog 10.000 kvadratnih kilometrov tistega dela Slovaške, kjer živi pretežno madžarska narodna manjšina. Zasedeno ozemlje meri približno toliko, kot je merilo ozemlje, ki ga je Horthyjeva vojska okupirala ravno pred tremi desetletji po odloku dunajske arbitraže o razkosanju Češkoslovaške.

Madžarsko partijsko glasilo Nepszabadsag je danes med socialističnimi državami in komunističnimi partijami, ki jih kritizira, ker se upirajo oboroženi intervenciji, na prvo mesto postavilo Jugoslavijo in njeno partijsko vodstvo. Očita mu, da je nekritično izrazilo solidarnost s tistimi silami v Češkoslovaški, ki so bile trenutno prevladale, in zavrnilo sleherni argument petih socialističnih držav o »kontrarevolucionarni nevarnosti«. V Jugoslovanski oceni sploh ni zaslediti misli o tem, da je hkrati z bojem proti sektaštvu in dogmatizmu potreben boj proti desničarskim silam. Prav to naj bi bilo po mnenju lista značilno tudi za jugoslovansko stališče do madžarskih dogodkov. Nepszabadsag vsiljuje svojim bralcem misel, da »služijo jugoslovanski voditelji imperialistični propagandi«. Jugoslovanske voditelje, piše list, bi moralo skrbeti ne le to, kako imperialisti sprejemajo njihove besede, temveč tudi to, da so se znašli »na isti črti z Mao Ce Tungovimi avanturističnimi politiki.

Nadalje napada list tudi stališča LR Kitajske in SR Romunije. Hkrati pa se je list obregnil tudi ob novosadsko uredništvo lista »Maggar Szo« zaradi ugotovitve, da zbuja sedanja intervencija v Češkoslovaški žalostne spomine na ne tako davne čase, ko so madžarske enote vkorakale v Slovaško. Partijsko glasilo izraža osuplost, da je »Magyar Szo«, »list socialistične države, ki se je borila proti fašizmu in si izbojevala svobodo ob pomoči sovjetske vojske« sploh mogel napraviti takšno primerjavo. »Nepszabadsag« poudarja, da madžarske enote, ki so »priskočile na pomoč Češkoslovaški«, nimajo nič skupnega z nekdanjimi madžarskimi enotami.

Poljska

VARŠAVA, 26. avg. (Tanjug). Današnja »Trybuna Ludu« je hkrati s Tassovo novico, da so se pogovori med sovjetskimi voditelji in češkoslovaško delegacijo v Moskvi nadaljevali tudi 25. t. m. »v iskrenem, partijskem ozračju«, v daljšem uvodniku z naslovom »Kontrarevolucija se ne bo posrečila« označila sedanji položaj v Češkoslovaški kot »tiho kontrarevolucijo, ki je po svoji razredni vsebini istovetna z oboroženo kontrarevolucijo, vendar se od nje razločuje po obliki«. Čeprav je znano, da je češkoslovaška skupščina zavrnila vsako misel o nevtralizaciji Češkoslovaške, pa »Trybuna Ludu« vseeno piše, da so čedalje glasnejše zahteve po nevtralizaciji in po izstopu te države iz varšavskega pakta. Rešitev krize, piše list, mora temeljiti na varnosti, tako da bodo meje Češkoslovaške, ki so hkrati zahodne meje vse socialistične skupnosti, docela varne. To varnost pa lahko da samo navzočnost vojske varšavskega pakta ob vsej zahodni meji tabora, torej tudi na meji med ČSSR in ZR Nemčijo.

List trdi, da izvajajo na Češkoslovaško velikanski pritisk, da »protisocialistične sile« vsega sveta kar tekmujejo v provokacijah in lažnih informacijah ter blatijo ZSSR, Poljsko, NDR, Madžarsko in Bolgarijo. Med tiste, ki pomagajo organizirati ta pritisk, prišteva list LR Kitajsko in voditelje Romunije ter Jugoslavije. List končuje z ugotovitvijo, da »kontrarevolucija ne bo zmagala in da bodo njene sile uničene«.

Nemška DR

BERLIN, 27. avg. (Tanjug). Listi NDR še naprej pojasnjujejo okupacijo Češkoslovaške, češ da gre za varstvo socialističnih pridobitev v tej državi in za nasprotni udarec zahodnonemškemu imperializmu, ki naj bi bil poglavitni krivec kontrarevolucije v Češkoslovaški.

V komentarju z naslovom »Novi komunizem gospodov Šika in Svitka« je list »Neues Deutschland« danes ostro napadel imenovana češkoslovaška voditelja in Jugoslavijo. Novi komunizem, piše list, to so ravno tisti elementi, ki bi radi uvedli takšno socialistično gospodarstvo, ki naj škoduje življenjskemu standardu ljudstva. List obtožuje Šika, da je nedavno dovolil precejšnjo podražitev živil in drugega blaga za splošno porabo. Obtožujejo ga, da je hotel množično brezposelnost po »jugoslovanskem zgledu«.

V NDR trdijo, da se položaj v Češkoslovaški še zaostruje, vzrok pa so kontrarevolucionarne in protisocialistične sile. Uradna vzhodnonemška agencija ADN trdi, da so reakcionarne sile v Češkoslovaški že poprej predvidele »dan X«, ko naj bi se začela odkrita kontrarevolucija.

V NDR pa so prvič priznali, da je Praga prelepljena z gesli proti okupaciji sil varšavskega sporazuma. O teh geslih trdijo, da so »protisovjetska«. ADN poroča iz Prage, da »sovjetski vojaki disciplinirano in z žrtvami izpolnjujejo svojo težko in odgovorno dolžnost«. Odpor češkoslovaške mladine proti silam varšavskega pakta pa agencija pojasnjuje s »pomankljivo politično izobrazbo«.

Intenzivna politična dejavnost

Deseta seja CK ZKJ pokazala smer politične dejavnosti v državi

BEOGRAD, 27. avg. (Tanjug). Kot poročajo dopisniki Tanjuga, je opaziti v mnogih vaseh in mestih, podjetjih ter organizacijah ZK, Socialistični zvezi, sindikatih in drugod po X. seji CK ZKJ zelo intenzivno politično dejavnost.

Kot pravijo je X. seja pokazala smer politične dejavnosti v vsej državi, v kateri je opaziti pripravljenost delovnih ljudi, da se enotno lotijo uresničevanja smernic.

Po zadnjih vesteh se kaže družbenopolitična dejavnost v mnogih kolektivih tudi v krepitvi delovnega poleta, kar močno spodbuja uresničevanje smernic gospodarske in družbene reforme. To potrjujejo tudi telegrami, ki jih kolektivi pošiljajo centralnemu komiteju ZKJ. Število telegramov in pisem, ki jih pošiljajo predsedniku Titu, CK ZKJ in ZIS, narašča iz dneva v dan. Na zborovanjih in sestankih po vsej državi delovni ljudje zahtevajo, da se češkoslovaškemu ljudstvu omogoči neovirano graditi socializem.

V mnogih mestih so sestanki organizacij Zveze komunistov in Socialistične zveze, na katerih razpravljajo o okupaciji Češkoslovaške.

Brezplačno zdravljenje za Čehoslovake

LJUBLJANA, 27. avg. — Po dogovoru s komunalnimi zavodi za socialno zavarovanje obvešča republiški zavod za Socialno zavarovanje Češkoslovaške turiste, ki začasno prebivajo na ozemlju Slovenije, da imajo pravico na zdravstveno varstvo po določbah konvencije o socialnem zavarovanju, sklenjene med Jugoslavijo in ČSSR, v breme našega socialnega zavarovanja.

Turistom, ki se ne morejo vrniti v domovino, ni treba plačati obveznega prispevka k stroškom zdravstvenih storitev (zdravila, prevozi itd.). Zaradi tega prosi zdravstvene zavode, da jim participacije ne zaračunajo. Potrebno pa je, da se te storitve posebej evidentirajo in obračunajo. O tem, kdo bo nosil izdatke za participacijo, se bodo dogovorili pozneje komunalni zavodi za socialno zavarovanje, zdravstveni centri in prizadeti zdravstveni zavodi.

V Dalmaciji se je zmanjšalo število gostov

Za september napovedujejo »novo invazijo« tujcev, pa tudi lepše vreme

SPLIT, 27. avg. (Tanjug). V Dalmaciji je zjutraj zopet posijalo sonce. Turisti so hiteli na plažo, v strahu, da se bo vreme zopet poslabšalo.

Na kopališčih je danes bilo več prostora, pa tudi na letališčih, avtobusnih in železniških postajah ni več take gneče.

V splitski gospodarski zbornici ter v nekaterih potovalnih uradih in gostinskih podjetjih zatrjujejo, da je gostov na morju manj tudi zaradi dogodkov na Češkoslovaškem. Novi turisti iz Češkoslovaške ne prihajajo več, kot so poprej računali. Tudi gostov iz drugih držav se je polotil nemir, tako da so nekateri skrajšali svoje počitnice.

Zaradi dramatičnih dogodkov na Češkoslovaškem bo najbrž tudi manjši priliv turistov v septembru. Za ta mesec je tu sicer napovedana »nova invazija« tujih turistov, ker so sklenjene pogodbe za mnoge tuje skupine. Napovedujejo tudi lepše vreme.

Seja IK CK ZK BiH

SARAJEVO, 27. avgusta (Tanjug). Na seji izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Bosne in Hercegovine, ki se je je udeležil tudi predsednik CK Cvijetin Mijatović, so razpravljali o aktivnosti organizacije Zveze komunistov v zvezi z okupacijo ČSSR, pa tudi o načinu seznanjanja članstva ZK in delovnih ljudi v BiH z resolucijo 10. seje CK ZKJ.

AVSTRIJSKA PRIPRAVLJENOST NA MEJI — Nekje na avstrijsko-češkoslovaški meji avstrijski vojaki nakladajo granate v tanke. Foto: UPI

MILAN MAVER: NEIZPODBITNA ARGUMENTACIJA

— Kot je rekel tovariš Marx že na Jalti, ne more biti neke posebne češkoslovaške poti ...

„Izzivanje vsega človeštva"

Z vsega sveta še naprej prihajajo obsodbe in protesti proti okupaciji

DUNAJ, 27. avg. (Tanjug, UPI, KJODO, AFP, AP). — Voditelj avstrijskih socialistov dr. Kreisky je ocenil, da je stališče generalnega sekretarja U Tanta v zvezi z dogodki na Češkoslovaškem nedopustno. Izrazil je mnenje, da najvišjemu funkcionarju svetovne organizacije ne bi bilo treba odpovedati svojega obiska v Pragi 26. avgusta.

Medtem ko izredno ostro kritizira U Tantovo odpoved obiska, vprašuje dr. Kreisky v nekem pravkar objavljenem članku: »Mar U Tantu ni bilo treba takoj odpotovati v Prago, da bi videl, kaj se tam dogaja? Mar mu ni bilo treba zahtevati pogovora s člani vlade, ki so ga pozvali? U Tant se je spet prenaglil, ne da bi dobro premislil.«

V vsej Avstriji so danes dopoldne za pet minut prenehali delati v znamenje proteta proti invaziji v sosednji Češkoslovaški.

Japonski premier Eisaku Sato je danes izjavil, da je okupacija Češkoslovaške japonski narod pretresla. Vladajoča liberalno demokratska partija mora, po njegovih besedah, o tem problemu postaviti jasno politično stališče, ki bo »v skladu z občutki ljudstva.«

Generalni sekretar partije Takeo Fukuda je s tem v zvezi izjavil, da je okupacija Češkoslovaške »izzivanje vsega človeštva« in da ob tem Japonska ne more ostati neprizadeta. Fukuda je to priložnost izkoristil in povedal, da je japonska vojaška nevtralnost, za katero se prizadeva japonska socialistična partija, samo ideal. Dogodki na Češkoslovaškem so, po njegovih besedah »zadeva, ki jo je treba upoštevati, kadar razmišljamo o ameriško-japonskem obrambnem sporazumu«, ker je »vzhodnoevropski incident raztreščil na koščke koncept o vojaški nevtralnosti«.

Italijanski zunanji minister Giuseppe Medici je izjavil, da invazija na Češkoslovaškem nasprotuje osnovnim načelom sporazuma o nerazširjanju atomskega orožja. Medtem ko je opomnil, da je italijanska vlada pripravljena podpisati to pogodbo, je Medici dejal, da jo silijo dogodki v Pragi k razmišljanju. Podpisovanje pogodbe prav zdaj, med okupacijo Češkoslovaške, bi pomenilo, da Italija priznava kršitev te pogodbe s strani Sovjetske zveze in njenih zaveznikov v varšavskem sporazumu — je izjavil Medici.

Giuseppe Medici je na koncu dejal, da mora italijanska vlada, po posvetih s svojimi zavezniki, nujno proučiti svoje odnose z vzhodnoevropskimi deželami.

Na predlog Mednarodne federacije transportnih delavcev bo sindikat britanskih transportnih delavcev začel nocoj opolnoči enodnevni bojkot vseh ladij in letal, ki bodo prispeli iz petih dežel varšavskega sporazuma. Tako sporoča predstavnik tega britanskega sindikata, ki ima milijon in pol članov. Bojkot bodo izvedli v vseh britanskih lukah. V londonski luki je trenutno najmanj pet ladij iz omenjenih dežel. Na britanska letališča bodo poslali predstavnike sindikata, ki naj bi zagotovili izvajanje enodnevnega bojkota letal iz pet vzhodnoevropskih dežel.

Britanska vlada je prepovedala večtedensko turnejo zbora sovjetske Rdeče armade, ki bi moral pripotovati v London 9. septembra. Turnejo so prepovedali zaradi vojaške intervencije petih socialističnih dežel v Češkoslovaški.

Britanija je prav tako odložila sovjetsko-britansko razstavo v Moskvi.

Te odloke je sporočil sinoči britanskemu parlamentu šef Foreign Officea Michael Stewart.

Norveška atletska federacija je ukazala svojim organizacijam, naj do nadaljnjega prekinejo vse zveze s podobnimi organizacijami v Sovjetski zvezi, Poljski, Vzhodni Nemčiji, Madžarski in Bolgariji.

V Buenos Airesu se je včeraj začela seja sveta mednarodnega združenja pravnikov. Ob otvoritvi seje je svet poslal poziv ZN, naj »z miroljubnimi sredstvi vplivajo na ponovno vzpostavitev suverenosti in neodvisnosti Češkoslovaške«.

Izmed predstavnikov štirideset dežel je za poziv glasovalo 36 predstavnikov, dva sta se vzdržala, dva pa sta glasovala proti pozivu. Proti pozivu sta glasovala predstavnika Sovjetske zveze in Francije.

Podpora resoluciji CK ZKJ

V Sloveniji se nadaljujejo protestna zborovanja in akcije za pomoč češkoslovaškim državljanom, ki so trenutno pri nas

Po vsej Sloveniji se nadaljujejo protestna zborovanja zaradi dogodkov na Češkoslovaškem. Naši ljudje soglasno obsojajo agresivno dejanje proti suvereni socialistični državi. Hkrati se nadaljuje akcija solidarnosti s češkoslovaškimi državljani, ki so trenutno pri nas.

Maribor

V Mariboru se je v zadnjih 24 urah ustavilo več sto češkoslovaških državljanov, ki se z morja vračajo v domovino. Nekateri, ki so doslej prebivali v Mariboru, so že preko Avstrije odpotovali, drugi pa bodo še nekj časa ostali v Mariboru Na občinskem odboru RK smo izvedeli, da so doslej nabrali na žiro računu za pomoč češkoslovaškim državljanom 50.000 din. To pa je še vedno premalo. Zato je odbor danes pozval vse delovne organzacije in posameznike, ki še niso nakazali pomoči, naj to čimprej storijo. Na občinskem odboru so se oglasili tudi nekateri romunski, poljski in madžarski državljani in zaprosili za pomoč.

Predsinočnjim se je sestalo več kot 200 zdravstvenih delavcev zdravstvenega doma Maribor na protestnem zborovanju ob okupaciji ČSSR. Direktor primarij dr. Adolf Drolc je odločno obsodil okupacijo in orisal razvoj dogodkov v tej državi od Hitlerja do današnjih dni. Udeleženci zborovanja so obsodil agresijo in zahtevali, naj se okupatorske vojske umaknejo iz države.

Sklenili so, da bodo v zdravstvenem domu zbirali prispevke za češkoslovaške državljane. Zdravstveni dom je sprejel v svojem počitniškem domu v Seči nekaj češkoslovaških družin, ki jim nudi brezplačno hrano in stanovanje.

V SNG Maribor bodo pripravili prihodnji torek ali sredo akademijo solidarnosti s češkoslovaškim ljudstvom. V programu bodo sodelovali vsi ansambli Opere in Drame z deli češkoslovaških in jugoslovanskih avtorjev. Predvidevajo tudi sodelovanje češkoslovaških umetnikov. Vstopnine ne bo. Pobirali pa bodo prostovoljne prispevke za pomoč prizadetim češkoslovaškim državljanom.

M. K.

Prekmurje

Občinska vdostva SZDL v Pomurju so ob dogodkih v ČSSR močno povečala svojo aktivnost in organizirajo v mestih in na podeželju številne pogovore na sedežih krajevnih organizacij o mednarodnem položaju in o resoluciji CK ZKJ. Na vseh dosedanjih sestankih, ki se jih udeležujejo poleg članov občinskih političnih aktivov tudi poslanci, so občani enotno podprli naše politično vodstvo.

V soboški in radgonski občini bo takih sestankov, ki so za posamezne krajevne organizacije združene, nad 30. Te dni so bili v soboški občini najbolj mnnožično obiskani sestanki v Rogaševcih, Beltincih in na Tišini.

V četrtek bo v Gornji Radgoni tudi sestanek vseh vodstev družbeno političnih organizacij, ki bodo razpravljale o resoluciji CK ZKJ in o tezah za spremembo ustave.

B. B.

Celje

Upravni odbor v tovarni EMO je sklenil, da bo 38 gostov iz ČSSR še naprej ostalo v njihovem počitniškem domu v Crikvenici. Tem gostom poteče 29. avgusta desetdnevno letovanje, vendar bodo ostali v domu verjetno tudi po poteku sezone.

Sedaj letuje na Češkem tudi 38 delavcev iz tovarne EMO, Cinkarne in profesorjev celjske gimnazije. V tovarni EMO poskušajo vsak dan dobiti zvezo s Frydlandom, vendar jim to do sedaj še ni uspelo.

M. B.

Koper

Včeraj dopoldan je bil v Kopru sestanek kordinacijskega odbora RK na katerem so se s predstavniki čeških skupin pomenili o nadaljnjem sodelovanju. Češkoslovaški zdravniki bodo delali v ambulantah, kjer imajo na razpolago vse instrumente in zdravila. Na srečo resnejših obolenj do sedaj še ni bilo. S češkoslovašikimi vodji so se tudi dogovorili, da se bodo gosti iz campov preselili v počitniške domove. Tako bo laže s prehrano posebno pa še zaradi otrok.

Pomoč še prihaja. Oglašajo se občani in ponujajo sobe. Na radio Koper deluje stalna skupina čeških prevajalcev, ki posredujejo v biltenu in v posebnih oddajah na radiu Koper vse najnovejše vesti. RK tudi daje denar za bencinske bone vsem tistim češkoslovaškim državljanom, ki žele oditi domov.

J. J.

Tolmin

Potem, ko je politični aktiv tolminske občine soglasno obsodil agresijo sil varšavskega pakta na prijateljsko Češkoslovaško in podprl resolucijo CK ZKJ, so se včeraj popoldan sestali na izrednih odprtih sestankih tudi komunisti iz Tolmina, Kobarida, Bovca in Podbrda. Člani političnega aktiva so jim podrobno obrazložili akt agresije ter resolucijo našega CK. Sestanka so se udeležili tudi številni nečlani ZK.

L. K.

Idrija

Tudi v idrijski občini se vrstijo protesti. Po vseh gospodarskih organizacijah, ustanovah in zavodih na zborih člani kolektiva obsojajo vojaško okupacijo Češkoslovaške. Sestal se je tudi politični aktiv v Idriji ter poslal protestno resolucijo vsem petim veleposlaništvom agresorskih držav.

Gospodarske organizacije nakazujejo pomoč češkim turistom, ki so v Jugoslaviji Kolektiv rudnika živega srebra je nakazal v ta namen 30.000 din.

J. J.

Novo mesto

Prebivalci Dolenjske še naprej ostro obsojajo vojaško intervencijo varšavske peterice na Češkoslovaškem in na javnih razpravah ter zborovanjih zahtevajo, naj se ruski agresorji takoj umaknejo iz okupirane Češkoslovaške. Občani tudi izražajo javno podporo resoluciji CK ZKJ. Na razširjeni seji komiteja občinske konference ZK v Črnomlju, na kateri so bili tudi sekretarji krajevnih organizacij in aktivov ZK v delovnih organizacijah, so se dogovorili za organizacijo javnih razprav o resoluciji v vseh delovnih organizacijah na terenu.

Češkoslovaški državljani — v Novem mestu ji je 15 — so našli zatočišče v hotelu Metropol, nekaj pa so jih gostoljubno vzeli pod streho novomeščani.

J. S.

Obiski naših veleposlanikov

DJAKARTA, 27. avg. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Indoneziji Budimir Lončar in indonezijski zunanji minister Adam Malik sta danes izmenjala mnenja o razmerah na Češkoslovaškem, ki so nastale zaradi vojaške intervencije držav varšavskega pakta. Ob tej priložnosti sta bila oba mnenja, a ima lahko kršitev integritete Češkoslovaške daljnosežne negativne posledice na razvoj mednarodnih odnosov ter mir v svetu.

Tanjug poroča iz Kartuma, da je jugoslovanski veleposlanik v Sudanu Gojko Žarković danes obiskal podpredsednika vlade ter zunanjega ministra Ali Rahmana. V pogovoru sta izmenjala mnenja o vojaškem vmešavanju petih držav varšavskega sporazuma na Češkoslovaškem, o pripravah za napovedano konferenco neuvrščenih držav ter drugih vprašanjih, ki zanimajo obe državi.

Iz Londona pa poroča Tanjug, da je jugoslovanski veleposlanik v Veliki Britaniji Ivo Sarajčić danes obiskal britanskega zunanjega ministra Stewarta. Kot izjavljajo, sta se pogovarjala o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

Besedni dvoboj pred 19. sejo v Parizu

Predstavnik DRV podprl SZ, predstavnik Saigona »sočustvuje« s ČSSR

PARIZ, 27. avg. (ČTK). Češkoslovaška ljudska skupščina se je v današnji deklaraciji vnovič izrekla zoper idejo o nevtralizaciji Češkoslovaške. Opozorila je tiste državljane, ki so zadnje dni predlagali nevtralizacijo, da bi enostranski razglas države o njeni nevtralnosti bil brez zakonitega učinka in da ne bi zavezoval drugih držav, da bi spoštovale to nevtralnost.

Trajna nevtralnost, piše v deklaraciji skupščine, je mogoča edinole na podlagi sporazuma med zaintersiranimi državami. Zatorej bi ne bila učinkovita nobena izjava o nevtralnosti, saj bi je ne bilo mogoče uresničiti.

Ne smemo pozabiti, piše v deklaraciji, da je najnujnejša naloga dneva odhod okupacijskih enot in ponovna vzpostavitev oblasti edine češkoslovaške vlade, ki jo vodi Oldřich Černik, ter vseh drugih ustavnih in političnih voditeljev: Dubčka, Smrkovskega, Kriegla in drugih. Samo z izpolnjevanjem teh zahtev si bo naša država zagotovila status socialistične, suverene in svobodne države.

Kar zadeva varšavski sporazum o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči, poudarja deklaracija, smo ga podpisali v trdnem upanju, da bo zagotavljal naš miroljubni socialistični razvoj. Češkoslovaška izpolnjuje vse obveznosti, ki izvirajo iz tega sporazuma, in jih ni nikoli zanemarila. Vse, kar zahtevamo, je to, da naši partnerji prav tako tankovestno spoštujejo odločbe tega sporazuma, piše na koncu deklaracije ljudske skupščine.

Janez Stanič: S poti v okupirano rago

Med pesimizmom in optimizmom

Praga v pričakovanju moskovskih rezultatov — Delna cenzura v zameno za umik čet — Potovanje med okupacijskimi tanki — Povsod enotnost

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

PRAGA, 26. avg. — Atmosfera v Pragi je tudi danes popoldne popolnoma podrejena pričakovanju rezultatov moskovskega pogajanja. Širijo se različni glasovi, med njimi tudi nekaj optimističnih, vendar zanesljivih vesti ni. Po eni od teh vesti naj bi bil sporazum dosežen na osnovi sklepa, da se bodo okupacijske sile umaknile iz ozemlja ČSSR, v zameno pa naj bi češka stran privolila v cenzuro, vendar samo v tem smislu, da bi preprečili odkrito objavljanje protisovjetskih člankov in materiala.

Včeraj so češkoslovaška vlada, parlament in CK poslali skupno pismo predsedniku Svobodi v Moskvi, v katerem zahtevajo, naj začasno prekine pogajanja in pride domov, da bi se točno informiral o položaju v deželi. Obstaja namreč strah, da člani češkoslovaške delegacije v Moskvi niso novolj obveščeni o stanju doma in o razpoloženju ljudi. O prvem in drugem je tudi v Pragi mogoče reči samo to, da je v glavnem enako kot zadnje dni. Okupacijske čete varšavskega pakta ne spoštujejo nobenih točk ukaza skupnega poveljstva, ki se tičejo njihovega obnašanja. Tako so na primer vedno obkoljene nekatere najvažnejše državne in partijske ustanove in delo je skrajno težko. Danes ob deveti uri so po vsej deželi izvedli četrturno protestno generalno stavko. Ob uri, ko se je stavka začela, sem bil v enem izmed mestec med Bratislavo in Brnom. Na poti proti Pragi so tulile vse tovarniške in avtomobilske sirene, zvonili so cerkveni zvonovi in vse delo je stalo. Iz podatkov, zbranih po poti, je razvidno, da je bila stavka popolna.

Promet po notranjosti je mogoč, čeprav ni mogoče reči, da poteka normalno. Na cesti je veliko okupacijskih vozil in nekajkrat se je zgodilo, da smo morali voziti sredi kolone sovjetskih enot. Pred njimi so nas ljudje opozarjali in povedali, da se pomika v smeri proti Pragi 200 sovjetskih tankov, tako da smo se morali dalje prebijati po stranskih poteh. Pred Prago sovjetske enote kontrolirajo vsa vozila, vendar preiskujejo natančno samo nekatera. V vseh krajih, skozi katere smo potovali, se nam je nudila ista podoba: poplava protestnih napisov, med katerimi jih je mnogo v ruščini, visijo črne zastave, ali pa zastave na pol droga, vsi kažipoti so uničeni ali pa postavljeni v nasprotno smer. Imena vseh mest in vasi so odstranjena. Pač pa je dobro opazno obveščanje domačih potnikov, ki jih je sicer malo.

Potovanje od Bratislave do Prage je potrdilo, da vlada po vsej deželi velika enotnost.

ZDA: ZSSR ni prekoračila črte med NATO in varšavsko zvezo

Rusk ostreje od Johnsona opozoril na posledice agresije — Washington ni za »atlantski vrh«, je pa za krepitev NATO

WASHINGTON, 26. avg. (Tanjug). V ZDA so uradno mnenja, da ZSSR z invazijo na ČSSR ni prekoračila linije, ki loči varšavski pakt od atlantskega. Ameriški uradni krogi pa se zavedajo, da bi se utegnili povečati očitki o delitvi na interesne sfere, če ameriška vlada ne bi bolj ostro obsodila sovjetske agresije ČSSR.

Zato je zunanji minister Dean Rusk z ostrejšimi besedami kot Johnson opozoril na posledice, ki bi jih napad peterice na ČSSR utegnil imeti na ameriško-sovjetske odnose in na odnose Vzhod—Zahod.

Hkrati pa se Johnsonova administracija še naprej trudi, da bi preprečila tako vzdušje, v katerem bi bila nemogoča sovjetsko-ameriška pogajanja o omejitvi nuklearnega oboroževanja, in onemogočen morebitni sestanek med Kosiginom in Johnsonom.

V Washingtonu poudarjajo, da sta ohranitev miru in preprečitev nuklearnega spopada še naprej odvisna od dialoga med Washingtonom in Moskvo. Hkrati poudarjajo, da bi ZDA morale plačati 50 milijard dolarjev za raketni obrambni sistem, če ne bi bil sklenjen ustrezni sporazum z Rusi.

Tako stališče je sprejel tudi del ameriškega tiska. »New York Times« piše: »Komunikacijska linija z Moskvo mora biti znova odprta. To zahtevo nalagajo problemi miru in vojne, ne glede na to, kako divjaško se Sovjeti obnašajo v ČSSR«. »Christian Science Monitor« pa piše: »Sedaj je potreba po tem, da se popravijo odnosi med Moskvo in Washingtonom večja ko kdajkoli prej.«

Washington tudi ni naklonjen zahodnonemški pobudi za sklicanje šefov držav atlantskega pakta. Washington noče dramatizirati položaja zaradi dogodkov, ki se odvijajo onstran črte, ki deli varšavski pakt od atlantskega. Vendar pa je predstavnik State Departmenta izjavil, da se ZDA strinjajo s Kiesingerjevo pobudo, da je treba krepiti NATO in njegovo enotnost, ker je to potrebno za »našo skupno varnost«.

V Washingtonu pričakujejo, da bodo atlantski partnerji v zahodni Evropi odsihmal bolj dovzetni za ameriške načrte o skupni obrambi. Prav tako se nadejajo, da bodo zahodni Nemci imeli več posluha za ameriške težnje, da prevzame ZR Nemčija večji del finančnih bremen za vzdrževanje ameriških čet v Zahodni Nemčiji.

Hud napad moskovske TV na SFRJ

SFRJ in Romunijo obtožujejo, da sta se pridružili imperialistom

MOSKVA, 26. avg. (Tanjug). Moskovski televizijski gledalci so imeli priložnost danes zvečer ob 20,45 po lokalnem času najbrž slišati enega najbolj ostrih napadov na Jugoslavijo, vse od časa, ko je bila podpisana beograjska deklaracija. Televizijski komentator Viktor Sragin je napadel jugoslovanske in romunske voditelje, da so se v bistvu pridružili imperialističnemu zboru, ki obsoja akcijo petih držav na Češkoslovaškem.

Kot je dejal komentator, so jugoslovanski in romunski voditelji storili še celo več, odločili so se, da bodo direktno podprli protisocialistične sile na Češkoslovaškem, o čemer priča tudi namera, da bi v Beogradu sestavili češkoslovaško emigrantsko vlado.

Jugoslovane in Romune je Sragin obtožil, da njihovi pogledi nimajo nič skupnega z marksistično-leninističnimi pogledi na proletarski internacionalizem. Dejal je, da je stališče teh dveh držav do češkoslovaških dogodkov v bistvu enako kot stališče držav atlantskega pakta ter Mao Ce Tungove skupine.

Ko je pojasneval »logiko tega iztirjanja,« je Sragin opozoril da sta Jugoslavija in Romunija poprej zavzemali posebna stališča. Tako je omenil, da ZKJ ni sodelovala na budimpeštanskem posvetovalnem sestanku marca letos, KP Romunije pa je direktno obtožil, da je hotela ovirati ta sestanek.

V tej oddaji so kritizirali Beograd in Bukarešto zaradi tega, ker sta navezala diplomatske odnose z Bonnom in zaradi prizadevanja, da bi poglobili gospodarske odnose z Zahodno Nemčijo. Beograd in Bukarešto so prav tako napadli, da se nista »odločno uprla gnusnim lažem zahodne propagande« — da se na romunskih in jugoslovanskih mejah zbirajo sovjetske čete.

Protesti in obsodbe po Sloveniji

Na številnih zborovanjih so sodelovali člani CK ZK Slovenije

LJUBLJANA, 26. avgusta. Tudi nocoj so se nadaljevala po vsej Sloveniji protestna zborovanja zaradi agresije Sovjetske zveze in drugih štirih držav varšavskega pakta na Češkoslovaško. Povsod so obsodili agresivni akt, izrazili solidarnost z ljudstvom ČSSR in podprli stališča ZKJ.

Na Grosupljem so imeli sestanek političnega aktiva. Obravnavali so politični položaj v zvezi z dogodki v ČSSR in nekatera vprašanja našega nadaljnjega notranjega razvoja. Sestanka se je udeležil tudi član IK CK ZKS Janez Hočevar, ki je v razpravi podrobno orisal zunajepolitični položaj, ki je privedel do dogodkov v ČSSR. V zvezi s tem je opozoril na posledice, ki jih bo imel ta korak SZ za nadaljnji razvoj mednarodnega delavskega gibanja.

V dvorani kina v Radovljici je bilo protestno zborovanje, ki so ga sklicale družbeno politične organizacije. Na njem je govoril član CK ZKJ Boris Mikoš. Tudi v Škofji Loki je bilo zborovanje, na katerem je znani vojni komentator Ivan Franko-Iztok pojasnjeval dogodke na Češkoslovaškem. Podobni zborovanji sta bili tudi v središčih Sevške in Poljanske doline — v Železnikih in Gorenji vasi.

Krajevna organizacija ZK na Vrhniki je temeljito razpravljala o nedavnih dogodkih na Češkoslovaškem, v razpravi pa je sodeloval tudi član CK ZKS Drago Seliger.

Na zborovanju v Ormožu je spregovoril član CK ZKS in sekretar medobčinskega komiteja ZK Maribor Lojze Briški. Z zborovanja so poslali protestno brzojavko CK ZKJ.

V Ptuju je govoril predsednik CK ZKS Albert Jakopič. V svojem govoru je orisal boj češkoslovaškega ljudstva, obenem pa je poudaril, da so bili delovni ljudje v Jugoslaviji o dogodkih podrobno obveščeni in so tudi zavoljo tega lahko zavzeli tako pravilna stališča.

Sedemdeset mladih komunistov, članov občinskega komiteja ZM in predstavnikov vseh mladinskih aktivov iz hrastniške občine je popoldne podprlo vodstvo ZK in protestiralo zoper napad na suverenost in demokratičnost socialistične Češkoslovaške. Hrastniški mladinci so poslali brzojavko predsedstvu ZKJ, ZKS, ZMJ in veleposlaništvu ČSSR v Beogradu. Mladim je govoril o plenumu ZKJ in nalogah mladine član CK ZKJ Marjan Orožen.

Člani občinskega komiteja ZM v Trbovljah in predstavniki mladinskih aktivov so popoldne soglasno obsodili okupacijo ČSSR, podprli stališča in resolucijo 10. seje CK ZKJ. Trboveljska mladina je svoja stališča potrdila v brzojavki vodstvu ZK.

Komunistom krajevne organizacije Loke—Kisovec je popoldne govoril o zadnjem plenumu CK ZKJ, resoluciji ter okupaciji Češkoslovaške član CK ZKJ in sekretar revirskega komiteja ZK Marjan Orožen.

Družini Indre in Koldera zbežali v veleposlaništvo ZSSR

PRAGA, 26. avg. — Radio Svobodna Praga, ki prenaša njegovo oddajo AFP, sporoča, da sta družini Alojza Indre in Drahomira Koldera prosili za zatočišče v sovjetskem veleposlaništvu v Pragi. Indra in Kolder sta nekdanja sekretarja centralnega komiteja KP Češkoslovaške in sta se izrazila, da nameravata sodelovati z okupacijskimi silami. Na izrednem kongresu CK KP Češkoslovaške so ju izključili iz centralnega komiteja in partije.

Odložen obisk Gomulke v Parizu

PARIZ, 26. avg. (AFP). — Francoska vlada je sklenila odložiti obisk sekretarja poljske združene delavske partije Wladislawa Gomulke, ki bi moral priti v Pariz v prvi polovici oktobra. Obveščeni francoski krogi poudarjajo, da je to v zvezi in v skladu s stališčem, ki ga je francoska vlada zavzela do okupacije ČSSR.

NATO razpravlja o ČSSR

BRUSELJ, 26. avg. (AFP). Svet atlantskega pakta je danes znova razpravljal o položaju, nastalem z okupacijo ČSSR, čeprav ta točka ni bila na dnevnem redu. Sklenili so, da bodo izmenjavo mnenj nadaljevali jutri. Na dnevnem redu današnjega zasedanja bi morali razpravljati na pripravah na konferenco o prepovedi širjenja jedrskega orožja, ki je napovedana za 29. avgust v Ženevi.

CEAUSESCU V BRAŠOVU — Na zborovanju v Brašovu je generalni sekretar romunske KP Nicolae Ceausescu med drugim obširno govoril o sodelovanju Romunije s sosednjimi državami. Na sliki: množica pozdravlja v Brašovu Ceausesca. Foto: UPI

Komunistične partije obsojajo

KPR: Flagrantna kršitev suverenosti — KPI: Solidarni s preporodom v ČSSR KPF: Umik okupatorjev je edina rešitev — KP Finske: odpovedane svečanosti

BEOGRAD, 27. avg. (Tanjug). Komunistične in delavske partije širom po svetu so odločno obsodile vojaško intervencijo petih dežel članic varšavskega sporazuna na Češkoslovaškem.

Komunistična partija Romunije je ostro obsodila vdor tujih čet na Češkoslovaško in podprla legalno vodstvo KPČ. Vojaško intervencijo so ocenili kot flagrantno kršitev neodvisnosti in svobode Češkoslovaške, mednarodnega prava in načel na katerih morajo temeljiti odnosi med socialističnimi deželami. Romunska KP ocenjuje vmešavanje v notranje zadeve in vojaško intervencijo kot težak udarec socialističnemu sistemu, komunističnim in delavskim partijam, socializmu na svetu in miru.

Dve največji zahodnoevropski komunistični partiji — italijanska in francoska — sta vojaško intervencijo odločno obsodili.

Politbiro KP Italije je izdal obvestilo, ki izraža »globoko nesoglasje« KP SZ. Poročilo pravi, da ne morejo razumeti, kako se je bilo mogoče odločiti za vojaško intervencijo. Menijo, da je taka odločitev neodgovorna in nezdružljiva z načeli avtonomnosti in neodvisnosti vsake komunistične partije in socialistične države. Vodstvo italijanske KP je potrdilo svojo solidarnost z akcijami demokratskega preporoda na Češkoslovaškem.

Vodstvo francoske KP je izrazilo »presenečenje in ostro neodobravanje«. Menijo, da bi bilo treba probleme reševati na bilateralnih in multirateralnih pogovorih ob spoštovanju suverenosti vsakega naroda. Član politbiroja KP Francije Garodi je izjavil, da je edina rešitev umik vseh okupacijskih sil in vrnitev možnosti češkoslovaškemu partijskemu in državnemu vodstvu, da opravlja svoje dolžnosti, da bi češkoslovaški narodi lahko nadaljevali avtonomno izgradnjo svoje oblike socializma, ki najbolj ustreza posebnostim in razvoju te dežele.«

Politbiro KP Francije zahteva umik okupatorskih čet.

Španska komunistična partija, katere posamezni voditelji so v Moskvi, je sporočila, da ne odobrava intervencije na Češkoslovaškem.

CK KP Velike Britanije je izdalo sporočilo, v katerem pravi: »Kakršnekoli so že razlike v stališčih med socialističnimi deželami o Češkoslovaški, menimo, da je vojaška intervencija popolnoma neopravičena«.

Avstrijska komunistična partija pozdravlja proces demokratizacije v Češkoslovaški in je »skrajno presenečena zaradi postopkov petih držav varšavskega sporazuma«. Predsednik partije Franc Muri je izjavil, da njegova partija v celoti podpira stališča prezidija KPČ.

Komunistične partije Norveške, Nizozemske, Švedske, Belgije, Indije in Nove Zelandije so izrazile nesoglasje z intervencijo na Češkoslovaškem. Šef norveške partije Larsen je dejal, da je intervencija »eden izmed najbolj tragičnih dogodkov, ki so se kdajkoli zgodili v mednarodnem delavskem gibanju.«

Japonska komunistična partija je obsodila vdor tujih čet na Češkoslovaško kot »neopravičeno vmešavanje v notranje zadeve te dežele«. Partija zahteva hiter umik čet varšavskega sporazuma.

KP Avstralije je akcijo petih »varšavskih« držav na Češkoslovaškem označila kot »očitno kršenje socialističnih načel«.

Intervencijo na Češkoslovaškem sta prav tako obsodili socialistična Internacionala, ki je zasedala v Köbenhavnu, in Mednarodna konfederacija za mir in razorožitev, ki je imela konferenco v Ljubljani. Prav tako so protestirali sindikati Britanije, Belgije in Japonske ter socialistična partija proletarske enotnosti Italije.

Finska komunistična partija se je odločila, da bo zaradi dogodkov na Češkoslovaškem odpovedala svečanosti, s katerimi naj bi proslavila 50. obletnico partije.

Intervencijo na Češkoslovaškem sta na poseben način obsodili tudi KP Kitajske in Albanije. Obe sta hkrati kritizirali »revizionistično vodstvo« KP Češkoslovaške.

Med maloštevilnimi partijami, ki so podprle intervencijo v Češkoslovaški, je nekoliko partij latinskoameriških dežel: Čile, Ekvador, Kolumbija, Kuba in nekatere druge. Fidel Castro je izjavil, da je bila intervencija »politično pravilna in edino možna, čeprav je, gledano s pravnega stališča intervencija flagrantna kršitev suverenosti dežele«.

Akcijo petih dežel so tudi podprle partije Mongolije, Cipra, Sirije in še nekatere arabske partije.

Radio Hanoi je sporočil, da so »zavezniške čete stopile v ČSSR s plemenitim ciljem na zahtevo socializmu vdanih članov KPČ«. Na spisku dežel, ki so se izrekle za intervencijo, je tudi Severna Koreja.

„Gremo v gozdove!“

Jadranka Kuljiš je bila v zadnjih dramatičnih dneh na obisku v Karlovih Varih

V zdravilišču Karlovi Vari je bilo v dneh pred usodnimi dogodki na tisoče in tisoče tujcev. Vsaka hiša v mestu je bila majhen hotel, kjer se je slišala angleščina, francoščina, nemščina, romunščina — in tudi slovenščina. Jadranka Kuljiš iz Ljubljane je stanovala pri neki češki družini, ravno v času, ko je bila gospodinjina sestra na oddihu v Jugoslaviji. Kmalu po drugi uri zjutraj 21. avgusta so v Karlove Vare prišli nenavadni gosti — ruski tanki . . .

Ko nam je Kuljiševa pripovedovala o dogodkih, ki so pretresali Karlove Vare v prvih dneh okupacije, so ji večkrat prišle v oči solze. Osemnajst dni je preživela v sredi češke družine in čutila je z njimi vso njihovo tragedijo. Ko je ob 5. uri zjutraj 21. avgusta stopil v njeno sobo gospodar ter ji povedal o prihodu sovjetske vojske, je pričela skupaj z njim doživljati ure obupa čeških ljudi. Podoba prej živahnega mesteca se je namah spremenila. Ulice so se izpraznile, tujci so je v naglici vračali domov. Po cesti so prišli demonstranti. V prvih vrstah osem in desetletni otroci, za njimi mladina. V rokah so imeli zastave in napise. Na enem izmed napisov je pisalo: »Lenin se je obrnil v grobu!« Na križišču nov smerokaz: »Moskva — 2500 km«.

Potem so ruski tanki odpeljali naprej. Na mesto je legla moreča tišina. Promenadnih koncertov, ki so bili prej dvakrat na dan, ni bilo več. Namesto njih se je točno ob dvanajstih zaslišala iz zvočnika sredi mesta sirena, nato zvoki češke himne: »Kje dom je moj«. In nato dve minuti molka: za češko svobodo, ki je pravkar umrla. Po mestu visijo češke zastave na pol droga. Po ulicah hodijo mladi fantje in dekleta s puškami v rokah: »Šli bomo v gozdove! Ne dajmo se!«

Po cestah hodijo ljudje s transistorji v rokah. Svareči glasovi: »Pazite na avtomobile teh in teh številk. V njih so izdajalci!« Na vse zgodaj zjutraj 22. avgusta je s pročelja največjega hotela izginil napis »Hotel Moskva«. Namesto njega nekdanje ime: »Hotel Pupp«. V parku pred glavno pošto so mladi fantje zrušili in sežgali velik kip sovjetskega vojaka, vznožje kipa pa ovili v modro-rdečo češko zastavo.

Zvečer istega dne bi moral biti v mestu koncert Mozarta in Haydna. Čez lepak so prelepili nov program: Smetanova »Moja domovina«. Koncertna dvorana je bila prenapolnjena. Ko so izpod taktirke dirigenta Helcla zazveneli prvi akordi, ki slikajo, kako se Vltava vije preko Češke, so ljudem tekle po licih solze . . .

Jadranka Kuljiš se je naslednji dan prek Avstrije vrnila domov. S seboj je prinesla željo nekega Čeha, naj sporoči njegovemu znancu v Pariz: »Kmalu na svidenje!«

TIT DOBERŠEK

Meja ZRN–ČSSR na prehodu Weidhaus zaprta

MÜNCHEN, 26. avg. (AP). Bavarska policija je nocoj sporočila, da je zahodnonemško-češkoslovaška meja na prehodu Weidhaus za tujce zaprta. Izjavljajo, da organi na češkoslovaški strani od 17. ure po lokalnem času dovoljujejo vstop samo ljudem, ki lahko dokažejo, da so njihova potovanja nujna iz družinskih razlogov.

Titova čestitka Johnsonu

BEOGRAD, 26. avg. — (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku ZDA Johnsonu telegram z naslednjo vsebino:

»Ob rojstnem dnevu vaše ekselence vam z najboljšimi željami voščim osebno srečo ter blaginjo ameriškega ljudstva.«

Zahteva po bojkotu

LONDON, 26, avg. (UPI). Mednarodna federacija transportnih delavcev je zahtevala od svojih članov, naj bojkotirajo ves cestni, železniški, pomorski in letalski promet s Sovjetsko zvezo in njenimi zaveznicami iz varšavskega sporazuma — v znamenju protesta zaradi invazije na Češkoslovaško. Zahtevali so, da se ta bojkot na ZSSR Vzhodno Nemčijo, Bolgarijo, Madžarsko in Poljsko začne jutri opolnoči.

Spodnji dom enoten v obsodbi

Wilson: »Ne prenaglih ocen o pogovorih, ki teko v Kremlju«

LONDON, 26. avg. (Tanjug). Na današnji izredni parlamentarni razpravi so voditelji britanskih političnih strank enoglasno in odločno obsodili invazijo na Češkoslovaško. Današnji sestanek, sklican zaradi češkoslovaške krize, je bil redka parlamentarna demonstracija strankarske enotnosti. Ko je premier Wilson začel debato, je označil invazijo na Češkoslovaško kot flagrantni akt agresije. Izjavil je, da se je treba varovati prenagljenega ocenjevanja sklepov pogovorov med Češkoslovaško in Sovjetsko zvezo v Kremlju.

Wilson je izjavil, da se ne strinja z ekonomskimi sankcijami proti deželam varšavskega sporazuma, katerih čete so okupirale Češkoslovaško, in da je proti »obsežnim sankcijam« v programu kulturnega sodelovanja. Ne smemo se vrniti v hladno vojno, je rekel, vendar je poudaril, da je zaupanje utrpelo težak udarec. Predsednik britanske vlade je dejal, da je prvi nauk, ki ga mora Zahod izluščiti iz češkoslovaških dogodkov ta, da je treba ohraniti obrambne sile atlantskega pakta.

Vodja konservativcev Heath in vodja liberalcev Grimond sta podprla Wilsonov govor, v nadaljevanju razprave pa so poslanci vseh treh strank skupaj obsodili sovjetsko agresijo na Češkoslovaškem.

Izvestija: Romunija ni ogrožena

List trdi, da Hajek »nima pooblastil, da bi govoril v varnostnem svetu

MOSKVA, 26. avg. (Tanjug). — Sovjetski vladni časopis »Izvestija« je nocoj Romuniji naslovil ukor, ker pristojni organi v Bukarešti niso zavrli »provokacijskih govoric«, da »utegne tudi Romunija postati žrtev vojaške akcije«. Med tiste, ki širijo take govorice, je uvrstil sovjetski časopis tudi zahodnonemškega zunanjega ministra Willyja Brandta.

V članku so Romunom zamerili tudi to, da so Ceausescu, Maurer in Niculescu-Mizil pred kratkim sprejeli Šika in Vlasaka, člana češkoslovaške vlade, ki sta zdaj v Jugoslaviji. »To srečanje in izjave Ota Šika naj bi še močneje podnetile akcije kontrarevolucionarnih sil na Češkoslovaškem,« trdi časopis.

Trdeč, da Šik in Vlasak nimata nobenih uradnih pooblastil, označuje »komentator« to srečanje romunskih in češkoslovaških predstavnikov kot povod za širjenje govoric o »ogrožanju Romunije«.

Da so člani češkoslovaške vlade, ki so zunaj meja ČSSR, nepooblaščene osebe, trdijo »Izvestija« v še enem današnjem članku, v katerem komentirajo sejo varnostnega sveta. V tem članku omenjajo med vrsticami tudi Jugoslavijo.

»Provokacije zahodnih dežel v Varnostnem svetu — pravi članek — so toliko bolj vznemirljive, ker se, kako je znano, Češkoslovaška ni obrnila na Svet in ni zaprosila, da bi se ta organ OZN ukvarjal z njenimi notranjimi zadevami. Zaman se Hajek, ki se je pojavil v New Yorku po počitnicah v Jugoslaviji, pretvarja, da na zasedanju varnostnega sveta nastopa v imenu češkoslovaške vlade. Takih pooblastil mu ni nihče dal«.

Kitajski protest vladi ZSSR

PEKING, 26. avg. — Kitajska vlada je danes vložila pri sovjetski vladi odločen protest zaradi nedovoljenega vdora sovjetskih vojakov v kitajsko veleposlaništvo v Pragi.

Kakor sporoča agencija Hsinhua, so sovjetski okupacijski vojaki nezakonito vdrli v kitajsko veleposlaništvo v Pragi 24. avgusta. Naslednjega dne so v poslopje kitajskega veleposlaništva izstrelili rafal.

Kitajski protest je danes izročil predstavnik zunanjega ministrstva odpravniku poslov sovjetskega veleposlaništva v Pekingu.

Hajek prosil za sprejem pri U Tantu

NEW YORK, 26. avg. (AFP). Češkoslovaški zunanji minister Jiři Hajek je zahteval, da ga danes zvečer ob 20,30 po Greenwichu sprejme generalni sekretar OZN U Tant.

Menijo, da so zahtevali ta obisk v zvezi s pogovori, ki potekajo v Moskvi med češkoslovaškimi in sovjetskimi predstavniki. Sestanek varnostnega sveta so odložili, dokler ne bo znan izid moskovskih pogovorov.

HUMOR POD TANKOVSKIMI CEVMI

»Lahko vam natočim bencina . . .« (ilegalna številka revije »Mladý svět«, Praga, 23. avgusta 1968)

Klepet s Savinjsko dolino

Milijoni dehtečih kobulic

Ob Savinji te dni največje delovišče na Slovenskem

Odpravil sem se na veliko avgustovsko pašo. Na sprehod in klepet s Savinjsko dolino — z bujno in s prekipevajočo dolino grenke rože, ki je razpeta na več kot 1700 hektarih hmeljišč. Umita in sveža je ta dolina in nič utrujena od teže tisočev milijonov dehtečih hmeljskih kobulic. V dobrih štirinajstih dneh jo bodo slekli tisoči pari rok obiralcev in jekleni prsti obiralnih strojev. Nekaj teh strojev še miruje. Vključili jih bodo šele tedaj, če bi se roke, razjedene od grenke smole lupolina, le preveč utrudile.

Savinjska dolina, kjer raste tričetrt slovenskega hmelja, je v teh dneh nedvomno največje delovišče na Slovenskem. Približno 30.000 obiralcev je prihitelo v dolino obirat hmelj. Dovolj jih je, da bodo opravili letošnjo hmeljsko trgatev, ki bo po najnovejših presojah dala v Sloveniji skupaj več kot 3.400 ton suhega hmelja, torej 300 in še nekaj ton več kot lani. Hmeljarji so zadovoljni z lepim in obilnim pridelkom. Njihov trud bo dobro poplačan pa tudi obiralci bodo zaradi lepega pridelka odnesli iz doline več kot druga leta. Navsezadnje so zato tudi prišli. Vsak nabran škaf hmelja pomeni 180 starih dinarjev več v žepu.

V rosno jutro

Nov dan hmeljskih obiralcev se ne začne z zajtrkom. Ne, ta pozneje pride za njimi v hmeljišča. Noge, še od prejšnjega dne utrujene, podrsavajo v novo jutro, preden utegnejo ptiči v logu zapeti svojo budnico. Tako rekoč v polmraku se napotijo dolge vrste obiralcev na oddaljena hmeljišča, oprtani s praznimi vrečami in košarami. Ob pol petih zjutraj ima marsikdo v vreči že škaf obranega hmelja. Ponavadi gre zjutraj nekoliko teže od rok. Vse je mokro — pod nogami in nad glavo. Slap rosnih kapljic se vsuje s trte, ko jo utrgaš z žičnega vodila. Pa gre, vseeno gre, saj bo kmalu vzšlo sonce, ki v jutranjih urah tako dobro dé. Za soncem pride v hmeljišča še zajtrk. Tričetrt litra kave ali čaja in 20 dekagramov svežega kruha za vsakega. Kar osem tisoč kilogramov ga pripeljajo vsak dan iz Celja v Savinjsko dolino. Nekaj pred sedmo že začno odvažati sveže nabran hmelj v velikih koših do sušilnic. Prve ure novega delovnega dne vsakdo bolj ali manj razmišlja zase — dela bilanco minulega dne, pogleda v oblake in megle, ki se morda podijo čez Mrzlico, in si potihem želi, da le ne bi deževalo. Dež je tisto, česar se obiralci vseh 16 ur na dan, kolikor so v hmeljiščih, najmanj želijo. Dež pomeni manj zaslužka in težje delo na razmočeni zemlji. Že malo dežja vzame obiralcu skoraj toliko, kolikor mora odšteti za hrano. In ta je vredna 540 starih dinarjev ali tri škafe obranega hmelja.

Bara z otroki

Obiralci prihajajo v dolino zaradi zaslužka. Med tisoči je najti tudi cele družine. Bara Žugec iz Križevec pri Miholjcu je pripeljala s seboj kar tri otroke: Toma, Ankico in Milka. Najmlajšemu je 13 let.

»Prvikrat obiramo hmelj. Sploh nismo vedeli, kaj je hmelj,« je dejala mati Bara, ko sem družino zmotil pri kosilu sredi hmeljnika v Arji vasi.

»Vam je delo všeč?«

»Kak ne, doma tudi moramo delati, da se preživimo. Sploh nam je dobro. Hrane je dovolj in je dobra.«

»Kako pa obiranje, vam gre od rok?«

»Ej, še kar. Že drugi dan, ko smo prišli v dolino, sva s sinom Milkom nabrala 22 škafov. Ankica in Tomo pa sta imela skupaj dvajset škafov,« se je pohvalila Bara Žugec. »Danes bo precej več, saj sem sama do kosila nabrala devet škafov.«

Bara Žugec ni skrivala zadovoljstva, da bodo vsi štirje kar lepo zaslužili. Fantoma bo treba kupiti to in ono za šolo, Ankica pa se bo šla jeseni učit za krojačico. V Zagrebu bo stanovala pri starejšem bratu, ki ima že službo, pa bo treba za začetek nekaj primakniti. »Nazaj grede,« so družno dejali, »se bomo ustavili v Celju.«

Rekorderka

Med neštetimi skupinami obiralk in obiralcev, ki prihajajo predvsem iz Hrvaške, so tudi taki, ki zahajajo v Savinjsko dolino že več let zapored. Pridne in spretne roke so to. V Prekopi sem naletel na zakonski par v skupini 552 obiralcev, ki nosi daleč naokrog rekord v hitrosti in kvaliteti obiranja. To sta Suzana in Jakob Školnik, doma iz Cvetlina pri Trakoščanu. Ona je tokrat v Savinjski dolini že deseto sezono, mož pa četrtič.

Suzanini prsti, ki so doma vajeni dela, saj je treba zraven dveh otrok delati tudi na polju, so izredno gibčni. Z izrednim smislom za prijeme odbira pri groznatem nastavku kobulic liste in nato očiščene kobulice s tako naglico osmuka v košaro, da skoraj ne moreš slediti gibom prstov. Obira hitro, spretno in lepo. Je pravi mojster, zato ji tudi ostane malo časa za klepet z možem in obiralkami v soseščini. Ti marljivi prsti naberejo na dan tudi do 36 škafov hmelja. Če odštejem 3 škafe, kolikor stane celodnevna oskrba na obratu Vransko in toliko tudi po vsej dolini, ostane čistega za obračun 32 do 33 škafov obranega hmelja. Na dan si torej prisluži od 5.760 do 5.940 starih dinarjev.

»Odkrito povedano, zadovoljna sem, kolikor zaslužim,« je dejala Suzana Školnik. Ni se pustila motiti. Niti za trenutek ni odvrnila pogleda od hmeljske trte. Rekorderka je še povedala, da je tudi mož priden, saj nabere od 20 do 25 škafov na dan. Jakob se je ob tem nasmehnil: »Pa saj sem komaj tretje leto v hmelju.«

— Z moškimi je že tako, da radi pokadijo in se odpočijejo. Ženske za to nikoli nimamo časa,« je povzela Suzana.

»Koliko bosta skupaj odnesla iz doline?«

»Računava, da bo ostalo čistega kakih 150.000 starih dinarjev,« je odgovoril Jakob v senci rekorderke, žene Suzane.

Nekaj vrst vstran je skupina deklet prepevala zagorsko pesem. Po treh kiticah so odnehale. Čez čas se je iz tiste smeri slišal prešeren smeh. Na obsežnem polju je bila to osamljena pesem, zakaj za petje tu ni kdove koliko časa, ni časa za nežnosti in veselje.

Utrujeni inženirji

Dobre letine nista dala samo sonce in voda. Mesece trdega dela je bilo potrebno za to, da se je na trto obesilo toliko zelenega zlata, da je to zlato tako lepo in zdravo. Koliko sovražnikov je prežalo uničiti plodove prizadevnega dela tisočev hmeljarjev in strokovnjakov. Zlasti zadnji tedni so čas, ko se vse v pričakovanju ozira v hmeljišča in nebo, zakaj z neba lahko prileti najbolj uničujoče — toča. Letos je k sreči ni bilo toliko, samo za kakih 220 ton pridelka je pobrala v Savinjski dolini. Ta izpad so v povprečju nadoknadili z novim, stabilnim sistemom namakanja hmeljišč na površini več kot 400 hektarov. V sušnem obdobju je namakanje prava rešitev. Strokovnjaki pravijo, da je pridelek v hmeljiščih, kjer so rastlino dodatno zalivali, dva stota več na hektar. V skladu z možnostmi bodo v prihodnje sisten stabilnega namakanja hmeljišč še razširili. Kajpak pridejo za to v poštev velike plantaže, kjer se investicija izplača domala že v treh letih.

Dokaj več truda zahtevajo hmeljišča v obrobnih delih doline ter na celjskem in vojniškem območju, kjer so parcele precej razdrobljene. Inženir Ivo Ivančič, vodja obrata v Vojniku, je sicer zadovoljen z novo hmeljsko letino, vendar poudarja, da jih je letina veljala nemalo naporov prav zaradi raztresenosti hmeljišč. Z obiralci nimajo težav, ker so v zadnjih letih tudi na vojniškem območju ustvarili za prehrano in bivanje obiralcev zares ugodne razmere. Sedaj so dnevi in noči prekratke, da bi vse potekalo v normalnih okvirih. Konec je naporen tudi za organizatorje. Ko leže armada obiralcev k počitku, sušilnice brez prestanka delajo, da do zore posušijo zaostali nabrani hmelj iz prejšnjega dne. Vse mora potekati sinhronizirano. Na obrazu inženirja Ivančiča v Vojniku, na obrazu Andija Gorška v Petrovčah, na obrazih številnih drugih organizatorjev po dolini je videti utrujenost od neprespanih noči in skrbi, da bi prišla dobra hmeljska letina srečno pod streho. Za hmeljsko dolino sedaj ni časa in počitka. Čim hitreje jo je treba sleči zelenega ogrinjala. In če je dan prekratek, so tu še noči.

Potnik, ki ga v avgustovski noči zanese skozi Savinjsko dolino, tu ne bo našel miru. V nebo in s strani na cesto mežikajo reflektorji na visokih kovinskih odrih. Nevsakdanje naprave, ki jih vlečejo traktorji, so tu zato, da lahko delavci ponoči režejo hmeljsko trto za obiralne stroje. K strojem vozijo noč in dan do šest metrov dolge hmeljske grozde, s katerih jekleni prsti poskubijo dehteče kobulice. Jekleni prsti se ne utrudijo, jih tudi ne razžira lupolin in ne trepetajo v krčih kot toliko prstov prenežnih rok mladih obiralk.

Grenka roža ni romantika. In vlažna noč nad dolino ne mika utrujenih nog dekleta na sprehod v hmeljski log. Noge so preveč utrujene; in spet pride novi dan in tako vse do prvih dni septembra, ko bo slednja hmeljska kobulica posušena do najmanj 11 odstotkov vlage. Sele tedaj bodo hmeljarji lahko rekli: bila je obilna letina, privoščimo si ga.

FRANJO KRIVEC

ENO IZMED LETOŠNJIH AVGUSTOVSKIH JUTER V SAVINJSKI DOLINI Foto: J. Žnidaršič

Sodelujte v nagradnem natečaju (33)

Domači gost—najboljši gost

V Čateških toplicah se tudi pozimi kopljejo pod milim nebom

Čateške toplice sodijo med najmlajša zdravilišča pri nas zato, ker je povprečna starost zaposlenih v njih — z vodilnimi fanti vred — komaj trideset let. Stari, lepo obnovljeni zdraviliški objekti so sicer precej starejši, vendar pa so v primerjavi z novimi in modernimi močno v manjšini. In ker smo že pri tako »priljubljenem« povprečju, naj povemo, da vsi objekti skupaj tudi komaj dosežejo povprečno starost trideset let. Čeprav je zdravilišče tako in tako najmlajše v Sloveniji, ima bogato tradicijo, predvsem pa kar dober obisk in lepo prihodnost pred seboj.

Po vseh teh komplimentih je prav, da si za trenutek predahnemo, se v miru vsedemo in odžejamo. Hudo soparno je.

»Imate oro — najboljšo ta hip?« skušam biti duhovit.

»Ne, samo oranžado,« pravi natakarica.

»Dobro, pa oranžado, prosim...«

Ni minilo dvakrat po pet minut, ko se je dekle vrnilo s pijačo.

»Torej, le imate oro...« sem se razveselil.

»Oranžada je, saj ste naročili oranžado,« je bilo skoraj užaljeno dekle in nejeverno obračalo steklenico, ki ni mogla zatajiti tistih treh črk...

Okrog obeh bazenov — velikega in malega — kar mrgoli kopalcev. Na razsežnem prostoru med starim in novim zdraviliščem se pod krošnjami dreves gnete orog sto osebnih avtomobilov. Sredi tedna smo.

»Še zdaleč ni tistega, kar bi moralo biti,« se opravičuje mladi direktor in pristavlja:

»Vse, kar vidite novega, ja zrastlo v zadnjih letih. Okolice še nismo utegnili urediti. Čas nas je prehitel. Težave imamo predvsem z zaposlenimi, ki se ne morejo čez noč privaditi na vse. V prvi vrsti jim manjka vljudnosti in turističnega duha.«

Zdravilišče se razteza na precej razsežnem prostoru, ki pa že postaja pretesen. Zadaj za starim zdraviliščem sta igrišče za mini golf in prostor za kampiranje. Zelenja je toliko, kot ga je dala narava, ponekod celo nekaj manj, ker se je moralo umakniti asfaltiranim potem. Podobno je z rožami. Se najbolj razkošne se ponujajo očesu z oken, za katerimi spe kuharice...

»Zaenkrat vse skupaj izgleda kot »Johnsonova farma,« se opravičuje direktor, vendar pa pristavlja:

»Zmanjkalo je časa, da bi vse postorili, so pa naša dekleta in fantje v ureditev okolice letos vložili 2000 prostovoljnih ur dela. Kake tri milijone, računamo, nas bo veljalo, da bomo uredili zalenice, parkirne prostore, nasade rož ter postorili še to in ono.«

Lani so v Čateških toplicah gostili Švede. Prejšnji direktor zdravilišča — nekdanji brežiški župan — je bil tako navdušen nad severnjaki in njihovimi pohvalami, da sploh ni več resno računal še na kake druge goste. Bil je prepričan, da se bodo Čateške toplice spremenile v pravcato švedsko zdravstveno kolonijo — vsaj za prihodnjih pet let... Letos pa so Švedi Jugoslaviji obrnili hrbet in se »preselili« v Španijo, ki jim menda nudi za 25 % nižje cene kot pri nas! Pač ena izkušnja več.

V Čateških toplicah spoznavajo, da je domači gost najboljši gost. In to šele letos, kakor tudi marsikje drugod. Doslej so imeli pod streho 70 % domačih judi, ostali pa so se porazdelili med Italijane, Nemce in Avstrijce. Zdravilišče je polno.

Posebna privlačnost toplic je olimpijski bazen na prostem, ki ga jeseni ograde z 2,35 metra visoko plastično ograjo. Voda čateškega termalnega vrelca ima stano temperaturo 57 stopinj C. Ko pritaka v bazen, prihaja hkrati v dotik s hladnim zrakom, zato močno izpareva. Nad vodno gladino se tako ustvarja toplotna blazina, pi preprečuje vdor hladnega zraka. Temperatura nad vodno gladino postane takšna, ki je za golo kožo primerna. Minulo zimo so se v tem bazenu pod milim nebom kopali ljudje tudi pri minus 20 stopinjah Celzija... To praktično pomeni, da se je kopalna sezona na prostem v Čateških toplicah »razpotegnila« čez vse leto.

Prav zaradi tega so v prvi polovici leta gostili nekaj nad 3000 turistov več kot lani in zabeležili za 16 milijonov S din večji promet.

Kot že govorimo o prizadevanjih, ne smemo pozabiti na čateški bar. Polnočno dogajaje. »Umetnica« se je med programom »preoblekla« v Evin kostim. Kot metulj je sedala z enih na druga moška kolena v okroglem avditoriju. Nesreča je hotela, da je zaplavala tudi v naročje moža, ki je bil v družbi svoje lastne žene. Komaj je umetniška Eva sedla možu na kolena, se je zgodilo... Razjarjena soproga je ročno izpraznila svoj kozarec v umetnico... ki je kot furija (še zmeraj v popolnem kostimu made in Adam in Eva) odhitela do točilne mize, pograbila steklenico sifona, se vrnila na kraj dogajanja in s curkom zalila razgreto ženo... Medtem se je že razvila posebno zanimiva oblika javne razprave in gimnastike...

Čateške toplice so sredi razvoja. V kratkem bodo ob avtomobilski cesti postavili 10 metrov visoki svetleči se steber — za 2,5 stara milijončka, tako da jih nihče več ne bo zgrešil. Potihem razmišljajo o gradnji novega hotela s 150 posteljami, iščejo arhitekte, ki bi dokončno zakoličili program razvoja zdravilišča itd. Dobre volje in načrtov je dovolj. V začetku septembra bodo priredili »Čateško noč« z ekskluzivno modno revijo in zabavno glasbenim programom.

Bližnji grad Mokrice slovi predvsem po dobri, količinsko bogati in ne preveč dragi hrani, le z materinščino so malo skregani (reklamni plakat na grajskem dvorišču!).

Eden najlepših in najgostoljubnejših motelov ob vsej avtomobilski cesti (ki tega imena zaradi svojega polovičarstva ne zasluži) je motel v Čatežu za bencinsko črpalko. Prenekateri šoferji, najsibodo že poklici ali amaterji, so ponosni, ko se ustavijo v njem ob povratku v svojo ožjo domovino. Mar ne?«

NIKO LAPAJNE

Huda nasprotja so jih prisilila k odcepitvi

Hrpeljski obrat »Vege« ni vedel, kako nastaja zguba

Konec tega meseca bodo v hrpeljski steklarni izvolili delavski svet. Ko se bodo konstituirali samoupravni organi, bo izpolnjen še zadnji pogoj, da bo začel ta proizvodni obrat, ki je bil doslej v sestavi ljubljanske VEGE, poslovati kot samostojna delovna organizacija.

Pravzaprav je nekoliko nenavadno. Drugod prihajajo v delovnih organizacijah do sklepa, da v sedanjih pogojih ne morejo uspešno ekonomsko poslovati majhne delovne organizacije ter da je potrebna združitev več sorodnih podjetij v močno ekonomsko skupnost.

Odborniki sežanske občinske skupščine so na zadnji seji več ur vsestransko prerešetavali ta pojav. V razpravi so se neprestano prepletali pomisleki, ali je prav, da se v današnjih pogojih eden izmed obratov velikega podjetja odcepi in začne samostojno poslovati. Formalno je bilo sicer vse tako, kot je treba. Člani delovnega kolektiva hrpeljske steklarne so na sestanku 14. maja letos zahtevali osamosvojitev obrata. Centralni delavski svet je 28. maja obravnaval to zahtevo in sklenil razpisati referendum. V hrpeljskem, pa tudi drugih obratih VEGE, je večina članov kolektiva glasovala za osamostvojitev steklarne. Teden dni pozneje je delavski svet sprejel sklep o odcepitvi in o osamosvojitvi steklarne Hrpelje.

Na seji sežanske občinske skupščine so odborniki izražali razne pomisleke, če bo imelo osamosvojeno podjetje pogoje za normalno poslovanje. Predvsem so imeli v mislih to, da je lani, pa tudi prve mesece letošnjega leta, obrat poslival z izgubo. Vsaj ob celoletnem in polletnem obračunu je bila izkazana izguba. Te pomisleke so izražali predvsem zavoljo tega, ker mora občinska skupščina razpisati prve volitve v samoupravne organe takega novoustanovljenega podjetja. Odborniki pa so bili mnenja, da s tem prevzema skupščina tudi odgovornost za posledice, če bi se novo ustanovljeno podjetje znašlo v težavah in bi ga morala reševati posredno ali neposredno občinska skupnost.

Predstavniki delovnega kolektiva pa so v nasprotju s pomisleki navajali, da ima novoustanovljeno podjetje vse pogoje za rentabilno poslovanje. Po njihovih navedbah se je kolektiv steklarne že več let zavzemal za osamosvojitev, ker so bila med njim in matičnim podjetjem huda nasprotja. Kolektiv ni imel vpogleda zaradi česa nastajajo izgube obrata in je dvomil, če so obračuni matičnega podjetja pravilni. Razen tega so člani kolektiva menili, da bi se vsi veliko bolj zavzeli, če bi lahko s samoupravljanjem prevzeli tudi odgovornost za redno poslovanje obrata. Doslej so namreč imeli občutek, da samoupravno ne morejo vplivati na poslovanje in jim je neprestano grozila nevarnost za zaposlitev in vsakdanji kruh.

Po kritičnem pretresu možnosti za samostojno poslovanje dosedanjega obrata hrpeljske VEGE, se je sežanska skupščina odločila razpisati volitve v samoupravne organe. In konec tega meseca bo steklarna Hrpelje tudi samoupravno konstituirana kot samostojno podjetje. V tem mesecu, kar tečejo priprave na osamosvojitev podjetja, je kolektiv dosegel presenetljive proizvodne rezultate. To jih še utrjuje v prepričanju, da bodo kot sami svoji gospodarji slejkoprej zlezli na zeleno vejo. Menijo, da bodo lahko zdaj tudi marsikaj uredili: proizvajali bodo tisto, kar tržišče potrebuje in navzlic zastarelim proizvodnim napravam menijo, da bodo konkurenčni.

Osamosvojitev hrpeljske steklarne bo zdaj hkrati zanimiv preskus. Ni dvoma, da bo občutek delovnega kolektiva, kako so zdaj sami gospodarji svoje usode, pomagal prebroditi prenekatero težavo. Vprašanje pa je, če bo to dovolj.

V nekaterih delovnih organizacijah se je že primerilo, da so zaposleni prav samoupravno uredili, kar je bilo videti neuresničljivo. Zavest, da so zaposleni sami odgovorni za manjši ali večji kos kruha, je sila, ki se je ne da z ničemer nadomestiti. Prihodnji meseci samostojnega življenja hrpeljske steklarne bodo to potrdili ali zanikali. Dosedanja zavzetost hrpeljskega kolektiva pa zbuja upanje, da bodo tamkajšnji steklarji potrdili, kako se lahko včasih tudi manjša delovna organizacija uspešno uveljavi. Seveda bo tudi to lahko le izjema, ki potrjuje pravilo, da predvsem moč združenih omogoča uspešno poslovanje in odpira perspektivo.

GUSTAV GUZEJ

Preberite najprej!

Izbiramo najbolj prizadevni turistični kraj v Sloveniji. Pomagajte nam tudi vi! Pozorno preberite poročila, ki jih objavljamo vsak dan razen ob nedeljah in ponedeljkih, ter skrbno hranite nagradne kupone — »vikend hišice« s številkami. Ob zaključku akcije (konec septembra), boste glasovali za najbolj prizadevni turistični kraj in hkrati prišli v poštev pri žrebanju naslednjih nagrad:

- *počitniška hišica za štiri osebe*
- *šotor za pet oseb s popolno opremo*
- *gumijasti čoln za dve osebi*

Zbrati morate vseh deset »vikend hišic« s številkami, če želite izbrati — in biti izžrebani!

Na osnovi ocen strokovne komisije, ki jo sestavljajo predstavniki Turistične zveze Slovenije, Zveze hortikulturnih društev SRS in našega časopisa, bo najbolj prizadevni turistični kraj v naši republiki dobil 10.000 N din (nagrada Turistične zveze Slovenije); turistični kraj, ki mu bodo bralci prisodili 1. mesto, pa 5000 N din (nagrada uredništva Dela).

Se je čas, da sodelujete. Ne vrzite »vikend hišice« v koruzo!

Delial
ZA SONČENJE

OBVESTILO

O NAROČANJU INOZEMSKIH REVIJ IN ČASOPISOV ZA LETO 1969

Vsem, ki želijo naročiti inozemsko periodiko za leto 1969, sporočamo, da bomo sprejemali naročila do 30. septembra 1968 v vseh naših knjigarnah:

LJUBLJANA — TITOVA 3
LJUBLJANA — NAZORJEVA 1
KRANJ — MAISTROV TRG 1
MARIBOR — PARTIZANSKA 9
MARIBOR — GOSPOSKA 28
CELJE — STANETOVA 3
NOVO MESTO — GLAVNI TRG 9
ZAGREB — TRG BRATSTVA JEDINSTVA 3

MLADINSKA KNJIGA – Oddelek tuje knjige
Ljubljana, Titova 3.

Informacije za češkoslovaške državljane v Sloveniji

Informace v češtině

ČESKOSLOVENSKÝM OBČANŮM V JUGOSLÁVII – /Tanjug/, 27. srpna. Velvyslanectví ČSSR v Bělehradě obdrželo v těchto dnech mnoho dopisů, v nichž čs. občané nabízejí svou pomoc. Plně chápeme, že nechtějí stát stranou v těchto pro nás tak závažných okamžicích. Nemůžeme zatím každému individuelně odpovědět a používáme této cesty k tomu, abychom ty, kdož jsou ochotni jakýmkoliv způsobem pomoci ubezpečili, že v případě potřeby s jejich silami počítáme. Všem občanům Československa vyjadřujeme naše poděkování za jejich dosavadní postoj. Podepsa. velvyslanectví ČSSR v Bělehradě.

JUGOSLÁVSKÉ ŽELEZNICE OZNAMUJÍ ČESKOSLOVENSKÝM OBČANUM – Záhřeb, 27. srpna. Vedení jugosl. železnic oznamuje, že českoslovenští občané, kteří mají cestovat přes Maďarsko mohou použít i spojů přes Rakousko přes pohraniční přechody Šentilj, Maribor a Jesenice. Doplatky ve vlacích nebudou vymáhany na pokyn ředitelství jugosl. drah. Čs. občané se musí pouze vykázat platnou mezinárodní jízdenku.

NÁVRAT PRVNÍCH ČESKOSLOVENSKÝCH OBČANŮ DO VLASTI – Rijeka, /Tanjug/, 27. srpna. Ráno odcestovala z Rijeky první skupina čs. turistů v počtu 132 osob do vlasti. Čs. turisté obdrželi benzin zdarma. V oblasti Rijeky se nachází ještě přibližně 1.000 čs. občanů. Jugosl. podnik INA poskytla bony na benzin čs. turistu ve výši 18.000 ND. Štáb pro pomoc čs. občanům poskytl ze svých prostředků dalších 6.000 ND na nákup benů. Bony pro benzin dají čs. turistům ve všech větších městech.

NÁVRAT ČSI DELEGACE DO VLASTI – Svob. stanice Praha, 27. srpna. Legální vysílač Svobodná Praha oznámila, že se dnes v ranních hodinách navrátila do Prahy čs. vládní delegace. Jednalo se o presidenta, předsedu vlády a NS, dále o zbývající členy delegace. Od ranních hodin zasedají všechny vládní orgány a projednávají předložené zprávy z moskevských jednání. Předseda NS Smrkovský v krátkých rozhlasových relacích poděkoval a vzdal hold celému národu pro jeho heroický postoj v těchto dobách.

INFORMACE O JEDNÁNÍ V MOSKVĚ PODANÁ VLÁDĚ – Svobodná stanice Praha – 27. srpna. – Složení naší delegace: president Svoboda, Černík, Dubček, Smrkovský, Bilak, Barbírek, Piller, Rigo, Špaček, Švestka, Jakeš, Lenárt, Šimon, Husák, Indra, Mlynář, Dzur, Kučera, Koutský. Sověty zastupovali: Brežněv, Kosygin, Podgornyj, Vronov, Kirilenko, Poljansky, Suslov, Šeljepin, Grečko, Gromyko, Ponomarjov a jiní. Útržkovitě zaznamenáváme: údajně otevřená a soudružská diskuze o tomto: mezinárodní situace, ohrožení ČSSR imperialisty, dočasný vstup vojsk na území ČSSR. Společné přesvědčení uskutečnit výsledky jednání v Černém n.Tisou a v Bratislavě. Sovětská strana podporuje čs. vedení. Rozhodnuto postupovat podle usnesení pléna ÚV KSČ v květnu. Nejrychlejší normalisace republiky. Práce vládních orgánů bude zaměřena na zajištění socialistického zřízení, vedoucí úlohy dělnické třídy a KSČ. Rovněž upevnění vztahů se Sovětským svazem a plnění závazků vyplývajících z dvoustranných a mnohostranných smluv s ním. Sovětská strana mluví o tom, že bude pokračovat v přátelství a bratrství, potvrdila nezávislost a územní celistvost ČSSR. Vojska se nebudou vměšovat do našich vnitřních záležitostí. Vojska budou stahována s našeho území v závislosti na normalisaci vnitřních poměrů. Vedení našich vojsk má být ve styku s velením Rudé Armády. Československá vláda nežádala o projednání situace v Československu Radou bezpečnosti a žádá stažení této otázky z jejího programu. Budeme společně klást odpor imperialismu, revisionismu a revanšismu. Varšavská smlouva se upevní.

Tyto výsledky jednání podléhají schválení Národního shromáždění.

PROJEV PRESIDENTA V LEGÁLNÍM ČSI ROZHLASE: Z projevu presidenta : Po čtyřech dnech jsme se vrátili. Věřte, že ani nám tam nebylo lehko, byli jsme ale duchem s vámi. Jsme nešťastni nad ztrátami na životech. Události mohly vést ke strašnému střetnutí občanů s moderně vyzbrojenou armádou. Odjel jsem proto, aby nedošlo ke krveprolití mezi bratrskými národy, aby byly zajištěny zájmy vlasti. Budeme dlouho pociťovat bolest. Máme zájem na obnovení důvěry mezi zeměmi, které jsou spojeny osudovou cestou. Naše místo je v socialistickém společenství. Práce legitimních, ústavních orgánů společnosti je nejdůležitější a proto jsem jel do SSSR po dohodě s vládou. President opět připomíná, že stažení vojsk závisí na normalizaci života společnosti. V Moskvě bylo dosaženo dohody o postupném uskutečnění úplného odchodu vojsk. Do té doby je přítomnost vojsk politickou skutečností. Dále následují výzvy k zachování klidu. Děkujeme za projevy důvěry a počítáme s ní i nadále. ÚV KSČS hodlá rozvíjet socialismus, humanismus, demokracii.

Z programu legální vlády jsme ani o krok neustoupili. Výsledky této dohody nesmějí zneužívat ti, kterým byla věc socialismu vždy cizí. Voláme vás všechny k moudrosti, jednotě a rozvaze. Dejme se do práce pro blaho lidu.

MOŽNOST VÝMĚNY KČS ZA DINÁRY – Bělehrad, 27.8. /Tanjug / – Čs. velvyslanectví se dohodlo s Národní bankou SFRJ, že čs. občané mohou vyměnit čs. koruny za dináry v kurzu 100 Kčs = 77,09 ND. Jedna osoba si může takto vyměnit nejvýše 200.– Kčs. Výměna bude provedena na základě předložení cest. vložky k OP nebo pasu, ze kterého je patrné, že se jedná o turisty, kteří se nachází v Jugoslávii a vracejí se do ČSSR. Dohoda platí do odvolání a byla uzavřena proto, že část čs. turistů zůstala v Jugoslávii bez prostředků a mají čs. peníze.

PROHLÁŠENÍ VELVYSLANECTVÍ ČSSR V BĚLEHRADĚ – 26.8.1968, /Tanjug/. Československý lid nikdy nedovolí, aby zvítězila lež proti pravdě o událostech letošního srpna v ČSSR. Čs. velvyslanectví podává zprávu o postoji členů legální čs. vlády v dnešních těžkých dnech, kteří se nyní nacházejí v Bělehradě. Ve zprávě se uvádí, že čs. národy vítaly v roce 1945 sovětské vojáky jako osvoboditele a bratry. Dnes vlády pěti zemí Varšavského paktu provádějí okupaci zemí Čechů a Slováků. Šestidenní okupace si vyžádala na desítky mrtvých a stovky raněných čs. občanů. Ve zprávě se dále uvádí, že pět zemí Varšavského paktu neuvádí pravý důvod okupace. Podle jejich tvrzení jsou kontrarevolučními silami ty síly, které po lednu 1968 nastoupily novou, lidskou a demokratickou podobu socialismu. Okupační síly jsou namířeny proti tomu, co lidé chtějí. Okupanti však si přejí tento vývoj socialismu v naší vlasti potlačit, a to nejen u nás, ale i v jiných socialistických státech. Taktika spočívá v tom, aby v zemi, ze které jim odvezli jejich legálně zvolené politické vůdce nastal zmatek. Odporu národa okupanti chtějí využít a prohlásit odpor národa za kontrarevolucí, aby se tak později mohli omluvit za intervenci a okupaci svými vojsky. Dělají všechno proto k tomu cíli, aby uspíšili zřízení "kolaborantské" vlády, proti vládě legální, a aby před celým světem mohla tato kolaborantská vláda vystupovat jako záchrana míru a pořádku. Skutečnost, že se do dnešního dne nepodařilo okupantům sestavit svou novou vládu, se stává velkým příspěvkem a odhodláním k jednotě našeho národa a jeho politických představitelů. Jednota národa znamená nejvyšší bohatství také pro budoucnost, která Československo očekává.

Novice

CELJE: **češka gosta v uredništvu »Celjskega tednika«** — V uredništvo »Celjskega tednika« sta prišla brata dr. Pavel in Jakob Kantorek iz Brna, ki sta v Jugoslaviji. Dr. Pavel Kantorek je znan karikaturist centralnega češkoslovaškega humorističnega lista »Dikobraz«. Objavljal pa je svoja dela tudi v avstrijskih in nemških humorističnih časopisih in revijah. Sedaj bosta delala za »Celjski tednik«, »Delo« in »Pavliho«. Vodstvo Likovnega salona v Celju pa je na pobudo »Celjskega tednika« pripravilo samostojno razstavo njunih karikatur. To bo prva razstava v novi sezoni, ki bo hkrati odsev odpora jugoslovanskih narodov do agresije na ČSSR. Razstava bo odprta tri tedne. Karikature dr. Pavla Kantoreka so na Češkoslovaškem tako popularne, da so celo začeli ustanavljati njegove klube.

BEOGRAD: **brzojavka tujim filmskim delavcem** — Zveza filmskih delavcev Jugoslavije in Združenje režiserjev in scenaristov Jugoslavije sta poslali brzojavko direktorju mednarodnega filmskega festivala v Benetkah Luigiju Chiariniju. Prosita ga, naj vsem filmskim ustvarjalcem, producentom in novinarjem, zbranim ta čas v Benetkah, sporoči njun pozdrav in poziv k solidarnosti z bojem češkoslovaškega ljudstva. Podpisnika brzojavke Aleksander Petrović in Mića Milošević prosita direktorja Chiarinija, naj poziv posreduje vsem udeležencem festivala in naj jima pošlje seznam podpisnikov.

STRUGA: **končan simpozij književnikov** — Po treh dneh se je včeraj v Strugi končal simpozij »Preteklost v sedanjih poetičnih svetovih«, ki so ga priredili v okviru letošnje, že sedme mednarodne pisateljske manifestacije — »Struških večerov poezije«. Pesniki, pisatelji, književni kritiki in prevajalci iz 14 držav Evrope, Azije in Afrike so izmenjali misli o aktualnih vprašanjih v razvoju poezije nekoč in danes.

ZAGREB: **izjava režiserja V. Bulajića** — Filmski režiser Veljko Bulajić je razložil, zakaj ni sprejel vabila direkcije mednarodnega filmskega festivala v Benetkah, da bi kot predstavnik jugoslovanske kinematografije sodeloval v žiriji: »Želel sem podpreti stališče in akcijo italijanskih in francoskih filmskih avtorjev, ki niso hoteli sodelovati na beneškem festivalu. Sedanje vodstvo festivala je konservativno in sleherni poskusi za demokratizacijo prireditve in za uresničevanje samoupravnih norm v njej so naleteli na vztrajen odpor, čeprav so se za to zavzemali številni napredni avtorji iz Italije in drugih držav. Moja odpoved ni naperjena proti profesorju Luigiju Chiariniju osebno, kateremu smo lahko hvaležni, da je svoj čas veliko pripomogel k razvoju kinematografije, toda njegovi sedanji koncepti pomenijo objektivno oviro v razvoju beneškega filmskega festivala.«

PESCIA: **nagrade slikarjem cvetja** — Prvo nagrado na mednarodnem risarskem tekmovanju v Pescii v severni Italiji sta si razdelila zaponska slikarja Kunihito Amand in Yoshiko Noma. Na tekmovanju, ki so ga priredili v okviru devete mednarodne razstave cvetja, je sodelovalo več kakor 400 umetnikov z vsega sveta.

TRST: **lep uspeh Slovencev na tekmovanju »ex tempore«** — V Formentinijevem parku v Števerjanu na Goriškem se je v nedeljo 132 slikarjev pomerilo v tradicionalnem slikarskem tekmovanju »ex tempore«, eni najpopularnejših likovnih manifestacij v deželi. Tekmovanja, ki naj bi po želji prirediteljev postalo vsako leto srečanje likovnikov Furlanije-Julijske krajine, Slovenije in Koroške, se je letos udeležilo tudi pet umetnikov iz Slovenije. Razen tega je bilo med 132 udeležencev tudi 6 slikarjev s Tržaškega in Goriškega. Slovenska likovna umetnost je dosegla na tem tekmovanju lepo priznanje, saj je slovenski slikar iz Trsta Demetrij Cej dosegel prvo mesto, slikar Miloš Volarič iz Kobarida pa je prejel eno od osmih odkupnih nagrad. Zaključek tekmovanja je izvenel v željo, da bi naslednje števerjansko srečanje privabilo še več udeležencev iz Slovenije in da bi imelo svoj odmev tudi na Koroškem.

RIM: **vrnitev stare garde** — Italijanski filmski režiser Federico Fellini pripravlja snemanje filma o zgodovini in družbenih razmerah antičnega Rima. Film bo posnet po Petronijevem »Satirikonu«. Fellini bo zbral nenavadno igralsko ekipo. Eno vidnih vlog je ponudil danes 76 let stari zapeljivki iz časa nemega filma Mae West, ki je vlogo sprejela. Z njo vred bodo zaigrali še nekateri umetniki iz starejšega obdobja, kot sta Groucho Marx in Jimmy Durante. Naslovni vlogi je Fellini ponudil Angležu Terrencu Stampu in ameriškemu komiku Dannyju Kayu.

Trgovsko podjetje PETROL Ljubljana

obvešča vse cenjene potrošnike,

da bo od 30. 8. do 1. 9. 1968 na naših skladiščih

INVENTURA

Zaradi inventure skladišče v Zalogu ne bo poslovalo dne 30. in 31. 8. — skladišče v Mariboru pa 31. 8. 1968.

VSE OSTALE POSLOVNE ENOTE BODO POSLOVALE NORMALNO. 8086

ZAVOD POSTOJNSKE JAME
POSTOJNA, JAMSKA C. 30
razpisuje

v skladu s temeljnim zakonom o graditvi investicijskih objektov (Ur. list SFRJ, štev. 20/67), Pravilnika o načinu in postopku za oddajanje investicijskih objektov v graditev (Ur. list SFRJ, št. 28/67), Zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja graditve investicijskih objektov (Ur. l. SRS, št. 10/68) ter na podlagi sklepa Sveta zavoda Postojnske jame z dne 26. 8. 1968

JAVNI NATEČAJ
o sposobnosti izvajalcev za gradnjo turističnega centra pri Postojnski jami

Predračunska vsota za gradbena dela v I. fazi znaša **ca. 5.000.000 Ndin.**

Začetek del takoj po sklenitvi pogodbe.

Rok dovršitve del I. faze je 30. aprila 1969.

Interesenti morajo v ponudbi predložiti:
— dokaz o registraciji ter podatke o letni realizaciji,
— podatke o podobnih objektih, ki jih je podjetje že zgradilo,
— podatke o strokovnem kadru, ki bo obvezno zaposlen pri izvajanju del in ima za tako delo potrebne izkušnje,
— shemo organizacije gradbišča,
— podatke o opremi s katero bo izvajalo gradbena dela
— izjavo, da so mu znane terenske in prometne okoliščine, ter da je ponudba o sposobnosti izvajanja del sestavljena po proučitvi tehnične dokumentacije in da bodo definitivno ponudbo oddali v 15 dneh po priznanju sposobnosti.

Ponudbe morajo biti vložene v zapečatenem ovitku z oznako »Turistični center« — ugotavljanje sposobnosti do 5. IX. 1968 do 12. ure pri zavodu Postojnske jame, Postojna, Jamska cesta 30.

Interesentom je na razpolago tehnična dokumentacija pri zavodu Postojnske jame.

Ponudnike bomo o izidu natečaja obvestili v 3 dneh.

ZAVOD POSTOJNSKE JAME — POSTOJNA
8065

Vizionarska šola

Pogled v visoko šolo za gospodarsko kibernetiko v Beogradu

V zavodu za ekonomske ekspertize v Beogradu že dve leti deluje nenavadna šola. Njeni ustanovitelji menijo, da je to vizionarska šola, sicer pa jo imenujejo Visoka šola za gospodarsko kibernetiko. V prvi generaciji, ki je končala šolanje v lanskem šolskem letu, je bilo 64 učencev, večina pa je prej že diplomirala na fakultetah. V šolo so jih poslala podjetja: ladjedelnica »3. maj« z Reke, »21. maj« iz Rakovice, »Kongrap« iz Beograda, železarna iz Siska, PIK »Sljeme« iz Zagreba, kemična industrija iz Pančeva, Agroindustrijski kombinat iz Požarevca, rudniki in elektrarne »Kolubara« in služba družbenega knjigovodstva iz Ljubljane. Kaj se uče ti dijaki, ki so v podjetjih sicer direktorji, šefi pogonov in ugledni strokovnjaki?

»Zanima jih kibernetika kot znanost o najuspešnejšem upravljanju zapletenih sistemov«, nam je pojasnil dr. Borislav Bakić, direktor zavoda za ekonomske ekspertize.

Četudi smo domnevali, da bo govor o elektronskih računalnikih, o čudnih napravah, ki z nezaslišano močjo in nedoseženo hitrostjo računajo, kombinirajo in dajejo podatke za rešitve, za proizvodnjo, smo ga zaprosili, naj nam pove, kaj je kibernetika. O njej slišimo na vsakem koraku. Povsod omenjajo prihodnost elektronskih računalnikov in naprav, vendar mnogi prav malo vedo ali pa samo domnevajo, kaj to pravzaprav pomeni.

Poglejmo, o kakšni šoli govorimo in s kakšnim gradivom se ukvarjajo ti učenci. Američan Norbert Weener, matematik in profesor, je leta 1948 objavil knjigo »Kibernetika«. Njegova osnovna ideja je bila identificirati, izravnati žive in nežive organizme, t. j. zapletene dinamične sisteme. Ko je preučeval žive organizme, je ugotovil, da funkcionirajo vsi deli človeškega telesa najbolje, kar zmorejo, glede na pogoje okolja, to pa je — optimum. Organizem se ohranja vselej ob optimumu in se z njim že rodi. V človeškem organizmu pridejo vse informacije o vsem, kar se v njem dogaja in kar ga obkroža, v možgane, centralni živčni sistem. Možgani primerjajo te informacije z optimalnim režimom, v katerem organizem živi, in kakor hitro se pojavijo odstopi, izda centralni živčni sistem ukaz, naj »izvršni organi« napravijo določene korekture in spet vzpostavijo optimum.

Norbert Weener iz ZDA je želel izdelati stroj, podjetje, gospodarstvo, ki bi s pomočjo lastnih možganov hitro našlo življenjski optimum. In našli so stroj — elektronske možgane. Ta stroj lahko opravlja ista dela in ukazuje v neživem svetu strojev ter posreduje podatke kakor človekovi možgani. Neživi sistem (kibernetiki ga nočejo imenovati mrtvi) začenja funkcionirati kakor živ.

»Kadar je pred nami ta neživi centralni živčni sistem, mu moramo priskrbeti priliv informacij iz vseh delov »organizma«, kakršno je podjetje, da lahko izračunamo optimalne rešitve za življenje podjetja (živi organizmi dobijo te informacije ob rojstvu, za podjetje pa jih moramo določiti mi) in da s pomočjo stroja — možganov določimo odstopanja od najboljših rešitev — od optimuma, pojasnjuje dr. Bakić. Ko to vemo, lahko hitro vnesemo popravke. To je kibernetična avtomatizacija poslovanja.«

Vsa filozofija je v tem, da podjetju, kakor bi rekel direktor Bakić, razvijemo čutila za napake, da mu damo možgane (elektronske) in jih vgradimo v podjetje, kjer delajo kakor možgani v živem bitju.

»Temu pravijo nekateri med nami utopija. Pravijo, da nismo zreli za tako ‚mozganje', čeprav v vsem razvitem gospodarskem svetu delujejo taki možgani,« dodaja dr. Bakić. »Postavili so že veliko tovarn na osnovi kibernetike. To so avtomatične tovarne, ki mislijo in delajo, ki popravljajo napake in predvsem ne zamujajo . . .«

Kdaj bomo pri nas ustvarili tako »pametno« podjetje?

Zavod za ekonomske ekspertize že šola naše prve praktične kibernetike, ki bodo v naših vnaprej določenih podjetjih uvedli novo organizacijo poslovanja in jih »opametili«, ki bodo zanje priskrbeli elektronske možgane in rešili voditelje nevarnosti, da bi pomembne odločitve izrekali na slepo, brez podatkov, na osnovi intuicije, izkušenj, nepreverjenih mišljenj itd. Na visoki šoli za kibernetiko učence pravzaprav poučujejo prehoda na sodbni sistem organizacije poslovanja. Strokovnjaki zavoda in novi oddelki za kibernetiko, na primer v »Kongrapu« in »31. maju« iz Rakovice, že rišejo nove organizacijske sheme, da bi v telo podjetij vgradili elektronske možgane. Taki možgani lahko v eni sekundi opravijo 60.000 računskih operacij, delo, ki ga opravljajo biroji cele mesece! V minuti natisnejo umetni možgani 600 vrst s 130 črkami ali številkami v vrsti — deset vrst na sekundo! Tudi njegov spomin je fenomenalen — v spominu obdrži neomejeno število podatkov, in ko jih potrebujete, možgani »zasijejo« in že so podatki na papirju! Ti »možgani« pa so tudi zares možgani, ker posredujejo najboljše rešitve. Obvestite ga, da je v podjetju taka in taka situacija, želite to in to in ga vprašate, kako bi to lahko dosegli, kaj je treba v proizvodnji spremeniti, kje so »ozka grla«, možgani pa razmislijo in vas usmerijo k rešitvi. Seveda tudi ob tem človek še mora razmišljati, vendar bodo elektronski možgani marsikaj storili namesto njega.

Zavod za ekonomske ekspertize je dal 600 milijonov starih dinarjev za nabavo elektronskih možgan, v katerih bodo učenci visoke šole za kibernetiko še med šolnimi urami lahko poiskali najboljše organizacijske preureditve za svoja podjetja in vključili v njihove sedanje »živce in čutila« elektronske možgane. Šola in zavod opravljata to delo še v tveganih pogojih, kakor bi rekli na prvi pogled. Trud se bo povrnil samo, če bodo podjetja ki bodo uvedla kibernetski sistem poslovanja, povečala dohodke! Od povečanih dohodkov bodo dala zavodu samo majhen odstotek, v zavodu pa vedo, da bo trud rodil uspehe.

Naše gospodarstvo že ve, kaj pomenijo elektronski možgani, in je v drugo generacijo, ki se je začela šolati v maju, vpisalo svoje najboljše strokovnjake in voditelje. V šoli, ki traja dve leti, ne posvečajo pozornosti splošnemu znanju, enciklopedijskemu šolanju, učence takoj učijo — življenja!

BOGDAN ŠEKLER

Čevljarsko podjetje
»BOR«
Dol. Toplice
razpisuje
javno prodajo
naslednjih osnovnih sredstev:

levoročni šivalni stroj na električni pogon — malo rabljen

kombiniran čistilni stroj — ni brezhiben

stroj za spajanje kartonov — ni brezhiben

Prodaja bo dne 12. 9. 1968 ob 9. uri v prostorih podjetja. 8094

ALEXANDER ILEČKO IZ BRATISLAVE PRI DELU — Forma viva v Kostanjevici na Krki.

Foto: M. Vesel

Kostanjevica

Slovaški kipar na simpoziju

Šest ur pred invazijo na Češkoslovaško je Alexander Ilečko odpotoval iz Bratislave, da bi se vrnil v Kostanjevico ob Krki, kjer je pred dnevi na kiparskem simpoziju izklesal dva kipa. Sedaj je tukaj: še nekaj dni je do zaključka simpozija, ko bo mednarodna družina ustvarjalcev odšla in pustila v mogočnih hrastih iz krakovskega gozda svoja znamenja. Laurence Whitfield, Eugen Ciuca, Peter Jovanovič, Bogosav Živković, Takeda Mitsuyuki.. Steber mojim staršem, spomenik partizanom, Anka, Judita, Družina, Sonce in kača . . . in še vrsta del bo pričala o nenavadno plodnem poletju v enem najbolj zanimivih kulturnih središč na Slovenskem. Ilečko se je še takrat, ko je prišel prvič v Kostanjevico, počutil tukaj kot doma. V svoji domovini je najraje delal v lesu, ta pa je v Kostanjevici kar klical k obdelavi. Nekajkrat sem govoril z njim, pa je vedno beseda nanesla na Bratislavo, na Slovaško. Govoril sem mu o mestu, odkoder sem se odpravljal v Prago in na Baltik, kjer sem hotel ostati le dan ali dva, pa sem bil skoraj teden dni: nimava istih znancev v Bratislavi, ampak mesto je bilo najin znanec, o katerem sva razpletala, in Tatre. Sedaj ne govoriva več o mestu. Tudi o skulpturah ne, kajti na gumbnici mesta je črn trak.

Alexander Ilečko je prišel na kiparski simpozij z izdelanimi skicami. Naredil je kip, ki mu je dal ime Anka, kasneje pa se je lotil še teme o Juditi in Holofernu, toda koncept za drugi kip je spremenil: naredil je samo Judito. Holoferna ni izdelal. Z glavo, ki naj bi ležala pri Juditinih nogah, je sloko Judito podaljšal, da je še mogočnejša. Ilečko, r. 1937 v Bratislavi, je v letih 1954 do 1961 študiral na visoki šoli upodabljajočih umetnosti v Bratislavi pri profesorju Matejku. Za svoje delo je prejel nekaj nagrad ter razstavljal doma in na tujem. V Kostanjevici ga je delo povsem potegnilo za seboj. Zanj je udeležba na kiparskem simpoziju priložnost, da ne predstavi samo svoje delo, ampak delo mlade slovaške generacije kiparjev, ki je naredila v nekaj letih kvaliteten premik. Vključena v evropski kulturni prostor predstavlja z deli več kot samo dodatek modernim likovnim prizadevanjem.

Kostanjevica — drugi dom.

Ampak še bova govorila o Bratislavi pa o Donavi in Tatrah. In o Juditi.

PETER BREŠČAK

SNG pred novo sezono

V Drami bodo uprizorili tri, v Operi pa eno domače delo

Slovensko narodno gledališče v Ljubljani bo v kratkem razpisalo abonma za novo sezono. Programski načrt je dokaj pester in skuša zadovoljiti različne težnje v gledališkem ustvarjanju. Načrt ljubljanske Drame predvideva tri domača dela, tri dela svetovnih klasikov in tri dela iz sodobne tuje dramatike. Od domačih avtorjev so izbrali Smoletov Krst pri Savici, Javorškovo komedijo Manevri in Mrakovega Mirabeaua. Od svetovnih klasikov bomo lahko gledali novo izvedbo Shakespearovega Hamleta, Kleistovega Princa Homburškega in Feydeaujevo La dame de shez Maxim. Sodobno tujo dramatiko bodo predstavili z Ardenovim Plesom narednika Musgrava, Stoppardovo komedijo Rozenkranc in Gildensferen sta mrtva ter Albeejevo komedijo Kočljivo ravnotežje. Iz lanske sezone pa bodo ponovili še Weissovega Marat de Sade in Behanovega Talca.

Opera SNG je programirala šest premier, od tega eno domačo, in sicer Švarov Ocean. Na programu je še Donizettijev Don Paskquale, Giordanov André Chenier, Gounodov Faust, Bizetova Carmen in Weillov Vzpon in propad mesta Mahagonnyja. Predvidenih sta dve baletni premieri, in to Prokofjev — Romeo in Julija in Lindpainter — Danina. Samostojni baletni večer pa bo zajemal Bartokov Čudežni mandarin, Fribcove Vibracije in Orffovo Carmina Burana. Seveda pa bo operni program v prihodnji sezoni zajemal še precej ponovitev iz lanskega in še prejšnjih repertoarjev.

Pariška šola z jugoslovanskimi diplomami

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Pariz, avgusta. Ko se bodo letos jeseni odprle v Parizu redne francoske in druge izredne šole, se bo v ulici Notre, v prizidku rezidence jugoslovanskega veleposlništva, kjer je bil doslej Jugoslovanski klub, začelo tudi redno šolsko leto jugoslovanske šole »Goran Kovačič«. Otroci jugoslovanskih, v Parizu živečih staršev, so sicer že doslej obiskovali te prostore, ki so jih delili s klubskimi srečanji jugoslovanske kolonije. Po znanem bombnem atentatu na prostore kluba v začetku letošnjega leta so močno porušene lokale ne le popravili, ampak tudi temeljiti adaptirali, kajti poslej naj bi delovala tod samo šola, medtem ko naj bi si klub omislil svoje lokale kje drugje.

Ta miniaturna šola, ki deluje v Parizu sicer že tri leta, bi se tako tudi organizacijsko in vsebinsko lahko še bolj razmahnila, čeprav so se, kot zatrjujejo, učenci, ki so jo doslej obiskovali, naučili v njej toliko, da so lahko vselej z zadostno podlago nadaljevali svoje šolanje tudi v rednih osemletkah in gimnazijah v Jugoslaviji. Predvsem pa ima seveda upravnik te pariške šole in kluba, mladi mostarski profesor Anto Granić, vrsto spodbudnih načrtov in želja.

Dejansko je za družino Jugoslovanov, ki so tako ali drugače zaposlene nekaj let v Franciji, pereče vprašanje, kako bo s šolanjem njihovih otrok. Gotovo, da bodo hodili v francoske šole in se tako lahko sproti naučili tudi enega pomembnega tujega jezika. To je tembolj jasno in obvezno za otroke jugoslovanskih izseljencev, ki se rodijo v Franciji, kajti po francoskih zakonih so vsi, ki se v Franciji rodijo, francoski državljani, in šele z 18. leti se lahko svobodno odločijo. Toda če starši ne želijo, da bi se otroci narodnostno popolnoma odmaknili od njihove domovine, jim morajo priskrbeti vsaj dopolnilo tudi za šolanje v materinem jeziku. Če se pozneje starši spet preselijo v Jugoslavijo, morajo otroci tudi v šolskem pogledu predelati ustrezno snov, da tako nemoteno nadaljujejo šolanje v jugoslovanskih šolah. Samo v Parizu živi baje čez 35.000 Jugoslovanov in če bi vsi otroci iz tega kroga obiskovali to jugoslovansko šolo, bi moralo sedeti v klopeh kar veliko otrok. S šeststotimi šolskimi otroci bi, kot zagotavlja njen upravnik, že docela normalno shajali, toda za zdaj je v šolo vpisanih samo sto otrok. Razlog za to je, po besedah Anta Granića, predvsem v tem, ker ljudje za to možnost šolanja ne vedo.

Šola, čeprav je formalno zasebnega značaja, saj so njene diplome doslej nosile glavo »Šola Goran Kovačič pri Jugoslovanskem klubu v Parizu«, je uradno priznana ne le v Jugoslaviji, ampak tudi v Franciji. Ko so otroci letos spomladi zaradi tega, ker je bombna eksplozija razrušila tudi njihovo učilnico, ostali brez šolske strehe, je francoski minister za prosveto osebno takoj dal naši šoli na uporabo bližnjo francosko šolsko poslopje v ulici Passy.

Jugoslovanska šola ima pouk seveda samo v tistih dneh in urah, ko ne poslujejo redne francoske šole, kajti otroci obiskujejo hkrati eno in drugo. Kljub krajšemu urniku pa jih skuša podjetni Granić vključila v pouk čim več, zlasti pa pouk čim bolj modernizirati in otrokom približati. Učiteljski zbor je zaradi izrednega položaja Pariza tudi izredno visoko kvalificiran. Saj poučujejo v tej sorazmerno majhni šoli kar štirje profesorji, en predmetni učitelj in en učitelj; letos pa naj bi s honorarnimi predavanji sodelovali še štirje univerzitetni profesorji oziroma novi doktorji s sorbonske univerze; seveda vsi Jugoslovani. Visokoleteča in mogoče še ne takoj uresničljiva je zamisel o kratkovalovni jugoslovanski kulturni radijski postaji, ki bi ne samo posredovala del snovi učencem, ki stanujejo v Parizu, ampak bi delovala tudi v širšem krogu jugoslovanskih izseljencev v Franciji.

Sedanji pobudnik v jugoslovanski šoli v Parizu bi razen tega rad družinam naših delavcev in starih izseljencev vsaj enkrat na teden dostavil šolo na dom, to je vsaj v nekaj glavnih industrijskih centrov, kjer žive naši ljudje. Konkretno gre tu predvsem za področje rudarskega Pas de Calaisa. V Sallauminesu, kjer živi zlasti veliko slovenskih izseljencev in kjer je sedež društva Jugoslovanov severne Francije, imajo že zdaj večkrat jugoslovanske prireditve, konzularne dneve in podobno. Sallaumines in Trbovlje sta v nadaljevanju svojega pobratimstva tudi letos poleti izmenjala počitniški skupini svojih otrok. Baje se je jugoslovanski ugled v mestu močno zvečal odkar je letos poleti tamkajšnji francoski nogometni klub uvozil 2 dobra jugoslovanska igralca, toda gotovo bi kazalo temu predelu, če je le mogoče, nuditi tudi čimveč kulturne in prosvetne pomoči. Če bi prihajala , kot si zamišljajo, vsako nedeljo iz Pariza še ekipa jugoslovanske šole, to gotovo ne bi bilo slabo. Šolski organizatorji si pri tem, kot tudi pri popularizaciranju šole med izseljenci v Parizu, želijo sodelovanja izseljenskih matic v Jugoslaviji, v tem primeru še zlasti Slovenske izseljenske matice.

V tej zvezi se pa postavlja tudi vprašanje materinskega jezika, se pravi ne samo srbohrvaščine, ampak tudi slovenščine in, v kolikor so kje Makedonci, makedonščine. Upravnik pariške jugoslovanske šole je že sam prišel do sklepa, da je treba slovenskim otrokom dati učitelja in učbenike v slovenščini; letos bo prvič uveljavil to prakso, čeprav ima v Parizu v slovenskem razredu prijavljenih le pet otrok. Vsaj v idealnem smislu je gotovo pohvale vredna tudi težja jugoslovanske šole v Parizu, naj bi vsak otrok dobil vsaj enkrat tedensko tudi nekaj pouka o ostalih bratskih jugoslovanskih jezikih, se pravi, da bi nekaj malega slovenščine prišlo tudi v uho vsem ostalim. To bi bila jugoslovanska praksa, ki je celo doma v Jugoslaviji še ni.

B. POGAČNIK

Pismo iz Švedske

Srečanje z našim slikarjem

Švedska daje iz leta v leto zatočišče čedalje več umetnikom, ki skušajo na svoj način, z notami, čopičem, ali s kiparskim dletom posredovati svoja čustva, doživljanja in pripadnost. Ta dežela je raj predvsem za likovne umetnike, saj tukajšnji prebivalci zelo cenijo umetniške slike in skulpture ter jih pogosto kupujejo. To pa se jim izplača tudi po ekonomski plati, kajti na Švedskem velja zakon, po katerem je vsakdo oproščen davkov za vsoto, ki jo je porabil za nakup slikarskih ali kiparskih del.

Eden izmed likovnih umetnikov, ki si je v zadnjem času priboril na Švedskem precejšnjo popularnost, je tudi 33-letni akademski slikar in profesor za kitaro Lazar Dimitrijević iz Beograda, ki v tej deželi že tri leta živi in ustvarja. Po diplomi na akademiji likovne umetnosti v Beogradu in po podiplomskem študiju pri profesorju Nedeljku Gvozdenoviću je Dimitrijević prišel na Švedsko, da bi se kot slikar še bolj izpopolnil ter da bi švedski javnosti približal slikarstvo Jugoslavije.

Ob iskanju galerije, ki bi bila pripravljena odpreti njegovo samostojno razstavo, je Dimitrijević živel najprej od prihrankov, ki pa so kmalu pošli. Bil je prisiljen iti po isti poti kot večina drugih tujcev, ki pridejo na Švedsko. Zaposlil se je v restavracijah ter pomival posodo, kasneje pa igral kitaro v nočnih kabarejih in se tako preživljal. V prostem času, ki ga je bilo zelo malo, je slikal v svoji mali podstrešni sobi v predmestju Stockholma.

S pomočjo nekega romunskega slikarja, ki že dvajset let živi na Švedskem, je Dimitrijević razstavil svoje prve štiri slike, ki so jih ljudje v nekaj dneh pokupili. Kasneje se je spoznal s profesorjem na stockholmski akademiji za upodabljajočo umetnost in z najbolj priznanim švedskim slikarjem Evertom Lundquistom, pri katerem se je izpopolnjeval polni dve leti. Po tem poznanstvu se je Dimitrijevićeva pot k uspehu začela močno vzpenjati. Prvo samostojno razstavo je odprl v februarju 1967, in sicer v Brinkenu, eni izmed najbolj znanih galerij v Stockholmu. Kritika je njegova olja odlično ocenila in tako so se mu odprla vrata tudi v druge umetniške razstavne galerije. Razstavlja pa tudi doma. Prav te dni je poslal v Beograd dve svoji novi platni za »Oktobrski salon«.

In kaj pravi Dimitrijević sam o sebi: »V svojih zgodnjih slikah, ki sem jih naredil še v Jugoslaviji, sem se pokoril koncepciji asociativnega slikarstva na meji med abstraktnim in figurativnim slikarstvom; včasih pa sem skušal z barvo izraziti svoja muzikalna čustva. Kasneje sem se figurativnega slikarstva otresel in si začel prizadevati z abstraktnim jezikom izraziti svoja notranja doživetje. V tem smislu me je obdajala ideja in občutek osamljenosti človeka v civilizaciji, ki je zelo blizu filozofski koncepciji Kafke in Becketa, človeka, ki ga civilizacija duševno onemogoča in ki ogroža njegovo duhovno eksistenco. Slike s to tematiko sem razstavil na zadnji razstavi v Karlskroni. Sedaj obdelujem neko abstraktno slikarsko koncepcijo, kjer me zanima strukturalna vrednost slike, mistika enostavnosti in kjer poskušam s sodobnim slikarskim jezikom transportirati našo staro bizantinsko tradicijo na platno.«

Dimitrijević je še povedal, da namerava v prihodnjih letih razstavljati v Beogradu in Slovenjem Gradcu, močno si pa želi, da bi v bližnji prihodnosti odprl samostojno razstavo v Ljubljani, ki pomeni zanj center jugoslovanskega umetniškega ustvarjanja.

Lazar Dimitrijević je tudi kitarist in najraje igra skladbe klasikov. Ob več priložnostih je zložil filmsko glasbo in jo večkrat tudi sam izvajal, ne le za nekaj jugoslovanskih kratkometražnih filmov, marveč tudi za več filmov na švedski TV. Kitaro uporablja tudi kot dopolnilo na svojih razstavah, in sicer kot solo-instrument ali kot spremljavo.

Tak je Lazar Dimitrijević. V njegovih slikah, v njegovih skladbah in v življenju, ki ga živi, je vedno poln temperamenta . . .

DUŠAN VRTOVEC

Aleksander Solženjicin

Rakov oddelek

82. nadaljevanje

Vsem je vzela osebne izkaznice ali kolhozna potrdila od tistih, ki niso imeli izkaznic, samo Kostoglotov ni imel ničesar. Asistentka se je seveda začudila in zahtevala osebno izkaznico, ta predrznež pa je delal hrup, da je treba biti politično pismen, da obstoje različne vrste izgnancev, naj nekam telefonira, češ da on ima volilno pravico, načelno je ima, čeprav konec koncev tudi ni nujno da voli. Šele zdaj se je Pavel Nikolajevič lahko zavedel, v kakšno jamo je padel, ko je prišel v to bolnišnico. Med kakšnimi ljudmi je ležal! In ta ničvrednež si je še drznil odkljoniti ugasniti luč, samovoljno je odpiral okno, glavnemu zdravniku se je izdajal za celinika in celo prvi, pred Pavlem Nikolajevičem, je hotel razviti svež, nedotaknjen, čist časopis. Dobro je slutilo srce Pavla Nikolajeviča, kakšen sad je to.

Toda zdaj je Rusanova zalival moten val ravnodušnosti in ni se mu dalo razkrinkavati Oglojeda. Celo jama ga že nekako ni več žalila

Pred očmi mu je migljala rjuha.

Iz veže se je zaslišal rezek glas snažilke Nelje, ki ni imel para v kliniki. Čeprav ni kričala je spraševala nekoga kakšnih sto dvajset metrov daleč;

»Poslušaj, tele lakirani, koliko stanejo?«

Ni se slišalo, kaj je odgovorila ona druga, pač pa spet Neljo:

»e-e eh, jaz bi morala iti v takihle — to bi skakali!«

Ona druga je nekaj ugovarjala in Nelja se je deloma strinjala:

»O, ja! Ko sem prvič nataknila svilene nogavice, kar sape nisem imela. Sergej je odvrgel vžigalico in jih takoj prežgal, svinja!«

Vstopila je v sobo s ščetko in vprašala:

»No, fantje, pravijo, da so včeraj čistili in umivali, danes ne bo sile, ne? . . . Ja! Novica!« se je spomnila, pokazala na posteljo Federaua in veselo objavila: »Tega vašega so pokrili! Po gobe je šel!«

Čeprav je bil Henrih Jakobovič tako zadržan, je trznil z rameni in neprijetno mu je postalo.

Niso je razumeli, zato je pojasnila:

»No, tisti povezani! Tisti ves povit! Včeraj na postaji. Blizu blagajne. Zdaj so ga na obdukcijo pripeljali.«

»Moj bog,« je turobno dejal Rusanov. »Prav nobenega takta nimate tovarišica snažilka! Čemu vendar razširjate mračne vesti? Mar bi nam kaj veselega sporočili.«

V sobi so se zamislili. Res je, Jefrem je mnogo govoril o smrti in videlo se je, da mu ni rešitve. Prav v tem prehodu se je navadno ustavljal in sikajoče prepričeval:

»Za nič je tale stvar, za nič! . .«

Vendar pa zadnjega Jefremovega koraka niso videli in ko je odšel, je v njihovem spominu ostal živ. Zdaj si je bilo treba predstaviti, da tisti, ki je še predvčerajšnjim teptal te deske, po katerih vsi hodijo, že leži v mrtvašnici, razrezan po vzdolž osi kot počena sardina.

»Lahko tudi nekaj veselega povem — nakrohotali se boste. Samo nedostojno bo . . .«

»Nič, nič, kar daj!« je prosil Ahmadžan. »Kar daj!«

»Ja!« se je spomnila Neli. »Tebe bratec, na rentgen te kličejo! Tebe! Tebe!« je kazala na Vadima.

Vadim je odložil knjigo na okno. Previdno, s pomočjo rok je spustil bolno nogo, potem drugo. S postavo, ki bi bila čisto baletna, če ne bi bilo prizadete in varovane noge, je šel k izhodu.

Slišal je za Poddujeva, vendar ni začutil sočutja. Poddujev ni bil pomemben človek za družbo, kot tudi tale prostaška snažilka ne. Pomembnost človeštva ni v vse večji količini, ampak v zoreči kakovosti.

Vstopila je asistentka s časopisom.

»Meni! Meni!« je slabotno dejal Pavel Nikolajevič in stegnil roko.

Dobil ga je.

Še preden je nadel očala je videl, da so čez vso stran velike fotografije in debeli naslovi. Udobneje se je namestil, nataknil očala in videl, da poročajo — kot je pričakoval — o koncu zasedanja vrhovnega sovjeta: na sliki je bil prezidij in dvorana, z velikimi črkami so bili objavljeni zadnji važni sklepi.

Tako velikimi, da ni bilo treba listati in iskati kakšno drobno, toda pomembno vestičko.

»Kaj?? Kaj??« se Pavel Nikolajevič ni mogel zadržati, čeprav to ni bilo namenjeno nikomur v sobi in čeprav je bilo nedostojno takšno začudenje in spraševanje nad časopisom.

Na debelo čez prve kolone je bilo objavljeno, da je predsednik sveta ministrov G. M. Malenkov predlagal, naj ga na lastno željo razrešijo in vrhovni sovjet je soglasno izpolnil njegovo prošnjo.

Tako se je končalo zasedanje, od katerega je Rusanov pričakoval samo proračun! . . .

Obšla ga je slabost in časopis mu je zdrknil iz rok. Ni mogel brati.

Ni razumel čemu. Nehal je razumevati inštrukcijo, čeprav je bila splošno dostopna in razprostranjena v časopisu. Razumel pa je, da je — hudo, preveč hudo!

Kot da so se nekje globoko globoko predramile geološke plasti in se malce premaknile — in od tega se je streslo vse mesto, vsa bolnišnica in postelja Pavla Nikolajeviča.

Gangartova, ki ni čutila, kako se je zamajala soba in pod, se mu je bližala od vrat, mehko, v sveže zlikani halji, z bodrilnim nasmehom in brizgalko.

»No, injekcijo bova dala!« ga je prijazno povabila.

Kostoglotov je potegnil časopis z Rusanovih nog — in tudi takoj zagledal in prebral.

Prebral in se dvignil. Ni mogel sedeti.

Tudi on ni razumel vsega pomena vesti. Toda če so predvčerajšnjim zamenjali vse vrhovno sodišče, danes pa ministrskega predsednika — so to bili koraki zgodovine.

Koraki zgodovine in ni bilo mogoče misliti in verjeti, da bi lahko pomenili obrat na slabše.

Otroci na počitnicah — kateri je vaš? 32.

Starši obkrožite glavico svojega otroka, izrežite sliko in nam pošljite do 3. septembra z naslednjimi podatki: vaš priimek in ime, točen naslov, poklic obeh staršev, ime in starost otroka, razred in šolo, ki jo obiskuje. Naš naslov: Uredništvo Dela, Ljubljana, Tomšičeva 3. — »Otroci na počitnicah.« Med poslanimi kuvertami bomo v sredo, 4. septembra, izžrebali sedmo družino, ki bo dobila prispevek uredništva »Dela« za otrokovo šolanje v znesku 50.000 starih dinarjev.

Morje, morje in spet morje. Še najbolj veseli so ga otroci. Zato ni bilo nič čudnega, da so bili na počitnicah malodane ob vsej Jadranski obali. Mnogo jih je bilo tudi v Rovinju. Tudi Zalčani so bili tamkaj, njihovo življenje v koloniji pa je opisal Tomi Cvikl:

Stopetdeset otrok iz občine Žalec je del svojih šolskih počitnic preživelo v Rovinju. Da smo imeli tako lepe počitnice se lahko zahvalimo tudi društvu prijateljev mladine in občinski skupščini Žalec, ki sta prispevala del sredstev.

Naši domovi v Rovinju so bile lične hišice sredi borovega gozdiča. Hrana je bila obilna in dobra. Kljub slabemu vremenu smo se vendarle nakopali za eno leto. Večkrat smo bili tudi v Rovinju, kjer smo si ogledali vse znamenitosti starega mesta. Dnevi so nam prehitro minili in težko smo se poslovili od sinjega morja.

OTROCI IZ ŽALCA

V nekaj vrstah

MARIBOR

Upravni odbor — Včeraj se je sestal upravni odbor podjetja Dravske elektrarne. Govor je bil o štipendiranju, pripravnih in nekaterih drugih kadrovskih zadevah.

Hotel — V noči od ponedeljka na torek je v hotelu Slavija prenočilo 179 gostov. Med njimi je bilo 132 inozemcev — iz Nemčije, Grčije, Češkoslovaške in Italije.

Planinci — Planinsko društvo Maribor — matica bo od 31. t. m. do 4. septembra organiziralo izlet po koroški planinski transverzali. Planinci bodo obiskali Ravne, Uršlju, Smrekovec, Raduho in Črno na Koroškem.

VELIKA POLANA

Praznik gasilcev — Domače gasilsko društvo je v nedeljo praznovalo 45-letnico ustanovitve. Ob tem jubileju je bila proslava, na kateri sta govorila Viktor Novosel predsednik občinske gasilske zveze Lendava in predstavnik gasilske zveze Slovenije tov. Flisar. Na proslavi so podelili priznanja in pohvale najzaslužnejšim gasilcem.

LENDAVA

Manj prometa — Na mednarodnem prehodu Dolga vas se tako z jugoslovanske, kot tudi z madžarske strani promet normalno razvija, vendar ga ni toliko.

PAMEČE

Nova trgovina — Slovenjegraško trgovsko podjetje »Zarja« je začelo v tem kraju graditi trgovino. Dela bodo veljala približno 30 milijonov dinarjev. Prostori prejšnje pamejške trgovine so bili že taki, da se jih ni izplačalo obnoviti.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

»Zadružni svetovalec« — Pod tem naslovom izdaja kmetijska zadruga v Križevcih pri Ljutomeru že drugo leto list za kooperante. Vsebina vseh dosedanjih številk pove, da pomeni »Zadružni svetovalec« pomembni vir napotkov za kmete.

ŽERJAV

Malo učencev — V osnovno šolo v Žerjavu, ki ima samo štiri razrede in je podružnica osemletke v Črni, se je letos vpisalo samo 12 novincev. Ta številka je tako majhna, da zdaj razmišljajo o dveh možnostih. Po prvi naj bi se ti učenci vsak dan vozili v Črno, kjer bi obiskovali prvi razred. Za enkrat se še niso dokončno odločili.

STROCJA VAS

Modernizacija ceste — Pred nekaj dnevi je bila v Ljutomeru seja cestnega sklada pri občinski skupščini. Dogovorili so se, da bodo takoj začeli modernizirati cesto Stročja vas — Razkrižje. Ta cesta je na prvem mestu petletnega programa modernizacije cest v ljutomerski občini.

VERŽEJ

Nova osnovna šola — Te dni je začelo gradbeno podjetje Pomurje iz Murske Sobote graditi v Veržeju osnovno šolo. Denar zanjo sta prispevali skupščina SRS in ljutomerska občina. Občani so se zmenili tudi za prostovoljni prispevek v denarju in materialu.

Prva jeza z novo hišo

Po dobrih dveh mesecih se je sesul strop v zgradbi nove črnjanske osemletke – Navzlic temu, priprava za 2. obdobje graditve

Letos so se šolniki v Črni na Koroškem naposled le malo oddahnili. Šestdeset let staro poslopje, v katerem ima prostore osemletka Miloša Ledineka, je dobilo sodobnejšega in mlajšega soseda. Maja so delavci ravenske podružnice ljubljanskega Gradisa in škofjeloške Jelovice zgradili novo šolo. V njem je zdaj 6 sodobnih učilnic.

No, veselju pa se je kmalu pridružila jeza. Julija sta se v eni izmed učilnic sesuli dve tretjini stropa. Še sreča, da v tem času ni pouka in da učencev ni bilo v šolskih klopeh.

Da bi bila mera zares polna, so se razpoke pokazale še v dveh učilnicah. Na srečo so takšno muhavost učilniškega stropa pravočasno opazili in ga brž podprli. Očitno je torej, da so izvajalci opravili svoje delo do kraja površno. Gradisovci so morali v avgustu zopet priti v Črno in odpraviti napake in razdejanje. Potemtakem bi moralo biti zdaj končno le vse v redu.

Nova zgradba, za katero so izdelali projekte izvedenci iz Slovenija—Projekta in ki je z opremo veljala 155 milijonov 500 tisoč starih dinarjev, pa je le prvi del načrtov za zgraditev nove črnjanske osemletke. Drugo delovno obdobje naj bi se začelo že letos.

Najprej bodo porušili staro telovadnico. Na tem mestu bodo sezidali 4 nove učilnice. Nadalje je v načrtu zgraditev posebnega prizidka, v katerem bodo dobile prostor 4 učilnice in dve delavnici. Prav tako pa bodo seveda morali zgraditi novo telovadnico.

Ob vsem tem je dobilo povsem nov namen tudi staro poslopje, v katerem poteka zdaj pouk. Njegove prostore bodo preuredili v pisarne, jedilnico, pionirsko sobo in knjižnico. Obenem bodo uredili še dve stanovanji.

Vsa ta dela bodo veljala okroglih 250 milijonov dinarjev. Ta denar bo pritekel iz sredstev delovnih organizacij, ki plačujejo v sklad za šolstvo 2 odstotka od doseženih kosmatih dohodkov.

Ni treba posebej naglašati, da je nova osemletka v Črni več kot potrebna. Prvič, sedanje poslopje je staro in ni primerno za sodoben pouk, drugič pa hodi v črnjansko šolo vsako leto precej učencev. V lanskem šolskem letu se je v njenih prostorih učilo več kot 600 otrok.

P. ŽAGAR

Mariborska brigada — udarna

MARIBOR, 27. avgusta — Včeraj smo se telefonično pogovarjali s komandantom mladinske delovne brigade »Alfonz Šarh« Ivanom Marovtom. Brigada dela na zvezni delovni akciji »Sava 68« v Zagrebu. Izvedeli smo, da so brigado za dosežene rezultate že v prvi dekadi proglasili prvič za udarno. Brigada je dosegla svojo delovno nalogo 135 odstotno. Svet naselja »Sedem sekretarjev SKOJ«, v katerem stanujejo mladinske delovne brigade na tej delovni akciji, pa je sklenil, da se 24. avgust proglasi za udarni dan v znak solidarnosti s češkoslovaškim ljudstvom.

M. K.

Strah koroških živinorejcev

Kako bodo prodajali mleko, če ne bo pogodbe s slovenjgraško mlekarno

Kmet nad železarno Ravne si je zgradil sodoben hlev in povečal število krav. V enem letu lahko proda okoli 50.000 litrov mleka. To je povprečno skoraj 140 litrov na dan. A komu naj ga prodaja, če mlekarna v Slovenj Gradcu, ki oskrbuje z mlekom tudi Ravne, ne bo obnovila pogodbe s kmetijsko zadrugo? V železarni je zaposlenih več 1000 delavcev; naj jim ga prodaja pred vrati tovarne ali na trgu v Ravnah, ali pa kar razvaža po njihovih domovih?

Pogodbe mlekarne v Slovenj Gradcu s kmetijskimi organizacijami so potekle. Mlekarni se ne mudi pri sklepanju novih pogodb. Mleka je več kot dovolj za dnevne potrebe, predelava v mlečne izdelke pa — pravijo v mlekarni — se ne izplača. Kmetje v ravenski občini bi radi prodali celo več mleka, kot ga lahko prodajo zdaj. Podobno je sosednjih občinah. Zato kolektiv mlekarne postavlja pretirane pogoje. Kmetijske zadruge v koroških občinah naj bi finansirale njegovo proizvodnjo z 100 tisočaki.

Pogoji mlekarne v Slovenj Gradcu so za normalne razmere skorajda nerazumljivi. Mleko bi plačala v 60 dneh po izstavitvi računa. Račune pa pripravi približno sredi meseca za prejšnji mesec. Prvo mleko, ki je zajeto v takem računu, dobi že v začetku meseca, torej poldrugi mesec pred izstavitvijo računa. Plačala bi ga torej po treh in pol mesecih, ko ga prevzame, čeprav ga prodaja že naslednji dan. Tako je s svežim mlekom — za predelavo v mlečne izdelke pa ji ga ostane zelo malo. Torej so vso proizvodnjo finansirali živinorejci, oziroma, da se kmetje niso preveč jezili, so kmetijske organizacije plačevale odkupljeno mleko s svojim denarjem.

V kmetijskih zadrugah se bojijo podobno kot kmetje — živinorejci. Kdo ve, kaj bo mlekarna storila, če ji ne bodo ugodili. Tudi drugod je dovolj mleka. A kaj naj storita kmetijska organizacija in kmet, ki sta preuredila hleve za rejo molznic in v njih zbrala ustrezno živino? Sprašujejo, zakaj je mlekarna tako visoko nad njimi, namesto da bi bila z njimi. Komu to koristi? Živinorejcem ne — potrošnikom pa, sodeč po sedanjih cenah, tudi ne.

J. PETEK

Združena seja svetov v Soboti

MURSKA SOBOTA, 27. avgusta. — Sedem svetov skupščine občine Murska Sobota je imelo dopoldne skupno sejo, na kateri so obravnavali aktualne gospodarske probleme in gibanja gospodarstva v prvem poletju, o čemer bodo razpravljali tudi odborniki na četrtkovi seji občinske skupščine.

Udeleženci so ugotovili, da gospodarstvo v soboški občini išče vse možnosti za prilagoditev tržišču z uvajanjem novih proizvodov. Namreč s prodajo izdelkov imajo podjetja še vedno največ problemov, iz teh pa izvira tudi večina težav, kot so — porast zalog, poslabšanje likvidnosti in povečanje medsebojnih obveznosti.

Primerjalni podatki kažejo za prvo polletje znaten porast družbenega bruto proizvoda v gospodarstvu, (5,6 odstotkov), v primerjavi s prvo polovico lani, kar za 19 odstotkov pa se je povečala amortizacija. Tudi sredstva, ki ostajajo gospodarstvu so letos bolj enakomerno porazdeljena med osebne dohodke in sklade, ki so porasli v industriji, v primerjavi z enakim obdobjem lani, kar za 22,6 odstotkov.

Znatno slabši pogoji gospodarjenja v kmetijstvu in neugodne vremenske razmere, so odločilno vplivale na gospodarjenje v tej panogi v obeh sektorjih lastništva.

Člani svetov so menili, da bi kazalo v prihodnje z večjo zavzetostjo spremljati gibanje kmetijskega gospodarstva.

B. B.

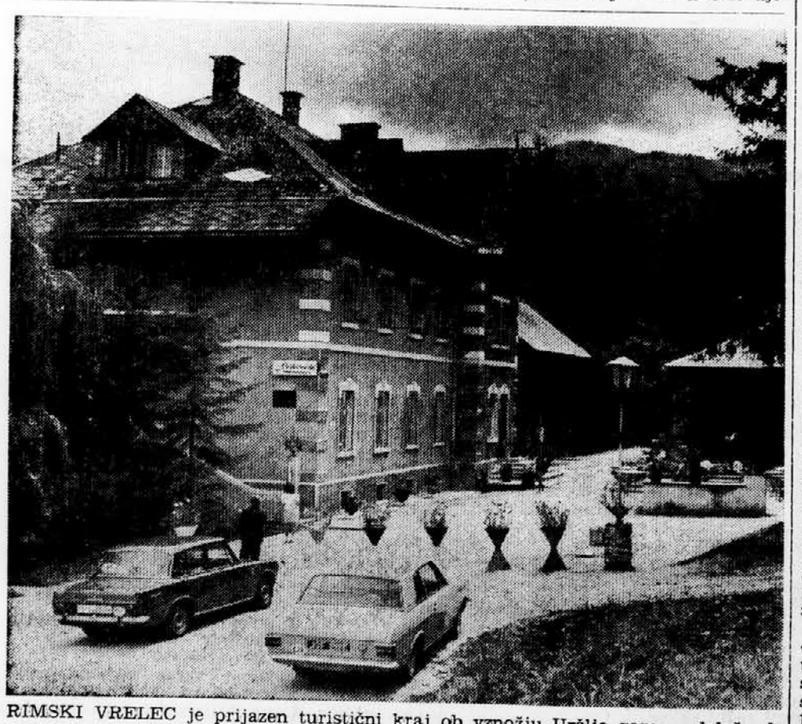

RIMSKI VRELEC je prijazen turistični kraj ob vznožju Uršlje gore, nedaleč od Prežihovih Kotelj. Odlikuje se po znanem mineralnem vrelcu in lepi, mirni okolici. Gostišče, ki ga upravlja gostinsko podjetje »Uršlja« iz Raven, je odprto vse leto. Razpolagajo s 40 ležišči hotelskega tipa, cena za celodnevni penzion pa je 30 dinarjev.

Foto: F. Kamnik

Rudolf Mencin

Umrl je Rudolf Mencin, dolgoleten borec za pravice koroškega ljudstva. Rodil se je leta 1879 v Libeličah pri Dravogradu, dovršil učiteljišče v Celovcu, služboval nekaj časa na Koroškem in v mariborski okolici. Že v času študija se je zanimal za narodnostna in socialna vprašanja ter sodeloval v delavskih listih in revijah. V letih 1919 in 1920 je razvil vse svoje sile na Koroškem, sodeloval pri organizaciji slovenskega šolstva, ureja »Mlado Jugoslavijo«, mladinsko revijo, ki je učencem osnovnih šol nadomeščala učne knjige, ki jih takrat nismo imeli. V letih 1925 do 1927 je bil idejni vodja revolucionarnega učiteljskega gibanja za učiteljsko deklaracijo, ki je slovensko učiteljstvo osvobodila varuštva starih političnih strank ter strokovno organizacijo postavila na napredno sindikalno osnovo. Od leta 1933 do leta 1940 je sodeloval v konsorciju in v uredništvu neodvisnega naprednega tednika »Slovenija«, ki je bil ves čas izhajanja v ostrem boju s takratnimi reakcionarnimi režimi. V učiteljski organizaciji je sodeloval pri stanovskem tisku, zlasti pri izdajanju knjig »Mladinske Matice« in revije »Naš rod«. Zavzemal se je za razvoj kmečkih nadaljevalnih šol in gospodinjskih šol ter pisal o tem strokovne članke. Leta 1937 je bil med ustanovitelji »Slovenskega društva«. Pisal je članke o narodnostnih vprašanjih tudi za inozemske liste in revije. Mnogostransko in obširno je bilo njegovo delo. V priznanje za njegove zasluge pri vzgoji mladine ga je Svet za šolstvo SRS imenoval za pedagoškega svetnika.

V. Č.

LOVRENC NA POHORJU

Most pri Ruti se naj imenuje po inž. Borisu Pipanu

LOVRENC NA POHORJU, 27. avg. Sinoči so se sestali predstavniki krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij Lovrenca in predlagali občinski skupščini Maribor, naj bi se predvideni novi most pri Ruti imenoval »Most inž. Borisa Pipana«. Inž. Pipan je tik pred svojo smrtjo izdelal v štirih variantah idejni projekt za ta most. Vse organizacije pri Lovrencu in občani so mu za to zadnje življenjsko delo izredno hvaležni. Poudarili so, da je inž. Boris Pipan, kot glavni graditelj dravskih elektrarn mnogo prispeval k razvoju dravske doline.

M. K.

SLOVENJ GRADEC

Urediti kanalizacijo

Krajevna skupnost v Mislinji že dlje časa preudarja o tem, kako bi uredili kanalizacijo. Stanje je namreč vse prej kot dobro. V Mislinji zasebniki mnogo zidajo. Mnogo pa jih je, ki pri tem ne plačajo komunalnega prispevka, zato jim komunalno podjetje tudi ne uredi kanalizacijskih napeljav. Graditelji stanovanjskih hiš si sicer pomagajo sami. Vendar so vse te napeljave bolj zasilne.

Ta kanalizacijski nered skuša zdaj odpraviti sama krajevna skupnost.

Šestdesetletnica poroke Marije in Franca Kovačič v Lokavcih

V Lokavcih pri Negovi v radgonski občini sta minulo nedeljo praznovala Marija in Franc Kovačič 60-letnico poroke Ugledna domačina, ki sta kljub visoki starosti zdrava in čila, uživata na tem območju velik ugled. Domačijo Kovačičevih so namreč nemški okupatorji požgali, oba, takrat že priletna zakonca pa so internirali.

Na lepem slavju, ki so se ga udeležili pri Kovačičevih tudi predsednik radgonske občine Ivan Kovač, zastopniki SZDL, občinskega komiteja ZKS Gornja Radgona in občinskega združenja Zveze borcev, katere člana sta tudi oba jubilanta, se je gnetlo veliko gostov od blizu in daleč. Predstavniki radgonske občine so izročili zakoncema ob njunem življenjskem prazniku tudi lepa darila.

B. B.

Fluorografiranje v občinah Lenart in Slovenska Bistrica

V občini Lenart v Slovenskih goricah se je v ponedeljek začela fluorografska akcija, ki bo trajala do 4. septembra, v občini Slovenska Bistrica pa od 6. do 16. septembra. V tej akciji bo ekipa Inštituta za TRC Golnik fluorografirala vse tiste občane v obeh občinah, ki so dopolnili 24 let.

Predvidevajo, da bodo v občini Slovenska Bistrica zajeli v tej akciji okoli 18.000 občanov, v občini Lenart pa od 10.000 do 12.000 ljudi. Zdravstveni delavci pripisujejo fluorografiranju v obeh občinah poseben pomen. Od dobro organizirane fluorografske akcije je odvisno odkrivanje novih bolezenskih primerov in tudi uspešno zdravljenje.

M. K.

Stališča MK ZK Maribor

Mestni komite ZK Maribor je pozval vse člane ZK v mariborski občini, naj podpro uresničevanje gospodarske in družbene reforme, poglobitev demokratičnega samoupravnega sistema in stališča najvišjih forumov ZK. Hkrati so pozvali tudi vse delavce, kmete, napredno inteligenco in mladino, ki soglašajo z našim gospodarskim in družbenopolitičnim razvojem in zunanjo politiko, da se vključijo v ZK. Povečali bodo samoiniciativnost organizacij ZK in več kot doslej storili za povezavo članstva in članov ZK z drugimi delovnimi ljudmi. Do 10. septembra bodo v vseh organizacijah ZK v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih obravnavali položaj na Češkoslovaškem. Hkrati bodo obravnavali v organizacij ZK tudi stališča in sklepe 10. plenarne seje CK ZKJ.

Ko so govorili o krajevnih organizacijah ZK, so ugotovili, da je kljub priporočilu komisije za organizacijo in razvoj pri mestni konferenci ZK doslej samo sedem organizacij ustanovilo interesne delovne skupine za posamezna področja. Ugotovili so, da komunisti v nekaterih organizacijah še niso sprejeli akcijskih programov za izvajanje smernic v svoji delovni organizaciji.

M. K.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Delegacija žensk iz Francije

VIDEM OB ŠČAVNICI, 27. avg. — Danes zvečer bo dopotovala v Videm ob Ščavnici delegacija članic francoske organizacije za kmečko družino. Okrog 30 članic te delegacije bodo gostje videmskega zavoda za elektrifikacijo podeželja. Tu si bodo ogledale sodoben gospodinjski center, ki je odigral pri modernizaciji kmetijskih gospodinjstev pomembno vlogo. Francozinje bodo obiskale tudi vinogradniško gospodarstvo na Kapeli, ki vzorno skrbi za stanovanja in opremo svojih delavcev. V programu imajo tudi obisk gostinske šole v Radencih, v vasi Očeslavci pa si bodo gostje ogledale nekaj zasebnih kmetij, ki imajo modernizirana gospodinjstva.

B. B.

REPORTERJA TEDENSKE TRIBUNE V OKUPIRANI ČSSR

FILM PRVEGA TEDNA BURNIH DOGODKOV

DANES

TEDENSKA TRIBUNA

Nov smrtni primer — alarm za gobarje

Zdravstvena služba ponovno opozarja gobarje naj bodo previdni

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj zvečer je umrl Anton Sernelj, star 56 let, doma iz Nove vasi pri Cerknici. Zastrupil se je z gobami, zelenimi mušnicami, kakršne so prav pred nedavnim terjale življenje petčlanske družine.

Gobe se je odpravil nabirati v sredo prejšnji teden in kljub temu, da je v četrtek že čutil hude bolečine in imel prebavne motnje, je šele dan kasneje iskal zdravniško pomoč in v noči od petka na soboto so ga prepeljali na ljubljansko polikliniko. Hudo strupene gobe in odlašanje s klicem za zdravnika je bilo usodno. Včeraj so ga prepeljali domov, kjer je kmalu zatem umrl.

Človek bi mislil, da se bodo med ljudmi, ki nabirajo gobe, bolj raznesle govorice in vesti o hudih zastrupitvah, ki so največkrat smrtne in da bodo ljudje počasi le postali bolj previdni, kaj nabirajo in kaj jedo. Pred nami je mesec, ko je sezona gob na višku in ponovno zdravstvena služba opozarja ljudi, naj bodo več kot previdni. Smrtni primeri, ki slede drug drugemu, so dovolj prepričljivi za toplo priporočilo, naj gobarji, če so v najmanjšem dvomu glede tega, kaj so nabrali v gozdu, raje zavržejo užitne gobe, kot pa da jih pojedo — ko so posledice vendar tako strašne.

M. N.

»Samostanski uslužbenec«

LJUBLJANA, 27. avg. — Pred dnevi se je pri Katerini Č. iz Ljubljane oglasil okrog 55 let star mož suhega podolgovatega obraza, 175 cm visok in v temni obleki, ter se z dolenjskim naglasom predstavil za uslužbenca stiškega samostana. Povedal je, da je zanjo prinesel velik paket, ki pa da ga je pustil na železniški postaji. Lažni »samostanski uslužbenec« je nato od pobožne Katarine izvabil 1.000 dinarjev, ki naj bi šli za mašo po njeni smrti. Organi UJV so ukrenili vse potrebno za izsleditev drznega goljufa.

B. Č.

Voznik tovornjaka pobegnil

V Sloveniji je bilo včeraj 30 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj je bilo na slovenskih cestah skupno 30 prometnih nesreč, v katerih je bilo 21 oseb teže, 12 pa laže poškodovanih. Materialna škoda znaša po ocenah 149.250 dinarjev.

Neznani voznik tovornega avtomobila je včeraj ob 11.50 zadel 26-letnega kolesarja Jožeta Pejdeta, ki je vozil po Šmartinski ulici proti Javnim skladiščem. Za kolesarjem je pripeljal tovornjak in ga pred hišo št. 110 pretesno prehiteval. Pri tem je Pejdeta zbil po cestišču in ga laže poškodoval. Voznik ni ustavil. Na kraju nesreče tudi ni bilo najti nobenih sledov tovornjaka.

Ob 7. uri je pred hišo št. 42 na Celovški cesti kolesar Franc Korošec zadel v Marijo Bogataj, ko je ta nenadoma stopila na kolesarsko stezo. Marija Bogataj je padla po cestišču, v tem trenutku pa je v smeri proti Šentvidu — prav tako kot kolesar — pripeljal avtobus z voznikom Janezom Ferbarjem. Zaradi kratke razdalje ni več mogel ustaviti in je trčil v kolesarja, ki se je Bogatajevi izognil. Korošca so težje poškodovanega odpeljali v bolnišnico dr. Petra Držaja.

Ne da bi upošteval znak »Stoj« je voznik osebnega avtomobila KP 166-83 Tomislav Čakardič pripeljal po Jamovi cesti v križišče z Jadransko cesto. Tu je trčil v vozilo LJ 252-86, ki ga je proti Tržaški cesti vozil Bruno Zupančič. Zupančičev avtomobil je ob trčenju obrnilo za 180 stopinj ter ga vrglo v vozilo Franca Končana, ki je stalo na Jadranski cesti. Materialna škoda znaša na vseh vozilih skupno 5.050 dinarjev.

B. Č.

Kradel po velikih trgovinah

LJUBLJANA, 27. avg. — Ljubljanski miličniki so prijeli 27-letnega Dušana Djukelića, brez stalnega bivališča in zaposlitve, osumljenega, da je v več jugoslovanskih mestih kradel po večjih trgovinah. V 10 dneh, kolikor je osumljeni v Ljubljani, je v »Elektrotehni« na Titovi cesti vzel 160 din vredno namizno svetilko, v sosednji »Astri« potovalko, v »Slovenijašportu« mu je ugajalo 5 olimpijskih medalj, v trgovini DZS v Čopovi ulici pa je obenem odnesele kar tri črne usnjene torbe.

Podobne tatvine je osumljeni, ki je konec aprila pobegnil iz zapora v Turopolju, izvršil v Mariboru, še prej pa v Beogradu, Sarajevu, Zadru in drugod. Za številne predmete, ki so jih našli pri njem, se osumljeni niti ne spominja, kje jih je vzel. Preiskovalni sodnik je za Djukelića odredil pripor.

Uprava javne varnosti v Ljubljani priporoča prodajalcem, da pazijo na zaupano jim blago, saj primer osumljenega Dušana Djukelića kaže, da je v zelo obiskovanih trgovinah mogoče ukrasti večje premete.

B. Č.

Tovornjaka sta trčila

NOVA GORICA, 27. avg. — Med Ajdovščino in Novo Gorico pri naselju Osek je prišlo včeraj popoldan do prometne nesreče, zaradi katere je bil dalj časa zaustavljen promet na cesti. Trčila sta tovornjaka, ki sta ju upravljala Otili Nanut iz Nove Gorice in Dervo Vrabac iz Sarajeva. Pri nesreči je bil lažje poškodovan Mojmir Cangal, sopotnik v tovornjaku, ki ga je upravljal Dervo Vrabac.

Nesreča se je zgodila, ko je Otili Nanut pri prehitevanju nekega kolesarja v dvojnem ovinku zapeljal nekoliko na levo. Ko je potem zaviral je njegova prikolica zaprla desno stran ceste. Voznik Dervo Vrabac ki mu je prihajal nasproti, se je sicer skušal ogniti tovornjaku in je zapeljal na senožet, vendar je kljub temu prišlo do trčenja.

L. K.

Stopila pred avtomobil

KOPER, 27. avgusta — Voznik Alfredo Rabuin doma iz Trsta je včeraj popoldan vozil z osebnim avtomobilom TS 76366 iz Kopra proti Izoli. V Žusterni na prehodu za pešce mu je nenadoma stopila pred avto britanska državljanka Mary Kottle. Avtomobilist ni mogel preprečiti trčenja. Kottle je dobila hude telesne poškodbe, na avtomobilu pa je za 600 din škode.

J. J.

Vlomi v avtomobile

KOPER, 27. avgusta — V noči med ponedeljkom in torkom je neznani vlomilec vlomil v tri osebne avtomobile, ki so stali na parkirnem prostoru študentskega campa v Ankaranu. Tako je vlomil v osebni avtomobil SU 145-07 last Maksa Besinija, doma iz Paliča, in vzel merilec zračnic. Nato je vlomil v osebni avtomobil LJ 659-43 last Jožeta Meršola iz Ihana in mu odnesel tri izvijače in žepno svetilko. Vlomilec je vdrl tudi v avto češkega državljana Zdena Pathovskega, vendar ni odnesel ničesar.

J. J.

Smrtna nesreča Jugoslovana na Švedskem

ESLOEV (Švedska), 27. avgusta (AP). — Včeraj se je v bližini mesta Esloev, v južni Švedski, smrtno ponesrečil v avtomobilski nesreči 31-letni Jugoslovan, Veljko Mirošević iz Titograda.

Pokojni Mirošević je bil potnik v avtomobilu, ki ga je zaneslo s ceste in je zadel v kup kamenja.

Gospodarsko poslopje je gorelo

GRUŠKOVJE, 27. avg. — Včeraj je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Petra Zagoranskega v Gruškovju 89. Zgorelo je celotno gospodarsko poslopje. Goreti je začelo na seniku, kjer je bilo okoli 2000 kg sena. Ogenj je očitno bil podtaknjen. Škodo cenijo na okoli 13.000 N din. Gospodarsko poslopje pa je bilo skupaj s stanovanjskim poslopjem zavarovano le za 6000 N din.

M. K.

Prijavil je roparski napad

MARIBOR, 27. avg. Jože Paulič iz Lovrenca na Pohorju je prijavil, da sta ga 26. avgusta okoli polnoči v Razvanju napadla dva neznanca in ga vrgla na tla. Iz žepa sta mu vzela denarnico z okoli 60 Ndin. Pri napadu sta Pauliča lažje telesno poškodovala.

M. K.

Vlomil je v trgovino

SREDIŠČE OB DRAVI, 27. avg. — Neznanec je ponoči vlomil v poslovalnico trgovskega podjetja Zarja — Ormož v Središču ob Dravi. Odnesel je 550 Ndin, 30 zavojčkov raznih cigaret, osem steklenic »Radgonskega Biserа«, dva ročna brivska aparata, več kosov čokolade in razne druge predmete.

M. K.

Prisilni pristanek športnega letala

MOSTE, 27. avg. — Pomanjkanje goriva je 32-letnega pilota Johanna Kuhbergerja včeraj ob 16.45 uri prisililo, da se je s športnim letalom »Cessna 172-OEDCL«, last letališča v Gradcu, spustil na pristanišče v Mostah. Pilot je letel iz Benetk v Gradec. Ljubljanski Aeroklub ga je oskrbel s 50 litri bencina, in po dobri uri postanka je pilot lahko odletel dalje.

B. Č.

Krajine

Nihče ni coklarjem kos...

Obisk v Skomarjih, kjer je pohorski pesnik Jurij Vodovnik doma

Na Skomarje ni več težko priti. Kmalu za Zrečami se gozdna kamionska cesta vzpne proti vasici, ki stoji tisoč metrov nad morjem. Pa tudi z one strani, iz Vitanja, po cesti ni daleč. Vasica pohorskega pesnika Jurija Vodovnika tiho čemi sredi poletnega zelenja. Vrata pri šoli so zaprta, samotno stoji pesnikov spomenik iz granita pred njo. Samo doli pred Beškovnikovo gostilno sredi vasi stoji nekaj avtomobilov, znamenje, da so izletniki iz doline že odkrili staro coklarsko vasico.

Sicer se tukaj ni dosti spremenilo. Tako vsaj sem posnel iz razgovora s Kovšetovim Jurijem, po domače Vodovnikom. Skomarje mnogo več povedo, kadar razgrnemo njihovo preteklost. Tedaj se stari Skomer predstavi v vsej svoji šegavi podobi, bolj možati, kot je tisto čitalniško zapisano Skomarje v srednjem spolu. Skomerski Jurij je pel, da je doma iz Skomra...

Danes tukaj njegove pesmi po malem še prepeva Kovšetov Jurij. »Ni več tako lustno kot včasih,« mi je rekel. »Harmoniko sem prodal...« Moral si jo je sposoditi v gostilni, da mi je potem lahko zapel in zaigral stare Vodovnikove viže. Precej verzov je tudi že pozabil. Menda je malo izletnikov, ki bi jih naročali. Na srečo je pri vsaki hiši še spravljena zbirka Vodovnikovih pesmi, tako da ne bodo šle popolnoma v pozabo. Jurij mi pripoveduje, da je bilo zadnja leta precej nesrečnih primerov. Mladi ljudje so umirali. In to nekako leži nad vasjo. Zato je menda tudi prodal svojo »frajtonerco« in prenehal peti. Pa med pogovorom tu in tam le raztegne svoj meh:

Veselje moje preč, je preč,
ne morem si pomagat več.
S težavami sem ves obdan,
zdihujem noč in dan...

To je stara pesem skomerskega ljudskega pevca in pesnika Vodovnika. Spominja na Prešernovo slovo od mladosti. Pa vendar Vodovnik, ki je živel v istem času, ni vedel za slovensko umetno pesem niti za Prešerna. Bil je nadarjen samouk, šegav in kritičen duh. Njegovo pesem so ohranili ljudje na Skomru in po vsem južnem Pohorju, saj je pel o pohorskih kmetih, o žagah in mlinih, o skomerskih kočarjih in coklarjih. Skomer je bil coklarska vas. Ni bilo slabo leseno obuvalo, zelo priročno je še danes za blatne poti okrog hiš.

Človek bi pričakoval, da bo na Skomru našel kaj več coklarskega. Vendar coklarjev ni več. Včasih pa jih je bilo toliko, da jim je Vodovnik napisal coklarsko himno. Le tu in tam še kdo naredi kakšne cokle za doma. Smo pač v času gumijastih podplatov, japonk in podobnih natikačev. Skomerski coklarji, ki se včasih niso niti »Turkov, Francozov in Rusov bali, ker bi cokle vanje metali«, so vendarle izgubili bitko z muhastim časom in njegovo modo.

Samo Jeseničnikovega Karla s Skomra, ki pa že lep čas živi na drugi strani v Lovrencu, čas ni potlačil. Za turistični sejem v tem kraju pripravlja serijo cokl za moške in ženske. Beje bodo ženske cokle v posebni izvedbi, takorekoč uporabne tudi za salon. To pa naj bi pomenilo, da bi naše Slovenke lahko tekmovale tudi z domačim obuvalom. Poceni bo dovolj, pa tudi domače in lepo bo leseno obuvalo, tako da se zdi, da skomersko coklarstvo vendarle ni treba do kraja odpisati v zgodovini. Kaj se ve, mogoče ga bo muhasta ženska moda celo spet priklicala v življenje. Vendar tudi Jeseničnikov Karl maje z glavo:

»Ko pa ni nikogar več, ki bi se s tem ukvarjal... Menda sem še edini, ki obdelujem javor in tu in tam za kratek čas zganjam to prastaro pohorsko obrt. Nekoga pa bi rad naučil delati cokle...«

Na Skomru je torej tudi že mojstrov zmanjkalo, ki bi lahko učili mlajše učence stare obrti. Mogoče pa je tudi v coklarstvu bilo preveč »zaostajanja v tehnologiji«, preveč »klasične proizvodnje« in premalo »prilagajanja okusu kupcev«, da ponovimo neštetokrat uporabljene kritične pripombe. Bomo videli, če bo Jeseničnikov Karl na sejmu v Lovrencu priboril kot Skomerjan skomerski coklarski tradiciji kaj več uspeha s salonskimi coklami? Potem utegne pohorski turizem diktirati leseno modno obutev! Če vzamemo to zares ali za šalo, nič se ne ve.

Kljub vsemu pa sem mislil, da bi bilo dobro, če bi Skomerjani v svojem turizmu razobesili cokle kot svojo posebnost. Tudi spominki v obliki cokel ne bi bili napačni. Zdaj namreč premalo izrabljajo svojo tradicijo, takko da tujci niti ne vedo, da so prišli v staro »coklarsko mesto«, kot je Skomer imenoval domači pesnik.

DRAGO VRESNIK

„Eppur si muove!"

Očitki na rovaš gostincev vsa zadnja leta, da ne znajo turistom v sezoni nuditi ničesar drugega kot sonce, morje in dunajski zrezek, se še danes zde kot brenkanje na staro lajno.

Sicer gotovo še marsikje ti očitki niso izgubili na veljavi in »aktualnosti«. Toda prav letos (morda je sodba preveč optimistična) se je marsikje marsikaj spremenilo.

Letos se turisti ne morejo v taki meri pritoževati na dolgčas kot lani. Le dva drobna »očvirka«: v letos na novo odprtem turističnem naselju »Lanterna« pri Poreču, imajo turisti razen nočnih zabavišč na razpolago tudi jahalno šolo. Ena ura jahanja, pod strokovnim vodstvom, velja le 3.000 S dinarjev! Turistično naselje »Luna« v Poreču pa je vpeljalo naslednjo zanimivost: tu si lahko izposodiš Rogovo kolo »Ponny« za ves dan in za uporabo plačaš le dva tisočaka.

Obe zabavi sta po svoje zanimivi, kar pa je najpomembnejše — poceni! Torej — »se le premika!«

I. A.

Letalske podgane

Beograjsko letališče je eno najmodernejših v Evropi in verjetno najmodernejše v naši državi. Letališna stavba je ponos graditeljev. V stavbi je tudi ugledna in ne predraga restavracija ter bife, ki je sicer bolj tako, malce je zanemarjen in slabo založen, poleg tega pa je sedaj v poletnih mesecih pred bifejem še vrtna restavracija, kjer ob večerih poseda veliko potnikov, saj je vedno treba čakati na odhod ali prihod kakega letala. Zaradi zamud kompanije JAT ima restavracija na letališču veliko več prometa, kakor pa bi ga imela sicer. Jezni ljudje raje pijejo, to je ugotovitev vseh psihologov.

Potnike pa zabava še nekaj: na letališču ne manjka podgan. Pridno tekajo sem ter tja po zelenicah in med mizami ter nogami gostov. Opaziti je, da so kar dobro rejene in jim kaka povprečna mačka sploh ne bi bila kos. Ko smo natakarja vprašali, kako je s temi podganami: zakaj so tu ker, je to eventualno škandal, je dejal: »Pustite jih, tu imajo svoj športni center!« Ker je bil poleg ravno še dežurni miličnik, smo pobarali še njega, napol v šali, zakaj se z oboroženo silo ne loti podgan. Pa je odvrnil: »Ne pustijo me, da bi streljal!« Vsekakor uprava letališča meni, da je podganja zalega letališču v okras ali pa, da je nekako le treba zabavati čakajoče potnike.

VELIKONOČNI OTOKI? Ne, SAMO KOSTANJEVICA! Foto: Joco Žnidaršič

Konjički

Umetni svet

Promet v stanovanju Borisa Pelka

Svojevrsten direndaj je mnogokrat v enem izmed stanovanj v bloku na Vrbanski cesti v Mariboru. Mimo postaj, skozi predore in čez hribe in doline vozijo po tirih majhni električni vlakci. Nesreč tod ni, zakaj železniško vožnjo po kaka dva metra dolgi umetni pokrajini skrbno in domala brez napak upravlja 36-letni zobni tehnik Boris Pelko. Če pa že pride kdaj do kake nezgode, se tu ne more zgoditi nič hudega. To je namreč samo velika igrača, ki lahko postane, kot je videti pri Borisu Pelku, strastno razvedrilo in nad vse kratkočasen in zanimiv konjiček.

Edino, kar kupi Boris Pelko v celem, so električni vlaki. Drugo pa dobi po kosih in potem doma sestavlja hiše, postajna poslopja, drevesa, katerih krošnje so iz islandskega mahu, mline na veter in gorske koče. Vse to nabavlja v Nemčiji.

Ni pa to edino njegovo delo. Umetni svet, po katerem pelje železnica, mora napraviti sam. V trgovini kupi stiropor in potem tako dolgo dolbe in rezlja to umetno maso, dokler ne stojijo pred njim doline, ravnice in gričevje tako, kot jih vidi v mislih inpredstavah.

»Ne delam po načrtih«, pravi. »Sam si izmislim vse te oblike. Včasih se napotim v Dravsko dolino. Ogledujem si pokrajino in potem napravim doma njeno verno podobo. A ni to tako lahko delo, kot bi si morda nekdo mislil. Dostikrat s kladivom in dletom v roki udarjam po trdih skalah v bresterniškem kamnolomu. Tedaj ni dosti razlike med menoj in pravim kamnosekom. Dobiti moram majhne kamne, iz katerih nato izklešem skale in gorske stene za moj umetni svet.«

Tudi po štiri ure na dan, mnogokrat pa še več, prebije Pelko pri tem svojem delu. In, ko je vse gotovo, nekaj časa poganja vlak po pokrajini, ki je njegovo delo. Ko pa se naveliča, ko postane znova nezadovoljen, razdere vse, kar je napravil. Nato začne delo znova. Čez čas stoji pred njim nova pokrajina, le, da je tokrat drugačna od prve.

»Če bi imel več prostora«, razlaga svoje načrte, »če bi imel posebno sobo za to moje delo, potem bi delal večje. Tedaj bi po poteh vozili avtomobili, železnica bi prečkala ceste, sredi pa bi tekla pravcata reka v malem.«

Nato pove Boris Pelko, da ima že od majhnega nagnjenje do takih stvari.

Ko sem imel kakih 12 let, sem iz slamic izdeloval letala. Propeler je bil na elastiko. Ko si ga navil, je letalo zares vzletelo. Doseglo je višino desetih metrov in v zraku ni ostalo manj kot 30 sekund.«

PRIMOŽ ŽAGAR

ŽELEZNICAR Foto: Boris Pelko

PROMETNO PODJETJE

LJUBLJANA-TRANSPORT

LJUBLJANA,

ki opravlja potniški in tovorni cestni promet v tuzemstvu in inozemstvu ter turistične in delavniške storitve z okrog 2.000 zaposlenimi

objavlja
prosti delovni mesti

2 ŠOFERJEV
za Kamnik

POGOJI:
vozniško dovoljenje D kategorije in opravljen izpit za voznika motornih vozil
odslužen vojaški rok
stanovanje v Kamniku ali bližnji okolici
sprejem v službo za nedoločen čas s posebnim pogojem poskusnega dela 2 meseca.

Kandidati za sprejem v službo naj pošljejo pismene ponudbe v 8 dneh od dneva objave v časopisu z opisom dosedanje delovne prakse podjetju Ljubljana-Transport, Ljubljana, Celovška c. 164.

Vinogradi

Klopotec že poje na Kalvariji

Nasadi srednje kmetijske šole v Mariboru obetajo bogato in sladko trgatev

Zjutraj in pozno popoldan, ko peša hrup motorjev na mariborskih ulicah, je slišati prav do središča mesta enakomerno pesem klopotca s Kalvarije: Klip, klop — klip, klop... Malce zaspani odmev lesenih kladivc oznanja Mariborčanom začetek jeseni. Mnogim prikliče v spomin pesem o čričku in trgatvi, o najsrečnejših dneh vinogradnikov, če je letina ugodna, kot je to letos. Nobeno drugo mesto nima tako značilne podobe svojega okolja, kot ga ima s Kalvarijo Maribor. Kot zadnji podaljški vinorodnih Slovenskih goric se spuščajo vinogradi in sadovnjaki do samih mestnih ulic.

Po čisto jesensko hladnem jutru sonce spet toplo greje vinograde na pobočju. Z dežurno profesorico Mileno Bokševo — agronomom na kmetijski šoli — se vzpenjava po strmih stopnicah, ki vodijo nekako po sredini vinogradov do kapelice na vrhu Kalvarije.

Brez domačega spremstva so sprelodi zdaj tod prepovedani — sicer bi bore malo ostalo na trsih. Pred sladkosnedneži iz mesta so se zavarovali s čuvajem in ograjami — ostali pa so domala nemočni pred nič manj nadležnimi obiskovalci izpod neba. Od časa do časa se pripodi stoglava jata škorcev, šelesteč oblak. Kamor posedejo, si privoščijo gostijo. Proti njim se manj uspešno borijo kot proti toči, ki jo preganjajo z raketami.

Profesorica me spotoma opozarja na posebno lepo obložene trse. Teh ni malo — tako na kolih, kot na žičnih oporah. Približno polovica vseh vinogradov je v veliki rodnosti, med starimi nasadi je nekaj tudi 50 in več let starih. Vsega šestnajst hektarjev se razteza na pobočju Kalvarije, Piramide, hriba za parkom.

»Bo letos bogata trgatev?«

»Bo, če ne pride kaj vmes. Pričakujemo kakih 50 hektolitrov na hektar oziroma okoli 8 vagonov vsega pridelka.« — pravi Bokševa z neprikritim ponosom.

Veliko obetajoča napoved za ljubitelje žlahtne vinske kapljice. Steklenice z emblemom mariborske kmetijske šole — s Kalvarijo — so na vrhu kvalitetne lestvice. Renski in laški rizling, muškat otonel, sauvignon in druge plemenite sorte zorijo na pobočjih Kalvarije.

»Ko bi Mariborčani tudi dobili, kar zraste v samem Mariboru« — se spomnim pogoste želje poznavalcev vin.

»Tudi to bo,« mi je zagotovila Milena in kasneje tudi direktor šole, inženir agronomije P. Leban »pri parku že urejajo lastno pivnico, da bodo prav pod vinogradom točili lasten pridelek!«

KLOPOTEC
Foto: Jelka Peštaj

Prelep je pogled na panoramo Maribora s Kalvarije. Vzorne plantaže okoli Srednje kmetijske šole so kot velika preproga — češnje, ribez, jablane, celo hmelj goje za praktičen pouk gojencev.

Učenci prvega in drugega letnika imajo prav zdaj počitniško prakso. V hruškovem nasadu obirajo prelepe plodove sorte »Santa Maria«. Skoraj polkilogramski rumeni, brezmadežni sadeži naglo polnijo košare in gajbice. Tako kvalitetnega blaga kljub veliki ponudbi ne bo težko prodati.

Kaj so delali pouldoževerji?

To vprašanje je bilo zelo pogosto, ko so pomladi težki stroji obračali zemljo na strmem pobočju Kalvarije. Velika »pleša«, ki je ostala za njimi sredi vinogradov — to je pripravljena zemlja za nove nasade. Prva stopnja načrtne obnove, odkar je Kalvarija spet v lasti šole.

Leta 1966 je Srednja kmetijska šola ponovno dobila zemljišča, ki jih potrebuje za učne objekte, v svojo last. Delj časa je z njimi upravljal »Agrokombinat«, ki kajpak, ni bil za strme obronke mesta tako zavzet, ko za ostale svoje površine, ki jih je lažje obdeloval.

Šolski kolektiv se je z veliko vnemo lotil načrtov in dela za obnovo, za čimbolj smotrno gospodarjenje na svojih 120 hektarjih površin. Lani so jim priskočili na pomoč z umetnimi gnojili in zaščitnimi sredstvi kolektivi tovarne dušika iz Ruš, Pinusa, Cinkarne.

»Velik delež za uspešno gospodarsko leto so imeli tudi dijaki,« — pravi Milena. Pridno so delali, zaslužek pa bo za maturitetni izlet.«

Lanskoletnega izkupička kljub nizkim osebnim dohodkom niso razdelili, marveč so vložili 8 milijonov za nakup strojev in opreme, potrebne za obnovo vinogradov in drugih površin.

»Če bo vreme ugodno, bomo že v jeseni zasadili dva hektara pripravljenih površin z rumenim muškatom,« mi zaupa Milena o načrtih, »postopoma bomo obnovili vse stare nasade in zasadili vse »pleše«.

Še to in ono pokramljamo. O tem, odkod učenci prihajajo v to najstarejšo strokovno kmetijsko šolo, ki ima edina tudi sadjarskovinogradniško smer v svojem učnem programu in tudi o tem, da bo šola leta 1972 slavila svoj visoki jubilej — stoletnico ustanovitve!

Pa spet o obnovi in načrtih. Če bo šlo po sreči, bo pogled na Kalvarijo kmalu še mikavnejši in tako bo tudi Maribor lepši. Prav škoda bi bilo, če bi kakorkoli skrčili te lepe predele, zeleni okvir mesta. Če ne bi znali ohraniti tega tipičnega koščka podobe zelene Štajerske.

Folklora

V vasi Mrenogi pri Bitoli je včeraj po vseljudskem slavju in pretepu obležalo na »bojišču« več deset težko ranjenih ljudi. Med vaškim praznovanjem je prišlo do manjšega prepira, ki je bil znak za vsesplošen pretep. Namesto, da bi pomirile svoje može, so se tudi žene spopadle med sabo, se vlekle za nosove, za lase, se praskale in pretepale. Sodnik za prekrške ima ta čas polne roke dela.

Za najbližjo prihodnost, za tedne do trgatve pa je največja želja vseh, ki imajo vinograde: čimveč toplih, sončnih dni. V takih dneh raste sladkor v grozdnih jagodah. Morda je celo res, da raste tako, kot pravi ustno izročilo: Vsak dan — en maligan!

JELKA PEŠTAJ

Zločin

Se pripravlja afera?

Zakaj načelnik UJV Plav Radovan Sarić govori o atentatu

Zagonetni proces v Ivangradu, ki se je končal z obsodbo Vladimirja Dragovića na trinajst in Velička Katića na enajst let strogega zapora, je pred dnevi dobil nenavadni epilog. O tem procesu smo pisali tudi v »Delu« v začetku julija. Takrat je sodišče v Ivangradu Dragovića, nekdanjega republiškega poslanca in direktorja lovskega posestva »Visitor«, kamor spada tudi planina Goleš, in Katića, ki je bil lovski čuvaj na tem posestvu, spoznalo za kriva, čeprav so priče pobijale druga drugo in je bil edini motiv za umor — lovska ljubosumnost.

Menili smo, da bodo zagovorniki, katerim je načeloval znani beograjski odvetnik File Filota, vložili priziv, vendar o tem ni vesti. Toda proces je dobil drugačen razplet, ali bolje rečeno, vse skupaj se je še bolj zapletlo.

Kot strela z jasnega je udarila izjava načelnika UVJ Plave Radovana Sarića, ki je pred desetimi dnevi povedal, da tri izmed prič s tega procesa v družbi z nekim (neimenovanim) republiškim poslancem snujejo nanj in na njegove tri sodelavce atentat.

Po njegovih izjavah gre za zaroto, v kateri so sodelovali Zečo Krcić, ter brata Rifat in Šemso Redjepagić in neimenovani črnogorski republiški poslanec, »atentator, oziroma »morilec« pa naj bi bil Suljo Omeragić.

»Nekega večera sem se vračal domov. Sicer sem že prej dobival anonimne grožnje, toda nisem jim pripisoval dosti pomena«, je novinarjem povedal načelnik UVJ Sarić, »vendar so me zadnje dni začeli slediti. Ko sem torej tistega večera šel domov, se mi je za peté spet prilepila neka senca. Zavil sem okrog ogla in se kril. Ko je oni prišel do mene, s pištolo v rokah sem, vešč tega posla, skočil nanj in mu izruval orožje.«

Radovan Sarić zatrjuje da gre za Sulja Omeragića, da je ta imel pištolo znamke »zbrojevka«, poln magacin nabojev, en naboj pa tudi v cevi. Načelnik UVJ Plav navaja tudi dokaze. Novinarjem je pokazal le pričanje neke neimenovane ženske iz Plav, ki da je slišala usodni načrt o atentatu oziroma o umoru.

Da bi razumeli tole zapleteno zgodbo, je treba omeniti dogodke na procesu proti Dragoviću in Katiću. Na tem procesu sta bili dve obremenilni priči, ki sta se med umorom Djeloša Elezovića nahajala v neposredni bližini, kjer sta Dragović in Katić Elezovića ustrelila.

To sta bila Dmitar Bojović, pobratim ustreljenega Elezovića in lovski čuvaj podjetja »Visitor« Ibrahim Šabović.

Obramba je Bojovića, ki se je na lov odpravil skupaj s pokojnikom hitro zmedla, toda Šabović je v svojem pričanju ostal trden.

Predzadnji dan razprave je obramba privedla v dvorano Zeča Krcića ter brata Rifata in Šemsa Redžepagića, torej tri priče, za katere sedaj načelnik UJV Plave Sarić trdi, da so ga hoteli ubiti. Ti so pričali, da jim je Šabović dejal, da mu načelnik UJV Sarić preti s smrtjo, če ne bo pričal proti poslancu Dragoviću in lovskemu čuvaju Katiću. Toda pri soočenju je Šabović te trditve zanikal. Sodišče je verjelo Šaboviću in tako sta bila Dragović in Katić obsojena.

Moralno bi bili sicer načelnik Sarić in vsa plavska UJV neoporečna, če ne bi med procesom proti Dragoviću in Katiću trdili, da je Dragović pripravljal v preskovalnem zaporu pobeg, in da je nanj nagovarjal nekega zapornika.

Priče o tem »pobegu« so bile pred sodiščem zelo nebogljene in sodni senat je kmalu ugotovil, da je nameravani Dragovićev pobeg izmišljen. Obramba je takrat prikazala ta »pobeg« kot razlog, da so držali Dragovića v preiskovalnem zaporu dalj časa, kot bi to smeli.

S takšno »legitimacijo« je »atentat« ali »umor«, ki naj bi ga pripravljali neimenovani republiški poslanec, tri priče s procesa Krcić in brata Zedjepagić in Omeragić kot izvajalec tega, neverjetna povest.

Razen tega, da trojica — brata Redjepagić in Krcić — taji zloglasne priprave na »umor«, je tudi človek, ki naj bi umor izvedel, 60-letni starec Suljo Omeragić. Ko so ga obiskali novinarji, je dejal, da o stvari nima pojma.

»To je laž! Sarić me nikdar ni razorožil, nikdar se nisem dogovarjal o umoru,« je dejal Omeragić in pristavil: »zakaj me pa ne zaprejo, če je to res.«

Toda načelnik UJV Sarić trdi, da ima dokaze. Obvestil je tudi občinski komite ZK. Predsednik SZDL Plav pravi, da mu je primer poznan, vendar so hoteli mirno urediti vso stvar. Sedaj ko pa je Sarić vse povedal novinarjem, je po njegovih besedah na pomolu velika afera, večja kot ona lanska, ko je bil ubit Djeloš Elezović.

V Plave je prišel tudi republiški sekretar za notranje zadeve Črne gore Milutin Tanjević, vendar novinarjem ni hotel dati nikakršne izjave. Ker sodišče še ni začelo uradne preiskave, bodo torej odnosi v tem črnogorskem mestecu še naprej zaviti v skrivnost, ki bi nemara lahko tudi malce bolj pojasnila lanskoletno Elezovićevo smrt.

B. S.

Za gram reportaže

Kdor išče — najde

Zadnjič prebiram časopis in se zgrozim nad dejstvom, da veliko ljudi sploh ne zanima, kaj se dogaja z njihovimi rečmi. Tako prečitam, da je v skladišču oddelka za najdene predmete toliko koles, da ne vedo kam bi z njimi in celo nekaj mopedov. Kot bi ljudje dejali »Kaj nam mar, tisočak ali dva...«

Potem pa zvem, da je oddelek za osebno varnost materialnih dobrin pri Upravi javne varnosti dobil pismo naslednje vsebine: »Do skrajnosti neprijetno mi je, da se moram letos ponovno obrniti na vas v zvezi s krajo dela ročaja mojega dolgega črnega dežnika. Ročaj, kateri je bil zamenjan za navadno plastično maso, je dolg 16,5 centimetrov, širine 4,5 centimetrov, prelivajoč se v vseh mavričnih biserih.

Zame je bil neprecenljive vrednosti in lepo prosim, da mi ga najdete in vrnete, zakar vam bom neizrecljivo hvaležna, kakor tudi, da osebe povzročitelji zgoraj navedene nepoštene dejavnosti ne bodo ušle pošteni sodbi, oziroma da bodo vrnjene na pravo, pošteno pot...«

Priznati moram, da sem se iz srca nasmejal in skoraj pozabil na tista kolesa in mopede, pa tisto prikolico tovornjaka v Šiški, ki je več mesecev nihče več niti ne pogleda. Vidiš, ljudje skrbijo za svoje dragocene predmete, dinar še nekaj velja... Tako sem meditiral, pa so mi v roko potisnili drugo pismo, z novim datumom in z isto pisavo.

»Žal vam moram sporočiti,« je pisalo, »da sem po truda polnem iskanju našla izgubljeni predmet v pisarni, kjer delam kot računovodja...«

Sedaj se nisem več smejal. Krohotal sem se, pa naglo zresnil, ko so mi potlej dejali, da za miličnike, ki dobivajo takšna dela, ni ravno najprijetneje...

IVAN VIDIC

Mladi - premalo zanosa

Z republiškega atletskega prvenstva za mladince v Celju

Zadnje republiško prvenstvo za starejše mladince in mladinke je bilo nekoliko skromneje obiskano kot prejšnja leta. Nastopilo je 180 tekmovalcev iz 16 organizacij, med katerimi se je prvič pojavilo tudi ime Velenje.

Zasedba v posameznih disciplinah je bila kaj različna — najštevilnejša je bila v tekih na kratke proge, sledila pa na sredinjih in daljših progah ter tehničnih disciplinah. Tako so se za uvrstitve med najboljše morali v tekih na kratke proge vselej prebijati skozi predtekme, ki pa niso bili v vseh skupinah docela zasedeni. Tako smo bili priča še običajnemu taktiziranju z lahkotnim tekanjem. Tudi tek na 800 m pri mladincih je potekal kljub dobri zasedbi brez tistega, ki bi ga lahko pričakovali pri mladincih. Najhitrejši je potreboval za prvih 400 m v tem teku 67 sekund! S tako taktiko se pač ne dosegajo dobri rezultati. Ne bi bilo odveč, če bi mladi na tekmovanjih le posnemali Sima Važiča.

Kratek pregled po kvalitetni plata nam pove, da imamo pri mladincih nekaj veličih imen, ki mnogo obetajo. To velja zlasti za Meleta (Ol), v tekih na 200 in 400 m, Medveška (Kl), ki pa se prevaž razdaja na progah od 100 do 400 m, Penco in Pisiča (Ol), ki sta bila najboljša na ovirah in potrdila svojo kvaliteto še v drugih disciplinah ter perspektivna imena kot Štimec (O), Prezelj (Tr), Košir in Srebotnjak (Mb), Hladen (Br), Slajkovec (Kl) in Lah (Lj). Zasedba v Celju ni bila popolna, saj so bili odsotni: odlični Pečar v metu diska, Zornada v metu kopja, Novak v skoku v višino in Švet (K) v tekih na daljše proge. Najuspešnejši tekmovalci v Celju pa so bili: Mele (Ol) z zmagama na 200 in 400 m ter v obeh štafetah Olimpije, Penca z zmagama na 110 m ovire, v skoku v višino ter v obeh štafetah Olimpije, Pisič (Ol) z zmago na 400 m ovire in v obeh štafetah Olimpije, Lah (Lj) z novim državnim rekordom v hoji na 10 km. Zelo skromni so bili rezultati na 800 in 1500 m, v skoku ob palici in v vseh metih, z izjemo Štimca v metu krogle. V teku na 3000 m in v skoku ob palici so le trije oziroma štirje uvrščeni tekmovalci...

V luči statistike so bili po številu kolajn najuspešnejše atletinje Kladivarja s 7 prvimi, 2 drugima in 2 tretjima mestoma, sledijo pa Triglav z 2 prvima, 4 drugimi in 1 tretjim mestom, Maribor z 2 prvima in 2 drugima mestoma ter 3 tretjimi mesti. Rudar z 1 prvim in 2 tretjima, Olimpija z 1 drugim in 1 tretjim, Koper z 2 tretjima, Pomurje, Novo mesto in Kidričevo z 1 drugim ter Slovan z 1 tretjim mestom. Po točkovnem sistemu vseh finalistk (od 1.—6. mesta), ki nam nazorno pokaže kvalitetnejšo širino mladinske atletike, pa je bil vrstni red klubov v Celju pri mladinkah naslednji: 1. Kladivar — 73 točk, 2. Maribor — 47, 3. Triglav — 38, 4. Rudar — 24, 5. Olimpija — 15, 6. Pomurje — 14, 7. Slovan — 9, 8.—9. Koper in Partizan Kidričevo — 8, 10. Novo mesto — 7 in 11. Novo mesto — 7 točk.

Razveseljiva ugotovitev, ki jo velja še posebej podčrtati, je razširjenost mladinske atletike domala v vsej republiki, ki žal poteka še v dokaj neenakih pogojih. Ob postopnem izboljšanju materialne osnove in večjemu številu strokovnih delavcev lahko v bližnji bodočnosti pričakujemo tudi kvalitetno rast.

K. JUG

Mladinke borbenejše

Tudi pri mladinkah je bila najštevilnejša zasedba v tekih na kratke proge (100 m — 21 atletinj, na 200 m — 17), najbolj skromna pa v teku na 800 m (5), v metu diska in skoku v višino (6). Pri mladinkah smo bili priča večji borbenosti kot pri mladincih. Že v predtekih na 100 in 200 m so morale pokazati vse svoje znanje. Tako je npr. Celjanka Pavšarjeva s 13.1 na 100 m izpadla, z rezultatom, ki je v finalu zadostoval za 4 mesto! Maroltova (Kl) je bila najuspešnejša tekmovalka na prvenstvu s štirimi zmagami (vštevši štafeto), kjer je v skoku v daljino dosegla osebni rekord, v drugih disciplinah pa le malo zaostala za najboljšimi rezultati. Osovnikarjeva (Tr) je pobrala dve zmagi (vštevši štafeto 4 × 100 m), v skoku v daljino je bila druga, vendar s svojim osebnim rekordom, Urankarjeva (Kl) je pobrala dve zmagi, vendar z rezultatom, ki mnogo zaostaja za njeno sposobnostjo. V odsotnosti vsestrane Baboškove in Pfeiferjeve so bili skromnejši rezultati v skoku v višino. Najslabše storitve so bile v vseh metih, kjer skorajda v imenu nastopajočih ne moremo pričakovati bodočih kvalitetnih metalk. Tu je še vrsta mladih tekmovalk kot Vargazon (Koper), Hočevar (Gorica), Lovše in Martič (Mb) Klemenc (Tr), Velikovrh (Sl), Pavšar in Petek (Kl), ki mnogo obetajo, potreben pa jim je določen zoritveni čas za kvalitetnejše storitve.

V luči statistike so bile po številu kolajn najuspešnejše atletinje Kladivarja s 7 prvimi, 2 drugima in 2 tretjima mestoma, sledijo pa Triglav z 2 prvima, 4 drugimi in 1 tretjim mestom, Maribor z 2 prvima in 2 drugima mestoma ter 3 tretjimi mesti. Rudar z 1 prvim in 2 tretjima, Olimpija z 1 drugim in 1 tretjim, Koper z 2 tretjima, Pomurje, Novo mesto in Kidričevo z 1 drugim ter Slovan z 1 tretjim mestom. Po točkovnem sistemu vseh finalistk (od 1.—6. mesta), ki nam nazorno pokaže kvalitetnejšo širino mladinske atletike, pa je bil vrstni red klubov v Celju pri mladinkah naslednji: 1. Kladivar — 73 točk, 2. Maribor — 47, 3. Triglav — 38, 4. Rudar — 24, 5. Olimpija — 15, 6. Pomurje — 14, 7. Slovan — 9, 8.—9. Koper in Partizan Kidričevo — 8, 10. Novo mesto — 7 in 11. Novo mesto — 7 točk.

Razveseljiva ugotovitev, ki jo velja še posebej podčrtati, je razširjenost mladinske atletike domala v vsej republiki, ki žal poteka še v dokaj neenakih pogojih. Ob postopnem izboljšanju materialne osnove in večjemu številu strokovnih delavcev lahko v bližnji bodočnosti pričakujemo tudi kvalitetno rast.

K. JUG

Razpisna komisija pri

OSNOVNI ŠOLI »BORIS VINTER«

Zreče razpisuje delovno mesto

UČITELJA

za matematiko, PRU ali absolvent PA za nedoločen čas.

Rok prijave do 5. sept. Nastop službe takoj.

8088

Upravni odbor

Zavoda za usposabljanje invalidne mladine Kamnik

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

UČITELJA kemije in biologije – PRU ali P (13 ur tedensko) za določen delovni čas od 5. 9. do 15. 11. 1968

VZGOJITELJA – VZG, U ali PRU za določen delovni čas od 5. 9. do 15. 11. 1968

KURJAČA – izprašan kurjač za nedoločen delovni čas

Kandidati naj pošljejo prijave do 3. 9. 1968 upravnemu odboru zavoda.

8082

Proizvodno montažno podjetje

»KOVINAR«

MARIBOR, MELJSKA C. 27

razpisuje prosta delovna mesta

konstrukterjev

za konstruiranje kovinskih, fasadnih in gradbenih elementov

Pogoji so naslednji:

a) imeti mora najmanj srednjo strokovno izobrazbo in 6-letno konstruktersko prakso;

b) mesečni dohodki po dogovoru, stanovanje ni zagotovljeno;

c) nastop službe je mogoč in zaželen takoj.

Kandidati naj svoje vloge vložijo najpozneje 14 dni po objavi razpisa na gornji naslov.

8073

Razpisna komisija za razpis delovnega mesta direktor v

ELEKTRARNI BRESTANICA

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima končano strojno, elektro ali ekonomsko fakulteto in osem let prakse;
2. da ima višjo strokovno izobrazbo in 10 let prakse;
3. da je končal tehniško srednjo šolo strojne ali elektro stroke in ima 12 let delovnega staža.

Ponudbe s kratkimi življenjepisi, dokazili o strokovni izobrazbi, potrdilom o nekaznovanju ter izpolnjevanju ostalih razpisnih pogojev pošljite v zaprti ovojnici na naslov: Elektrarna Brestanica, pošta Brestanica — za razpisno komisijo — do 15. septembra 1968.

8071

IVER DNEVA

Forest Hills draži

Organizator prvega odprtega prvenstva ZDA v tenisu v Forest Hillsu je razpisal denarne nagrade skupaj 100 tisoč dolarjev ali 125 milijonov S dinarjev. To je največja vsota, ki je bila kdaj koli namenjena za nagrade na teniškem turnirju.

Kajpada so dražje tudi vstopnice. Lani so gledalci plačali sedež še po 5, tokrat pa bodo morali odšteti 8 dolarjev. Kljub temu pa so prepričani, da bo dovolj ljudi vse dni tekmovanja, saj je konkurenca zelo huda. V moški konkurenci posameznikov bo kar 25 profesionalcev, amaterjev z »licenco« pa bo seveda dosti več.

PLAVANJE

Še en svetovni rekord

LOS ANGELES — Na izbirnem plavalnem tekmovanju za ameriško olimpijsko ekipo je 16-letna Ball preplavala 200 m prsno v času 2:38,5 in tako izboljšala svoj lanski rekord za eno sekundo.

NOVO NA TUJEM

STOCKHOLM — Organizator svetovnega mladinskega prvenstva v peteroboju, ki bi moralo biti sredi septembra na Švedskem, je obvestil vse udeležence, da je prvenstvo odpovedano zaradi dogodkov v ČSSR. Med udeleženci so bile tudi SZ, Poljska, NDR in Romunija.

PO DOMAČIH KRAJIH

POLZELA — V nedeljo sta se v četrtfinalni nogometni tekmi za pokal Maršala Tita za področje celjske nogometne podzveze pomerili na stadionu na Polzeli moštvo Polzele in moštvo Steklarja iz Rogaške Slatine. Domačini so potegnili krajši konec in izgubili 0:4. Za Steklar so dali gole Kores II, Kores I, Tudža, Strašek.

T. T.

NOVO MESTO — Delovni kolektiv tovarne Novoteks je sprejel pokroviteljstvo nad atletskim tekmovanjem šestih mestnih reprezentanc — Raven, Murske Sobote, Kopra, Jesenic, Kočevja in Novega mesta, ki bo 15. septembra v Novem mestu. Na tem tekmovanju, imenovanem »kriterij malih mest,« bodo nastopile moške in ženske reprezentance z več kot sto atleti.

D. S.

NOVO MESTO — Na posvetovanju zastopnikov mladine iz Kočevja, Črnomlja, Grosuplja, Samobora in Novega mesta so se dogovorili, da bodo 6. oktobra priredili v N. mestu srečanje mladih športnikov iz desetih občin v čast 10. obletnice del na avtomobilski cesti bratstva in enotnosti. Predlagali so, da bi športna srečanja mladine postala stalna oblika sodelovanja.

D. S.

NOVO MESTO — Četrti pohod na Triglav, ki ga prirejajo telesnovzgojni delavci, je bil uspešen. Udeležilo se ga je 25 zastopnikov telesno-vzgojnih in političnih organizacij iz nekdanjih okrajnih središč Bihača, Banja Luke, Siska, Prijedora in Novega mesta. V šestih dneh pohoda je udeležence pot vodila iz Ljubljane prek Tržiča, Ljubelja, Begunj, Pokljuke, Triglava, Kredarice, Dolica, Triglavskih jezer, Komne, Velikega Bogatina, Vogla in Bohinjskega jezera nazaj do Ljubljane.

S. D.

MARIBOR — Češkoslovaški turisti, ki so se na svojem povratku v domovino ustavili v Mariboru, so odigrali prijateljsko odbojkarsko tekmo s pomlajenim moštvom Branika—Hoče. Z lepo igro je zmagala ekipa Sokola Zabrž z rezultatom 3:2. Najboljša pri gostih sta bila Horak in Sindelaf, pri domačih pa Sotler.

Z. V.

MARIBOR — Na povratni prijateljski odbojkarski tekmi je Branik-Hoče premagal drugorazredno ekipo iz ČSSR Sokol Zabori 3:1. Pri domačinih sta bila najboljša Sotler in Merkuž, pri gostih pa Horak. Gostje so se že vrnili v domovino.

ZAGREB — Na prvem srečanju za državno teniško prvenstvo ženskih ekip je Partizan (Bg) premagal Mladost 4:1.

NOVA GORICA — Šahovski dvoboj na 25 deskah med reprezentancama severne in južne Primorske bo namesto 15. septembra šele 24. novembra letos. Dvoboj so prestavili zato, ker bo v septembru v Novi Gorici toliko prireditev, da množični šahovski dvoboj ne bi prišel dovolj do veljave.

I. S.

Izola : Piran 3:1

IZOLA — V okviru priprav za prvenstvo sta se srečali članski ekipi Izole in Pirana. V lepi borbi so zmagali nogometaši Izole 3:1 (1:1). Gole za domače sta dosegla Kordiš enega in Ferino dva. Edini zadetek za gostujočo ekipo pa je dosegel Jovanović.

Pred 150 gledalci je srečanje dobro vodil sodnik Žagar iz Kopra.

V predtekmi so mladinci Izole prepričljivo premagali sovrstnike iz Pirana 3:0 (1:0). Strelca golov sta bila Grbec dva in Bembič en zadetek. Meditem ko smo opazili pri domačih igralcih sorazmerno dobro pripravljenost, je bilo opaziti pri mladincih Pirana, da malo trenirajo.

J. I.

Nogomet iz Ajdovščine

Naslednje leto bo NK Primorje proslavilo 50-letnico nogometa v Ajdovščini in 15-letnico kluba. Priprave za ta dva velika jubileja so že v teku. Med drugim bodo izdali tudi posebno brošuro.

NK Primorje je že iz sklada za gradnjo in vzdrževanje športnih objektov dobil 9.040 din, ki jih je namenili gradnji klubskih prostorov pod tribuno, sanitarij in garderobe.

Za prvenstvene nastope v II. slovenski nogometni ligi — zahod potrebuje Primorje nekaj med 16 tisoč dinarjev, vendar ta sredstva še niso zagotovljena. Uprava kluba je zaprosila ObZTK, da ji skupno s skupščino občine dodeli tolikšni znesek, sicer ajdovski nogometaši v letošnji sezoni ne bodo mogli tekmovali.

V prvem moštvu Primorja letos ne bo večjih sprememb. Klub je zapustil le Welfling, ki je prestopil k sežanskemu Taboru, na novo pa je prišel Nikolić. Iz INA pa se bodo te dni vrnili Kavčič, Črnigoj in Kogoj.

I. S.

Kvalitetna konkurenca

Po mednarodnih motornih dirkah za »Nagrado Gorice«

Zaključena je velika mednarodna prireditev izbranih motoristov iz 14 držav za nagrado »Nove Gorice — 68«. Letošnje jubilejne, že desete hitrostne motorne dirke na 3000 m dolgi progi so takorekoč čez noč postale ena največjih tovrstnih prireditev v Jugoslaviji. V Novi Gorici se je zbrala dolga vrsta znanih mojstrov tega športa.

To so predvsem Italjani Ringhini, Grasetti, Parlotti, Visenzi, Milani, Dergamonti, Nemci Kunz, Eser in Schmälzle, Avstrijec inž. Kriwanek, Angleža Hawthorne in Derek, Šved Janson, Novozelandčan Molloy, Nizozemec Mooijen in še vrsta drugih, ki pa — razen Molloya — ne sodijo v uradni svetovni vrh. Ti dirkači bodo nedvomno povečali ugled Nove Gorice med prireditelji motornih dirk.

Italijani so zapustili novogoriško prireditev najbolj zadovoljni. Kar štiri italijanske tekmovalce je doletela čast, da so z lovorjevim vencem in italijansko zastavo vozili zmagovalni krog. Druga dva zmagovalca pa sta iz Nove Zelandije in ZRN.

Letošnja prireditev je bila v znamenju rekordov. Zboljšanih je bilo kar šest kategorijskih rekordov, dosežen pa je bil tudi nov absolutni hitrostni rekord. Kot zanimivost naj povemo, da so v kategoriji do 50 kubikov kar štirje tekmovalci v popredju vozili bolje od rekorda v enem krogu. To velja tudi za kategorijo do 125 kubikov. V kategoriji do 250 kubikov pa je kar 10 tekmovalcev vozilo bolje od veljavnega rekorda Parlottija iz leta 1965! V najtežji kategoriji do 500 kubikov — je vozilo sedem dirkačev bolje od rekorda. Italijan Bergamonti je premaknil absolutni rekord Janka Štefeta s 93.264 km/h iz leta 1965 na odličnih 105.366 km/h in tako osvojil letošnjo nagrado »Nove Gorice 68«. Zanimivo je še omeniti, da je Parlotti v kategoriji do 350 kubikov dosegel boljši rezultat 106.416 km/h, ki pa ni bil priznan, ker je Tržačan predčasno zaradi okvare zapustil tekmovanje.

Se beseda o Jugoslovanih. Največji uspeh so dosegli v kategoriji motorjev do 50 kubikov, kjer so se Stefe, Bernetič in Seljak uvrstili tako za vodilno trojico odličnih gostov. Čast Jugoslovanov pa je v Novi Gorici pomagal reševati tudi veteran jugoslovanskega motornega športa ing. Snajder s sovoznikom Roganom, ki je enako kot Stefe zasedel četrto mesto. Lep uspeh je s šestim mestom dosegel tudi Salobir s sovoznikom Seljakom.

O organizaciji letošnje prireditve je bilo slišati laskava priznanja, (novinarji so prirediteljem zamerili, da so pozno dobivali ciklostirane uradne rezultate), sicer pa nam o tem najlepše govore tudi izjave nekaterih tekmovalcev.

Bergamonti: Novogoriška proga je zelo lepa. Celotna prireditev je bila skrbno izdelana. Presenetila me je tudi konkurenca, ki je bila na dostojni mednarodni ravni.

Parlotti: V Novi Gorici še ni bilo tako hude konkurence. Zaradi velike izenačenosti je bilo težko napovedati zmagovalce. Novogoriška prireditev je čez noč postala med najboljšimi v Jugoslaviji. Po mojem ni bila tako moč na konkurenca niti v Opatiji, niti v Škofji Loki. Nasvidenje prihodnje leto!

Molloy: Presenetila me je huda konkurenca. Na kaj takega nisem računal in sem bil zato zelo presenečen. Kar zadeva mojih tekmecev so bili najboljši Italijani, med katerimi je zlasti Grassettiju k uspehu pripomogel tudi njegov stroj znamke Benelli s štirimi vaji.

Stefe: Konkurenca je bila izredna. Organizacija prireditve je bila na dostojni mednarodni ravni. Sodim, da letos pri nas še nismo imeli tako kvalitetne prireditve in je zato po mojem novogoriška prireditev ena največjih tovrstnih prireditev pri nas.

ANDREJ FRANKO

Perko zmagal v Crikvenici

MARIBOR — Na drugi dirki za državno prvenstvo v speedwayu v Crikvenici je zanesljivo zmagal Perko s 15 točkami. Na prvenstvu pa ni bilo večkratnega državnega prvaka Babiča iz Krškega in V. Medveda.

Rezultati: 1. Perko 15 točk, 2. Stanković 13, 3. Regvart 13 točk, 4. Molan 12 točk itd. Točke drugih Mariborčanov, članov AMTK TAM: Kos 9, Visočnik in Kukovec po 5, Horvat in Vurcer po 4, Kranjc po 3, Kraut 1 točka itd.

UTRINKI

NOVA ZRTEV — Vrsta tragičnih dogodkov v ringu se nadaljuje: 23-letni filipinski poklicni boksar bantamske kategorije Amadao Pineda je v bolnišnici v Manili umrl za posledicami poškodb možganov. Na dvoboju g_2 je — po točkah — premagala Rod Sorio.

KAVIAR — Sovjetski dvigalec uteži, najmočnejši atlet na svetu Leonid Žabotinski meni, da je močan predvsem zaradi tega, ker redno je kaviar; poslastici se ne mara odpovedati tudi na OI v Mehiki.

S KONJEMA V MEHIKO — Mlada češkoslovaška jahalca sta se kljub tragičnim dogodkom v domovini odpravila na olimpijske igre v Mehiko — s konjema. Štirinožca nameravata v Rotterdamu prodati, v Vera Cruzu pa bosta kupila nova konja in z njima nadaljevala pot v Ciudad de Mexico.

STROKOVNO PREDAVANJE — Sloviti nogometni trener Helenio Herrera, ki je v letošnji sezoni prevzel vodstvo Rome, bo na rimski univerzi predaval o nogometu in njegovem socialnem pomenu.

SPET PO TEMI — Tekmovalna komisija pa tudi združenje prvoligašev sta dosledno trmoglava. Ne pomagajo nobena opozorila, da je na stadionih zadnjih deset, petnajst minut tekme že precejšnja tema. Tako je bilo tudi to nedeljo, zaradi česar so mnogi odločno protestirali.

Zapis s poti po športnih centrih ČSSR

Četverica - napredovala

Pot nas je pred kratkim (še pred okupacijo) vodila po zimsko-športnih središčih ČSSR. Na tem poletnem »potepanju« smo zabeležili tudi nekaj vtisov. ČSSR je organizator prihodnjega svetovnega prvenstva v klasičnih smučarskih disciplinah v Strbskem plesu (v februarju 1970), razen tega pa so minuli teden trenirali v športni Banjski Bistrici naši najboljši mladi smučarski skakalci.

Teden dni na umetni masi

Skupina 14 mladih skakalcev je vadila v tem slovaškem mestu teden dni pod vodstvom prof. Iva Černilca. Mladinska komisija za skoke pri SZS je za trening odredila res samo najboljše, saj se je zavedala, da bo vadba sredi avgusta na 65 m skakalnici res velika preiskušnja za vrsto naših mladincev, med katerimi je bila polovica komaj 15 let starih.

»Kje pa boste vadili, na mali ali veliki?«, jih je vprašal ob prihodu v Banjsko Bistrico predsednik domačega smučarskega kluba Crvena zvezda Andrej Galle. Našim 30-m skakalnica ni nič kaj prijala; oči vseh so bile že prvi dan uprte predvsem v lepšo in »lahko« 65-m skakalnico. Naši mladinci so prišli v ČSSR, ko so imeli za sabo že vsak po 80 skokov na Mostecu. Zato jim res ni bilo do skokov na manjši skakalnici. Večina je že prvi dan preskusila večjo skakalnico. Skoki so bili potlej vsak dan boljši. Vadili so dvakrat na dan, zjutraj in pozno popoldne, tako da so na dan opravili po 8 skokov.

»Ko so nekako sredi tedna začeli nekateri naši skakalci skakati 60 m daleč, je bilo funkcionarjem iz Banjske Bistrice zato nekoliko nerodno, ker so ob prihodu tako zaskrbljeno upirali pogled na mlade fante, nam je povedal trener Černilec. Kar štirje skakalci so samo malo zaostali za rekordom skakalnice, ki ga ima olimpijski zmagovalec Jiri Raška (65 m).

Na tem treningu je večina precej pridobila. Janez Demšar, ki je že na Mostecu skakal tako dobro, kakor je pred nesrečnim padcem na 90-m skakalnici v Planici lani pozimi, je napravil nekaj tako lepih in dolgih skokov, da skoraj nismo mogli verjeti. Tudi domači strokovnjaki niso mogli prehvaliti Demšarja in še nekaterih mladih mladincev. Tudi Kranjčana Kobal in F. Mesec sta skakala solidno in predvsem zanesljivo, kot da bi bila že tekmovalna sezona na snegu. Vendar obema manjka še odrivna moč, ki si jo bosta morala pridobiti predvsem s pospešenim kondicijskimi treningi. Ugodno je presenetil tudi Janez Loštrek, ki v minuli sezoni ni dosti pokazal. Tokrat pa je skakal sorazmerno zelo daleč, vendar ima še močno bibo v zaključni fazi. To je četverica, ki je bila najboljša na treningu; pohvalil jo je tudi češki trener Remza, ki je tri dni spremljal trening naših mladincev. Razen tega pa sta od najmlajših zelo presenetila Bojan Oblak iz Logatca in Kranjčan Bogdan Norčič, o katerih bomo v prihodnjih zimah prav gotovo še precej slišali. Po izjavi trenerja Černilca je trening zelo uspel; skakalci bodo morali v prihodnjih mesecih na Mostecu piliti še doskok in se čimbolj fizično pripravili za novo tekmovalno dobo.

V mestu skakalnic in skakalcev

Banjska Bistrica, industrijsko mesto, ki se vedno bolj razvija v turistično središče Slovaške z več kot 30.000 prebivalci, je znana tudi po številnih lepih smučarskih skakalnicah. Zdaj imajo na robu mesta tri skakalnice: 90-metrsko, 65-m in 30-m. Od tega sta manjši dve pokriti z umetno snovjo, na 90-m skakalnici, na kateri je rekord 104 m, pa prav sedaj že intenzivno pripravljajo napravo za izdelavo umetnega snega. Verjetno bodo že letos v novembru lahko skakali tudi na njej, če bo primerna temperatura (približno 0 stopinj C) za izdelavo umetnega snega. V 10 km oddaljenem pogorju Nizkih Tater, v višini 1.100 m pa dograjujejo novo 30-m in 50-m skakalnico. Na gradbišču nismo videli nikogar drugega kot skakalce — vojake, ki so sami urejevali napravo. »Tod leži nseg zaradi ugodnih snežnih razmer od novembra do aprila, skratka, pol leta je možno vaditi. Stroški za napravi ne bodo veliki, ker precej opravijo moji varovanci, ki služijo vojaški rok v Banjski Bistrici,« nam je dejal profesionalni trener Dukle Miroslav Martinjak. Sami smo se prepričali, da fantje res s srcem gradijo novi skakalnici, saj se zavedajo, da ustvarjajo objekta, ki bosta neposredno koristila prav njim.

V Banjski Bistrici deluje dva smučarska kluba — Dukla in Crvena zvezda. V obeh je vrsta odličnih skakalcev, predvsem mladincev. V minuli zimi se je na državnem mladinskem prvenstvu kar pet tekmovalcev iz Banjske Bistrice uvrstilo med prvo deseterico. Vsak klub pa ima po enega profesionalnega trenerja.

»V ČSSR je 7 poklicnih klubskih trenerjev za skoke in 8 skakalnic, ki so pokrite z umetno snovjo. Največji sta v Banjski Bistrici in Rožnovu. Razen tega pa so sedaj v ČSSR štiri 100-m skakalnice, skakalcev pa je najmanj 1000,« nam je dejal trener državne članske reprezentance Zdenko Remza.

Ob vsem tem smo so spomnili na jugoslovanske razmere; naš skakalni tabor je, če ga primerjamo s češkoslovaškim, pravi pritlikavec. Ob takih pogojih za razvoj smučarskih skokov potem ni težko ugotoviti ,odkod v zadnjih letih tako lepi uspehi skakalcev iz ČSSR na mednarodnih tekmovanjih.

Strbsko pleso – veliko gradbišče

Prizorišče prihodnjega svetovnega prvenstva v klasičnih disciplinah je v teh dneh eno samo veliko gradbišče. Doslej skoraj nepoznan kraj z osmimi hoteli v nadmorski višini 1346 m pod mogočnimi vrhovi Visokih Tater popolnoma spreminja podobo. Povsod še gradijo, hkrati pa je tod že sedaj polno turistov, ki že prihajajo na ogled športnih objektov. Naš sprehod po gradbišču nas je prepričal, da bo tu zrastel verjetno največji zimsko—turistični kraj ČSSR.

»Visoka investicija v to gradnjo se bo bogato obrestovala,« nam je dejal šef za propagando svetovnega prvenstva v februarju 1970 znani in priljubljen novinar Stefan Maslonka, ki smo ga srečali skupaj z drugimi člani prireditvenega odbora za SP na gradbišču. »Za izgradnjo športnih objektov (dveh skakalnic, stadiona druge manjše naprave) bomo odšteli približno 230 miljonov kron (približno 70 miljonov dinarjev), za druge objekte (hotele in ceste) pa še nadaljnih 350 miljonov kron (100 miljonov din). S tem hočemo napraviti največji športno-turistični center v ČSSR v Visokih Tatrah, v katerem bo sezona vse leto. Tu je lepo gorsko jezero, ki je primerno tudi za kopanje. Z izgradnjo dveh novih tropasovnih modernih asfaltnih cest iz dveh smeri je ta kraj že zdaj zlahka dostopen. V to višino pa vozi tudi vlak,« je še dopolnil član komisije za izgradnjo športnih objektov dipl. inž. Karlo Hlavač.

V teh dneh so začeli s poglobitvijo spodnjega izteka, tako da bo velika skakalnica dopuščala skoke do 110 m. Naletišče bo popolnoma umetno in bo »naslonjeno« na 65 m visok stolp. Kot zanimivost naj omenimo, da bo skakalnica opremljena z električnim tlačilcem za teptanje snega po doskočišču. Vsa dela na športnih objektih bodo v glavnem končana že do generalke v prihodnji zimi (v začetku februarja 1969).

Sicer pa ta kraj ne bo znan samo po objektih za klasične discipline, pač pa so v Strbskem plesi tudi odlični pogoji za razvoj alpskega smučanja, sedaj je tod že več žičnic, nekaj pa jih bodo še zgradili.

To je drobec tega, kar smo videli v ČSSR med enotedenskim obiskom.

JOŽE JAVORNIK

„Prvo obdobje za nami...“

Lojze Gorjanc zadovoljen s pripravami skakalcev

LJUBLJANA — Zvezni trener za smučarske skoke Lojze Gorjanc je zadovoljen z dosedanjim potekom priprav izbranih osemnajstih smučarskih skakalcev, ki naj bi v novi tekmovalni sezoni, zastopali republiko ali državo na mednarodnih tekmah doma in na tujem. »To je prvi primer, da smo takorekoč takoj po končanih olimpijskih igrah nadaljevali s sistematičnim delom. Razveseljivo je, da se skakalci po treningu v Portorožu (na Seči) še bolj zavedajo, kako pomembno je, da nadaljujejo s kondicijskimi treningi po klubih, osiroma da je vsak daljši oddih samo škodljiv za formo, ki so jo dosegli s prizadevanjem in trudom.«

»Kako intenziven mora biti trening posameznika ali skupine skakalcev v okviru kluba, da se ujema z vašimi nauti?«

»Najmanj štirikrat v tednu,« je odgovoril trener Gorjanc in poudaril, da to ni dovolj, če je brez strokovnega nadzorstva, to je klubskih trenerjev. »Le teh vendar imamo nekaj, vendar se ne utegnejo povsem posvetiti skakalcem, še zlasti, ker za svoje delo ne prejemajo nikakršnega honorarja, ki bi jil nadomestoval vsaj izgubljeni del zaslužka v službnih. Tako so nekateri skakalci po klubih v glavnem le prepuščeni sami sebi. Saj trenirajo, toda ne s takšno voljo in poletom kot bi, če bi vadili skupaj v družbi z drugimi, predvsem pa ob neposrednem nadzorstvu in navodilih trenerja. Vodstvo klubov, v katerih imajo več panog, bi moralo posvetiti večjo pozornost in skrb tudi smučarskim skakalcem, namreč specializaciji njihovega treninga.«

»Kako bo z nadaljnjimi skupnimi pripravami?«

»Z začetkom septembra se bo začela druga faza kondicijskih priprav — tehnični trening na umetni skakalnici. Zal imamo le eno in še ta je za reprezentanco premajhna. Upam, da bo do planiranih treningov na večjih umetnih skakalnicah v ČSSR in NDR kljub težavnim političnim razmeram le prišlo. Če želimo napredek v razvoju smučarskih skokov pri nas, potem je nujno, da zgradimo vsaj eno 50 do 60-metrsko skakalnico. Ob tem je treba pohvaliti Logatčane, ki so že plačali umetno snov za 30-metrsko skakalnico in samo še pričakujejo, kdaj jim jo bodo dostavili.

Splošne in še posebej intenzivne priprave naših skakalcev, pri katerih mi pomaga Miro Oman, so pomembne še zlasti zato, ker bomo pestro tekmovalno sezono 69 zaključili s smučarskimi poleti na novi velikanki v Planici,« je poudaril trener Gorjanc.

D. K.

Naši letalci v Vidmu

NOVO MESTO — V Novo mesto sta se iz Vidma vrnila novomeška letalca Adolf Šuštar in Zdenko Hlavaty, ki sta uspešno nastopila na tradicionalnem letalskem rally-ju Alpe-Adria. Največ uspeha je požel Šuštar, ki je v spremstvu navigatorja Rozmana zasedel peto mesto in prvo med tujimi udeleženci. Drugi novomeški letalec pa je bil diskvalificiran, kakor tudi precej domačih in tujih tekmovalcev. Novomeška letalca sta prejela lep pokal za najbolj množično udeležbo od zunaj, letalec Šuštar pa še zlato plaketo kot najboljši letalec iz Jugoslavije in Avstrije. Razen Novomeščanov so nastopili še letalci iz Ljubljane in Ajdovščine.

S. D.

Težko je biti favorit

Razgovor z nosilcem zlate kolajne v Tokiu Lynnom Daviesom

BELFAST — Na mednarodnem atletskem mitingu v Pesley parku v Belfastu, glavnem mestu severne Irske, je bilo te dni veliko mednarodno atletsko tekmovanje, na katerem je nastopilo tudi 10 atletov, ki bodo zastopali Veliko Britanijo na bližnjih IO v Mehiki. Kot na nič kolikih tekmovanjih poprej je tudi tokrat zablestel sloki Lynn Davies, nosilec zlate kolajne z OI v Tokiu v skoku v daljavo, prvak Evrope in britanskega imperija. S skokom 7,80 m dalеč je na mednarodnem atletskem mitingu »Hughes Bakery« zrušil stari rekord Irske.

S serijo 7,70, 7,75, 7,71 (repstop) 7,77 in najdaljšim skokom 7,80 je uspel in večtisočglava množica ga je vihamo pozdravila.

Lynn Davies je res pravi šampion, saj je zelo vljuden, njegovo obnašanje pa je prav gentlemansko. Po podelitvi nagrad za prvo mesto in rekord je privolil na kratek intervju za bralce »Dela«.

»S skokom 7,80 m sem kar zadovoljen, čeprav sem pred tekmovanjem čutil, da bi lahko skočil še dlje. Mislim pa, da je glavni krivec prekratko zaletišče, tako da sem moral teči večji del po travnati podlagi, kar je vsekakor vplivalo na rezultat. Letos sem najdlje skočil 8,24 m, sicer pa je večina rezultatov v mejah od 8,05 do 8,15.

— Kdo bo po vašem mnenju najhujši tekmec v boju za olimpijsko zlato, sem ga pobaral naprej.

»Razen starih tekmecev Ralpha Bostona in Igorja Ter-Ovanesjana bo nevaren tudi Američan Bob Beamon. Preseneti pa lahko še kdo drug, saj se OI precej razlikujejo od drugih tekmovanj. Veliko vlogo odigra trenuten navdih, sposobnost koncentracije in seveda malo sreče, ki ne sme zapustiti tekmovalca na nobenem tekmovanju.«

Prav s tem je Davies pred štirimi leti presenetil športno javnost, ko je v Tokiu s skokom 8,07 m premagal tedaj najuspešnejšega skakalca Bostona (8,04 m)!

O treningu pa je Davies povedal: »Redno vadim po navodilih trenerja, tako da bom dosegel vrhunsko formo prav v Mehiki. Glavni poudarek dajem pridobivanju moči, zato večji del treninga posvečam vajam z utežmi, ker želim pridobiti na moči, da bi s tem onemogočil Bostona: slednji je zelo hiter, kar je njegov glavni adut. Pred letom dni sem bil na »mali olimpiadi« v Mehiki in ugotovil, da ne bo nobenih težav za skakalce v daljavo. Nasprotno, z gotovostjo trdim, da bo porušen svetovni rekord. Mislim, da bo za olimpijsko zlato potrebno skočiti 8,40 m daleč.«

— Ali poznate katerega izmed jugoslovanskih atletov, sem vrtal naprej?

»Žal je že dolgo tega, kar sem bil zadnjič v Jugoslaviji (PEA 1962 v Beogradu). Mislim, da je od tedaj precej novih imen v jugoslovanski reprezentanci. Upam pa, da se bo dobro uvrstila Vera Nikolić. Kot sem že omenil, so olimpijske igre nekaj posebnega, nekaj veličastnega in preseneti lahko vsakdo. Najtežje pa je na takem tekmovanju biti favorit. S tem ne rečem, da Vera Nikolić nima v žepu ene od kolajn,« je zaključil simpatični Lynn Davies.

M. LOBODA

NOGOMET

Kako igrajo profesionalne ženske ekipe?

MARIBOR — V nedeljo, 8. sep. bo na stadionu v Ljudskem vrtu ena redko zanimivih športnih iger. Pred prvenstveno tekmo med Mariborom in Borom bosta nastopili ženski nogometni enajsterici iz Milana in Interja, ki sodelujeta tamkaj v profesionalni ligi in sta kandidata za prvaka.

Pravijo, da bi se než

Vrtimo globus

DENVER — Dveletna Julie Cherie Rodriguez, ki je več kot 13 mesecev preživela s presajenimi jetri — dalj časa kot kdor koli, ki so mu napravili takšno operacijo — je predsinočnjim umrla v snu. V zdravniškem sporočilu je rečeno, da smrt ni bila posledica presaditve organa, marveč raka, ki je zajel jetra in se po odstranitvi leteh pojavil drugod.

STANDFORD — Okrožni državni tožilec je uvedel preiskavo v zvezi s 33. presaditvijo srca (o tem smo poročali včeraj). Tožilec sodi, da je bil kršen zakon, ker pred presaditvijo srca s smrtno ponesrečenega mornarja Larryja B. Smitha, letega niso raztelesili.

RIM — Pri žrebanju italijanskega lota tudi ta teden mali Claudio Fadda iz bobna ni izvlekel številke 67. Če bi jo, bi država izplačala 53 milijar dlir. Izkupiček pa je kajpak večji.

HONGKONG — Policija je sporočila, da so aretirali nekega Italijana in nekega Argentinca, ki sta hotela vtihotapiti v Hongkong takole kakih 60 zlatih palic.

NEW YORK — Chicaška bolničarka Mary Watson je bila silno začudena, ko so jo detektivi ustavili na letališču. A začudenost je bila igrana: pri njej so našli za milijardo (v naših starih dinarjih) mamil, ki jih je prinesla iz Bolivije.

KANSAS CITY — Samoten razbojnik je vdrl v banko, odnesel vrečo naphano z dolarji, se pognal v beg, toda za njim so streljali in ga ranili. Ko so ga ujeli, so bili presenečeni: v rokah so imeli advokata Jamesa Herringtona.

RIM — Italijanski princ Filippo Orsini je obtožen kraje. Tožiteljica: francosko-japonska igralka Joko Tani. Igralka pravi, da ji je princ včasih, ko sta se še rada videvala, odnesel več starih japonskih predmetov in druge dragotine.

MÜNCHEN — Promet na avtostradi München—Salzburg je bil tri ure ustavljen zaradi trčenja med tovornjakom in nizozemskim avtobusom: 41 ranjenih.

LOS ANGELES — Fante, ki so prostovoljno gasili gozdni požar nedaleč od Los Angelesa, so zajeli plameni. Pet jih je od opeklin umrlo, trije so v bolnišnici.

SANTA FE — Osemnajstletni John Bally-Urban in 21-letna Pat Clayton sta odkrila nov komet in mu dala ime »Bally-Clayton«. Astronomska opazovalnica v Cambridgu v državi Massachussets je potrdila njuno odkritje.

BERLIN — Najpopularnejši povodni konj »Knautschke« je na en mah postal oče, ded in praded. Samica povodnega konja »Jette« je dobila mladiča, »Jette« je hči »Knautschkeja« in »Bouletteg«. Ker pa je tudi Bouletteg Knautschkejeva hči, je torej ta povodni konj hkrati oče, ded in praded nove pridobitve berlinskega živalskega vrta.

HAMBURG — V Hamburgu bodo zgradili največji plavajoči »parkirni prostor na svetu. Ladja bo imela devet palub in na njih bo prostora za 2700 srednjevelikih potniških avtomobilov. Ladjo, ki jo bodo končali leta 1970, je naročila neka norveška družba.

DUSSELDORF — Ugledne osebnosti širom po svetu so naprosili, naj pošljejo po eno svojo nošeno kravato. Kravate s podpisi državnikov, filmskih igralcev in drugih slavnih mož bodo prodali na dražbi, katere izkupiček bodo porabili za otroke s telesnimi hibami.

NEAPELJ — Avgusta 1966 je neki 37-letni Neapeljčan izročil svoji 19-letni sosedi pištolo, rekoč, da ga lahko ustreli, če se v dveh letih ne bo preselil k njej. Konec minulega tedna so našli njegovo truplo. Obljube ni držal. Dekle so aretirali.

KOLN — Štiri dni se je pustil slaviti brezposelni mehanik od znancev in prijateljev »kot svetovni padalski prvak.« Na trškem sprevodu noš je nastopil v padalski uniformi, rekoč, da se vrača iz Graza, kjer je premagal na svetovnem prvenstvu 68 tekmecev iz 32 držav. Mladenič je sedel pri častni mizi zraven župana, štiri dni se je dobro imel in od občudovalcev je iztisnil precej denarja »naposodo«.

LEVCE — Angleška popevkarica Petula Clark je morala odšteti v tem italijanskem mestu milijon starih din v našem denarju odškodnine, ker je med svojim koncertom zapustila oder. Ujezila se je namreč, ker je med njenim nastopom nekaj parov v dvorani plesalo.

Leta 1980

se bo dalo nadzorovati količino padavin?

DUNAJ — Še pred letom 1980 se bo dalo nadzorovati obseg padavin nad posameznimi deli sveta. Tako je vsaj ondan dokazoval ameriški znanstvenik na konferenci OZN za izkoriščanje vesolja na Dunaju. Znanstvenik, Thomas Malone, predsednik odbora za proučevanje atmosfere pri ameriški akademiji znanosti, pa pripominja, da bi bilo za to poprej potrebno mednorodno sodelovanje, ker pač »meteorološke razmere ne spoštujejo političnih meja.«

Malone sodi, da bo čez leto in dan možno z uporabo bolj ali manj zamotanega omrežja satelitov, radiosond, avtomatskih vesoljskih postaj in meteoroloških balonov zaobseči velikansko večino podatkov v zvezi z vremenskimi razmerami.

Malone tudi predvideva, da bodo v naslednjih desetih letih tako izpopolnili krotenje oblakov, da jih bodo po potrebi bodisi razpršili ali usmerili na sušna področja. In z bombardiranjem s posebnimi solmi se bo dalo odvračati uragane.

Novi pacienti za dr. Barnarda

Profesor Christian Barnard, južnoafriški pionir operacij presajevanja src, je izjavil v Sidneyu, da v Capetownu preiskujejo določeno število bolnikov, da bi jim potem on presadil srce.

Dr. Barnard pravi, da bo nove operacije napravil »kakor hitro bo imel možnost in kakor hitro bodo pacienti nared.« Pripomnil je še: »Je določeno število potencialnih pacientov, ki jih zdaj preiskujejo. Vendar ne morem povedati datuma operacije.«

Strmo navzgor

Iz poročila federalnega preiskovalnega urada (FBI) je razvidno, da v Združenih državah še naprej narašča število hudih kaznivih dejanj. Lani so evidentirali nad 3,8 milijona takšnih kriminalnih dejanj. Število hudih zločinov se je od leta 1960 povečalo za 89 odstotkov.

Lani je bilo v ZDA 12.000 ubojev ali 17 odst. več kot leta 1966. S strelnim orožjem je bilo ubitih 63 odst. žrtev.

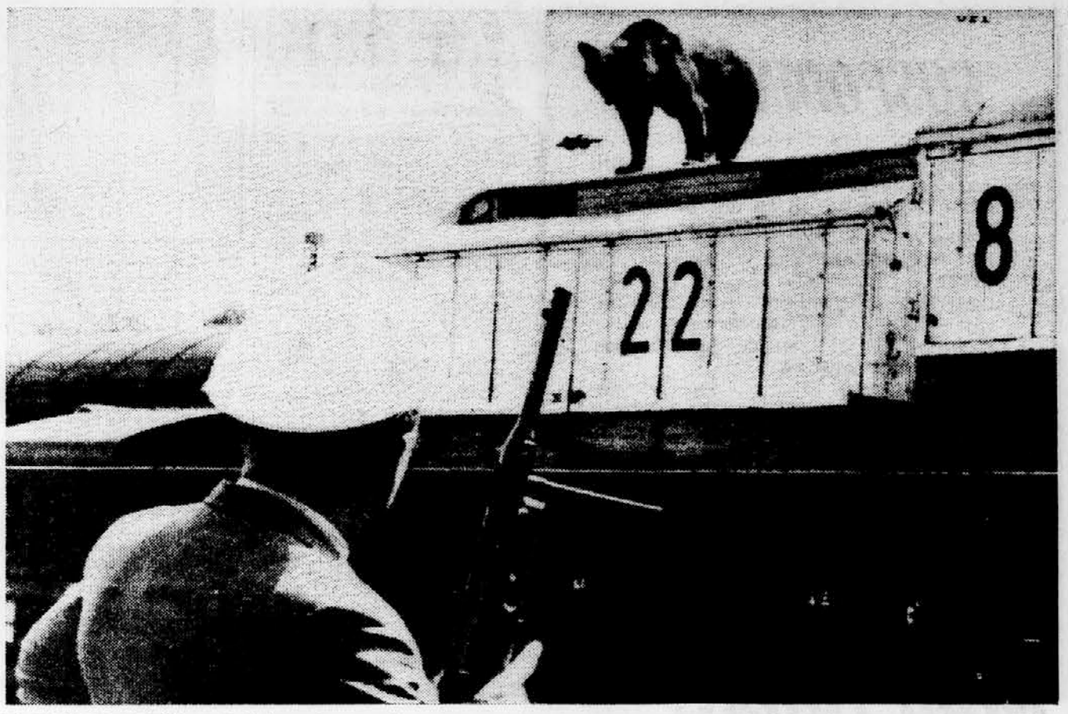

NA DVOJNI PREŽI — Policist z brzostrelko je na preži, rjavi medved na strehi cirkuškega voza pa prav tako. Toda policist ve, česar medved ne ve: da so na poti veterinarji, ki bodo izstrelili v medveda krogle z uspavalnimi praški. Veterinarji so prišli, medved je zaspal, spravili so ga v kletko, cirkuški vozovi so šli spet na pot, toda v zahodnonemškem mestecu Brettenu bodo še kdaj jemali v misel kosmatinca, ki se je izmuznil iz kletke.

TELEFOTO: UPI

Leto dni stara barvna televizija

Ob sicerščnjem navdušenju nad barvnim zaslonom tudi nekaj kritike

HAMBURG — Pred letom dni je zahodnonemški zunanji minister Brandt začel dobo barvne televizije v Zahodni Nemčiji v znamenju »upanja na mnoge prijazno barvne in napeto barvne dogodke, o katerih se splača poročati in jih predstaviti«. Razumljivo je, da so v Zahodni Nemčiji leto dni kasneje napravili majhno bilanco, kako se je to novo tehnično čudo za zdaj obneslo.

Mnogi upi, pravijo, in večina napovedi se je po 25. avgustu 1967 uresničilo. Strokovnjaki v Zahodni Nemčiji, pa tudi od drugod pravijo, da se je tehnika barvne televizije imenitno obnesla; navdušenci celo trdijo, da je tu sistem barvne TV, ki so ga bili izbrali v tej deželi, najboljši na svetu.

Večina že dokaj številne srenje »barvnih televizijskih gledalcev« sodi, da pomenijo barve resnično obogatitev in da dajejo TV zaslonu v nekem smislu celo tretjo dimenzijo. V zahodnonemške domove so po avgustu 1967 postavili kakih 170.000 barvnih televizorjev.

A vendar — pripominjajo strogi analitiki — je nekaj, kar daje barvni televiziji v Zahodni Nemčiji videz delne sivine. Gre za pomanjkljivo izbiro barv. Če že imamo barvno televizijo, pravijo prizadeti, potlej nam dajte tudi dober, bogat, raznovrsten program. Boljši program, pripominja industrija barvnih televizorjev, ki s takšno kritiko kajpak ni neposredno prizadeta, je prvi pogoj za večjo razširjenost barvne televizije po zahodnonemških domovih.

Pogosto je slišati pripombo, da osemurni tedenski program barvne TV lastnikom dragih barvnih televizijskih sprejemnikov nikakor ni dovolj, ne odtehta stroškov, ki jih imajo z novo tehnično napravo v svojem stanovanju. Programska bera je kratko malo preskopa in »uvoz« nekaterih barvnih oddaj kvalitete ne zboljša.

Menda se bo zastran programa obrnilo na bolje. Dve vodilni televizijski družbi sta napovedali za letošnjo jesen več ur tedenskega programa v barvah. Razen prvega in drugega bo v barvah oddajal tudi tretji program. Zlasti pa se bo razvivela barvna televizija ob olimpiadi, zagotavljajo šefi programskih oddelkov.

Nedavna anketa je pokazala, da je 75 odstotkov trgovcev z barvnimi televizorji mnenja, da bi z boljšim programom barvna televizija v tej deželi do kraja prodrla.

Cigarete s filtrom bolj zdrave

Kadilci cigaret, ki opuste običajne cigarete in se oprimejo tistih s filtrom, zmanjšajo s tem nevarnost obolenja za pljučnim rakom. To sta s statistično raziskavo ugotovila sodelavca Rosswell Park Memorial inštituta iz Buffala v ZDA, Bross in Gibson. Ta inštitut že dalj časa raziskuje možne zveze med kajenjem in rakom.

Ameriška znanstvenika dokazujeta, da je nevarnost obolenja za rakom med kadilci cigaret s filtrom za kakih 40 odstotkov manjša kot pri kadilcih drugih cigaret. Čeprav se števila ne da natanko ugotoviti, vendarle drži, da je zmanjšanje nevarnosti ob prehodu na kajenje cigaret s filtrom po mnenju Brossa in Gibsona očitna.

Ne glede na to, pa je nevarnost, da obole za rakom, med kadilci večja kot pri nekadilcih.

merx
KAVA užitek

IBI
INVESTICIJSKI BIROJI
TRBOVLJE
ENGINEERING

James McConnaughey

TRIJE ZA DENAR

7. nadaljevanje

Vsakdo, celo šef, je stopal previdno. Pryor je bil preveč ugleden v družbi, v poslovnem svetu, v javnosti. Bil je član mestnega odbora za planiranje, sedel je v upravnem odboru društva za boj proti tuberkulozi in v upravnem odboru bolnišnice. V razmeroma kratkih letih, ki jih je preživel v mestu, si je ustvaril trden sloves. Pri takšni osebi se človek ne sme zmotiti.

Takšno je bilo stališče uradnih krogov, ne Moonovo.

Otožno se je spraševal, zakaj spričo tolikšnih dokazov še vedno dvomi o Pryorjevi krivdi. Bil je priljuden in prijeten človek, toda takšni so tudi številni lopovi, tatovi in morilci. Zakaj torej? Razlog mora tičati nekje v Pryorjevi osebnosti. Ali bolje rečeno, v njegovem odzivu na Pryorjevo osebnost. To pa sta bila seveda dve različni stvari.

Ozrl se je na Pryorjev hrbet. Pryor si je mešal drugi viski s sodo — drugega v eni uri. Tako se mu ne bo razvezal jezik, je pomislil Moon, in se je nenadoma premislil.

»Tudi jaz bom enega, če dovolite. Bourbon in vodo.«

Pryor je pokimal. »Glejte, poročnik,« je na pol opravičujoče dejal, »sovražno si stojiva nasproti, ker vi mislite, da sem morda to naredil, jaz pa vem, da nisem. Zato jaz vem, da izgubljate čas — zelo dragocen čas — in zato sem nestrpen do vas. Do policije.«

»Vidim, kam merite.«

Pryor se je obrnil s kozarcem v vsaki roki in Moon ga je pogledal, da bi ga primerjal z lekarnarjevim opisom. »Meter osemdeset ali meter dvainosemdeset centimetrov, kakih 70 kilogramov, temni lasje, temne oči, majhna pega na levem licu.« To je zapisal Virgil Spoor v svoj seznam prodanih strupov pred tremi meseci in pol, skoraj pred štirimi meseci.

Po telefonu ni mogel dopolniti tega opisa. »To je bilo že precej dolgo,« je dejal, »in ob tem opisu se ne morem spomniti obraza.« Sodeč po njegovem glasu si je Moon predstavljal zaskrbljenega, sivega možica, ki vztraja v trgovinici brez zadostne pomoči in je vsako leto nekoliko bolj potisnjen vstran zaradi konkurence velikih družb s podružnicami, ki lahko ceneje prodajo. Spoor ni imel preveč upanja, da bi lahko prepoznal Pryorja. »Ker se ga zdaj ne morem spomniti, je moral biti podoben vsakomur, čigar zunanjosti ustreza ta opis.«

Koliko tisoč ljudem bi lahko ustrezal ta opis, se je spraševal Moon, zakaj človek mora zmeraj razširiti možnosti ocene neizurjene priče. Razen pege na licu. In celo ta ni bila preveč očitna ne preveč izrazita, da bi jo človek takoj opazil. Bila je kratko in malo edina značilnost, ki se je lekarnarju zdela dovolj pomembna, da si jo je zapisal. Bilo je vsaj nekaj. Zoževala je izbor. Pred sodiščem bi utegnila biti celo odločilna za identifikacijo.

Moon je moral priznati, da tudi sam ne bi mogel dosti zboljšati lekarnarjevega opisa. V lastno vednost bi lahko dodal, da ima Pryor dobre in pametne oči. Gledale so v človeka iskreno, izražale so veliko sposobnost. Toda mnogo morilcev je podobnih angelom in mnogo jih je peklensko sposobnih.

Srknil je pijačo. »Naša glavna skrb zdaj, Pryor,« je dejal, »je ta, da se dečku kaj ne zgodi.«

Pryor ga je pogledal. »Kaj mislite, katera je moja skrb?«

»Morda je ista. Če je, sva spet pri težavnem vprašanju. Kdo ga skuša ubiti? Kdo je ubil vašo ženo?«

»Prav to skušam ugotoviti. In prav pri tem potrebujem vašo pomoč.«

Moon ni spremenil izraza. »Še ne vemo, ali vam skušamo pomagati.«

»To je še preveč očitno. V takih okoliščinah mi ne morete zameriti, če sem jedek.«

Ni bil premagan, toda posledice zasliševanja so postajale vidne na njem. Postajal je raztresen, če že ne izmučen.

»Mi nismo veliki umi, Pryor,« je mirno dejal Moon. »Gremo za najočitnejšo sledjo, zagrizemo se v tisto, kar je verjetno. Iščemo preproste reči, kakor so pobude in priložnosti. Skušamo se najprej osredotočiti na verjetnega osumljenca.«

»Prav, nisem slep. Uvidim, da sem verjeten osumljenec. Kdor že tiči za tem, se je zelo potrudil, da me je spravil v ta položaj. Toda to ne spremeni dejstva, da jaz *nisem* oseba, ki jo iščete, in da je izgubljena vsaka ura, ki jo porabite, ko mi skušate naprtiti ta zločin.«

»Kaj bi storili, ko bi bili na mojem mestu?« ga je vprašal Moon.

»Ne vem. Če bi vedel, bi vam povedal.« Ni se usedel, ko je natočil pijačo, in zdajci je začel meriti sobo s koraki, da je zdaj pa zdaj izginil Moonu iz oči. Moona to ni motilo. Bolj so ga zanimali glasovni odtenki kakor izraz na obrazu. »Mislite, da se nisem že tisočkrat spraševal? Mislite, da se nisem spraševal: ‚Kdo, kdo, kdo?', da se mi je že skoraj zmešalo?«

»In nikoli niste prišli do odgovora?«

»Nikoli do zadovoljivega. Ne morem se spomniti nikogar, ki bi imel priložnost — ali razlog.« Spet se je usedel, se nagnil naprej, opiraje se s komolci na kolena in odkimal. »To ni resnično, Moon. Se — ni zgodilo.« Dvignil je pogled proti Moonu in namrščil čelo. Za hip mu je v kotičku ust zaigral bridek nasmeh. »To si dopovedujem, kadar postaja mora prehuda, toda potem je še slabše.«

Nastop je bil prepričljiv in je zbujal sočutje. Moon je izračunal, da je prišel pravi trenutek za kar najboljši učinek bolečine z nekaj spretnimi zarezami s kirurškim nožem. Naslonil se je nazaj, sklenil roke na tilniku in se zagledal v nasprotni konec sobe.

»Saj ste vedeli, ali ne, Pryor, da oseba, ki jo sodišče v Ohiu obsodi zaradi umora, ne more podedovati po svoji žrtvi?«

Iz današnjega Pavlihe

— Katra, zdaj pa nobenega greha več v naši hiši! Tablete v peč!

PODJETJE
»ŽIČNICA«
LJUBLJANA, TRŽAŠKA C. 49
razpisuje
prosta delovna mesta za:

1. PROJEKTANTA
2. KONSTRUKTERJA
3. ADMINISTRATORJA

Vsa razpisana delovna mesta se bodo zasedla za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

POSEBNI POGOJI:

Pod 1. Strojna fakulteta ali višja tehniška šola strojne smeri in nad 6 let strokovne prakse, od tega vsaj 2 leti pri proizvodnji strojev. Zaželena je praksa pri izdelavi sušilnic ali ventilacijskih naprav. Aktivno znanje nemškega ali drugega svetovnega jezika ter uspešno opravljeno 3-mesečno poskusno delo.

Pod 2. Strojna fakulteta in nad 2 leti strokovne prakse ali višja tehniška šola strojne smeri in nad 4 leta strokovne prakse ali srednja tehniška šola strojne ali druge ustrezne smeri in nad 6 let strokovne prakse ter da uspešno opravi 2-mesečno poskusno delo.

Na to delovno mesto lahko kandidirajo tudi inženirji oziroma tehniki za opravljanje pripravniškega staža.

Pod 3. Osemletka in 2-letna administrativna šola ali nižja strokovna izobrazba in 2 leti prakse in uspešno opravljeno 1-mesečno poskusno delo.

Vsi interesenti naj vložijo prijave pri splošno-kadrovskem sektorju podjetja do 2. 9. 1968. 8056

BRIZELA

Križanka

VODORAVNO: 1. intriga, 7. ogrska stepa, 12. severnoameriški lovec na kožuhovino, 13. bolgarski car iz 9. in 10. stoletja, 14. hladetina, žolca, 15. pristanišče v Izraelu, 16. trčenje, karambol, 17. najvišja gora v Karavankah, 18. jus, 20. kemični znak za radij, 21. predsednik ZDA med drugo svetovno vojno, 24. solmizacijski zlog, 26. popularni ameriški filmski igralec starejše generacije (Cary), 27. dvozložna stopica s poudarkom na drugem zlogu, 30. angleško svetlo pivo, 32. jezik črncev Bantu v severni Rodeziji, 33. podkopnik, 34. neovrgljivo matematično načelo, 36. balkanska država, 37. zmes cementa, peska in vode, 38. kopališče pri Kopru.

NAVPIČNO: 1. postava, život, 2. zemlja, 3. kamenina, iz katere pridobivajo cement, 4. konec, sklepna beseda, 5. lahkoatletska disciplina, 6. avtomobilska oznaka Kranja, 7. italijanska reka, ki se pri Benetkah izliva v Jadransko morje, 8. pamet, razum, 9. del teniške igre, 10. fizikalna enota za pritisk, 11. popularni kanadski pevec zabavne glasbe (Paul), 13. tabornik, 15. hrvaška ilustrirana revija, 18. pesem hvalnica, 19. sodobni bosanski pisatelj (Mladen), 22. najsvetlejša zvezda v ozvezdju Orla, 23. živaj iz rodu kopitarjev, ki živi v Južni Ameriki in jugovzhodni Aziji, 24. že umrli avstrijski kancler (dr. Julius), 25. me nemške filmske igralke Sommer, 28. ločnica med dvema državama, 29. obramba, 31. Estonec, 33. požirek, 35. Zeusova ljubica, 36. avtomobilska oznaka Anjilan.

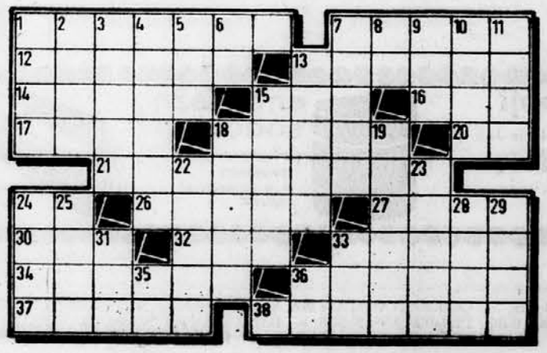

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Drina, 6. Stael, 11. Robespierre, 13. Domen, 14. antanta, 16. agar, 17. Igor, 18. AOK, 19. ne, 20. tek, 22. Dam, 24. pa, 25. Ork, 27. gala, 29. Emin, 31. Niagara, 33. Egist, 34. Sredozemlje, 36. tenis, 37. Isaac.

S čarobnim ključem revije AVTO 3 600 km po Jugoslaviji

(VI.)

Iskanje ohridskih specialitet

Sveti Naum, čudovita stavba sredi sedanjega turističnega kompleksa, datira iz začetka 9. stoletja. Stare Naumove cerkvice v obliki deteljice ni več. Na njenih temeljih so sezidali novo cerkev v 16. stoletju. Ikonostas in velike ikone na njem so iz leta 1711, freske pa iz 18. in začetka 19. stoletja.

Iščemo prenočišče. Vse zasedeno. Posvet. Gremo nazaj v Ohrid. V treh urah dosežemo spet asfalt.

Na temeljih Klimentove cerkve sv. Pantelejmona so na hribu južno od Samuilove trdnjave sezidali Imaret džamijo, ki pa je porušena. Kliment je prišel v te kraje leta 886, celih 30 let je širil prosveto med Slovani, poko pali pa so ga v temeljih cerkve, ki jo je sam dal sezidati. Nauma je preživel za šest let.

»Kaj bi bilo s slovansko kulturo, če se tadva fanatika ne bi tedaj oglasila v tej krajih? Mi vsi, ki zdaj delamo v šolstvu, bi morali biti prežarjeni z njunim prosvetiteljskim ognjem. Brez takšne ljubezni in smisla za dolžnost do tistih, ki naj bi jih kulturno povzdignili, je vse zaman.«

»Draga moja, to bi ti moralo biti jasno tisti trenutek, ko si kot profesorica prvič stopila v razred.«

»Saj mi je bilo, toda šele tu sem začutila, kakšno je v resnici poslanstvo svetnega delavca.«

Gremo do cerkve sv. Sofije, ki stoji v starem delu mesta. Sezidana je na temeljih zgodnjekrščanske bazilike. V sv. Sofiji upodobljeni svetniki so nekako čemerni, vate gledajo s široko razprtimi očmi, nekako izbočeno čelo imajo, njihovi obrazi pa so nalik na maske.

Nato kopanje v jezeru, v enem najstarejših jezer na svetu. Vidljivost v vodi je do dvajset metrov, na najglobljem kraju pa so namerili 286 metrov.

Kasneje v hotelu. Kosimo.

»Postrvi na žalost nimamo, imamo pa morske ribe.«

»Kako to, da nimate, saj v vseh prospektih piše, da Ohrid slovi po izredno okusnih postrveh.«

»Oprostite, nimamo, lahko pa dobite dunajski ali pariški zrezek.«

»Imate morda kako drugo ohridsko specialiteto?«

»Oprostite, nimamo.«

Namenjeni smo v Strugo, Debar, Gostivar, Tetovo, Prizren.

Cesta za Strugo je asfaltirana in ravna in polna otrok, pešcev, volovskih vpreg in živine, ki mirnodušno hodi čez cesto. Šele ko gre krava ali kako drugo živinče mimo, avtomobilska kolona lahko nadaljuje pot.

Struga je lepo mestece ob jezeru. Cesta iz Struge do Debra pa je vse kaj drugega ko cesta. Morali bi jo zbrisati z zemljevida. Samo vztrajni nadaljujemo pot. Debar, lepo mestece, okreva po nedavnem potresu in razmišlja o prihodnosti. V debarski okolici vsepovsod nekaj prevračajo, vrtajo, kopljejo. Dosedanje hribe zravnajo in delajo nove.

»Zdaj je praznik, ob delavnikih je delavcev in kamionov še veliko več,« pripomni domačin, ko ga vprašamo za pot za Gostivar. Nekako na pol poti od Debra do Mavrova stoji samostan Jovan Bigorski. A kaj ko spet ni nobenega kažipota in tako zgrešimo za dva kilometra odcep. Lezemo po ozki in zorani cesti s sledovi, ki obetajo, da jo bodo začeli preurejati, in premišljujemo, kako bodo prišli tod skozi tisti turisti, ki bodo verjeli zemljevidom in se napotili sem, denimo, z avtomobilsko prikolico.

Za nami vztrajno lezeta vkreber Jovanu Bigorskemu naproti tudi dva mlada Nizozemca s spačkom. Pot so hudourniki razjedli, tu pa tam je treba spraviti s poti skalo.

Austin je voz za Jugoslovane. Treba ga je le glede na cestni JUS nekoliko dvigniti in mu zboljšati menjalnik, ker se ne prilega povsem našim nežnim rokam.

Na ploščadi pred samostanom se ustavimo. Nizozemca se gresta umivat k samostanskemu studencu.

Nato nam varuh samostana jame razlagati kar se da »poljudno« zgodovino in pomembnost samostana.

»Kaj nimate nobenih knjižic, prospektov o samostanu?«

»Nimamo. Včasih smo imeli, zdaj pa nimamo. Kar v knjigo napišite, kar ste me zdajle vprašali, pa bom to pokazal odgovornim, ko pridejo naokoli.«

Samostan Jovan Bigorski je dobil to zveneče ime po kamnu, bigor imenovanemu, luknjičastemu kamnu, iz katerega so v 11. stoletju postavili cerkev. Cerkev so porušili in je niso obnovili do konca 18. stoletja.

OGLAŠUJTE V
DELU

beko beko beko beko beko beko beko beko
VELIKO ZNIŽANJE DO 60 % MOŠKI KAMGARN IN DIOLEN OBLEKE
DO 50 % MOŠKE IN ŽENSKE DIOLEN PLAŠČE
VELIKO RAZPRODAJO ZNIŽANE KONFEKCIJE »BEKO« IMAJO:
VSE TRGOVINE »BEKO« V SLOVENIJI IN OSTALE VEČJE TRGOVINE S KONFEKCIJO.
POTROŠNIKI:
IZKORISTITE IZREDNO UGODEN NAKUP IN SI BREZOBVEZNO OGLEJTE KONFEKCIJO »BEKO«
beko beko beko beko beko beko beko beko

SREDA, 28. avgusta 1968

FESTIVAL

Drevi ob 20.30 v preddverju Križank: SATIRIČNI KABARET ZARKA PETANA ali predavanje o škodljivosti življenja. V režiji Zvoneta Šedlbauerja bodo nastopili Majda Grbac, Majda Kohek, Janez Povše, Niko Goršič in Marko Simčič.

Prodaja vstopnic vsak delavnik od 10. do 13. in od 16. do 18.30 ter uro pred začetkom v Plečnikovem paviljonu v Križankah. Rezervacije po tel. 21-768.

RTV Ljubljana

SPORED ZA ČETRTEK

4.30—8.00 Dobro jutro! 8.08 Opera matineja 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.15 Uspehi glasbenih šol v preteklem šolskem letu; 9.30 V planinski koči; 10.15—12.00 Pri vas doma — vmes ob 11.00—11.20 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.10 Dva odlomka iz Kozinove opere »Ekvinokcija«; 12.30 Kmetijski nasveti — ing. Slavko Gliha: Cena in kakovost krme, ključna elementa za donosnost živinoreje; 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru; 13.10 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . .; 14.05 Vrtiljak zabavnih melodij; 15.20 Glasbeni intermezzo; 15.40 Majhen recital pianistke Tatjane Bučarjeve; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Četrtkov simfonični koncert; 18.00 Poročila — Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Glasba in turizem; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Minute s pevko Alenko Pinterič 19.25 Pet minut za EP; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Sto let slovenske lirike — VIII.; 21.40 Glasbeni nok. turno; 22.10 Komorno-glasbeni večer; 23.05 Literarni nokturno; 23.15

TELEVIZIJA

18.35 CUDNA POŠILJKA — zgodba iz serije Kljukčeve dogodivščine (Ljubljana)
19.05 POEZIJA PLESNE VSAKDANJOSTI — EURIDIKA (Ljubljana)
19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.35 TRENUTEK 68 — Morje, morje . . . (Ljubljana)
21.35 LENI LJUBIMEC — zgodba iz serije Perry Mason (Ljubljana)
22.25 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:

18.30—19.45 II. SPORED ITALIJANSKE TV
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 II. SPORED ITALIJANSKE TV

Druge oddaje na kanalu 9

17.00 NIKOLI IZ FIRENZE (Zagreb)
17.20 POROČILA (Zagreb)
17.25 ODDAJA ZA OTROKE (Zagreb)
17.45 KJE JE, KAJ JE (Beograd)
18.00 INFORMATIVNA ODDAJA — (Zagreb)
18.20 ODDAJA ZA OTROKE (Zagreb)
19.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Beograd)
20.30 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
20.35 V SMERI KAZIPOTA (Zagreb)
21.35 BESEDE, KI SPREMINJAJO SVET — Sarajevo (Zagreb)
21.55 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
22.00 VČERAJ, DANES, JUTRI — (Zagreb)

Posebno obvestilo

LJUBLJANSKI FESTIVAL JE ODPOVEDAL GOSTOVANJE MADŽARSKE FOLKLORNE SKUPINE

dne 29. in 30. avgusta v Ljubljani.

Obveščamo vse delovne kolektive in povabljene goste, da smo namesto madžarskega ansambla angažirali svetovno znano folklorno skupino »PERINITA« iz Bukarešte.

Nabavljene vstopnice ostanejo v veljavi za romunski folklorni ansambel. O datumih nastopa vas bomo pravočasno obvestili preko dnevnega tiska, radia in televizije.

FESTIVAL LJUBLJANA

Kino

SPORED ZA SREDO

LETNI KINO KRIZANKE: filmske predstave ne bo zaradi nastopa Satiričnega kabareta Zarka Petana. Naj živi! so mu vzdihali samo toliko časa . . . dokler je živel.

KINO UNION: amer. barv. kom. TRI NA KAVČU. Tednik FN 34. Predstave ob 16.30, 19 in 21, uri. Ob 10. uri matineja istega filma.

KINO SLOGA: domača barv. kom. ZLATA FRAČA. Predstave ob 15, 17, 19 in 21, uri.

KINO VIC: ital. barv. western SEDEM PISTOL ZA MACGREGORJEVE. Predstave ob 16, 18.15 in 20.30.

KINO ŠIŠKA: premiera amer. barv. CS filma TARZAN NA VELIKI REKI. Igra: Mike Henry. Tednik FN 33. Predstave ob 16, 18.15 in 20.30. PRODAJA VSTOPNIC v vseh kinematografih od 13.30 dalje.

LETNI KINO BEŽIGRAD: nem. krim. film STIRJE KLJUČI. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO SOČA: amer. barv. film SIMERON, ob 10, 17 in 19.30.

KINO SAVA: amer. barv. film KOLEKCIONAR, ob 10, 17 in 19.30.

KINO TRIGLAV: jap. barv. fant. tohoscope film STRASNE ZGODBE (Kwaidan), ob 18 in 20.15. Cene vstopnic so zvišane. Prodaja vstopnic od 17. ure dalje. Zadnjič!

KINO VEVČE: jug. film DO ZMAGE IN NAPREJ, ob 20. uri. Igrata Mile na Dravič in Kole Angelovski. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje. Samo danes in jutri.

KINO ZADOBROVA: franc. krim. CS film KLETKA LJUBEZNI, ob 20. uri. Igrata Alain Delon in Jane Fonda. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje. Samo danes!

LETNI KINO ILA: ital. barv. western ADIOS GRINGO, ob 20. uri. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje.

KINO SVOBODA, ČRNUČE: amer. film KAČJA KOŽA, ob 20. uri.

KINO DOMZALE: nem. film ČAROVNIKOV OB. RACUN, ob 20. uri.

KINO RADOMLJE: span. barv. film MEHANSKI KLAVIRJI, ob 20. uri.

KINO MENGEŠ: amer. film OTROK OKLAHOME, ob 20. uri.

POTUJOČI DOMŽALE: franc. barv. CS film GROF MONTE CHRISTO (II. del), gostovanje v Ihanu.

KINO DUPLICA, KAMNIK: amer. barv. film STOJ, STRELJAL BOM, ob 19. uri.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA: franc. barv. film MOŠKI IN ŽENSKA, ob 18 in 20. uri.

KINO RADOVLJICA: zahodnonem. krim. film SKRIVNOST RUMENIH NARCIS, ob 18 in 20. uri.

KINO CENTER, KRANJ: amer. barv. komedija DEKLE Z GARSONJERO, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO STORŽIČ, KRANJ: ital. barv. CS spektakel ROMUL IN REM, ob 16 in 20. uri. Franc. krim. film SOVA LOVI PONOČI, ob 18. uri.

KINO SVOBODA, KRANJ: ital. barv. VV film LOLA COLT, ob 20. uri.

KINO RADIO, JESENICE: angl. barv. CS film ALFI, ob 19. uri.

KINO PLAVŽ, JESENICE: amer. film PRVA ZMAGA, ob 17 in 20. uri.

KINO KRKA, NOVO MESTO: domači film MALI VOJAKI, ob 18 in 20. uri.

KINO ČRNOMELJ: amer. barv. CS film SINOVI KATIE ELDER, ob 17. uri.

KINO SVOBODA, KRSKO: ital. film MALOPRIDNEŽ, ob 19.30.

KINO DELAVSKI DOM, Trbovlje: nem. VV film VRATA S SEDMIMI KLJUČAVNICAMI, ob 18. uri.

KINO SVOBODA, TRBOVLJE II: jug. film KAKO STA SE LJUBILA ROMEO IN JULIJA, ob 17 in 19. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: angl. krim. film ČORSOKAK, ob 17 in 20. uri.

KINO SVOBODA, ŠEMPETER PRI NOVI GORICI: amer. barvni film ELDORADO ob 18 in 20.15.

KINO SOČA, NOVA GORICA: ital.-franc. barv. film VSTANI IN STRELJAJ, ob 18 in 20.15.

KINO VRHNIKA: jug. VV film GLINASTI GOLOB, ob 20.15.

MARIBOR

KINO UNION: ob 15.30, 17.45 in 20. uri amer. barv. CS pust. film CHABASCO. Tednik FN 34.

KINO PARTIZAN: ob 15.30, 17.45 in 20. uri slov. barv. zabav. film SONČNI KRIK. Kratki film: Če bo deklica.

KINO UDARNIK: ob 15.30 in 17.45 amer. barv. CS western JESEN CHEYENOV. Predstavi brez predfilma! Ob 20. uri nem.-češki barv. CS potopisni film LETEČI ČUDEZ. Brez predfilma! Cene zvišane!

KINO POBREŽJE: ob 17 in 19. uri span. barv. VV pust. film NEUSTRASNI MAŠČEVALEC.

LETNI KINO ŠOLA: ob 20. uri predpremiera ital. barv. krim. film TISINA, UBIJANJE! Režiser: Vido Purli.

Obvestila

Ekonomsko-administrativni šolski center Koper, obvešča zainteresirane dijake, da bodo sprejemni izpiti za vpis v I. letnik ekonomske šole in I. letnik upravno-administrativne šole v Kopru, dne 2. in 3. septembra ob 8. uri. O

ZAHVALA

Namestniku načelnika kirurškega oddelka vojne bolnišnice dr. Bošiću, operaterju dr. Kovačiću, asistentu in drugemu strežnemu osebju, se najlepše zahvaljujem za uspešno operacijo, vso skrb in nego v času mojega bivanja v bolnišnici. Teodor Raganzini

20466

Krajevni odbor SZDL skupaj z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami terena Stadion sklicuje v sredo, 28. avgusta ob 17.30 v zbornici osnovne šole dr. Vita Kraigherja, Trg 9. maja 1, razgovor z občani terena Stadion o dogodkih na Češkoslovaškem.

Razpravo bo vodil tovariš Joško Pirnar, direktor Gospodarskega vestnika. Vabljeni O

Srečne številke

V 35. kolu Lota so bile izžrebane naslednje številke: 1. žrebanje: 15, 21, 30, 33, 36, dodatna 16; 2. žrebanje: 9, 12, 19, 21, 22, dodatna 14.

CESTNO PODJETJE LJUBLJANA obvešča vse uporabnike javnih cest, da je cesta II-320 na odseku Grahovo — Bloška polica odprta za ves promet od 27. 8. 1968 dalje. O

Republiški prometni inšpektorat SRS obvešča, da bo cesta Bled—Bohinj vsak dan 2 uri zaprta na odseku Mokri log—Bitnje za ves promet. Vsakodnevna zapora, ki je potrebna zaradi miniranja usekov in odstranjevanja materiala s ceste, bo trajala od 9.30 do 11.30.

V tem času je mogoč obvoz Bled—Pokljuka—Bohinj in obratno. Ves ostali čas je cesta z malimi ovirami (največ 15 minut) odprta za ves promet. — O

Dežurne službe

LJUBLJANA

Nočna zdravniška dežurna služba je za nujne primere na domu od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan in v naslednjih enotah:

Bežigrad: Kržičeva ulica 10, telefon 310-533

Center: Miklošičeva cesta 2, telefon 313-063

Moste: Prvomajska ulica 5, telefon 314-527

Šentvid: Šentvid štev. 94, telefon 51-531, 51-534

Šiška: Derčeva ulica ,telefon štev. 55-644, 55-221

Vič: Postojnska ulica 24, telefon 61-121

Služba stalne pripravljenosti je na območju Grosuplja, Ivančne Gorice, Medvod in Velikih Lašč.

Nočna nedeljska in prazniška dežurna zobna ambulanta je v »Nebotičniku«, II. nadstr., soba 5.

Ambulanta nudi prvo pomoč v najnujnejših primerih, in to vsak dan od 19. do 7. ure naslednjega dne. Ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

LJUBLJANA

Lekarna Miklošič.

MARIBOR

»Studenci«, Gorkega 18.

mercator

Sveže meso

- konkurenčne cene
- standardne kvalitete
- vedno sveže zaloge

pripravlja obrat

TOVARNA MESNIH IZDELKOV

nudi v prodajalnah in mesnicah

mercator

Šolstvo

Dopisna delavska univerza v Ljubljani

vpisuje:

v ekonomsko šolo

VPISOVANJE BO DO 30. SEPTEMBRA 1968

Dopisna oblika, kombinirana z občasnimi seminarji, je primerna za vsakogar, ker šolanje ni vezano na čas in kraj. Število kandidatov je omejeno!

Pojasnila daje Dopisna delavska univerza, Ljubljana, Parmova 39 tel. 316-043, 312-141 vsak dan dopoldne, ob torkih tudi popoldne. Če želite pismena pojasnila in program, priložite za odgovor znamke v vrednosti 2 Ndin. S

Informacije za vpis v oddelke za odrasle dveletne Administrativne Šole in štiriletne Upravno—administrativne Šole pri Šolskem centru za vzgojo pisarniških kadrov v Ljubljani dobite v pisarni uprave na Trgu revolucije št. 2, II. nadstropje, vsak dan od 10. do 12. ure in od 17. do 19.30 ure. — **Informacije za vse vrste strokovno—dopolnilnih tečajev** (administrativni, stenodaktilografski, za tajnice, za strojepis, za stenografijo) pa dobite pri izobraževalnem centru DSS na Roški cesti 19 ob istih urah. S

VPIS V ODDELEK ZA ODRASLE (VEČERNO GIMNAZIJO)

pri II. gimnaziji v Ljubljani, Šubičeva 1, bo v nedeljo, 8. 9. 1968 od 9. do 12. ure ter v ponedeljek, 9. in torek, 10. 9. od 17. do 19. ure v pisarni.

Podrobnejše informacije so na oglasni deski v šolski avli.

Šolski center za vzgojo pisarniških kadrov v Ljubljani obvešča vse vpisane dijakinje redne Administrativne šole in Upravno—administrativne šole, da bo pričetek pouka v četrtek dne 5. septembra. Dijakinje prvih razredov se zberejo ob 9. uri, dijakinje vseh ostalih razredov pa že ob 8. uri v šolskih prostorih na Poljanski cesti 28 a. — Ravnateljstvo.

Zavod za tehnično izobraževanje Ljubljana, Lepi pot 6, tel. 22-270, vabi v šolskem letu 1968/69 kandidate za šolanje profilov v tehnološkem strojništvu:

KONTROLORJI MEHANSKE OBDELAVE

1. stopnja
2. stopnja

ODJE SKUPIN
DJE OBRATOV
TEHNOLOGI
NORMIRCI
...SJI TEHNOLOGI IN NORMIRCI

Vpis je vsak dan od 7. do 14. ure, v torek in petek od 7. do 17.30. V soboto ni vpisa.

GOSPODINJE!

Izkoristite izredno ugoden nakup sadja in zelenjave v naših skladiščih **na Krekovem trgu 2 in na Celovški cesti 50 dnevno od 10. do 16. ure.**

BRESKVE	kg	1,90 din
HRUŠKE VILJEMOVKE	kg	1,80 din
SLIVE	kg	1,70 din
GROZDJE AFUS-ALI	kg	2,50 din
KUMARICE ZA VLAGANJE	kg	2,30 din
ČEBULA ZA OZIMNICO	kg	1,60 din
PARADAJZ PAPRIKA ZA VLAGANJE	kg	1,80 din

IN VSE OSTALO.

Najboljša kakovost – najnižje cene!

Shranite dobavnice – Presenečenje v oktobru!

SADJE-ZELENJAVA LJUBLJANA

Mali oglasi

SOBO oddam dekletu za dvakrat tedensko pomoč v gospodinjstvu. Staretova 18/a, Trnovo. 20501-6

BMW 700 prodam. Carman, Ladja 22, Medvode. 20441.3

USLUŽBENEC išče opremljeno sobo. Ponudbe pod »1. september«. 20440-6

ZAKONCA brez otrok iščeta prazno sobo za dve leti. Pogoj: del. no kuhanje in pranje, plačamo za eno leto vnaprej. Ponudbe pod »1. september«. 20439-6

OTROŠKI kombiniran, italijanski vozček prodam. Pirnar, Lj., Tržaška 48. 20438-4

MLADA zakonca iščeta stanovanje za dve leti. Ponudbe pod »Predplačilo«. 20437-6

ZAMENJAM veliko enosobno stanovanje v središču mesta za dvoali trisobno. Za uslugo lepa nagrada. Ponudbe pod »Dobra zamenjava«. 20435-6

OSEBI, ki mi preskrbi sobo ali sobo in kuhinjo dam lepo nagrado. Ponudbe pod »Odločna«. 20434.6

DVA študenta iščeta opremljeno sobo. Ponudbe pod »Nekadilca«. 20433-6

NOVO enodružinsko hišo na lepem kraju pod Šmarno goro prodam, vseljiva, lahko zamenjam. Ponudbe pod »Takoj«. 20432.7

ENODNEVNI PIŠČANCI

SOBO v Ljubljani išče poštena uslužbenka. Ponudbe pod »Reden plačnik«. 20431-6

NUJNO prodam renault R 4 L za 14.500 Ndin. Mozetič, Zvonarska 11, samo popoldne. 20430-3

STUDENTA arhitekture iščeta sobo v smeri: Center — Študentsko naselje. Ponudbe pod »Lahko delno opremljeno«. 20429-6

DELAVCA sprejmem takoj v redno delovno razmerje za delo v plastiki. Breznikar, Kržina ul. 29 20428.1

AVTO wartburg 1000, letnik 1968, prevoženih 2800 km prodam. Ogled četrtek in petek od 17. do 20. ure. Miran Borštner, Ogrinčeva 22, Ljubljana. 20427-3

IŠČEM dekle za pomoč v gospodinjstvu 3.krat tedensko, nudim stanovanje in hrano. Lepi pot 26, sp. zvonec. 20425-6

PRODAM novo omaro 3 krat 2,40 in kavč. Ogled od 16.—19. ure, Bežigrad, Rožanska 4, stanovanje 17. 20424-4

SOBO išče mlado dekle po možnosti v Centru. Ponudbe pod oglas »Cimprenje«. 20422-6

POCENI prodam kavč, mizo, dva fotelja in preprogo. Kunstler, Roznanova 2. 20419-4

SOBO, ogrevano iščeta dva študenta, po možnosti v Centru ali na Viču. Ponudbe pod »Mirna«. 20418 6

DVE kolegici iščeta sobo najraje v centru ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Cimprenje«.

DVE prijateljici iščeta sobo po možnosti za Bežigradom ali v Centru. Ponudbe pod »Cimprenje«. 20415-6

KUPIM sobo s kuhinjo kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Cimprenje«. 20414-7

MLAD fant išče sobo. Zaželeno v Šiški ali Šentvidu. Ponudbe pod »Miren in poštena«. 20413-6

PODPISANA Silva Strukelj, roj. Vrečar, Ob Doleniski železnici 23, izjavljam, da nisem plačnica dolgov in obveznosti svojega moža Franca Struklja, Ljubljana Rožna ul. 5. 20412-8

FIAT 1100, letnik 1952, cena 2.000 ND in fiat kombi poceni prodam. Tržaška 54, tel. 61-489.

HISICO, montažno, 45 kv. metrov, dve sobi, kuhinja, kopalnica, odstopim za 18 mesecev, če plačate vnaprej. Ponudbe pošljite pod »Bližina centra«. 20420.6

KUHARICO KV in kuhinjsko pomočnico sprejme v stalno zaposlitev gostišče na Gorenjskem. Ponudbe pod »Vestne«. 20298-1

ZA 1 do 1 in polsobno komfortno stanovanje ali garsonjero dam visoko nagrado. Ponudbe pod »Gotovina«. 20051-6

MOŠKO rogovo kolo, decimalno tehtnico 500 kg z utežmi in rodel železni voziček prodam. Podmilščakova 3-a. 19862-4

STANOVANJE — lokal vseljivo, prodamo. Ponudbe pod »Ozji center«. 20211-6

GOSPODINJSKO pomočnico mlajšo upokojenko ali začetnico sprejme 4-članska družina z mehaniziranim gospodinjstvom. Kersnikova 8. Valjavčeva 13 b. Trnovo, tel. 20-862. 20134.1

SOBO v vrstni hiši, poseben vhod, souporaba kopalnice in lastni WC oddam takoj dvema uslužbencema. Ponudbe pod »Most«. 20089-6

PRODAM novo, takoj vseljivo dvodružinsko hišo, centralna kurjava (avtomatik), primerno za vsako obrt. Ponudbe pod »Vižmarje—Šentvid«. 20058.7

PARCELO za weekend v izmeri 276 kv. m z gradbenim dovoljenjem na lepem delu Pohorja — voda, elektrika, kanalizacija 10 m oddaljeni — v neposredni bližini ceste in planinske koče prodam najboljšemu ponudniku. Cenjene ponudbe pod »Weekend 68«. 19901-7

NEKVALIFICIRAN delavec išče zaposlitev za vratarja, telefonista, (kuriača — 8 let prakse), hišnika ali kaj podobnega. Ponudbe pod »Takoj«. 19972 2

SPREJMEM sostanovalko v sobo s posebnim vhodom. Puterlejeva 1. Kodeljevo-Moste. 20385-6

POMOČ v gospodinjstvu k eni osebi, lahko mlajša upokojenka, nujno potrebujem. Ponudbe pod »Center«. 20382.1

GRADBENO barako — nuntr. prodam na Brodu, Kranjc, Vodnikova 263. 20381-4

FIAT 1300 letnik 1963, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Marolt, Vevče 176, ogled popoldne. 20375-3

SOSTANOVALKO sprejmemo takoj. Naslov: Drenikova 17, Šiška. 20376-6

SOBO s centralno kurjavo oddamo študentu elektrotehnike za inštrukcije ali plačilo. Ponudbe pod »Bežigrad — blizu elmontaže«. 20373-6

VIKEND na Livadi ob Ljubljanici prodam. Telefon 313-395 od 14. do 15. ure 20355-7

STROJNI lakiram parket z inozemskimi in domačimi laki. Telefon 310-103. 20353-8

IZDELUJEM in dostavljam žlindrobetonske bloke za kleti, garaže. Ljubljana, Janševa 15, tel. 316-825. 20353-4

PRODAM trisobno stanovanje ali zamenjam za stanovanje ob morju. Ponudbe pod »Zamenjava«. 20312-6

MiTiS TRST

Via S. Lazzaro tel. 37-309

TOVARNA Via S. Maurizio tel. 93-789 Tovarna pozamenterije za tapetništvo

Velika izbira vseh vrst zaves tudi tekstilnih do 3 m širine ter raznovrstno pohištveno blago iz platna in kretona v najlepših barvah in vzorcih žameta, posteljna pregrinjala, prešite odeje preproge ter vse, kar potrebujete za ureditev lepega stanovanja.

FANT z odsluženo vojaščino išče sobo v Ljubljani. Cenjene ponudbe pošljite pod »Dobro plačam«. 20307-6

PRODAM — poceni kuhinjsko in sobno kredenco z mizo in stoli. Zglasite se po telefonu 23-030. 20304-4

MIRNO in pošteno dekle išče sobo s posebnim vhodom, lahko je opremljena ali neopremljena. Ponudbe pod »Šiška — Bežigrad«. 20302-6

STUDENTKA išče sobo po možnosti v središču mesta. Ponudbe pod »Oktober«. 20299-6

STUDENTKA (četrti letnik) išče v središču mesta ogrevano in opremljeno sobo. Plača dobro. Ponudbe pod »Nima obiskov«. 20295-6

BODOČA zakonca vzameta za eno leto v najem enosobno stanovanje ali garsonjero v Ljubljani. Plačata vnaprej po dogovoru. Ponudbe pod »Centralna kurjava«. 20294-6

ZDRAVNICA, ki je odgovorila na oglas pod »Julija« prosim, da se oglasi ponovno pod »Inženir v Zahodni Nemčiji«. 20292-8

KUPIM Cankarjevo deveto knjigo. Celovška 145/a stanovanje št. 20 20275-5

ŽENSKA srednjih let želi sobo v Ljubljani vseljivo s 1. 9., najraje na Viču. Ponudbe pod »1. september«. 20288-6

ZA kratkoročno posojilo 2 milijonov brezplačno oddam stanovanje. Ponudbe pod »Garancija«. 20290-6

DIJAK srednje tehniške šole želi sobo kjerkoli v Ljubljani, vseljivo s 1. 9.. Ponudbe pod »Nujno«. 20287-6

PRODAM Opel kadett Caravan, letnik 66, 37.000 km, dobro ohranjen! Stane Rode, Rova 16, Radomlje. 20280-3

KUPIM nov traktor. Ponudbe pošljite pod »Nova«. 20270-5

PRIUČENEGA ličarja sprejme Bruno Belantič, M. Majcna 29, Ljubljana. 20269-1

ZARADI selitve ugodno prodam kombinirani električni in plinski štedilnik »gorenje« skupno z jeklenko za butan še pod garancijo. Pokličite po telefonu od 8 — 14. ure. 311-347, 312-767 20268-4

VETNO klop, novo, prodam. Urnik, Samova 31 ali Lavričeva 16. 20267-4

SOFERJE amaterje poučujem z lastnim vozilom. Cenjene ponudbe pod »Ura 19.00 ND«. 20263-8

OPREMLJENO in ogrevano sobo s posebnim vhodom oddam uslužbenki ali študentki. Ponudbe pod »Predplačilo«. 20337-6

ZA dvoldansko ali izmenično pomoč v gospodinjstvu nudim hrano in stanovanje. Plevnik, Avsenova 47. 20338-1

SOBO opremljeno, souporaba kopalnice, oddam dvema študentoma. Ponudbe pod »Nekaj predplačila«. 20332-6

MLADA zakonca z otrokom, iščeta prazno ali opremljeno sobo. Protiusluga vsa pleskarska in soboslikarska dela, opravim brezplačno. Ponudbe pod »Ljubljana«. 20331-6

»PEUGEOT« 404, nov prodam. Ponudbe pod »Peugeot«. 20330-3

KNJIŽNO omaro, kakršnokoli kupim poceni. Ponudbe pod »Knjiga« 20326-4

IŠČEM sobo v središču mesta. Ponudbe pod »RTV«. 20408-6

»AMI—6«, zelo dobro ohranjen, prodam Bevc, Ljubljana Vošnjakova 9/I. 20409-3

GARSONJERO — opremljeno iščem za eno leto v Ljubljani, po možnosti središče ali bližnja okolica. Vselitev 1. oktobra 1968. Ponudbe pod »Dober plačnik«. 20400-6

PRODAM dve postelji. Oražnova 1 nadstropje. 20401-4

IŠČEM sobo za Bežigradom. Plačam dobro. Ponudbe pod »Nujno«. 20402-6

TERACERSKA dela sprejmem takoj. Ponudbe pod »Teracer mojster«. 20403-8

VEČJO prazno sobo iščeta mati in 4-letna hčerka. Ponudbe pod »Pomagam trikrat tedensko ali plačam«. 20404-6

STUDENT išče ogrevano sobico, najraje v središču mesta. Ponudbe pod »Posebni vhod«. 20405-6

SOBO oddam dvema solidnima moškima. Ponudbe pod »Sostanovalca Bežigrad«. 20406-6

SOBO nujno potrebujem v Mostah ali v središču mesta. Ponudbe pod »Lahko tudi kot sostanovalka«. 20407-6

DVA dobro ohranjena kavča ugodno prodam. Lampič, Šerkova ulica 11, Ljubljana. 20398-4

PRIDEN študent išče sobo. Ponudbe pod »Solidna«. 20397-6

DEKLE z delnim znanjem šivanja se želi zaposliti pri zasebniku. Ponudbe pod »Samska«. 20396-2

OPREMLJENO sobo dobi samski slovenski študent brez obiskov. Ponudbe pod »Center«. 20392-6

BRIVSKO-FRIZERSKO pomočnico z nekaj leti prakse sprejmem. Pogoji ugodni. Ivan Bočko, Medvode 29. 20390-1

ZELO poceni prodam kombinirano omaro ter otroško posteljo. Ulica Pohorskega bataljona 19. 20370-4

»ASTRA« čevlji

prodajalna Titova 47

sprejme V UK:

učenca učenko

POGOJ: končana osemletka z najmanj dobrim uspehom. 8089

POZOR — opravljamo vse mizarske storitve. Nizke cene. Informacije: Rezka Posavec, Gallusovo nabrežje 17, III. nadstropje od 15. ure dalje. 20369-8

IŠČEM sobo, po možnosti v središču Ljubljane. »Plačam dobro, čimprej«. 20368-6

PRODAM spalnico z žimnicami s tridelno omaro. Dolenjska cesta 123. 20367-4

PRODAM rabljeno vodno električno črpalko in 100 kosov monta 16. Marija Mrgole, Senčica 22, p. Medvode. 20366-4

VAJENKA išče sobo ali gre za sostanovalko. Marija Dolmovič pri Pacek, Ljubljana, Fabianijeva 47, tel. 315-548. 20361-6

PRODAM italijanski kombinirani voziček »Peg«. Premovič, Ulica Ane Ziherl 8, Šiška. 20359-4

ODDAM opremljeno sobo dvema študentkama, centralna kurjava in možnost kuhanja. Ponudbe pod »Vič«. 20350-6

STANOVANJE in hrano nudim pridnemu fantu za pomoč na kmetiji po službi. Jakob Babnik, Vodnikova 123, Ljubljana. 20345-6

STUDENTKA išče sobo v Ljubljani. Jožica Vačun, Mežica, Onkraj Meže 7. 20343-6

IŠČEM neopremljeno sobo v Šiški ali za Bežigradom. Ponudbe pod »Dobro plačamo«. 20340-6

15.000 NDIN posojila potrebujem za eno leto. Vse ostalo se pogovorimo. Garancija. Ponudbe pod »Skupen dogovor«. 20411-8

USLUŽBENKA išče honorarno delo v popoldanskem času. Oglasite se pod »Vestna«. 20446-2

ZA eno leto iščeva sobo ali stanovanje. Ponudbe pod »Dober plačnik«. 20447-6

DEKLE z uspešno končano srednjo ekonomsko šolo išče zaposlitev v Ljubljani ali okolici. Pišite na naslov: Marija Sič pri Papež, Celovška 181, Ljubljana. 20448-2

OPEL rekord ,letnik 1964, brezhiben, ugodno prodam. Tovarniška 2, Ljubljana. 20449.3

ZASTAVO 750, letnik 1965 prodam za 9200 ND. Kodrova 12 a. 20450-3

STROJ za pomivanje posode vgrajen s pomivalnim koritom, najnovejši »Candy« nov prodam. Vprašajte tel. 21-360 od 8.—14. ure. 20451.4

VZARSKEGA pomočnika sprejmem. Plača po dogovoru. Franc Kališnik, mizarstvo, Lj., Kozarška c. 19. 20452-1

TRIČLANSKA družina išče stanovanje za dve leti. Plača vnaprej. Ponudbe pod »Takoj«. 20453-6

PRODAM kuhinjsko kredenco in pomivalno mizo. Draga Kovič, Medvedova 7, Ljubljana. 20461-4

NSU — 110 prodam, prevoženih 29.000 km. Ogled od 15. ure dalje pri Kogoj — Grablovičeva 40 (za vojaško bolnico). 20462.3

IŠČEM neopremljeno sobo v središču mesta. Če je možno, tudi uporaba garaže. Ponudbe pod »Miren« 20463-6

UGODNO prodam inoz. prenosni televizor, (lastne zložljive noge), krzneno jopo, murmel, šotor Pula za štiri osebe z dodatkom. Telefon 310-603. 20464-4

SOBO oddamo dekletu kot sostanovalki. Ponudbe pod »Šiška«. 20465-6

PRODAM dobro ohranjen kombi fiat, 8-sedežni, primeren za obrt ali gostilno, ali pa ga zamenjam za spačka. Informacije dopoldne po telefonu štev. 72-310. 20467-3

PRODAM novo hišo v Litiji. Ponudbe pod »Litija«. 20468-7

PRODAM dve postelji, dve postelji nočni omarici, psiho, omaro, dva jogija. Vprašajte 22-076. 20469-4

ZAKONSKI PAR išče sobo s posebnim vhodom od 1. septembra naprej za Bežigradom, Ježici ali v Črnučah. Ponudbe pod »Mirna« 20470-6

UGODNO prodam dobro ohranjeni avtomobil Zastava 750, letnik 1965. Ogled od 16.—18. ure. Aljančič, Stari trg 21, Ljubljana. 20471-3

PRODAM stružnico tip tišar. Zupančič, Celovška 157, Ljubljana. 20473-4

MIRNO dekle išče opremljeno sobo, po možnosti s kopalnico. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Nujno«. 20475-6

Delovna skupnost

Šolskega centra za razne stroke

Murska Sobota

Titova 5

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

UČITELJA

za pouk strokovnega računstva in fizike, P ali PU

UČITELJA

za pouk gospodarske geografije in zgodovine, P

Nastop delovnega razmerja 15. 9. 1968.

Razpis velja 15 dni po objavi v časopisu. Stanovanja ni. 8083

NATAKARJA za popoldansko pomoč pri strežbi išče takoj gostilna Bricelj, Na peči 35, Ljubljana-Kodeljevo. 20243-1

KLUBSKOm izo, svetlo, z ultrapasom in dva stola prodam. Ponudbe pod »Ugodno«. 20455-4

DVEMA študentoma oddam sobo za eno leto v Trnovem. Ponudbe pod »Slovenca«. 20456-6

MLADA zakonca brez otrok iščeta sobo, po možnosti kjer bi lahko kuhala. Ponudbe pod »Plačava odlično«. 20457-6

PRODAM parcelo za obnovo vinograda ali sadovnjaka 2 ha do parcele cesta. Ponudbe pod »Parcela«. 8059-7

PRODAM tovarniško nov NSU princa 1200 za 25.000,00 Ndin. Pismene ponudbe na poštni predal 20, Brežice. 8060-3

HISO na Loparu, otok Rab, zraven turističnega naselja »San Marino« prodamo. Obsega: lokal za gostišče okrog 70 kv. m, velika terasa, pet sob ter ostale pritikline, površina zemljišča 742 kv. m. Ogled pri gostilničarju Savu Mihailoviću v zgradbi na Loparu. Cena 200.000,00 Ndin. 8062-7

TAKOJ vseljivo hišo z vrtom v Sežani prodam in dve njivi v Storjah pri Sežani. Vprašajte v Sežani, Vidmašče 27 v soboto ali nedeljo od 15. do 19. ure. 7988-7

HRTI — BARZOJI, najhitrejši psi; prvovrstni mladiči — naprodaj; mati odlična, oče mednarodni šampion, Plestenjak, Šk. Loka, Partizanska 12. Informacije — Lj. tel. 22-072. 19844-4

GARSONJERO ali sobo s posebnim vhodom išče študentka. Ponudbe pod »Dobro plačilo«. 19883-6

ZASTAVO 750, letnik 1963, prodam za 680.000 Sdin. Ogled v sredo dopoldne, Tomšič, Vegova 10/I. 20506-3

MLADA zakonca iščeta enosobno stanovanje ali garsonjero. Ponudbe pod »Redni plačnik«. 20503-6

Poklicna kovinarska šola Črnomelj

razpisuje delovno mesto

UČITELJA

strokovno teoretičnih predmetov

POGOJ: višja pedagoška industrijska šola (ma-fi). Nastop službe takoj. 8084

GOSPODINJSKO pomočnico nad 30 let, izvežbano, išče tričlanska družina s trileto punčko. Plača 40.000 din, Ljubljana, Trubarjeva 27/III. 20502-1

SOBO, opremljeno in

28. AVGUST - PRAZNIK OBČINE SEŽANA

Za občinski praznik 28. avgust 1968 iskreno čestitajo vsem občanom in delovnim kolektivom

SKUPŠČINA OBČINE SEŽANA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS SEŽANA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL SEŽANA
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV SEŽANA
OBČINSKI SINDIKALNI SVET SEŽANA
OBČINSKI KOMITE ZMS SEŽANA
OBČINSKI ODBOR RKS SEŽANA

Delovni kolektiv SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODJETJA

Kraški zidar

SEŽANA

Opravljamo vsa v gradbeno stroko spadajoča dela, gradimo za trg, lasten projektivni biro, proizvodnja peska in gramoza.
Čestita in želi prijetno praznovanje vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom ter občanom.

KRASMETAL Sežana -

IZDELOVANJE KOVINSKE OPREME, STROJEV IN NAPRAV TER AVTOSERVIS

Cenjenim strankam se priporoča in čestita vsem občanom za občinski praznik občine SEŽANA!

Gostinsko podjetje

SEŽANA v Sežani

s svojimi obrati:
— Hotel Triglav Sežana
— Hotel Tabor Sežana
— Restravracija Mohorčič Sežana
— Jadran Kozina

Čestita vsem občanom za praznik in se priporoča.

Kombinat za predelavo in promet žitaric

MLINOTEST

AJDOVŠČINA

Obrat PEKARNA — Sežana

K čestitkam se pridružuje in se priporoča!

Oreskrba SEŽANA — **GROSISTIČNO DETAJLISTIČNO TRGOVSKO PODJETJE**

Kolektiv grosistično detajlističnega trgovskega podjetja iskreno čestita vsem občanom za praznik občine Sežana. Vsem kupcem in poslovnim partnerjem se priporočamo.

OSNOVNA ŠOLA DOB PRI DOMŽALAH

razpisuje
sledeča prosta delovna mesta za določen čas:

učitelja
za matematiko — 10 ur tedensko do 30. 6. 1969.
P, PRU ali absolvent

učitelja
za telesno vzgojo
do 30. 11. 1968
P, PRU ali absolvent

učitelja
za razredni pouk
do 30. 11. 1968 — U

Nastop službe 1. septembra 1968. 8075

Razpisna komisija
OSNOVNE ŠOLE PINKO TOMAŽIČ v Kopru

razpisuje
prosta delovna mesta za določen čas:

UČITELJA MA - FI

UČITELJA angleškega jezika in

UČITELJA zgodovine in zemljepisa

Pogoj: višja ali visoka strokovna izobrazba.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 8068

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moža in očeta

JOŽETA UNVERDORBNA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v teh težkih dneh in nam izrekli ustno in pismeno sožalje, darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo zdravniku dr. Petriču in službujoči sestri, ki sta nam v ambulanti za hitro pomoč v Kranju izredno sočutno nudila pomoč v najtežjih trenutkih, zavodu Ivanke Uranjekove v Celju, govornikom za ganljive besede in pevskemu zboru.

Družina Unverdorben

Celje, Rogaška Slatina, 27. avgusta 1968

Sporočamo žalostno vest, da nas je po krajši, hudi bolezni za vedno zapustil naš dolgoletni sodelavec

FERDO MERVIČ

kletar podjetja Slovenija vino

Pogreb pokojnega Ferda bo v četrtek, 29. avgusta 1968, ob 16. uri iz Jakobove mrliške vežice na Žalah

Neutrudnega in požrtvovalnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

Kolektiv, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije podjetja Slovenija vino Ljubljana

---

Umrl je naš atek

Anton Dragan

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 28. avgusta 1968, ob 14.30 iz Janezove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:

žena Mija, njegove hčerke Ljuba, Nada, Vera z družinami in drugo sorodstvo

Ljubljana, 27. avg. 1968

Sporočamo žalostno vest, da je v 81. letu umrla naša draga mama, babica, prababica, teta in svakinja

ANGELA STARY

roj. Živec

Pogreb pokojnice bo v četrtek, 29. avgusta 1968 ob 15.15 iz Andrejeve mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:

sin Bojan z ženo Jelko, vnuki Mitja z družino, Samo in Živa ter družine Žajdela, Živec, Škerlavaj in drugo sorodstvo

Ljubljana, Skopo, Občine, 27. avgusta 1968

BADEL – DALMACIJA VINO SPLIT
filiala Ljubljana
Dvoržakova 12

razpisuje
prosto delovno mesto

PRIPRAVNIKA
knjigovodsko-računovodske smeri

Pogoji:
1. končana srednja ekonomska šola
2. stanovanje v Ljubljani.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 7881

OSNOVNA ŠOLA VOJKA ŠMUC V IZOLI

ponovno razpisuje
delovno mesto

1. **POMOČNIKA RAVNATELJA**
Pogoji: U, PRU ali P.
Kandidat mora izpolnjevati pogoje 89. člena ZOS
in delovno mesto

2. **UČITELJA**
za matematiko — fiziko
Pogoji: PRU ali P.

Nastop službe pod toč. 1. in 2. takoj. 8077

Trgovska mreža PU
»STANDARD KONFEKCIJA«
ZAGREB, Lopašićeva 3

išče

POSLOVODJO
za novo prodajalno konfekcije na Jesenicah

POGOJI: da je V KV ali KV delavec v trgovini s prakso v konfekciji in tekstilni stroki najmanj 5—10 let in na vodilnih delovnih mestih najmanj 3—5 let.

Osebni dohodek po pravilniku o razdelitvi osebnih dohodkov.

Ponudbe pošljite gornjemu naslovu do izpopolnitve. 8067

Svet osnovne šole **»Bratov Ribarjev«** Brežice

razpisuje
prosto delovno mesto za

UČITELJA

razrednega pouka na podružnični osnovni šoli v Skopicah za določen čas
Rok prijave 8 dni.

Samsko stanovanje zagotovljeno. 7068

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi moja ljubega moža

Mirka Eipergerja

se zahvaljujem vse tistim, ki so sočustvovali z menoj in za darovano cvetje. Posebno se zahvalim g. primariju dr. Žaklju in g. dr. Urošu Tršanu za njihov trud in lajšanje trpljenja med njegovo hudo boleznijo.

Žalujoča žena Francka in drugi

V 90. letu starosti se je za vedno poslovila od nas naša predraga mama, stara mama, prababica, sestra, teta, tašča in svakinja

MARIJA GLAŽAR

roj. Smerdu

Pokopali smo jo v torek, 27. avgusta 1968, ob 10. uri v ožjem družinskem krogu na Žalah

Žalujoči:

sinova Vinko in Franc, brat Rudolf, vnuki Edo, Sonja, Saša, Borut, Nuša, Danilo, Ida, pravnuki Emil in Katarina, nečaki, snahe in svakinja ter družine Glažar, Smerdu, Vizjak, Arnavtovski in drugo sorodstvo

Ljubljana, Bazovica, Lipica, Zagreb, Köln, Annecy, Dunaj, 27. avgusta 1968

Beograjska konfekcija **»BEKO«**
PREDSTAVNIŠTVO LJUBLJANA,
Mestni trg 20-II

razpisuje delovno mesto

TRGOVSKEGA POMOČNIKA – KOMISIONARJA

POGOJI: VKV ali KV trg. pomočnik s prakso v trgovini.

Nastop službe 1. 9. ali 15. 9. 1968.
Osebni dohodki po pravilniku podjetja.
Kandidati, ki imajo šoferski izpit imajo prednost.
Osebno se zglasite v predstavništvu BEKO Ljubljana dne 31. 8. ali 2. 9. 1968. 8090

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moje ljubljene mamice

Marije Novak

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi ob težkih trenutkih stali ob strani, sočustvovali z menoj in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujem dr. Zoriču za zdravljenje med njeno boleznijo, družini Bučarjevi, Močivnikovim, tovarišici Mrakovi, sorodnikom, kolektivu Osnovne šole Šentjernej, Društvu upokojencev in duhovščini. Vsem tudi najlepša hvala za številne vence in cvetje ter za pismene in ustne izraze sožalja. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoča hčerka Mara

Šentjernej na Dolenjskem, 27. avgusta 1968

Po dolgi, mučni bolezni nas je za vedno zapustila ljuba žena, mama, sestra in stara mama

Marija Uratarič

rojena Stopar

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 28. avgusta, ob 16. uri izpred hiše žalosti Laško štev. 111

Žalujoči:

mož Holdi, hčerki Marija in Ela, sinova Karli in Peter z družinami, sestre Johana, Franka, Ana, Katarina, Antonija in brat Ivan z družinami ter drugo sorodstvo

Laško, Chicago, Rodica, Trzin, Jarše, Črnuče, Loka pri Mengšu, 28. avgusta 1968

V 90. letu starosti je umrl naš nadvse ljubi brat, stric in svak

RUDOLF MENCIN

šolski svetnik v pokoju

K večnemu počitku ga bomo spremili v četrtek, 29. avgusta 1968, ob 16.45 iz Krištofove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:

brat Mirko z ženo Pepco in hčerko Miro in zetom Oskarjem ter družini Iglar in Neuverš in drugo sorodstvo

Ljubljana, Maribor, Mežica, 27. avgusta 1968

SLAŠČIČARSKO PODJETJE
KONDITOR
LJUBLJANA, KOBLARJEVA 3

objavlja
prosto delovno mesto

FAKTURISTKE

POGOJI:
dokončana dveletna administrativna šola z enoletno prakso na podobnem delovnem mestu,
dvomesečno poskusno delo.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Pismene prijave naj interesenti vložijo osebno v upravi podjetja Koblarjeva 3.
Objava velja do zasedbe delovnega mesta. 8055

V neizmerni žalosti sporočamo, da je po kratki a težki bolezni dotrpel in nas za vedno zapustil naš ljubi mož in skrbni očka, brat, stric in svak

Ferdo Mervič

kletar »Slovenija-vino«

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 29. avgusta 1968, ob 16. uri iz Jakobove mrl. vežice na Žalah

Globoko žalujoči:

žena Ivanka, hčerki Vlasta in Vera, brata Jože in Angel, sestra Dora z družinami ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Nova Gorica, Tolmin, Buenos Aires, 26. avgusta 1968

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je mnogo prezgodaj umrl dragi mož, zlati ata, brat in stric

Stane Kordiš

upokojenec, borec NOV od l. 1941, član ZK, ZB, SZDL, ZROP in rezervni kapetan

Pokopali ga bomo v sredo, ob štirih popoldne na pokopališču v Mozlju

Neutolažljiva žena Maruška, otroka Franci in Maruša, sestre, bratje in drugi sorodniki

Mozelj, Ljubljana, Oberhausen, Livolt, Črni potok, Loški potok, Bloke, 26. avgusta 1968

Po kratki in mučni bolezni nas je zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, zet in nečak

JOŽE KURAT

miličnik

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 29. avgusta 1968, ob 16. uri izpred gasilskega doma v Črnučah na tamkajšnje pokopališče

Žalujoči:

žena Pepca, sin Vlado, mama, sestra, tast in tašča, teta, strici in ostalo sorodstvo

Do pogreba leži v Jožefovi mrliški vežici na Žalah

Črnuče, Šempas, 26. avgusta 1968

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta

Janka Klinkona

se iskreno zahvaljujemo dr. Auerspergovi ter osebju onkološkega instituta, dr. Ratejevi ter osebju ambulante METKA, kakor tudi kolektivu tovarne METKA, PGD, OGZ, kolektivu Zlatarne in tudi vsem tistim, ki so mu pomagali med boleznijo, obiskovali in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi za vence, govore ob grobu in vsem, ki so nam izrazili sožalje.

Vsem hvala!

Družina Klinkon in sorodstvo

Celje, Tolmin, Nova Gorica, Ajdovščina, Ljubljana, 27. avgusta 1968

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega moža in skrbnega očija

Andreja Gruma

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, izrazili sožalje, darovali številne vence in ga v tako velikem številu spremili do groba. Posebno zahvalo smo dolžni delovni skupnosti Izvršnega sveta skupščine SRS in Republiškega sekretariata za notranje zadeve SRS za vso izkazano pozornost, ki smo jo bili deležni v teh težkih dneh. Iskrena hvala zdravnikom in medicinskemu osebju kirurške klinike — Aseptika za njihovo prizadevanje, da bi nam našega Andreja ohranili.

Žalujoča žena Majda s hčerko Andrejo

Sp. Kašelj, 27. avgusta 1968

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil

Alojz Leben

posestnik

Pogreb bo dne 29. avgusta 1968, ob 17. uri na farno pokopališče v Selcih nad Škofjo Loko

Žalujoči:

žena Marica, oče Jože, mati Marija, bratje Jože, Ivan, Stanko, Franc, Anton, Marjan, sestri Minka, Marta, nečaki in nečakinje ter drugo sorodstvo

Ševlje, Ljubljana, Begunje na Gorenjskem, Köln, Mount Isa, Melbourne, 27. avgusta 1968

NENADOMA JE ODŠLA OD NAS

Cvetka Petan

UČENKA 8. RAZREDA

V PREZGODNJI GROB JO BOMO SPREMILI 28. AVGUSTA 1968, OB 15.15

OHRANILI JO BOMO V TRAJNEM SPOMINU

UČENCI IN UČITELJI OSNOVNE ŠOLE »OSKAR KOVAČIČ«

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE PO HUDI BOLEZNI ZAPUSTIL NAŠ DOLGOLETNI TOVARIŠ IN SODELAVEC

JOŽE KURAT

MILIČNIK

POGREB BO V ČETRTEK, 29. AVGUSTA OB 16. URI IZPRED GASILSKEGA DOMA NA ČRNUČAH NA ČRNUŠKO POKOPALIŠČE DO POGREBA LEŽI V JOŽEFOVI MRLIŠKI VEŽICI NA ŽALAH

VESTNEGA IN MARLJIVEGA DELAVCA IN DOBREGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

UPRAVA JAVNE VARNOSTI V LJUBLJANI

GOBA NAD ATOLOM — Agencija UPI je dobila od francoske armade fotografije z Muroarov, kjer so 24. avgusta opravili poskus z atomsko bombo. Kmalu se bo nad pacifiškim atolom pojavila nova goba: preskusiti nameravajo še hidrogensko bombo. Telefoto: UPI

VIZUM ZA ČEŠKOSLOVAŠKE TURISTE — Avstrijski konzulat v Ljubljani izdaja v teh dneh vizume češkoslovaškim turistom, ki so se začeli včeraj množično vračati v domovino. Avstrijski generalni konzul dr. Heinrich Riesenfeld je povedal, da so včeraj in predvčerajšnjim izdali 380 vizumov. Turisti so oproščeni takse, tudi fotografij ne potrebujejo za vizum. Na sliki: vrsta češkoslovaških turistov pred generalnim konzulatom na Štrekljevi ulici včeraj dopoldne. Foto: Busić

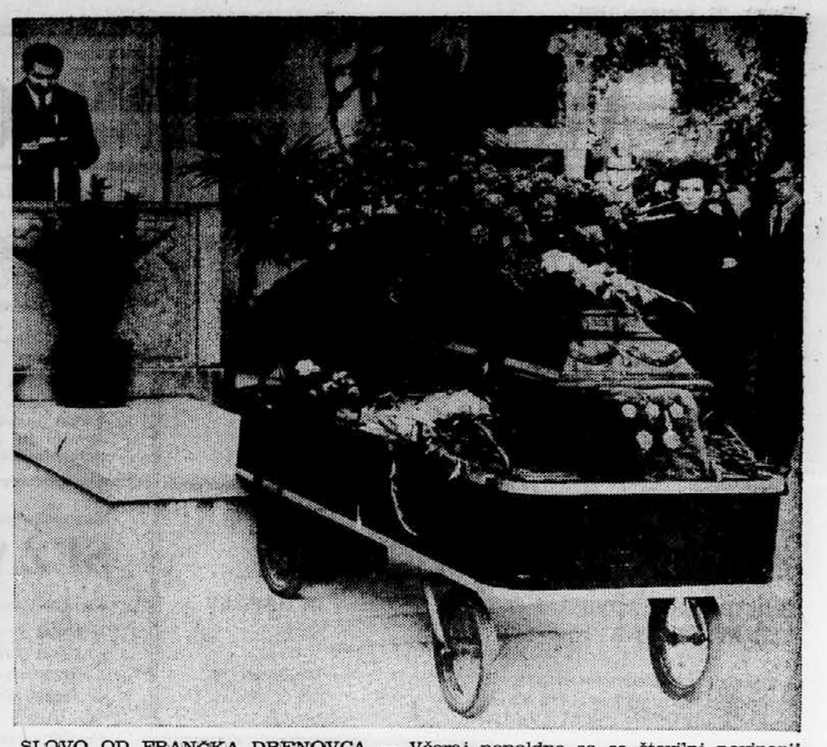

SLOVO OD FRANČKA DRENOVCA — Včeraj popoldne so se številni novinarji in drugi javni delavci poslovili od Frančka Drenovca, znanega slovenskega novinarja in šefa dopisništva Tanjuga za Slovenijo, ki je po krajši hudi bolezni umrl v nedeljo zvečer. Ob pokojnikovi krsti je med drugim spregovoril poslovilne besede tudi predsednik ZNJ Božo Novak. Foto: Busić

Nadaljevanje s prve strani

●

Besedilo sporazuma

Med pogajanji, v odkriti tovariški diskusiji, so razpravljali o vprašanjih v zvezi s sodobnim razvojem mednarodnega položaja, z aktivizacijo imperialističnih spletk proti socialističnim deželam, s položajem v Češkoslovaški v zadnjem času v zvezi z začasnim prihodom petih armad socialističnih držav na češkoslovaško ozemlje.

Obe delegaciji sta izrazili obojestransko čvrsto prepričanje v to, da je v sedanjem položaju predvsem treba uresničiti sklepe sestanka v Čierni na Tisi, ki so jih skupaj sprejeli, in načela formirana na posvetovanju v Bratislavi, kakor tudi oživiti praktične sklepe, ki izhajajo iz doseženih sporazumov med pogajanjem.

Sovjetski delegati so povedali, da sprejmejo in podpirajo stališča voditeljev KPČ in ČSSR, ki izhajajo iz sklepov, sprejetih na januarskem in majskem plenumu CK KPČ, za izpolnitev metod vodenja družbe, razvoja socialistične demokracije in krepitve socialističnega sistema na osnovi marksizma-leninizma.

Dosegli so sporazum o ukrepih, ki je njihov cilj čim hitrejša normalizacija položaja na Češkoslovaškem. Češkoslovaški voditelji so sovjetsko stran obvestili o planiranih hitrih ukrepih, ki bi jih v tem smislu izvedli.

Češkoslovaška stran je izjavila, da bo vsa aktivnost partijskih in državnih organov na vseh področjih usmerjena k zagotovitvi akcijskih ukrepov, ki bodo služili socialistični oblasti in vodilni vlogi delavskega razreda in komunistične partije kakor tudi interesom razvijanja in krepitve prijateljskih odnosov z narodi SZ in vse socialistične skupnosti.

Sovjetski voditelji so izrazili soglasno težnjo narodov ZSR po prijateljstvu in bratstvu z narodoma ČSSR in potrdili, da so pripravljeni najširše in najiskreneje sodelovati na osnovah medsebojnega spoštovanja enakopravnosti, teritorialne nedotakljivosti, neodvisnosti in socialistične solidarnosti.

Čete zavezniških dežel, ki so začasno stopile na ozemlje ČSSR, se ne bodo vmešavale v notranje zadeve Češkoslovaške. Dosegli so sporazum o pogojih umika teh čet z njenega ozemlja v skladu z ukrepi za normalizacijo položaja na Češkoslovaškem.

Češkoslovaška stran je delegate obvestila, da je vrhovni poveljnik češkoslovaških oboroženih sil svojim enotam ukazal, naj ne dovolijo incidentov in konfliktov, ki bi lahko ogrozili mir in družbeno ureditev. Prav tako je izdal vojaškemu poveljstvu Češkoslovaške, naj bo v stiku s komandami zavezniških čet.

V zvezi z razpravljanjem o položaju na Češkoslovaškem v varnostnem svetu OZN so predstavniki ČSSR izjavili, da Češkoslovaška varnostni svet ni prosila, naj postavi to vprašanje na svoj dnevni red, in da zahteva, naj ga umaknejo z dnevnega reda.

Voditelji KP SZ in voditelji KPČ so potrdili, da bodo v mednarodni areni temeljito izvajali politiko, ki bo ustrezala interesom krepitve solidarnosti socialistične skupnosti in obrambi miru na mednarodni varnosti.

Sovjetska zveza in ČSSR se bosta, kakor doslej, odločno upirali militarističnim, revanšističnim in nacionalističnim silam, ki težijo k temu, da bi spremenile rezultate druge svetovne vojne in spodkopale nedotakljivost sedanjih evropskih meja. Ponovno so potrdili pripravljenost, da bodo v celoti izvajali vse obveznosti, ki so jih prevzeli na osnovi multiratiralnih in bilateralnih sporazumov, sklenjenih med socialističnimi državami, da bodo krepili obrambno moč skupnosti in povečali učinkovitost varšavskega sporazuma.

Pogajanja so potekala v ozračju odkritosti, tovarištva in prijateljstva«.

●●

»Zaupanje ljudstva nam je bilo v krepko oporo«

v Prago, so Pražani priredili predsedniku republike Svobodi naddušen sprejem.

Tudi centralni komite KPČ je popoldne objavil po svobodi navdušen sprejem, kjer poziva prebivalstvo, naj ravna potrpežljivo. Medtem pa na posamezne radijske postaje, ki so vključene v svobodno mrežo, kar dere tok brzojavk, s katerimi ljudstvo izraža popolno zaupanje v delegacijo, ki je bila v Moskvi, ter vztraja pri odpravi okupacije.

Svobodni radio Praga je sporočil tudi to, da Hradčane, sedež predsednika ČSSR, nad katerimi spet plapola češkoslovaška zastava, od davi stražijo pripadniki češkoslovaške armade in policije.

Svobodni radio severne Moravske je objavil poziv mestnega partijskega komiteja Ostrave komunistom, kjer pravi, da je ves potek dogodkov o vrnitvi delegacije iz Moskve vstopil v novo obdobje, v katerem morajo komunisti obdržati trdno zvezo z delavskim razredom in vsem prebivalstvom.

Svobodni radio Praga je danes v kratkem komentarju v ruščini dejal, da ni jasno, »kolikšno ceno bo treba plačati za kompromis«, in da ni mogoče zaupati v to, da bi »sovjetski voditelji mogli priznati, da je bila okupacija Češkoslovaške nesmiselna ter da je prizadejala mednarodnemu delavskemu gibanju velikansko škodo«. Radio predvideva, da bodo sovjetski voditelji skušali dokazati legalnost svojih dejanj, a da o tem »ne bo tako lahko« prepričati češkoslovaškega ljudstva.

Associated Press poroča z Dunaja, da je glasilo CK KPČ »Rude pravo« predlagalo, naj bi sklicali mednarodno posvetovanje komunističnih in delavskih strank. List pravi, da bi bilo najprimerjejše mesto za tak sestanek Praga, ker bi se udeleženci lahko tu neposredno prepričali, da je bila okupacija ČSSR usodna napaka. Dodaja pa, da bi lahko takšno posvetovanje sklicali tudi kje drugje, na primer na Dunaju.

»Rude pravo« je danes čez celo prvo stran zgoraj natisnilo znano Marxovo geslo: »Svoboden ni noben narod, ki jemlje svobodo drugemu narodu.«

Po poročilih svobodne češkoslovaške radijske mreže ljudska skupščina ČSSR še vedno nenehno zaseda. Ob desetih dopoldne je prišel tja tudi njen predsednik Jozef Smrkovsky. V Bratislavi pa »na nekem skrivnem mestu« nenehno zaseda tudi kongres KP Slovaške, ki se je bil začel ponoči. Sklenili so, da bo zasedal nenehno, tako da se ga bo lahko udeležil tudi Aleksander Dubček, ki bo prišel tja takoj, ko bo mogel.

Na dnevnem redu kongresa slovaške KP je tudi resolucija o federalni ureditvi ČSSR. Na kongresu slovaške KP prisostvuje 358 od 400 izvoljenih delegatov. Delegati so brez pridržkov odobrili sklepe XIV. kongresa KPČ.

Svobodni radio vzhodne Češke javlja, da so poljske čete v Tyništu skušale razorožiti dve garniziji češkoslovaške vojske. Češkoslovaški vojaki niso hoteli oddati orožja. Isti radio javlja, da so začele okupacijske čete legitimirati potnike v javnem prometu.

Svobodna postaja »Donava« javlja, da češkoslovaški železničarji niso hoteli raztovoriti madžarskega vlaka z oklepnimi vozili.

Svobodna agencija ČTK javlja iz Prage: Okupatorji so izdali še eno številko »Rude prava«. Razdeljevali so ga tako, da so izvode časopisa metali iz helikopterjev, ker niso v vsej Pragi našli niti enega kolporterja. Tudi letake in razglase okupacijskih oblasti mečejo sovjetski vojaki iz oklepnih vozil, ker jih noben Čeh noče razdeljevati. V Pardubicah pa so sovjetski helikopterji metali izvode moskovske »Pravde«.

Sinoči je začela v Pragi delovati nova okupatorska radijska postaja, ki sama sebe naziva »Radio Praga, radiodifuzija ČSSR«.

V Pragi deluje 18 okupatorskih vozil, opremljenih z napravami za odkrivanje ilegalnih radijskih postaj. Pri tem delu jim pomagajo tudi člani sovjetskega veleposlaništva, ki v diplomatskih avtomobilih krožijo po mestnih ulicah. Svobodni radio ČSSR je pozval vse televizijske družbe na svetu, naj bojkotirajo televizijsko postajo, ki deluje v Pragi pod okupatorjevim varuštvom. Radio pravi, da je ta TV postaja montirana v zgradbi veleposlaništva ZSSR, kar pomeni kršitev mednarodnih norm. Veleposlaništvo ZSSR v Pragi še vedno stražijo sovjetski tanki.

Svobodna Praga javlja, da je češkoslovaška tajna policija odklonila sodelovanje z okupatorjem in da doslej niti en češkoslovaški novinar ali književnik ni bil aretiran. Predsinočnjim so sovjetski tajni policiji v Pragi prišle nove okrepitve.

V Pragi in po vsej ČSSR so začeli popisovati ogromno materialno škodo, ki jo je okupacija povzročila deželi. Ne gre samo za škodo, ki jo je povzročilo orožje, marveč tudi za škodo, ki je nastala, ker tovarne niso mogle delati.

AFP poroča iz Pariza, da si je sovjetsko veleposlaništvo v Pragi — kot poročajo dobro obveščeni viri — prizadevalo, formirati kolaboracionistično vlado, da pa se mu to ni posrečilo. Skupina izdajalcev, ki je pripravila vdor petih držav, članic varšavskega pakta v ČSSR, je morala ostati ob strani, kakor hitro so svobodne postaje javile o njihovi izdaji. Sovjeti jih niso mogli več uporabiti.

Potem je skušala sovjetska ambasada formirati vlado, ki bi bila blizu januarskemu kurzu in v kateri bi bilo nekaj ministrov namesto zarotnikov. Toda niti en minister ni hotel sodelovati v taki vladi, ker je predsednik Svoboda potrdil, da ne bo podpisal nobenega dekreta o imenovanju vlade, ker je edina legalna vlada tista, ki jo vodi predsednik vlade Černik.

Po tem drugem poskusu je spodletel še tretji poskus, formirati »začasno vlado delavcev in kmetov«. Šele po teh treh neuspehih je sovjetska vlada sprejela predlog za razgovore s češkoslovaško delegacijo, ki jo je vodil predsednik republike Svoboda. Te informacije je posredovala svobodna agencija ČTK.

Davi ob devetih je ljudstvo ČSSR še enkrat enoglasno protestiralo proti okupaciji. Po vsej državi so zavijale sirene in zvonili cerkveni zvonovi. »Okupator je osupel nad enotnostjo ljudstva«, pravi svobodna radijska postaja. Ta postaja je tudi demantirala vesti, češ, da so z zemlje sestrelili neko sovjetsko transportno letalo. Letalo se je zrušilo blizu Žiline, kjer je v zraku eksplodiralo.

Svobodni radio Gotwaldovo je sporočil: Ne bomo dovolili, da bi zamenjali Dubčka, Smrkovskega, Černika, Krigla in druge zakonite voditelje. Ne bomo dovolili, da bi nam vsilili izdajalce Bilaka, Kolderja, Indro in njim podobne.

Svobodni radio Srednja Slovaška je pozval zakonite organe javne varnosti, naj kontrolirajo cesto, ki skozi Proprat in Prešov vodi k sovjetski meji. Po njej potuje kolaboracionistični partijski sekretar Rudolf Cvik. Očitno se naj mu omogočijo, da bo »živel v socialistični Češkoslovaški«.

Člani zakonite češkoslovaške vlade, ki se mude v Beogradu so izjavili, da so se prihoče umakniti v ZSSR. Radio poziva organe javne varnosti, pravljeni vključiti v dejavnost vlade ČSSR in da pričakujejo navodil predsednika vlade Černika.

Wafan

ščiti kožo pred insekti

Ženevska pogajanja odložena

ŽENEVA, 27. avg (UPI). ZDA in Sovjetska zveza sta se sporazumeli, da bosta za nekaj časa odložili ženevska pogajanja o razorožitvi zato, da bi lahko nemoteno potekala napovedana konferenca nejedrskih držav. Konferenca bi se morala začeti jutri, vendar se lahko zgodi, da jo bodo za nekaj dni odložili, če nekatere delegacije ne bodo prispele pravočasno.

Pred ofenzivo na Biafro

LAGOS, 27. avg. (AFP). Šef nigerijske federalne države general Jakubu Gowon je danes izjavil dopisniku AFP, da so zvezne čete prejele ukaz, naj začno končno ofenzivo proti Biafri. Po njegovih besedah sodelujejo v tej operaciji vse vojaške sile, tudi zračne enote. Gowon je dejal, da se bodo operacije nadaljevale tudi, če bodo podpisali sporazum v Adis Abebi o pošiljanju pomoči ogroženemu civilnemu prebivalstvu Biafre po »koridorju usmiljenja«.

Alžirija bo izpustila posadko izraelskega letala?

ALŽIR, 27. avg. (UPI). Alžirski predsednik Bumedien je včeraj sprejel posebnega poslanca generalnega sekretarja OZN Rolza-Benneta. Menijo, da bo Bennet izročil Bumedienu sporočilo v zvezi z izraelskim potniškim letalom, ki je moralo 23. julija pristati na alžirskem ozemlju.

Kot poroča AFP iz Tel Aviva, pričakujejo v dobro obveščenih izraelskih krogih, da bo Alžirija najpozneje do konca tega tedna izpustila posadko izraelske letalske družbe.

V Grčiji gradijo 740 km dolgo avto cesto

ATENE, 27. avg. (Tanjug). Grčija gradi avto cesto od Ibumenice na skrajnem severozahodu države do Aleksandropolisa na meji s Turčijo. Avto cesta, ki bo vodila čez Epir, Egejsko Makedonijo, Trakijo ter povezovala Igumenico, Solun, Komotini z Aleksandropolisom, bo dolga 740 kilometrov. Gradnja nove ceste bo stala nad 150 milijonov dolarjev. Ameriška družba »McDonald Construction Company«, ki je prevzela organizacijo gradnje, je obljubila, da bo avto cesta končana v petih letih.

Prepovedani izredni poleti poljskih letal čez ZRN

BONN, 27. avg. (Reuter). Zaradi sodelovanja Poljske v invaziji na Češkoslovaško so ZDA, Britanija in Francija prepovedala izredne polete poljskih potniških letal čez ozemlje Zahodne Nemčije. Poljska je zahtevala, da bi smela uporabljati to zračno pot zaradi tega, ker med okupacijo Češkoslovaške letala poljske letalske družbe »Lot«, ki so bila namenjena v Zürich in Dunaj, niso smela leteti preko češkoslovaškega ozemlja.

Predlog za podporo šolstvu

V Mariboru bodo presegli proračun za 2,450.000 dinarjev

MARIBOR, 27. avg. Danes se je pod vodstvom predsednika Marjana Dolanca sestasvet za programiranje in finance mariborske občinske skupščine in razpravljal o uresničevanju letošnjega občinskega proračuna. Poudarili so, da je treba več storiti za učinkovitejšo in hitrejšo izterjavo davkov in prispevkov. Zlasti so se ustavili ob slabi izterjavi prispevka za uporabo mestnega zemljišča, saj nekatere večje delovne organizacije v Mariboru dolgujejo okoli 700.000 din prispevka. Zato so predlagali občinski skupščini, naj nastavi večje število uslužbencev za odmero in izterjavo tega prispevka. Tudi prispevek iz obrtne dejavnosti so v sedmih mesecih izterjali samo za 42,5 odstotkov.

Načelnik za finance Mladen Božin je govoreč o uresničevanju proračuna med drugim dejal, da bo po oceni znašal ob koncu leta presežek dohodka okoli 2,450.000 din. Svet je predlagal, naj bi občinska skupščina od te vsote dodelila 1 milijon za potrebe izobraževalne skupnosti. Preostali denar pa bi naj občinska skupščina dodelila SNG Maribor, za socialno skrbstvo in socialno varstvo, za sodstvo in za potrebe uprave občinske skupščine.

Občinski skupščini je svet predlagal, naj bi zagotovila temeljni izobraževalni skupnosti še 1,500.000 din za potrebe šolstva ter za pokritje stroškov v domovih za ostarele in bolne občane. M. K.

Sožalji Sergeja Kraigherja

LJUBLJANA, 27. avgusta — Predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher in članica sveta federacije Lidija Šentjurc sta poslala ob smrti uglednega slovenskega novinarja in družbenopolitičnega delavca Frančka Drenovca njegovi soprogi in družini brzojavko z izrazi sožalja.

Predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher je poslal tudi sožalno brzojavko soprogi umrlega dipl. ing. Borisa Pipana, direktorja »Tehnogradnje« Maribor.

V Sarajevu kmalu 5000 mladih v ZK

SARAJEVO, 27. avgusta (Tanjug). Na poziv centralnega komiteja ZKJ mladim, naj vstopijo v vrste ZK, se je v Sarajevu odzvalo 5000 mladincev, ki se temeljito pripravljajo na sprejem.

S tem bi se struktura Zveze komunistov v glavnem mestu BiH korenito spremenila. Med 24.000 komunisti v Sarajevu je sedaj 1000 mladincev, kar je v precejšnjem nesorazmerju ne le glede na število mladine v tem mestu, ampak tudi glede na njihovo resnično družbeno vlogo ter politični vpliv, ki se je v zadnjem času povečal. V Sarajevu je, na primer, nad 10.000 študentov.

Obnovljen stari savski most v Beogradu

BEOGRAD, 26. avgusta (Tanjug). Včeraj popoldne so izročili prometu obnovljen stari savski most v Beogradu, ki povezuje Karadjordjevo ulico z Bulvarjem Lenina v Novem Beogradu. Čez obnovljeni most lahko vozijo vsa motorna vozila.

Most so začeli obnavljati aprila lani, predvideno pa je bilo, da bodo dela končali do 20. oktobra letos.

Napadi na oporišča marincev

Po poročilih iz DRV padlo minuli teden 3000 Američanov in Saigoncev

SAIGON, 27. avg. (Reuter). Pripadniki osvobodilnih sil — kot zatrjujejo, so bili Severni Vietnamci — so danes zgodaj zjutraj napadli več oporišč ameriških marincev, južno od demilitarizirane cone. Do napada je prišlo po bitki na tem območju, v kateri je padlo, kot poročajo ameriški vojaški predstavniki, 800 borcev narodnoosvobodilne fronte.

Rakete in mine iz minometov so zadele oporišča v mestih Cua Viet ter Cam To. Ubito je bilo 11 ameriških marincev, 31 pa je bilo ranjenih.

Kot poroča AP iz Tokia, piše vojaški časopis DR Vietnam »Quan Doi Nhan Dan«, da so južnovietnamske osvobodilne sile uničile približno 3000 pripadnikov ameriških in saigonskih čet v bojih, ki so se prejšnji teden bili v bližini kamboške meje. Pisanje tega časopisa je povzela vietnamska časopisna agencija, katere oddajo so ujeli v Tokiu.

Iz Saigona poroča Reuter, da ameriški vojaški predstavniki zatrjujejo, da so ameriške in saigonske čete v hudih bojih, ki so trajali v zadnjih osmih dneh, pobile 7000 pripadnikov osvobodilnih sil. V tem času, kot zatrjuje ameriško poveljstvo, so imeli Američani in satelitske čete vsega skupaj 650 mrtvih. Dodajajo pa, da so to šele prve ocene ter da bodo natančnejše podatke objavili pozneje.

Predsednik marionetnega režima v Saigonu Nguyen Van Thieu je danes odločno zavrnil vsako možnost o tem, da bi navezali stike z južnovietnamsko osvobodilno fronto zaradi formiranja koalicijske vlade.

Nemeth v Bukarešti

BUKAREŠTA, 27. avgusta (Tanjug). Radio Bukarešta sporoča, da je v Romunijo danes dopotoval član politbiroja centralnega komiteja madžarske socialistične delavske partije Dezső Nemeth. Na prijateljski obisk je prišel na povabilo centralnega komiteja romunske komunistične partije.

Deneta je ob prihodu sprejel član izvršnega komiteja in sekretar centralnega komiteja romunske komunistične partije Leonte Rautu.

V Turčiji se boje protiameriških demonstracij

ANKARA, 27. avg. (AP). V strahu, da ne bi izbruhnile močne protiameriške demonstracije, se je turška vlada lotila izrednih političnih ukrepov, da bi zaščitila mornarje iz enote ameriške VI. flote, ki bodo danes prispeli v pristanišče Izmir. Minuli mesec je bilo ob podobnem obisku v Istanbulu poškodovanih nad 20 Američanov.

Enota VI. flote s križarko »Little Rock« na čelu, bo ostala v Izmiru do 9. septembra.

Močan odpor proti Humphreyu

Konvencija v znamenju globokega razcepa — Možnosti E. Kennedyja

WASHINGTON, 27. avgusta (Tanjug). V Chicagu, ki ga tukajšnji tisk zaradi močnih vojaških in policijskih varnostnih sil imenuje »ameriška Praga«, se je sinoči začela konvencija demokratske stranke v znamenju hude razcepljenosti vladajoče ameriške stranke. Delegacije so si močno v laseh zaradi Vietnama, sestave in polnomočja predstavništev iz več držav rasističnega Juga in, kar je poglavitno, zaradi osebnosti, ki naj bi stranko vodila na novembrskih predsedniških volitvah.

Značilne za to ozračje so samozavest verjetnega predsedniškega kandidata »južnjakov«, ostra opozicija mirovnih kandidatov McCarthyja in McGoverna ter čedalje trdnejše prepričanje, da Humphrey ni zmožen niti združiti stranke niti ji zagotoviti zmage na volitvah.

Ena izmed najnovejših anket kaže, da bi republikanec Richard Nixon »potolkel« Humphreya na volitvah z razmerjem glasov 2 : 1.

Večina delegatov ni pripravljena, kot kaže, podpreti kandidature Eugena McCarthyja zaradi njegove radikalne kritike dosedanje Johnsonove zunanje politike, pa čeprav ga imajo sicer za močnejšega kandidata, kot je Humphrey.

Zato je trenutno močnejša pobuda, da bi za predsedniškega kandidata določili Edwarda Kennedyja, najmlajšega brata tragično preminulih Kennedyjev Johna in Roberta.

Kennedy, ki ni navzoč na konvenciji, je včeraj po telefonu sporočil svojim pristašem, da »ni kandidat«, dal pa je vedeti, da kandidature ne bi odklonil, če bi ga konvencija pozvala naj jo sprejme v prid stranke in države. Docela negotovo je, ali se bo na konvenciji utrgal »kennedyjevski plaz«. Če bo Humphrey pomiril nezadovoljne konservativce z Juga, bo lahko računal s potrebno večino delegatskih glasov.

Svetovni kongres o vesolju končan

DUNAJ, 27. avg. (Tanjug). Svetovni kongres o vesolju se je danes končal na Dunaju v senci najnovejših dogodkov v ČSSR. To pomembno zborovanje je imelo nalogo pretresti možnosti o tem, da bi postali praktični uspehi znanstvenih raziskav vesolja dostopnim vsem državam, zlasti pa državam v razvoju.

Zahtevali bodo sprejem LR Kitajske v OZN

NEW YORK, 27. avgusta (AFP). Devet držav, med njimi tudi Albanija, Alžirija in Kambodža, bo zahtevalo na prihodnjem zasedanju generalne skupščine OZN, da sprejmejo LR Kitajsko v svetovno organizacijo. Zasedanje generalne skupščine OZN — dvajseto po vrsti — je napovedano za 24. september.

Doslej 25 prijav za afriški vrh

ALŽIR, 27. avg. (MENA). Alžirski zunanji minister Buteflika je danes sporočil, da je od 39 šefov afriških držav sprejelo poziv za sodelovanje na 5. konferenci na vrhu — konferenca bo prihodnji mesec v Alžiru — 25 voditeljev.

Dejal je še, da odgovore ostalih voditeljev pričakujejo kmalu.

Telegrami

ZASEDANJE RDEČEGA KRIŽA — ŽENEVA. Tu se je začelo redno letno zasedanje mednarodne lige društev RK, katerega se udeležujeta tudi predsednik našega zveznega odbora RK, generalpolkovnik dr. Djura Mešterović ter generalni sekretar prof. Jovica Patrnogić.

ESKOL BO OBISKAL ZDA — TEL AVIV. Predsednik izraelske vlade Levi Eškol bo kmalu obiskal ZDA, kjer se bo sestal z dvema kandidatoma za predsednika ter s člani vlade.

SESTANEK Z ALŽIRSKIM PREDSEDNIKOM — RABAT. Marški kralj Hasan II. se bo 8. ali 9. septembra v Saidiju sestal s Huarijem Bumedienom.

NOVI MINISTRI — BAGDAD. Po dekretu predsedstva republike je iraški zunanji minister Abdel Kerin al Šihali imenovan za vršilca dolžnosti ministra za obnovo severa. Minister pokrajinskih oblasti Galib Mevlu Muhlis pa bo opravljal dolžnost ministra za javna dela. Doslej sta bila na teh položajih kurdska ministra Muhsi Džunej in Ihsan Šehirzade.

MALIJSKI MINISTER SE VRAČA DOMOV — MOSKVA. V Bamaco je odpotoval malijski zunanji minister Osman Ba, ki se je zdravil v Sovjetski zvezi.

NOVI DIREKTOR INFORMATIVNEGA CENTRA OZN — NEW YORK. Generalni sekretar OZN U Tant je imenoval namestnika direktorja informativnega centra OZN v Pragi Milana Dudasa za direktorja informativnega centra OZN v Tunisu. Poprej je opravljal to dolžnost Indijec Carma, ki bo postal predstavnik za tisk v komisiji OZN za Azijo ter Daljni vzhod.

Pa še to:

OSEBNI AVTO »NAPADEL« RUSKI TANK — Na cesti srednje Češke je prišlo do nesreče: sovjetski tank je pregazil potniški avtomobil. Tankisti armade, ki se smatra za najmočnejšo na svetu, so smatrali, da je osebni avto »napadel« njihov tank, in so zavzeli bojne položaje, ne da bi se zmenili za ranjenca, ki je edini preživel to nenavadno »prometno nesrečo«.

Vreme 27. avgusta 1968 ob 13. uri

Temperatura

	07	13
Ljubljana	15	23
Planica	12	20
Brnik	13	22
Maribor	14	22
Slovenj Gradec	13	22
Celje	14	23
Novo mesto	13	23
Koper	20	24
Kredarica	4	6
Reka	20	6
Pulj	17	25
Split	19	24
Dubrovnik	18	23
Zagreb	15	24
Beograd	17	20
Sarajevo	15	23
Titograd	18	25
Skopje	16	25
Celovec	—	—
Gradec	—	23
Dunaj	16	22
Milano	16	24
Genova	—	—
München	13	17
Zürich	15	18
Benetke	—	—

Prognoza

VREMENSKA SLIKA:

Nad pretežnim delom Evrope je obsežno področje visokega zračnega pritiska. Nad severnim sredozemljem in Balkanom se še vedno zadržuje v višinah jedro hladnega zraka, kar povzroča popoldanske nevihte.

NAPOVED ZA SREDO

SLOVENIJA:

Deloma sončno s spremenljivo oblačnostjo, popoldne ponovno krajevne plohe ali nevihte. Najnižje nočne temperature med 10 in 14, v Primorju 18, najvišje dnevne do 25, zjutraj po kotlinah kratkotrajna megla.

JUGOSLAVIJA

Vzdolž Jadrana pretežno sončno, v notranjosti bo deloma sončno s spremenljivo oblačnostjo, v popoldanskih urah še krajevne plohe ali nevihte.

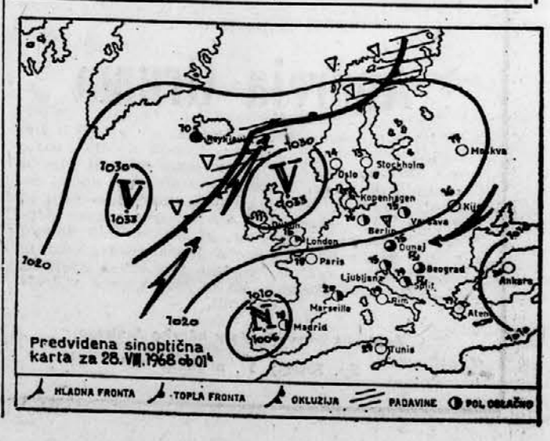

Otroci na počitnicah — kateri je vaš? 32.

Starši obkrožite glavico svojega otroka, izrežite sliko in nam pošljite do 3. septembra z naslednjimi podatki: vaš priimek in ime, točen naslov, poklic obeh staršev, ime in starost otroka, razred in šolo, ki jo obiskuje. Naš naslov: Uredništvo Dela, Ljubljana, Tomšičeva 3. — »Otroci na počitnicah.« Med poslanimi kuvertami bomo v sredo, 4. septembra, izžrebali sedmo družino, ki bo dobila prispevek uredništva »Dela« za otrokovo šolanje v znesku 50.000 starih dinarjev.

Morje, morje in spet morje. Še najbolj veseli so ga otroci. Zato ni bilo nič čudnega, da so bili na počitnicah malodane ob vsej Jadranski obali. Mnogo jih je bilo tudi v Rovinju. Tudi Žalčani so bili tamkaj, njihovo življenje v koloniji pa je opisal Tomi Cvlkl:

Stopetdeset otrok iz občine Žalec je del svojih šolskih počitnic preživelo v Rovinju. Da smo imeli tako lepe počitnice se lahko zahvalimo tudi društvu prijateljev mladine in občinski skupščini Žalec, ki sta prispevala del sredstev.

Naši domovi v Rovinju so bile lične hišice sredi borovega gozdiča. Hrana je bila obilna in dobra. Kljub slabemu vremenu smo se vendarle nakopali za eno leto. Večkrat smo bili tudi v Rovinju, kjer smo si ogledali vse znamenitosti starega mesta. Dnevi so nam prehitro minili in težko smo se poslovili od sinjega morja.

OTROCI IZ ŽALCA

Zakaj tako?

Razpadanje partizanske bolnišnice

V gozdu na Cerovcu pri Šentjurju so ostanki partizanske bolnišnice »Zima«, ki sta jo kmeta Franc in Štefan Koštomaj zgradila leta 1944 na pobudo takratnega okrožnega komiteja KPS Celje. Bolnišnica je lesena, v notranjosti, ki je popolnoma zapuščena, pa so še sedaj razpadle postelje, ki so jih uporabljali med vojno ranjenci. Po pripovedovanju Štefana Koštomaja in po zapiskih v spominski knjigi se je v bolnišnici zdravilo 45 borcev 13. Šercerjeve in Tomšičeve brigade ter terenski aktivisti. V spominski knjigi je tudi zapisano, da je bila bolnišnica leta 1958 na pobudo ZB NOV v Šentjurju obnovljena in da jo večkrat obiščejo predvsem šolarji.

Štefan Koštomaj, ki otrokom razlaga, kako so gradili bolnišnico in v njej zdravili ranjence, pa ne more razumeti, da se od zadnje obnovitve naprej nihče več ne zanima za vzdrževanje zgodovinsko pomembnega objekta. Ogled razpadajoče bolnišnice je mučen. Medtem, ko je zunanjost še nekoliko urejena, pa je notranjost popolnoma dotrajana.

Marsikdo ne more razumeti, da ZB NOV v Šentjurju ne more ali noče vzdrževati objekta, ki je na njenem območju in da takšno bolnišnico, ki počasi postaja kup preperelih desk, še kažejo otrokom. Vzdrževanje bolnišnice »Zima« verjetno ne bi zahtevalo preveč denarja, kulturne in zgodovinske objekte pa bi morali vzdrževati. In partizanska bolnišnica je zgodovinski objekt.

T. VRABL

Danes v Celju

KINO:
Union: »Prokleti Donovan«, ameriški barvni film.
Metropol: »Soledad«, jugoslovanski barvni film.
Letni: »Veličastni norci na letečih strojih«, angleško-ameriški barvni film.

DEŽURNA LEKARNA:
Lekarna Center, Vodnikova 1.

MUZEJI:
Muzej revolucije in Pokrajinski muzej sta odprta vsak dan razen ponedeljka od 9. do 12. ure. V popoldanskem času pa samo za večje, napovedane skupine.

GLASBA:
V hotelu »Celeia«, na vrtu restavracije »Kopera« in hotela »Evropa«, v restavraciji »Kladivar« pa je ples.

RADIO CELJE:
Poleg običajnih oddaj, čestitk, kronike, globusa in obvestil še oddaji iz delovnih kolektivov.

Več tisoč Celjanov v Novo Gorico

Celjani se bodo v velikem številu udeležili proslave 25. obletnice vseljudske vstaje na Primorskem, ki bo 15. septembra v Novi Gorici. Prijave zbirajo vodstva krajevnih organizacij Socialistične zveze, v delovnih organizacijah pa sindikalne podružnice. Računajo, da bo na proslavo v Novi Gorici odšlo kakih šest do osem tisoč ljudi s širšega celjskega območja.

Ker bo na razpolago le 40 avtobusov, bo večina udeležencev proslave v Novo Gorico potovala z vlakom. Če bo prijav dovolj, bodo s tega območja odpeljali štirje posebni vlaki, od katerih bi vsak mogel prepeljati od 700 do 1000 ljudi. Uprava železnice se bo nadvse potrudila, da bo potovanje hitro in prijetno, saj bodo v vsakem vlaku uredili bife, zagotovili pa bodo tudi stalno sanitetno službo. Tudi cene so zmerne. Medtem ko bo za prevoz z avtobusom treba plačati približno 3000 starih dinarjev za osebo, je cena vozovnice z vlakom 2240 starih dinarjev.

Organizator potovanja — občinska konferenca Socialistične zveze Celje — zatorej še posebej toplo priporoča krajevnim organizacijam ter sindikalnim vodstvom, naj bi organizirali čimveč skupinskih potovanj v ta znani, lepi predel naše ožje domovine.

V Celju in okolici so že razobesili številne letake, ki vabijo na praznovanje v Novi Gorici. Za mnoge udeležence te pomembne prireditve pa pomeni to tudi priložnost, da bodo spoznali goriško območje. Zato je zanimanje za novogoriško praznovanje zelo veliko. Prijave bodo zbirali do 10. septembra. I. B.

Pomoč steklarjev pogorelcem v Stojnem selu

Mnogo strahu so pretrpeli prebivalci Stojnega sela in okoliških vasi blizu Rogatca, ko je julija letos do tal pogorelo šest gospodarskih poslopij in hiš, še posebno zato, ker je bilo vse krito s slamo.

Sedaj, ko so našli storilca, pa skrbi prebivalce Stojnega sela nekaj drugega: kako postaviti novo streho spričo bližajoče se jeseni, saj v šotorih ne bo več mogoče prebivati.

SZDL, RK in druge organizacije so še začele akcijo za razno pomoč, ali v materialu ali v denarju.

Tako je kolektiv steklarne Rogaška Slatina zbral okoli 2 milijona starih dinarjev za pogorelce. Pred dnevi so jim predstavniki kolektiva in sindikata izročili hranilne knjižnice z razdeljeno, zgoraj omenjeno vsoto.

V imenu vseh se je za darilo zahvalil predsednik krajevne skupnosti Stojnega sela. F. K.

Nov delovni čas v Celju

Uprava skupščine občine Celje bo 1. septembra začela delati po novem delovnem času. To pomeni, da bodo poslej delali ob ponedeljkih, torkih, sredah in četrtkih od 7.30 do 16, ob petkih pa od 7.30 do 15.30. Vendar bo ta delovni čas veljal samo v septembru, medtem ko bodo od 1. oktobra do 30. aprila delali takole: ob ponedeljkih, torkih, sredah in četrtkih od 8.30 do 17., ob petkih pa od 8.30 do 16.30. Ta delovni čas velja tudi za pravosodne ustanove, upravo javne varnosti, center za socialno delo, vodstva družbenopolitičnih organizacij ter pisarne krajevnih skupnosti. I. B.

CELJE

Gojenci letalske gimnazije spet v Levcu

Celjani lahko vsak dan opazujejo jadralna letala, ki krožijo nad Celjem. Tisti, ki pa slučajno zaidejo na letališče v Levcu, lahko vidijo mlade fante v modrih kombinezonih z oznako na rokavu, na kateri piše, da so fantje gojenci letalske gimnazije »Maršal Tito« iz Mostarja.

V Celju so že od 20. avgusta in bodo ostali do 5. septembra, ko se bodo ponovno vrnili v šolske klopi. Vseh je 26 in vsak dan vadijo z jadralnimi letali. M. B.

Nov smrtni primer — alarm za gobarje

Zdravstvena služba ponovno opozarja gobarje naj bodo previdni

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj zvečer je umrl Anton Sernelj, star 56 let, doma iz Nove vasi pri Cerknici. Zastrupil se je z gobami, zelenimi mušnicami, kakršne so prav pred nedavnim terjale življenje petčlanske družine.

Gobe se je odpravil nabirati v sredo prejšnji teden in kljub temu, da je v četrtek že čutil hude bolečine in imel prebavne motnje, je šele dan kasneje iskal zdravniško pomoč in v noči od petka na soboto so ga prepeljali na ljubljansko kliniko. Hudo strupene gobe in odlašanje s klicem za zdravnika je bilo usodno. Včeraj so ga prepeljali domov, kjer je kmalu zatem umrl.

Človek bi mislil, da se bodo med ljudmi, ki nabirajo gobe, bolj raznesle govorice in vesti o hudih zastrupitvah, ki so največkrat smrtne in da bodo ljudje počasi le postali bolj previdni, kaj nabirajo in kaj jedo. Pred nami je mesec, ko je sezona gob na višku in ponovno zdravstvena služba opozarja ljudi, naj bodo več kot previdni. Smrtni primeri, ki slede drug drugemu, so dovolj prepričljivi za toplo priporočilo, naj gobarji, če so v najmanjšem dvomu glede tega, kaj so nabrali v gozdu, raje zavržejo užitne gobe, kot pa da jih pojedo — ko so posledice vendar tako strašne. M. N.

»Samostanski uslužbenec«

LJUBLJANA, 27. avg. — Pred dnevi se je pri Katerini Č. iz Ljubljane oglasil okrog 55 let star mož suhega podolgovatega obraza, 175 cm visok in v temni obleki, ter se z dolenjskim naglasom predstavil za uslužbenca stiškega samostana. Povedal je, da je zanjo prinesel velik paket, ki pa da ga je pustil na železniški postaji. Lažni »samostanski uslužbenec« je nato od pobožne Katarine izvabil 1.000 dinarjev, ki naj bi šli za mašo po njeni smrti. Organi UJV so ukrenili vse potrebno za izsleditev drznega goljufa. B. Č.

Voznik tovornjaka pobegnil

V Sloveniji je bilo včeraj 30 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj je bilo na slovenskih cestah skupno 30 prometnih nesreč, v katerih je bilo 21 oseb teže, 12 pa laže poškodovanih. Materialna škoda znaša po ocenah 149.250 dinarjev.

Neznani voznik tovornega avtomobila je včeraj ob 11.50 zadel 26-letnega kolesarja Jožeta Pejdeta, ki je vozil po Šmartinski ulici proti Javnim skladiščem. Za kolesarjem je prepeljal tovornjak in ga pred hišo št. 110 pretesno prehiteval. Pri tem je Pejdeta zbil po cestišču in ga laže poškodoval. Voznik ni ustavil. Na kraju nesreče tudi ni bilo najti nobenih sledov tovornjaka.

Ob 7. uri je pred hišo št. 42 na Celovški cesti kolesar Franc Korošec zadel v Marijo Bogataj, ko je ta nenadoma stopila na kolesarsko stezo. Marija Bogataj je padla po cestišču, v tem trenutku pa je v smeri proti Šentvidu — prav tako kot kolesar — pripeljal avtobus z voznikom Janezom Ferbarjem. Zaradi kratke razdalje ni več mogel ustaviti in je trčil v kolesarja, ki se je Bogatajevi izognil. Korošca so težje poškodovanega odpeljali v bolnišnico dr. Petra Držaja.

Ne da bi upošteval znak »Stoj« je voznik osebnega avtomobila KP 166-63 Tomislav Čakardič pripeljal po Jamovi cesti v križišče z Jadransko cesto. Tu je trčil v vozilo LJ 252-86, ki ga je proti Tržaški cesti vozil Bruno Zupančič. Zupančičev avtomobil je ob trčenju obrnilo za 180 stopinj ter ga vrglo v vozilo Franca Končana, ki je stalo na Jadranski cesti. Materialna škoda znaša na vseh vozilih skupno 5.050 dinarjev. B. Č.

Kradel po velikih trgovinah

LJUBLJANA, 27. avg. — Ljubljanski miličniki so prijeli 27-letnega Dušana Djukelića, brez stalnega bivališča in zaposlitve, osumljenega, da je v več jugoslovanskih mestih kradel po večjih trgovinah. V 10 dneh, kolikor je osumljeni v Ljubljani, je v »Elektrotehni« na Titovi cesti vzel 160 din vredno namizno svetilko, v sosednji »Astri« potovalko, v »Slovenijašportu« mu je ugajalo 5 olimpijskih medalj, v trgovini DZS v Čopovi ulici pa je obenem odnesele kar tri črne usnjene torbe.

Podobne tatvine je osumljeni, ki je konec aprila pobegnil iz zapora v Turopolju, izvršil v Mariboru, še prej pa v Beogradu, Sarajevu, Zadru in drugod. Za številne predmete, ki so jih našli pri njem, se osumljeni niti ne spominja, kje jih je vzel. Preiskovalni sodnik je za Djukelića odredil pripor.

Uprava javne varnosti v Ljubljani priporoča prodajalcem, da pazijo na zaupano jim blago, saj primer osumljenega Dušana Djukelića kaže, da je v zelo obiskovanih trgovinah mogoče ukrasti večje premete. B. Č.

Tovornjaka sta trčila

NOVA GORICA, 27. avg. — Med Ajdovščino in Novo Gorico pri naselju Osek je prišlo včeraj popoldan do prometne nesreče, zaradi katere je bil daj časa zaustavljen promet na cesti. Trčila sta tovornjaka, ki sta ju upravljala Otili Nanut iz Nove Gorice in Dervo Vrabac iz Sarajeva. Pri nesreči je bil lažje poškodovan Mojmir Cangal, sopotnik v tovornjaku, ki ga je upravljal Dervo Vrabac.

Nesreča se je zgodila, ko je Otili Nanut pri prehitevanju nekega kolesarja v dvojnem ovinku zapeljal nekoliko na levo. Ko je potem zaviral je njegova prikolica zaprla desno stran ceste. Voznik Dervo Vrabac, ki mu je prihajal nasproti, se je sicer skušal ogniti tovornjaku in je zapeljal na senožet, vendar je kljub temu prišlo do trčenja. L. K.

Stopila pred avtomobil

KOPER, 27. avgusta — Voznik Alfredo Rabuin doma iz Trsta je včeraj popoldan vozil z osebnim avtomobilom TS 76366 iz Kopra proti Izoli. V Žusterni na prehodu za pešce mu je nenadoma stopila pred avto britanska državljanka Mary Kottle. Avtomobilist ni mogel preprečiti trčenja. Kottle je dobila hude telesne poškodbe, na avtomobilu pa je za 600 din škode. J. J.

Vlomi v avtomobile

KOPER, 27. avgusta — V noči med ponedeljkom in torkom je neznani vlomilec vlomil v tri osebne avtomobile, ki so stali na parkirnem prostoru študentskega campa v Ankaranu. Tako je vlomil v osebni avtomobil SU 145-07 last Maksa Besinija, doma iz Paliča, in vzel merilec zračnic. Nato je vlomil v osebni avtomobil LJ 659-43 last Jožeta Meršola iz Ihana in mu odnesel tri izvijače in žepno svetilko. Vlomilec je vdrl tudi v avto češkega državljana Zdena Pathovskega, vendar ni odnesel ničesar. J. J.

Gospodarsko poslopje je gorelo

GRUŠKOVJE, 27. avg. — Včeraj je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Petra Zagoranskega v Gruškovju 89. Zgorelo je celotno gospodarsko poslopje. Goreti je začelo na seniku, kjer je bilo okoli 2000 kg sena. Ogenj je očitno bil podtaknjen. Škodo cenijo na okoli 13.000 N din. Gospodarsko poslopje pa je bilo skupaj s stanovanjskim poslopjem zavarovano le za 6000 N din. M. K.

Prijavil je roparski napad

MARIBOR, 27. avg. Jože Paulič iz Lovrenca na Pohorju je prijavil, da sta ga 26. avgusta okoli polnoči v Razvanju napadla dva neznanca in ga vrgla na tla. Iz žepa sta mu vzela denarnico z okoli 60 Ndin. Pri napadu sta Pauliča lažje telesno poškodovala. M. K.

Vlomil je v trgovino

SREDIŠČE OB DRAVI, 27. avg. — Neznanec je ponoči vlomil v poslovalnico trgovskega podjetja Žarja — Ormož v Središču ob Dravi. Odnesel je 550 Ndin, 30 zavojčkov raznih cigaret, osem steklenic »Radgonskega Biserac«, dva ročna brivska aparata, več kosov čokolade in razne druge predmete. M. K.

Prisilni pristanek športnega letala

MOSTE, 27 avg. — Pomanjkanje goriva je 32-letnega pilota Johanna Kuhbergerja včeraj ob 16.45 uri prisililo, da se je s športnim letalom »Cessna 172-OEDCL«, last letališča v Gradcu, spustil na pristanišče v Mostah. Pilot je letel iz Benetk v Gradec. Ljubljanski Aeroklub ga je oskrbel s 50 litri bencina, in po dobri uri postanka je pilot lahko odletel dalje. B. Č.

V nekaj vrstah

SLIVNICA

Ureditev središča — Trgovsko podjetje Merx iz Celja je nedavno odprlo v tem kraju novo samopostrežno trgovino. Objekt, ki je večinoma lesen, je precejšnja pridobitev za slivniške občane. Poleg trgovine bodo uredili še bife z vrtom in kegljišče. Smetišče, ki je doslej kraljevalo v središču naselja bodo odstranili in zgradili otroško igrišče. Pri tem delu pomagajo tudi vaščani, saj želijo, da bi tudi njihov kraj postal bolj urejen.

SENTJUR

Zanimajo jih razstave — Četudi v Šentjurju ni posebnih razstavnih prostrov, priredijo tu vsako leto več razstav, za katere se ljudje močno zanimajo. Tako so ob lanskem prazniku pripravili razstavo del naivnih slikarjev, ki jih je v okolici Šentjurja veliko. Ob letošnjem občinskem prazniku, pa so si občani ogledali razstavljene predmete, ki so jih izkopali na Rifniku.

Začetek nove sezone

Letošnji program celjske delavske univerze

Celjska delavska univerza je pripravljena na novo sezono, v kateri bodo poleg že ustaljenih oblik izobraževanja uvedli tudi nekaj novih. Sezona se bo začela v prvih dneh septembra. V splošnem pričakujejo, da bo zanimanje za dejavnost te ustanove vsaj tolikšno, kot je bilo v zadnji sezoni, ki jo štejejo za eno najuspešnejših.

Razen tečajev za tuje jezike — angleščina, nemščina, italijanščina, francoščina, španščina in ruščina, ki imajo v zadnjih letih vedno več slušateljev, bodo letos nadaljevali tečaje za pridobitev osnovnošolske izobrazbe od 5. do 8. razreda. Prav tako so v programu seminarji za pripravo na sprejemni izpit za vpis slušateljev v višje in visoke šole.

V okviru strokovnega izobraževanja je delavska univerza že lani uvedla kot novost dvoletno delovodsko šolo kovinarske stroke, letos pa ji bo pridružila še dvoletno delovodsko šolo elektro stroke. Tečaje za tajnice, s katerimi lani niso uspeli, ker ni bilo zanimanja, nameravajo prirediti ponovno letos. Vrsto tečajev bodo posvetili pripravam kandidatov za strokovni izpit za učitelje, zdravstvene delavce in delavce v državnih organih. K temu morajo dodati tečaje za knjigovodske kadre, tehnične risarje, zunanjetrgovinske delavce in vodje kadrovskih služb.

Na področju družbenoekonomskega izobraževanja bo delavska univerza poleg ustaljenih oblik, kot so večerna politična šola, šola za samoupravljavce, tečaji in seminarji za vodstveni kader v družbenopolitičnih organizacijah, posvetila največ pozornosti občasnim predavanjem za delovne kolektive in terenske organizacije.

Vodstvo ustanove si prizadeva, da bi skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami oblikovali program tega izobraževanja v katerega bi vnesli predvsem vse tisto, kar ostaja v današnjem samoupravnem sistemu nejasno, bodisi da gre za vsebino ali metode, iz česar tudi izhajajo konflikti. V tej zvezi, menijo, ne bi bilo slabo, ko bi mogli izpeljati svojo staro misel o tem, da bi delavska univerza prirejala za vse novo sprejete delavce v podjetjih seminar o splošnih zadevah, ki jih morajo vedeti, v podjetjih pa bi jih poučili zlasti o njihovih pravicah in dolžnostih, jih seznanili z delovnim mestom in delovno organizacijo.

Celjska delavska univerza bo skušala tudi v novi sezoni prispevati h kulturnemu osveščanju občanov z najrazličnejšimi predavanji in tribunami, ki jih bodo prirejali tudi v Storah, Vojniku, Dobrni in drugod. D. HRIBAR

avto

Dobra turistična bera

Zgornjesavinjski turistični delavci so letos zadovoljni s sezono

MOZIRJE, avgusta. Zaradi slabega avgustovskega vremena menijo savinjski gostinski in turistični delavci, da se približuje konec glavne turistične sezone. Po prvih podatkih lahko sklepamo, to pa poudarjajo tudi Savinjčani, da je bila letošnja bera v turizmu enaka lanski. Glede na to, da so bile pred sezono dokaj črnogledne napovedi in predvidevanja, so danes skoraj vsi — zadovoljni.

Priprave na letošnjo turistično sezono na območju mozirske občine so se le v malem razlikovale od preteklih. Novost je predstavljal le novi prospekt gornje Savinjske doline, ki pa zaradi pozne izdaje ni v bistvu vplival na dotok letošnjih gostov. Prav tako pa je bila novost nekoliko večja aktivnost gostincev, ki so prvič z združenimi sredstvi posegli v propagandni boj, in se tako nekoliko otresli odvisnosti in dobre volje celjske turistične zveze. Ta se vse bolj spreminja v administrativni aparat, ki se izživlja v dopisih in nasvetih, posvetih in tovariškem priporočanju, od česar pa se dotok turistov na širše celjsko področje ne povečuje.

Mogoče prav zato srečamo prav na mozirskem področju, kjer pomeni turizem že desetletja tradicijo, vse več individualnih propagandnih akcij, ko posamezniki uspešno sklepajo pogodbe z gosti. Uspešnejši imajo zato toliko gostov, da jih morajo — odklanjati.

Steber turizma gornje Savinjske doline predstavljata dve družbeni gostinski podjetji, ki v zadnjih letih poslujeta tako, kot je bilo od njih pričakovati, čeprav še nista zaradi materialnih možnosti, izoblikovali svoje vloge do konca. Še vedno se namreč srečujemo z napakami, ki so odraz premajhnega posluha in slabe strokovnosti nekaterih gostinskih delavcev.

Poglavje zase je zasebno gostinstvo, predvsem pa »kmečki turizem«. V nekaj letih sta se kmečki turizem in zasebno gostinstvo ob ustrezni občinski politiki razvila do tiste meje, ki ustreza tudi zahtevnemu gostu. To potrjuje tudi dejstvo, da so kmetje, ki se ukvarjajo s kmečkim turizmom, tudi letos izkoristili med sezono vse proste zmogljivosti in v veliki meri doprinesli, da se je čas bivanja turistov v gornji Savijski dolini podaljšal. Danes imamo v mozirski občini kmeta, ki lahko naenkrat sprejme tudi 45 turistov! In tudi ta je moral odklanjati goste, kar kaže, da je kmečki turizem s svojim okvirjem udobja, prehrane in počutja postal pomemben faktor v turizmu tega območja.

K letošnji turistični sezoni, ki bo kot kaže, zaradi muhavosti vremena dogodkov v Češkoslovaški nekoliko bolj nihala, kot v minulih letih, moramo dodati, da je proslava 75. obletnice slovenske planinske zveze v Logarski doprinesla svoj delež, ne glede na to, da so imeli od nje največ koristi gostinci.

Tudi »Flosarski bal« in praznovanje hmeljarjev je v veliki meri doprinesel k večjemu številu gostov. Že danes pa je močno občutiti vrednost asfalta po Logarski dolini in do Luč, kakor tudi vpliv vesti o gradnji rekreacijskega centra na Golteh. J. SEVER

Pohod slovenskih pionirjev

Na zborovanje v Kočevje bo odšlo več kot 2700 udeležencev

LJUBLJANA, 27. avg. — Danes so na novinarski konferenci organizatorji, Zveza prijateljev mladine, republiški odbor ZZB NOV Slovenije in družbenopolitične organizacije občine Kočevje, seznanili novinarje o pohodu slovenskih pionirjev na zborovanje v Kočevju, ob 25-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda. Dogodki na Češkoslovaškem so nas, kot morda nikoli prej, prepričali, kako pomembno je v mladem rodu ohranjati in buditi tradicije narodnoosvobodilnega boja. In morda spoznanje, da je bilo v tej smeri premalo storjenega.

Pohod v Kočevje je pravzaprav začetek zveznega pohoda po stopinjah poslancev II. zasedanja AVNOJ, ki ga organizirata »Pionirski list« in »Male novine« iz Sarajeva ter se bo začel v petek v republiški skupščini s sprejemom končal pa po sedmih dneh v Sarajevu. Udeleženci pohoda, 15 slovenskih pionirjev, članov fotokluba iz Škofje Loke, so nagrajenci letnega natečaja »Pionirskega lista«, druga polovica pa so najboljši pionirji-dopisniki iz vseh republik. General Avšič, ki bo, kot pred 25 leti vodja pohoda, je dejal, da pohod skozi tri republike ne bo zanimiv le geografsko, ampak bodo nekdanji poslanci s spomini skušali seznaniti mladino z minulimi dogodki.

Pohod v Kočevje se bo začel v soboto zjutraj, ko bodo na zborovanje prišle z avtobusi iz vseh krajev Slovenije skupine pionirjev. Le-te pa bodo nosile imena partizanskih brigad odredov in grup. Pionirji si bodo ogledali Seškov dom in muzej, opoldne pa bo zbor in komemoracija pred spomenikom NOB. Pred domom TVD Partizan bo zatem zborovanje, na katerem bo govoril predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik. Program kulturne prireditve bo enak tistemu pred 25 leti, svoj del pa bodo prispevali tudi pionirji sami. Potem kratkem, a kvalitetnem programu, pa je čas namenjen kosilu (tople obroke bodo delili iz kotlov) in rekreaciji. Škoda, da večera ob tabornem ognju in kresovih udeleženci pohoda ne bodo mogli doživeti; program namreč predvideva odhode avtobusov od 16. ure dalje.

Vendar pa pionirji ne bodo le udeleženci pohoda, saj po svojih močeh tudi pripravljajo to manifestacijo. Seveda priprave niso le tehnične. Organizatorji si prizadevajo, da bi se prireditve v čim večjem številu udeležili tudi drugi.

Prijave za pohod so prišle iz vseh krajev Slovenije, vendar trenutno število, 2.700 udeležencev, nikakor ni dokončno.

Denarna sredstva so bila precejšnji problem, kot navadno. Presenetljivo pa je, da se podjetja še nikoli niso tako rada in hitro odzvala.

Ob tej priložnosti bosta filatelistično društvo in direkcija PTT izdala priložnostni filatelistični žig, izdana pa bo tudi posebna brošura, ki jo bodo udeleženci dobili brezplačno, kasneje pa jo bodo lahko koristno uporabili pri učnih programih.

Čeprav je pohod »pionirski«, verjamemo, da ti na prireditvi ne bodo edini.

MIJA REPOVŽ

OGLAŠUJTE V DELU

MOTIV IZ CELJA Foto: F. Krivec

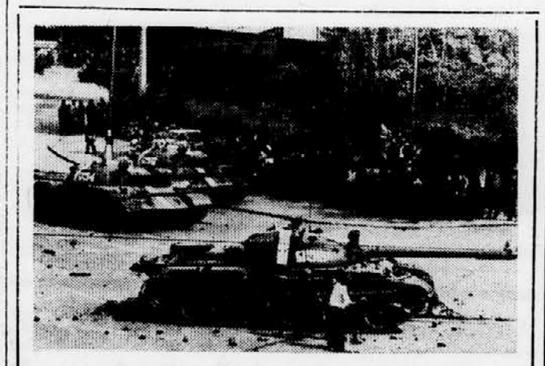

REPORTERJA TEDENSKE TRIBUNE V OKUPIRANI ČSSR

FILM PRVEGA TEDNA BURNIH DOGODKOV

DANES

TEDENSKA TRIBUNA

Otroci na počitnicah — kateri je vaš? 32.

Starši obkrožite glavico svojega otroka, izrežite sliko in nam pošljite do 3. septembra z naslednjimi podatki: vaš priimek in ime, točen naslov, poklic obeh staršev, ime in starost otroka, razred in šolo, ki jo obiskuje. Naš naslov: Uredništvo Dela, Ljubljana, Tomšičeva 3. — »Otroci na počitnicah.« Med poslanimi kuvertami bomo v sredo, 4. septembra, izžrebali sedmo družino, ki bo dobila prispevek uredništva »Dela« za otrokovo šolanje v znesku 50.000 starih dinarjev.

Morje, morje in spet morje. Še najbolj veseli so ga otroci. Zato ni bilo nič čudnega, da so bili na počitnicah malodane ob vsej Jadranski obali. Mnogo jih je bilo tudi v Rovinju. Tudi Zalčani so bili tamkaj, njihovo življenje v koloniji pa je opisal Tomi Cvikl:

Stopetdeset otrok iz občine Žalec je del svojih šolskih počitnic preživelo v Rovinju. Da smo imeli tako lepe počitnice se lahko zahvalimo tudi društvu prijateljev mladine in občinski skupščini Žalec, ki sta prispevala del sredstev.

Naši domovi v Rovinju so bile lične hišice sredi borovega gozdiča. Hrana je bila obilna in dobra. Kljub slabemu vremenu smo se vendarle nakopali za eno leto. Večkrat smo bili tudi v Rovinju, kjer smo si ogledali vse znamenitosti starega mesta. Dnevi so nam prehitro minili in težko smo se poslovili od sinjega morja.

OTROCI IZ ŽALCA

Šestdesetletnica poroke Marije in Franca Kovačič v Lokavcih

V Lokavcih pri Negovi v radgonski občini sta minulo nedeljo praznovala Marija in Franc Kovačič 60-letnico poroke. Ugledna domačina, ki sta kljub visoki starosti zdrava in čila, uživata na tem območju velik ugled. Domačijo Kovačičevih so namreč nemški okupatorji požgali, oba, takrat že priletna zakonca pa so internirali.

Na lepem slavju, ki so se ga udeležili pri Kovačičevih tudi predsednik radgonske občine Ivan Kovač, zastopniki SZDL, občinskega komiteja ZKS Gornja Radgona in občinskega združenja Zveze borcev, katere člana sta tudi oba jubilanta, se je gnetlo veliko gostov od blizu in daleč. Predstavniki radgonske občine so izročili zakoncema ob njunem življenjskem prazniku tudi lepa darila.

B. B.

Zakaj tako?

Razpadanje partizanske bolnišnice

V gozdu na Cerovcu pri Šentjurju so ostanki partizanske bolnišnice »Zima«, ki sta jo kmeta Franc in Štefan Koštomaj zgradila leta 1944 na pobudo takratnega okrožnega komiteja KPS Celje. Bolnišnica je lesena, v notranjosti, ki je popolnoma zapuščena, pa so še sedaj razpadle postelje, ki so jih uporabljali med vojno ranjenci. Po pripovedovanju Štefana Koštomaja in po zapiskih v spominski knjigi se je v bolnišnici zdravilo 45 borcev 13. Šercerjeve in Tomšičeve brigade ter terenski aktivisti. V spominski knjigi je tudi zapisano, da je bila bolnišnica leta 1958 na pobudo ZB NOV v Šentjurju obnovljena in da jo večkrat obiščejo predvsem šolarji.

Štefan Koštomaj, ki otrokom razlaga, kako so gradili bolnišnico in v njej zdravili ranjence, pa ne more razumeti, da se od zadnje obnovitve naprej nihče več ne zanima za vzdrževanje zgodovinsko pomembnega objekta. Ogled razpadajoče bolnišnice je mučen. Medtem, ko je zunanjost še nekoliko urejena, pa je notranjost popolnoma dotrajana.

Marsikdo ne more razumeti, da ZB NOV v Šentjurju ne more ali noče vzdrževati objekta, ki je na njenem območju in da takšno bolnišnico, ki počasi postaja kup preperelih desk, še kažejo otrokom. Vzdrževanje bolnišnice »Zima« verjetno ne bi zahtevalo preveč denarja, kulturne in zgodovinske objekte pa bi morali vzdrževati. In partizanska bolnišnica je zgodovinski objekt.

T. VRABL

Nov smrtni primer — alarm za gobarje

Zdravstvena služba ponovno opozarja gobarje naj bodo previdni

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj zvečer je umrl Anton Sernelj, star 56 let, doma iz Nove vasi pri Cerknici. Zastrupil se je z gobami, zelenimi mušnicami, kakršne so prav pred nedavnim terjale življenje petčlanske družine.

Gobe se je odpravil nabirati v sredo prejšnji teden in kljub temu, da je v četrtek že čutil hude bolečine in imel prebavne motnje, je šele dan kasneje iskal zdravniško pomoč in v noči od petka na soboto so ga prepeljali na ljubljansko polikliniko. Hudo strupene gobe in odlašanje s klicem za zdravnika je bilo usodno. Včeraj so ga prepeljali domov, kjer je kmalu zatem umrl.

Človek bi mislil, da se bodo med ljudmi, ki nabirajo gobe, bolj raznesle govorice in vesti o hudih zastrupitvah, ki so največkrat smrtne in da bodo ljudje počasi le postali bolj previdni, kaj nabirajo in kaj jedo. Pred nami je mesec, ko je sezona gob na višku in ponovno zdravstvena služba opozarja ljudi, naj bodo več kot previdni. Smrtni primeri, ki slede drug drugemu, so dovolj prepričljivi za toplo priporočilo, naj gobarji, če so v najmanjšem dvomu glede tega, kaj so nabrali v gozdu, raje zavržejo užitne gobe, kot pa da jih pojedo — ko so posledice vendar tako strašne.

M. N.

»Samostanski uslužbenec«

LJUBLJANA, 27. avg. — Pred dnevi se je pri Katerini Č. iz Ljubljane oglasil okrog 55 let star mož suhega podolgovatega obraza, 175 cm visok in v temni obleki, ter se z dolenjskim naglasom predstavil za uslužbenca stiškega samostana. Povedal je, da je zanjo prinesel velik paket, ki pa da ga je pustil na železniški postaji. Lažni »samostanski uslužbenec« je nato od pobožne Katarine izvabil 1.000 dinarjev, ki naj bi šli za mašo po njeni smrti. Organi UJV so ukrenili vse potrebno za izsleditev drznega goljufa.

B. Č.

V nekaj vrstah

SODRAŽICA

TV pretvornik — V Sodražici so postavili leta 1966 na Veliki gori televizijski pretvornik, za katerega so zbrali samoprispevek vaščani, prispevala pa je tudi občina. Pred tem je bil sprejem slike dokaj slab. Pretvornik so ponudili RTV Ljubljana, ker pa je to le lesen provizorij in ne ustreza standardom pri gradnji pretvornikov, televizija zahteva, da ga preuredijo oz. dozidajo še hišico. RTV bo dala tudi potrebne načrte, zgraditi pa jo morajo sami. V Sodražici pa menijo, da bi zgradili kar nov pretvornik, ga malo prestavili na ugodnejše mesto tako, da bi pokrival tudi večji del ribniške doline. S tako preurejenim pretvornikom bodo lahko sprejemali tudi drugi televizijski program, pozneje pa celo barvno televizijo. Ker bo pretvornik pomemben za vso dolino, menijo Sodražani, naj bi pri financiranju sodelovala tudi občina.

DOLENJSKE TOPLICE

Polomljena ograja — V Dol. Toplicah je pri mostu, ki se vzpenja čez potok Šušico, že več kot tri leta polomljena mostna ograja, ki visi slabo privezana. Gostje, ki hodijo tam mimo, delajo opazke nad nemarnostjo. Bil bi skrajni čas, da ograjo tudi popravijo, saj najbrž to ne pomeni prevelikega izdatka.

„Ne moremo poslovati rentabilno"

Analiza poslovanja in delovni program trebanjske kmetijske zadruge

Na podlagi osnutka stališč, sklepov in priporočil v zvezi z nekaterimi problemi kmetijstva v Sloveniji, ki sta jih dala v javno razpravo republiški in gospodarski zbor slovenske skupščine, so v trebanjski kmetijski zadrugi izdelali analizo poslovanja in program dela za prihodnja leta. Direktor zadruge, inž. Slavko Nemanič je povedal nekaj besed tudi o poslovanju zadruge po uveljavitvi reforme.

»Kmetijska zadruga Trebnje je bila ustanovljena 1961. leta z združitvijo sedmih zadrug in enega posestva. Vsaka od teh organizacij je imela svoj razvojni program; proizvodni program združene organizacije pa je bil glede na talne, klimatske in tržne pogoje predvsem v povečanju govejega mesa in mleka ter v zvezi s tem v povečanju kmetijskih zemljišč, gradnja velikih živinskih objektov in melioracija celotne mirenske doline.

Program so uresničili le delno: zadruga je povečala površine in zgradila hleve za goveje pitance. Za urejanje zemljišč v družbeni in zasebni lasti pa bi bilo potrebno okoli dve milijardi starih dinarjev, za kar pa seveda ni bilo denarja. Posledice nedokončanih investicij, ki jih predvideva program, pa kajpak močno neugodno vplivajo na poslovanje zadruge. Z reformo smo sicer uspeli pozitivno vplivati na cene žitaric, ki pa jih na našem območju ni. Glavna tržna presežka pri nas sta namreč krompir in pitana živina in prav pri živinoreji so se reformska predvidevanja porušila: občutno so se dvignile cene reprodukcijskega materiala in drugi stroški.

Ob vseh naštetih težavah pa je negativno vlogo odigral tudi zunanji trg. Pri sedanjih proizvodnih in tržnih pogojih v živinoreji ne moremo ustvariti nikakršnih skladov, niti kriti obveznosti za obratna in osnovna sredstva. To traja že tri leta: nimamo denarja niti za enostavno reprodukcijo, ker poslujemo celo z izgubo.«

V drugem delu analize trebanjske kmetijske zadruge obravnavajo perspektivo zadruge, ki pa ni preveč rožnata.

»Dejstvo je, da ob pogojih, ki sem jih opisal, ne moremo poslovati rentabilno. Naj navedem le en primer: letna amortizacija je 40 milijonov, anuitete pa so še enkrat višje; to velja za prihodnjih pet let. Čeprav zadruga povečuje proizvodnjo rentabilnih dejavnosti, ne more pokrivati vseh obveznosti in proizvodnje, kooperacije in drugih dejavnosti.«

Životarjenje pomeni dejansko postopno likvidacijo gospodarske organizacije, vendar naj pripomnim, da zadruga ni bila zainteresirana za take naložbe v živinorejo, čeprav je morala v to zaradi političnega pritiska od republike do občine. Vse posledice tega pa zdaj nosimo sami — zato upravičeno lahko pričakujemo tudi ustrezne sistemske rešitve.«

J. SPLIHAL

Livarjem ne bo več grozila silikoza

V Beltu vlivajo brez uporabe kremenčevega peska

Nov način vlivanja odlitkov sive litine, ki ga sedaj uvajajo v podjetju BELT v Črnomlju, pomeni prelomnico tako za proizvodnjo, kot za zaposlene livarje. Močno je skrajšan proizvodni postopek, neprimerno boljša kakovost izdelkov in nič več bojazni zaradi silikoze, ki so ji izpostavljeni livarji v starih livarnah.

Kot je znano, silikozo, obolenje pljuč s trajnimi posledicami, povzroča kremenčev pesek, ki ga po starem načinu vlivanja uporabljajo za modele. Novi sistem vlivanja v tako imenovane kokile, ki so ga uvedli s sodelovanjem vzhodnonemške firme EHD iz Dresdena in ga sedaj že praktično preizkušajo, je hitro navdušil vse livarje. Pri vlivanju v kokile ni treba peska in ne lesenih modelov. Vlivajo v litoželezne modele, ki jih takoj po vlitju praznijo in že razbeljene odlitke odvažajo v obdelovalnico. Postopek je močno skrajšan in cenejši, proizvodnja veliko večja in boljša. Za primerjavo naj zapišemo, da so pred leti potrebovali za proizvodnjo večjega dela za avtomobilsko industrijo od peči do dokončne obdelave okoli 90 minut. Sedaj porabijo za enako delo le še 18 minut. Z nadaljnjo mehanizacijo in avtomatizacijo pa bodo ta čas izdelave skrajšali. Belokranjska železolivarna in strojna tovarna BELT je prva v naši državi osvojila novi sistem vlivanaj sive litine in bo lahko že prihodnje leto povečala proizvodnjo odlitkov za 50 odstotkov, ob močno zmanjšani obolevnosti zaposlenih.

P. R.

Voznik tovornjaka pobegnil

V Sloveniji je bilo včeraj 30 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj je bilo na slovenskih cestah skupno 30 prometnih nesreč, v katerih je bilo 21 oseb teže, 12 pa laže poškodovanih. Materialna škoda znaša po ocenah 149.250 dinarjev.

Neznani voznik tovornega avtomobila je včeraj ob 11.50 zadel 26-letnega kolesarja Jožeta Pejdeta, ki je vozil po Šmartinski ulici proti Javnim skladiščem. Za kolesarjem je pripeljal tovornjak in ga pred hišo št. 110 pretesno prehiteval. Pri tem je Pejdeta zbil po cestišču in ga laže poškodoval. Voznik ni ustavil. Na kraju nesreče tudi ni bilo najti nobenih sledov tovornjaka.

Ob 7. uri je pred hišo št. 42 na Celovški cesti kolesar Franc Korošec zadel v Marijo Bo[illegible]taj, ko je ta nenadoma stopila na kolesarsko stezo. Marija Bogataj je padla po cestišču, v tem trenutku pa je v smeri proti Šentvidu — prav tako kot kolesar — pripeljal avtobus z voznikom Janezom Ferbarjem. Zaradi kratke razdalje ni več mogel ustaviti in je trčil v kolesarja, ki se je Bogatajevi izognil. Korošca so težje poškodovanega odpeljali v bolnišnico dr. Petra Držaja.

Ne da bi upošteval znak »Stoj« je voznik osebnega avtomobila KP 166-83 Tomislav Čakardić pripeljal po Jamovi cesti v križišče z Jadransko cesto. Tu je trčil v vozilo LJ 252-86, ki ga je proti Tržaški cesti vozil Bruno Zupančič. Zupančičev avtomobil je ob trčenju obrnilo za 180 stopinj ter ga vrglo v vozilo Franca Končana, ki je stalo na Jadranski cesti. Materialna škoda znaša na vseh vozilih skupno 5.050 dinarjev.

B. Č.

Kradel po velikih trgovinah

LJUBLJANA, 27. avg. — Ljubljanski miličniki so prijeli 27-letnega Dušana Djukelića, brez stalnega bivališča in zaposlitve, osumljenega, da je v več jugoslovanskih mestih kradel po večjih trgovinah. V 10 dneh, kolikor je osumljeni v Ljubljani, je v »Elektrotehni« na Titovi cesti vzel 160 din vredno namizno svetilko, v sosednji »Astri« potovalko, v »Slovenijašportu« mu je ugajalo 5 olimpijskih medalj, v trgovini DZS v Čopovi ulici pa je obenem odnesele kar tri črne usnjene torbe.

Podobne tatvine je osumljeni, ki je konec aprila pobegnil iz zapora v Turopolju, izvršil v Mariboru, še prej pa v Beogradu, Sarajevu, Zadru in drugod. Za številne predmete, ki so jih našli pri njem, se osumljeni niti ne spominja, kje jih je vzel. Preiskovalni sodnik je za Djukelića odredil pripor.

Uprava javne varnosti v Ljubljani priporoča prodajalcem, da pazijo na zaupano jim blago, saj primer osumljenega Dušana Djukelića kaže, da je v zelo obiskovanih trgovinah mogoče ukrasti večje premete.

B. Č.

Tovornjaka sta trčila

NOVA GORICA, 27. avg. — Med Ajdovščino in Novo Gorico pri naselju Osek je prišlo včeraj popoldan do prometne nesreče, zaradi katere je bil dalj časa zaustavljen promet na cesti. Trčila sta tovornjaka, ki sta ju upravljala Otih Nanut iz Nove Gorice in Dervo Vrabac iz Sarajeva. Pri nesreči je bil lažje poškodovan Mojmir Cangal, sopotnik v tovornjaku, ki ga je upravljal Dervo Vrabac.

Nesreča se je zgodila, ko je Otih Nanut pri prehitevanju nekega kolesarja v dvojnem ovinku zapeljal nekoliko na levo. Ko je potem zaviral je njegova prikolica zaprla desno stran ceste. Voznik Dervo Vrabac, ki mu je prihajal nasproti, se je sicer skušal ogniti tovornjaku in je zapeljal na senožet, vendar je kljub temu prišlo do trčenja.

L. K.

Smrtna nesreča Jugoslovana na Švedskem

ESLOEV (Švedska), 27. avgusta (AP). — Včeraj se je v bližini mesta Esloev, v južni Švedski, smrtno ponesrečil v avtomobilski nesreči 31-letni Jugoslovan, Veljko Mirošević iz Titograda.

Pokojni Mirošević je bil potnik v avtomobilu, ki ga je zaneslo s ceste in je zadel v kup kamenja.

Gospodarsko poslopje je gorelo

GRUSKOVJE, 27. avg. — Včeraj je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Petra Zagoranskega v Gruškovju 39. Zgorelo je celotno gospodarsko poslopje. Goreti je začelo na seniku, kjer je bilo okoli 2000 kg sena. Ogenj je očitno bil podtaknjen. Škodo cenijo na okoli 13.000 N din. Gospodarsko poslopje pa je bilo skupaj s stanovanjskim poslopjem zavarovano le za 6000 N din.

M. K.

Prijavil je roparski napad

MARIBOR, 27. avg. Jože Paulič iz Lovrenca na Pohorju je prijavil, da sta ga 26. avgusta okoli polnoči v Razvanju napadla dva neznanca in ga vrgla na tla. Iz žepa sta mu vzela denarnico z okoli 60 Ndin. Pri napadu sta Paulića lažje telesno poškodovala.

M. K.

Vlomil je v trgovino

SREDISČE OB DRAVI, 27. avg. — Neznanec je ponoči vlomil v poslovalnico trgovskega podjetja Zarja — Ormož v Središču ob Dravi. Odnesel je 550 Ndin, 20 zavojčkov raznih cigaret, osem steklenic »Radgonskega Biserna«, dva ročna brivska aparata, [illegible] čokolade in razne druge predmete.

M. K.

Prisilni pristanek športnega letala

MOSTE, 27 avg. — Pomanjkanje goriva je 32-letnega pilota Johanna Kuhbergerja včeraj ob 16.45 uri prisililo, da se je s športnim letalom »Cessna 172-OFDCL« last letališča v Gradcu, spustil na oristanišče v Mostah. Pilot je letel iz Benetk v Gradec. Ljubljanski Aeroklub ga je oskrbel [illegible] 50 litri bencina, in po dobri uri postanka je pilot lahko odletel dalje.

B. Č.

Brez svojega prostora

Novomeška mladina močno pogreša klub

Novomeška mladina nima svojega shajališča, kluba, kjer bi se shajala v prostem času. To je v dolenjski metropoli več kot pereče vprašanje. Svojčas so o tem veliko govorili, vendar kaj dlje niso prišli. Tako so mladi Novomeščani prepuščeni nekaj delikatesam, odkoder jih, tiste, ki so v srednjih in drugih šolah, vodstva vzgojnih ustanov kdaj pa kdaj administrativno izganjajo.

Če bo v bližnji prihodnosti v Novem mestu mladinski klub, ki naj bi ga vodil pedagog, je vprašanje zase. Dejstvo pa je, da ima novomeška mladina svoj center v študijski knjižnici Mirana Jarca. Tega se zlasti šolska mladina v veliki meri poslužuje, med drugimi tudi osemletkarji, ki najdejo v pionirski knjižnici (ta je v sestavi študijske knjižnice) svoje zavočišče ob knjigah, šahu in raznih krožkih, ki jih vodijo profesorji tujih jezikov, matematiki in drugi.

Prav pionirska knjižnica postaja ob postopnem prehajanju na novi delovni čas ustanova, za katero se starši vse bolj zanimajo. Namesto, da bi bili prepuščeni cesti, se osnovnošolci v prostem času ne samo razvedrijo, ampak pridobe marsikaj, kar jim olajša šolsko delo. Zato ni čudno, da so novomeška podjetja pred kratkim močno podprla pionirsko knjižnico, saj se zavedajo njenih vzgojnih prednosti ter ugodnosti, ki jo le-ta nudi ob neurejenem varstvu doraščajočih otrok., katerih starši so zaposleni.

Četudi najde mladina v pionirski knjižnici marsikaj, je to se premalo. Mladina je še naprej prepuščena cesti, delikatesam, restavracijam, v katere zabaja kljub šolskim prepovedim. Zato bi bilo prav, da bi začeto misel o mladinskem klubu tudi uresničili.

— ak

Pohod slovenskih pionirjev

Na zborovanje v Kočevje bo odšlo več kot 2700 udeležencev

LJUBLJANA, 27. avg. — Danes so na novinarski konferenci organizatorji, Zveza prijateljev mladine, republiški odbor ZZB NOV Slovenije in družbenopolitične organizacije občine Kočevje, seznanili novinarje o pohodu slovenskih pionirjev na zborovanje v Kočevju, ob 25-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda. Dogodki na Češkoslovaškem so nas, kot morda nikoli prej, prepričali, kako pomembno je v mladem rodu ohranjati in buditi tradicije narodnoosvobodilnega boja. In morda spoznanje, da je bilo v tej smeri premalo storjenega.

Pohod v Kočevje je pravzaprav začetek zveznega pohoda po stopinjah poslancev II. zasedanja AVNOJ, ki ga organizirata »Pionirski list« in »Male novine« iz Sarajeva ter se bo začel v petek v republiški skupščini s sprejemom končal pa po sedmih dneh v Sarajevu. Udeleženci pohoda, 15 slovenskih pionirjev, članov fotokluba iz Škofje Loke, so nagrajenci letnega natečaja »Pionirskega lista«, druga polovica pa so najboljši pionirji-dopisniki iz vseh republik. General Avšič, ki bo, kot pred 25 leti vodja pohoda, je dejal, da pohod skozi tri republike ne bo zanimiv le geografsko, ampak bodo nekdanji poslanci s spomini skušali seznaniti mladino z minulimi dogodki.

Pohod v Kočevje se bo začel v soboto zjutraj, ko bodo na zborovanje prišle z avtobusi iz vseh krajev Slovenije skupine pionirjev. Le-te pa bodo nosile imena partizanskih brigad odredov in grup. Pionirji si bodo ogledali Seškov dom in muzej, opoldne pa bo zbor in komemoracija pred spomenikom NOB. Pred domom TVD Partizan bo zatem zborovanje, na katerem bo govoril predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik. Program kulturne prireditve bo enak tistemu pred 25 leti, svoj del pa bodo prispevali tudi pionirji sami. Potem kratkem, a kvalitetnem programu, pa je čas namenjen kosilu (tople obroke bodo delili iz kotlov) in rekreaciji. Škoda, da večera ob tabornem ognju in kresovih udeleženci pohoda ne bodo mogli doživeti; program namreč predvideva odhode avtobusov od 16. ure dalje.

Vendar pa pionirji ne bodo le udeleženci pohoda, saj po svojih močeh tudi pripravljajo to manifestacijo. Seveda priprave niso le tehnične. Organizatorji si prizadevajo, da bi se prireditve v čim večjem številu udeležili tudi drugi.

Prijave za pohod so prišle iz vseh krajev Slovenije, vendar trenutno število, 2.700 udeležencev, nikakor ni dokončno.

Denarna sredstva so bila precejšnji problem, kot navadno. Presenetljivo pa je, da se podjetja še nikoli niso tako rada in hitro odzvala.

Ob tej priložnosti bosta filatelistično društvo in direkcija PTT izdala priložnostni filatelistični žig, izdana pa bo tudi posebna brošura, ki jo bodo udeleženci dobili brezplačno, kasneje pa jo bodo lahko koristno uporabili pri učnih programih.

Čeprav je pohod »pionirski«, verjamemo, da ti na prireditvi ne bodo edini.

MIJA REPOVŽ

Obložena trta — prazne prekle

V Suhi krajini delajo škodo na njivah divjad in tatinski Cigani

Suhe krajine zastran gradbene dejavnosti ni mogoče ločiti od drugih področij. Grade povsod, domala pri vsaki domačiji, v vsaki vasi. Vsak graditelj je hkrati tudi cementar. Sami izdelujejo cementne gradbene elemente, velike in majhne, bolj in manj čvrste. Cement in pesek imata v prevozih (razen vode ob sušnih dneh, seve) in finančem prometu vodilno mesto. Obnavljajo veliko, veliko tudi grade na novo. Pravijo zlobni jeziki, da veliko tega tudi iz zavisti, češ, če ima sosed kaj novega, zakaj ne bi imel še jaz.

Pošteno povedano, veliko pa napravijo tudi za skupne potrebe, n.pr. nove mostove, poti, ceste, otroška igrišča, gasilske domove, dvorane, šole. Seštevek vseh skupnih del v zadnjih dveh letih bi po vrednosti in količini brez napora postavili v senco mnogo tega, kar so naredili in dosegli v času samostojne občine... V komunalni dejavnosti namreč.

Najmanj pa Suhokranjčani grade tistega, kar lovci najbolj žele; ograj okoli svojih njiv. Vedo, da bi bilo to za zavarovanje pridelkov pred požrešno divjadjo brezplodno delo. Še bolj pa proti tatinskim Ciganom, ki jim tudi kradejo pridelke. Za škodo zaradi divjadi vsaj lovce poterjajo, za škodo, ki jo povzročajo Cigani, pa nimajo koga prijeti, najmanj njih same, ki se znajo še spretneje izmakniti kot divjad. In tudi zobe pokazati...

»Letos bo veliko vina,« se hvalijo te dni domala povsod v »vinorodnih« predelih Suhe krajine. — Vina pravite, to je vendar šmarnica. — »Nu, pa šmarnica, če jo že tako imenujete. To je najboljša pijača, boste kar priznali. Pridite na pokušino po svetem Martinu.«

Trsi šmarnice so obloženi, da jih kolje komaj drži pokoncu. Kakšna sreča, da medvedi ne marajo grozdja šmarnice. Tako je manj sporov z lovci zastran škode. Sicer pa zatrjujejo, da je teh sporov zadnja leta manj, več pa sporazumnih poravnav. Menda počasi poganja sožitje tudi v teh odnosih.

Če kolje komaj drži obložene trte, so pa fižolove prekle na njivah skoraj prazne. »Niti semena ne bo nazaj,« pravijo kmetice. Nič ne pretiravajo. Fižola bo letos bore malo. Koruza vzlic poletni suši ne kaže slabo. Krompir obeta, da bo pridelek nadpovprečen. Za ajdo je trenutno še ugodno vreme in jesensko pašo tudi. S prodajo živine so težave kot povsod. Vendar glede tega bolj tožijo prekupčevalci z živino kot rejci. Slednji vedo, da je kvalitetno živino vedno lahko prodati. To pa je živina, ki je spitana z običajno krmo. Stari priznani živinorejci zlasti v više ležečih vaseh imajo v glavnem tudi stalne odkupovalce, mesarska podjetja, ki poznajo kakovost mesa suhokranjske živine. Seve, cene ni, kot bi želeli. Verjetno bo tako tudi s ceno krompirja.

P. ROMANIČ

RIBNICA

AMD brez denarja

Avtomoto društvo v Ribnici ni edino društvo, ki životari le ob skromnih lastnih dohodkih. V zadnjih 15 mesecih ni prejelo od nikoder nobene dotacije, vendar je organiziralo vrsto prometnih tečajev in tekmovanj. V zadnjem letu so organizirali dva vozniška tečaja za prosvetne delavce v Ribnici in Sodražici, s čimer so hoteli vplivati tudi na kakovost prometne vzgoje v šolah. Organizirali so tudi tekmovanje v kolesarjenju med šolama Sodražica in Ribnica, ki se ga je udeležilo 132 otrok. Najboljša kolesarska ekipa osnovnih šol se je udeležila tudi republiškega tekmovanja in dosegla lep uspeh. Nasploh si društvo močno prizadeva mladino čim bolje seznaniti s prometno varnostjo in je iz skromnih sredstev omogočilo šolam nabavo uniform za pionirje-prometnike. Zaradi tesnejše povezanosti z drugimi organizacijami in društvi so na zadnjem občnem zboru društva sklenili, naj bi se društvo včlanilo v občinsko zvezo za telesno kulturo, saj bi tako imeli več možnosti za sodelovanje z mladino in njeno vključevanje v delo društva.

F. G.

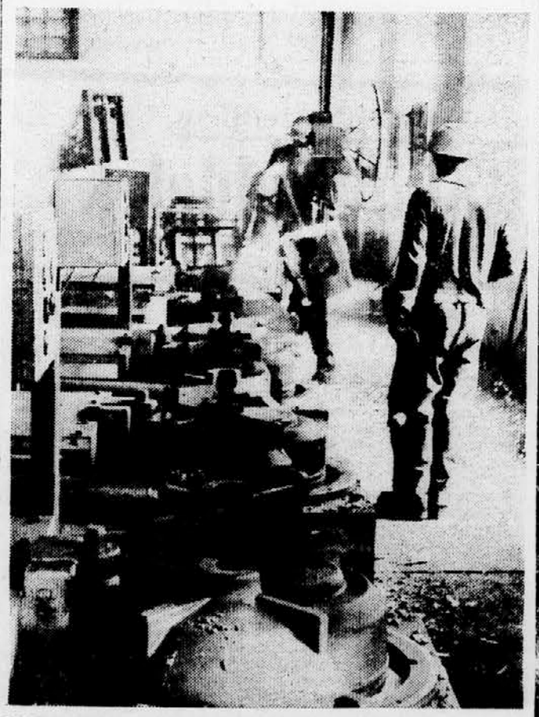

VLIVANJE V KOKILE V BELTU. Foto: P. Romanič

REPORTERJA TEDENSKE TRIBUNE V OKUPIRANI ČSSR

FILM PRVEGA TEDNA BURNIH DOGODKOV

DANES TT TEDENSKA TRIBUNA

Otroci na počitnicah — kateri je vaš? 32.

Starši obkrožite glavico svojega otroka, izrežite sliko in nam pošljite do 3. septembra z naslednjimi podatki: vaš priimek in ime, točen naslov, poklic obeh staršev, ime in starost otroka, razred in šolo, ki jo obiskuje. Naš naslov: Uredništvo Dela, Ljubljana, Tomšičeva 3. — »Otroci na počitnicah.« Med poslanimi kuvertami bomo v sredo, 4. septembra, izžrebali sedmo družino, ki bo dobila prispevek uredništva »Dela« za otrokovo šolanje v znesku 50.000 starih dinarjev.

Morje, morje in spet morje. Še najbolj veseli so ga otroci. Zato ni bilo nič čudnega, da so bili na počitnicah malodane ob vsej Jadranski obali. Mnogo jih je bilo tudi v Rovinju. Tudi Žalčani so bili tamkaj, njihovo življenje v koloniji pa je opisal Tomi Cvikl:

Stopetdeset otrok iz občine Žalec je del svojih šolskih počitnic preživelo v Rovinju. Da smo imeli tako lepe počitnice se lahko zahvalimo tudi društvu prijateljev mladine in občinski skupščini Žalec, ki sta prispevala del sredstev.

Naši domovi v Rovinju so bile lične hišice sredi borovega gozdiča. Hrana je bila obilna in dobra. Kljub slabemu vremenu smo se vendarle nakopali za eno leto. Večkrat smo bili tudi v Rovinju, kjer smo si ogledali vse znamenitosti starega mesta. Dnevi so nam prehitro minili in težko smo se poslovili od sinjega morja.

OTROCI IZ ŽALCA

Zakaj tako?

Razpadanje partizanske bolnišnice

V gozdu na Cerovcu pri Šentjurju so ostanki partizanske bolnišnice »Zima«, ki sta jo kmeta Franc in Štefan Koštomaj zgradila leta 1944 na pobudo takratnega okrožnega komiteja KPS Celje. Bolnišnica je lesena, v notranjosti, ki je popolnoma zapuščena, pa so še sedaj razpadle postelje, ki so jih uporabljali med vojno ranjenci. Po pripovedovanju Štefana Koštomaja in po zapiskih v spominski knjigi se je v bolnišnici zdravilo 45 borcev 13. Šercerjeve in Tomšičeve brigade ter terenski aktivisti. V spominski knjigi je tudi zapisano, da je bila bolnišnica leta 1958 na pobudo ZB NOV v Šentjurju obnovljena in da jo večkrat obiščejo predvsem šolarji.

Štefan Koštomaj, ki otrokom razlaga, kako so gradili bolnišnico in v njej zdravili ranjence, pa ne more razumeti, da se od zadnje obnovitve naprej nihče več ne zanima za vzdrževanje zgodovinsko pomembnega objekta. Ogled razpadajoče bolnišnice je mučen. Medtem, ko je zunanjost še nekoliko urejena, pa je notranjost popolnoma dotrajana.

Marsikdo ne more razumeti, da ZB NOV v Šentjurju ne more ali noče vzdrževati objekta, ki je na njenem območju in da takšno bolnišnico, ki počasi postaja kup preperelih desk, še kažejo otrokom. Vzdrževanje bolnišnice »Zima« verjetno ne bi zahtevalo preveč denarja, kulturne in zgodovinske objekte pa bi morali vzdrževati. In partizanska bolnišnica je zgodovinski objekt.

T. VRABL

Še en pomnik NOB v Kanomljah

Tudi v Kanomljah pri Idriji je nemški okupator zagrešil zločine nad prebivalstvom. Več domačij so požgali, z njimi vred pa so zgoreli tudi prebivalci.

V nedeljo, dne 25. avgusta je krajevna organizacija ZB Kanomlje odkrila spominsko ploščo na ruševinah hiše v »Žličniku«, kjer so dne 21. marca 1945 Nemci požgali domačijo, z njo vred je zgorelo sedem članov dveh družin, ki so tu stanovale, od teh štirje otroci; najstarejši je bil star komaj pet let.

Na proslavi je domačin Ciril Kumar, tajnik občinskega odbora ZB Idrija opisal dogodke na tem kraju pred 23 leti. Pevski zbor iz Sp. Idrije je zapel nekaj pesmi; program pa je dopolnila z recitacijami šolska mladina.

JANEZ JERAM

NOVA GORICA

Izšel prospekt za udeležence proslave

NOVA GORICA, 27. avg. — Pripravljalni odbor za organizacijo proslave vseljudske vstaje na Primorskem pri občinski zvezi SZDL v Novi Gorici je izdal danes poseben prospekt mesta, ki bo služil udeležencem proslave 15. septembra kot dober informativni bilten. Prospekt prinaša poleg programa prireditve tudi vrsto informacij o mestu.

V prospektu izreka predsednik novogoriške občinske skupščine Milan Vižintin dobrodošlico udeležencem proslave. Predsednik nekdanjega narodnoosvobodilnega sveta za primorsko Slovenijo, priznani organizator narodnoosvobodilnega gibanja na Primorskem dr Joža Vilfan pa razmišlja v svojem prispevku o zgibih in značilnostih narodnoosvobodilnega gibanja na Goriškem. Izhaja iz ugotovitve, da je demokratična zasnova OF nudila temelj za skupni nastop Slovencev in Italijanov v borbi, ki je bil tudi trden most za povojno obmejno sodelovanje.

Prospekt so natisnili v 10.000 izvodih.

L. KANTE

IZOLA

Občuten padec turističnih nočitev

Spričo slabih vremenskih razmer na obalnem območju in nastale politične situacije v ČSSR, število turističnih nočitev v Izoli in okolici iz dneva v dan občutno pada.

Po podatkih, ki smo jih prejeli 23. avgusta lahko ugotovimo, da se na območju Izole nahaja polovico manj gostov kot pa pred mesecem. Največji padec števila nočitev so zabeležili prav zadnje dni. Tako je na Belvederju 100 gostov v avtokompu, 80 pa penzioniških gostov; v hotelu Simonov zaliv 103; v avtokampu Jadranke kampira 154 turistov, pa čeprav je kapaciteta avtokampa 400 oseb. V zasebnih sobah, ki so prijavljene pri Turističnem društvu, 80 turistov, medtem, ko je še 120 ležišč nezasedenih. Tudi pri »Kompasu« ni stanje nič boljše. Od 240 ležišč jih je zasedenih le 100. Zanimivo pa je, da je med 615 turisti komaj 100 Jugoslovanov. To pa pomeni, da si Izola v turističnem pogledu vse bolj utira pot v tujino.

V sosednjem Strunjanu je v avtokampu komaj 40 gostov. Prevladujejo pa v glavnem domači turisti.

Gostinska in turistična podjetja v Izoli nudijo veliko podporo češkim turistom, ki jih je nastali položaj v domovini prisilil, da ostanejo do nadaljnjega v Jugoslaviji. Takih gostov je v Izoli preko 70, zagotovljeno jim je brezplačno bivanje in prehrana. V hotelu Belvedere jih je 7, Simonovem zalivu 12, medtem ko je v avtokampu Jadranke kar 53 čeških gostov. V Strunjanskem avtokampu pa sta ostala le dva.

J. I.

Proslava gasilcev v Materiji

Ob 60. letnici ustanovitve je imelo Prostovoljno gasilsko društvo Materija minulo nedeljo proslavo, ki se je je poleg gostov udeležilo v večjem številu prebivalstvo Materije in okoliških vasi. Povorki članov gasilskih društev skozi vas so sledili slavnostni govori predstavnika Republiške gasilske zveze, predsednika Občinske gasilske zveze Sežana in predsednika domačega gasilskega društva.

Tovariš Angel Vidmar, ki predseduje PGD Materija že več let, je v svojem govoru na kratko orisal zgodovino društva od 1908. leta pa do danes.

Društvo šteje sedaj 45 članov, ki disciplinirano izpolnjujejo svoje prostovoljno sprejete obveze in so zanesljiv varuh tukajšnjega območja.

V okviru proslave so operativne enote gasilskih društev iz Sežane, Komna, Ponikev, Senožeč in Materije tekmovale v »trodelnem šolskem napadu s podaljškom« ter »razvijanju cevovoda na 105 m«. Zmagala je Sežana, medtem ko si je Materija priborila častno drugo mesto.

Pri pionirjih, ki so 'prav tako tekmovali v dveh disciplinah, pa je pripadla zmaga domačemu društvu. Pred zaključkom proslave so navzoči sprejeli resolucijo, ki ostro obsoja okupacijo Češkoslovaške s strani vojaških enot članic Varšavskega pakta.

S. G.

CELJE

Gojenci letalske gimnazije spet v Levcu

Celjani lahko vsak dan opazujejo jadralna letala, ki krožijo nad Celjem. Tisti, ki pa slučajno zaidejo na letališče v Levcu, lahko vidijo mlade fante v modrih kombinezonih z oznako na rokavu, na kateri piše, da so fantje gojenci letalske gimnazije »Maršal Tito« iz Mostarja.

V Celju so že od 20. avgusta in bodo ostali do 5. septembra, ko se bodo ponovno vrnili v šolske klopi. Vseh je 26 in vsak dan vadijo z jadralnimi letali.

M. B.

Nov smrtni primer — alarm za gobarje

Zdravstvena služba ponovno opozarja gobarje naj bodo previdni

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj zvečer je umrl Anton Sernelj, star 56 let, doma iz Nove vasi pri Cerknici. Zastrupil se je z gobami, zelenimi mušnicami, kakršne so prav pred nedavnim terjale življenje petčlanske družine.

Gobe se je odpravil nabirati v sredo prejšnji teden in kljub temu, da je v četrtek že čutil hude bolečine in imel prebavne motnje, je šele dan kasneje iskal zdravniško pomoč in v noči od petka na soboto so ga prepeljali na ljubljansko poliklniko. Hudo strupene gobe in odlašanje s klicem za zdravnika je bilo usodno. Včeraj so ga prepeljali domov, kjer je kmalu zatem umrl.

Človek bi mislil, da se bodo med ljudmi, ki nabirajo gobe, bolj raznesle govorice in vesti o hudih zastrupitvah, ki so največkrat smrtne in da bodo ljudje počasi le postali bolj previdni, kaj nabirajo in kaj jedo. Pred nami je mesec, ko je sezona gob na višku in ponovno zdravstvena služba opozarja ljudi, naj bodo več kot previdni. Smrtni primeri, ki slede drug drugemu, so dovolj prepričljivi za toplo priporočilo, naj gobarji, če so v najmanjšem dvomu glede tega, kaj so nabrali v gozdu, raje zavržejo užitne gobe, kot pa da jih pojedo — ko so posledice vendar tako strašne.

M. N.

»Samostanski uslužbenec«

LJUBLJANA, 27. avg. — Pred dnevi se je pri Katerini Č. iz Ljubljane oglasil okrog 55 let star mož suhega podolgovatega obraza, 175 cm visok in v temni obleki, ter se z dolenjskim naglasom predstavil za uslužbenca stiškega samostana. Povedal je, da je zanjo prinesel velik paket, ki pa da ga je pustil na železniški postaji. Lažni »samostanski uslužbenec« je nato od pobožne Katarine izvabil 1.000 dinarjev, ki naj bi šli za mašo po njeni smrti. Organi UJV so ukrenili vse potrebno za izsleditev drznega goljufa.

B. Č.

Voznik tovornjaka pobegnil

V Sloveniji je bilo včeraj 30 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj je bilo na slovenskih cestah skupno 30 prometnih nesreč, v katerih je bilo 21 oseb teže, 12 pa laže poškodovanih. Materialna škoda znaša po ocenah 149.250 dinarjev.

Neznani voznik tovornega avtomobila je včeraj ob 11.50 zadel 26-letnega kolesarja Jožeta Pejdeta, ki je vozil po Šmartinski ulici proti Javnim skladiščem. Za kolesarjem je prepeljal tovornjak in ga pred hišo št. 110 pretesno prehiteval. Pri tem je Pejdeta zbil po cestišču in ga laže poškodoval. Voznik ni ustavil. Na kraju nesreče tudi ni bilo najti nobenih sledov tovornjaka.

Ob 7. uri je pred hišo št. 42 na Celovški cesti kolesar Franc Korošec zadel v Marijo Bogataj, ko je ta nenadoma stopila na kolesarsko stezo. Marija Bogataj je padla po cestišču, v tem trenutku pa je v smeri proti Šentvidu — prav tako kot kolesar — pripeljal avtobus z voznikom Janezom Ferbarjem. Zaradi kratke razdalje ni več mogel ustaviti in je trčil v kolesarja, ki se je Bogatajevi izognil. Korošca so težje poškodovanega odpeljali v bolnišnico dr. Petra Držaja.

Ne da bi upošteval znak »Stoj« je voznik osebnega avtomobila KP 166-83 Tomislav Čakardič pripeljal po Jamovi cesti v križišče z Jadransko cesto. Tu je trčil v vozilo LJ 252-86, ki ga je proti Tržaški cesti vozil Bruno Zupančič. Zupančičev avtomobil je ob trčenju obrnilo za 180 stopinj ter ga vrglo v vozilo Franca Končana, ki je stalo na Jadranski cesti.

B. C.

Kradel po velikih trgovinah

LJUBLJANA, 27. avg. — Ljubljanski miličniki so prijeli 27-letnega Dušana Djukelića, brez stalnega bivališča in zaposlitve, osumljenega, da je v več jugoslovanskih mestih kradel po večjih trgovinah. V 10 dneh, kolikor je osumljeni v Ljubljani, je v »Elektrotehni« na Titovi cesti vzel 160 din vredno namizno svetilko, v sosednji »Astri« potovalko, v »Slovenijašportu« mu je ugajalo 5 olimpijskih medalj, v trgovini DZS v Čopovi ulici pa je obenem odnesele kar tri črne usnjene torbe.

Podobne tatvine je osumljeni, ki je konec aprila pobegnil iz zapora v Turopolju, izvršil v Mariboru, še prej pa v Beogradu, Sarajevu, Zadru in drugod. Za številne predmete, ki so jih našli pri njem, se osumljeni niti ne spominja, kje jih je vzel. Preiskovalni sodnik je za Djukelića odredil pripor.

Uprava javne varnosti v Ljubljani priporoča prodajalcem, da pazijo na zaupano jim blago, saj primer osumljenega Dušana Djukelića kaže, da je v zelo obiskovanih trgovinah mogoče ukrasti večje premete.

B. Č.

Tovornjaka sta trčila

NOVA GORICA, 27. avg. — Med Ajdovščino in Novo Gorico pri naselju Osek je prišlo včeraj popoldan do prometne nesreče, zaradi katere je bil dalj časa zaustavljen promet na cesti. Trčila sta tovornjaka, ki sta ju upravljala Otili Nanut iz Nove Gorice in Dervo Vrabac iz Sarajeva. Pri nesreči je bil lažje poškodovan Momir Čangal, sopotnik v tovornjaku, ki ga je upravljal Dervo Vrabac.

Nesreča se je zgodila, ko je Otili Nanut pri prehitevanju nekega kolesarja v dvojnem ovinku zapeljal nekoliko na levo. Ko je potem zaviral je njegova prikolica zapria desno stran ceste. Voznik Dervo Vrabac, ki mu je prihajal nasproti, se je sicer skušal ogniti tovornjaku in je zapeljal na senožet, vendar je kljub temu prišlo do trčenja.

L. K.

Stopila pred avtomobil

KOPER, 27. avgusta — Voznik Alfredo Rabuin doma iz Trsta je včeraj popoldan vozil z osebnim avtomobilom TS 76366 iz Kopra proti Izoli. V Žusterni na prehodu za pešce mu je nenadoma stopila pred avto britanska državljanka Mary Kottle. Avtomobilist ni mogel preprečiti trčenja. Kottle je dobila hude telesne poškodbe, na avtomobilu pa je za 600 din škode.

J. J.

Vlomi v avtomobile

KOPER, 27. avgusta — V noči med ponedeljkom in torkom je neznani vlomilec vlomil v tri osebne avtomobile, ki so stali na parkirnem prostoru študentskega campa v Ankaranu. Tako je vlomil v osebni avtomobil SU 145-07 last Maksa Besinija, doma iz Paliča, in vzel merilec zračnic. Nato je vlomil v osebni avtomobil LJ 659-43 last Jožeta Meršola iz Ihana in mu odnesel tri izvijače in žepno svetilko. Vlomilec je vdrl tudi v avto češkega državljana Zdena Pathovskega, vendar ni odnesel ničesar.

J. J.

Smrtna nesreča Jugoslovana na Švedskem

ESLOEV (Švedska), 27. avgusta (AP). — Včeraj se je v bližini mesta Esloev, v južni Švedski, smrtno ponesrečil v avtomobilski nesreči 31-letni Jugoslovan, Veljko Mirošević iz Titograda.

Pokojni Mirošević je bil potnik v avtomobilu, ki ga je zaneslo s ceste in je zadel v kup kamenja.

Pogrešanega so našli utopljenega

ŠEVLJE, 27. avg. — Danes ob 10.30 je Miha Ferlan iz vasi Ševlje v Sevški dolini opazil telo utopljenca v potoku Bukovščica. Ugotovili so, da gre za 28-letnega Alojza Lebna iz Ševelj, ki so ga pogrešali od včeraj opoldne. Vzroka utopitve še niso ugotovili.

B. Č.

Padel z zidarskega odra

POSTOJNA, 27. avgusta — Včeraj popoldan se je pri delu hudo poškodoval 23-letni Sulejman Beganović, doma iz vasi Brezova Kosa, občina Pazin. Beganović je delal pri privatnem zidarskem mojstru Samu Benku pri zidavi hiše na Tržaški cesti v Postojni. Delavec Asim Bajrić je z dvigalom, ki je bilo na armaturnem stolpu v višini 7m, dvigal samokolnico, naloženo z opeko. Zaradi teže se je dvigalo zvrnilo, s seboj pa je potegnilo tudi Beganovića, ki si je pri padcu hudo poškodoval glavo, hrbtenico in roke.

J. J.

Zaletel se je v drevo

SEŽANA, 27. avgusta — Včeraj zjutraj se je na ravnem delu ceste med Senožečami in Sežano pripetila težja prometna nesreča, v kateri je bil hudo ranjen Guido Žuri, italijanski državljan, doma iz Tržiča.

Žuri je z osebnim avtomobilom GO 33 599 vozil iz Senožeč proti Ljubljani. Na ravnem delu ceste je zavozil na levo stran, podrl dva obcestna kamna in se zaletel v drevo. Hudo poškodovanega so odpeljali v izolsko bolnišnico.

J. J.

Prisilni pristanek športnega letala

MOSTE, 27 avg. — Pomanjkanje goriva je 32-letnega pilota Johanna Kuhbergerja včeraj ob 16.45 uri prisililo, da se je s športnim letalom »Cessna 172-OEDCL«, last letališča v Gradcu, spustil na pristanišče v Mostah. Pilot je letel iz Benetk v Gradec. Ljubljanski Aeroklub ga je oskrbel s 50 litri bencina, in po dobri uri postanka je pilot lahko odletel dalje.

B. Č.

V nekaj vrstah

PORTOROŽ

Preurejena cesta na Beli križ — Že nekaj let je bila neprestano kamen spotike cesta, ki pelje za hotelom »Palace« na Beli križ. Spomladi so začeli to cesto preurejati. »Slovenija ceste« je ob cestišču uredilo rob, kanale za električno in telefonsko napeljavo, te dni pa so začeli asfaltirati tudi cestišče.

Razstava v mali galeriji — V atriju zimskega kina uredijo vsako leto poleti, ko je le letni kino in je zimska dvorana prazna, razstavni prostor. Sedaj je že poldrugi teden odprta razstava risb in skulptur Petra Černeta. Razstavo si je ogledalo že veliko turistov, odprta pa bo do 2. septembra.

IZOLA

Nov hotel bodo začeli graditi — V kratkem bodo v pristanišču začeli graditi nov hotel, ki bo imel 120 ležišč. To bo pravzaprav nadomestilo za hotel »Zora«, ki so ga poleti preuredili za samopostrežno trgovino. Hotel bo imel restavracijo in kavarno ter bo osrednji gostinski objekt na izolski peščini pod sedajo bolnišnico.

KOPER

Dovolj semen — V semenarni koprske »Agraria« imajo na zalogi dovolj semen. Razpolagajo s semeni rož cvetnic, ki se jih mora posaditi pozimi. Tudi semen zimskih solat je dovolj. »Agraria« pa nima trenutno na zalogi kmetijskih strojev, vendar jih kupec lahko dobi štiri dni po naročilu.

POSTOJNA

Urejanje mestnega zemljišča — Prispevek za uporabo mestnega zemljišča pobirajo v Postojni, Pivki in Prestranku. Zbrani denar porabijo v kraju, kjer so ga nabrali in sicer predvsem za vzdrževanje obstoječih in urejanje novih komunalnih naprav. Letno plačajo občani v omenjenih treh krajih okoli 30 milijonov starih dinarjev.

ANKARAN

Študentski kamp sprejel češke goste — V študentskem kampu gostuje trenutno 58 čeških gostov. To sta skupini iz Visoke tehniške šole v Brnu in skupina iz Ostrave.

PORTOROŽ

Tekmovanje osličev

Da bi imeli turisti v Portorožu čim več zabave, skrbi predvsem Turistično društvo Portorož.

V nedeljo, 25. avgusta so priredili že drugič v tej sezoni tekmovanje z oslički. Na stadionu v Luciji pri Portorožu se je zbralo veliko radovednežev, predvsem turistov, saj je taka tekma za marsikaterega tujca enkratno doživetje. Prav gotovo ni bilo nobenemu žal, da si je ogledal zanimivo tekmovanje, saj je bilo priložnosti za smeh dovolj.

Gledalci so zadovoljni zapuščali stadion z upanjem, da bodo še kdaj prisostvovali tem zanimivim tekmam. Tudi nekateri tekmovalci so bili po končani tekmi srečni, saj je njihov »mušo« pokazal, da ni rojen le zato, da vleče voz po Portorožu, temveč da lahko tekmuje pred navdušenimi gledalci.

T. G.

REPORTERJA TEDENSKE TRIBUNE V OKUPIRANI ČSSR

FILM PRVEGA TEDNA BURNIH DOGODKOV

DANES

TEDENSKA TRIBUNA

Naš pogovor

„Živimo iz rok v usta“

Tajnik turističnega društva Koper Sveto Vidakov o vlogi turističnih organizacij pri razvijanju turizma

Sonce na nebu letošnje turistične sezone se spušča vse bolj na zahodno stran. Kmalu bomo že lahko ocenjevali, kakšna je bila letošnja turistična bera. O tem je potekal tudi pogovor s tajnikom koprskega turističnega društva Svetom Vidakom.

SVETO VIDAKOV: »Turistična taksa naj pripada turističnim društvom.«
Foto: Gustav Guzej

Še mesec dni in turistična sezona bo pri koncu. Kako ocenjujete njene letošnje sadove?

V Kopru računamo, da bo približno takšna, kot lanska. Mislim, da se v tem kaže nekakšna stagnacija.«

Zakaj?

»V Kopru se je zlasti močno razvilo pomorsko gospodarstvo. Pogojev za stalni počitniški turizem nimamo, vsaj ne tako idealnih, kot drugod. Pri nas je turistično središče pravzaprav Žusterna, ki pa je za stalni turizem manj privlačna. Morali bi poskrbeti za večji razvoj izletniškega in poslovnega turizma. «

Kdo pa bi moral odločilneje vplivati na koncept razvoja takega turizma?

»To je stvar celotne politike v občini.«

To pomeni, da je nujno to celoviteje obdelati?

»Koncept je pravzaprav jasen. Nekaj časa je bila dilema, ali pomorsko gospodarstvo ali turizem. Koper se bo razvijal kot pomorsko mesto in v njem je tudi prostor za poslovni in izletniški turizem.«

Kdo bi se predvsem moral zavzemati za razvoj takega turizma?

»Gostinske in turistične gospodarske organizacije, ki najbolje vedo, kakšne oblike turizma lahko prinašajo največji dohodek.«

Kakšno vlogo ima pri tem turistično društvo?

»Neposredno ne more dosti vplivati. V našem upravnem odboru pa so predstavniki gostinskih podjetij. Mnenje, ki se tu izoblikuje o raznih turističnih zadevah, dobiva svojo praktično uresničenje v gostinskih delovnih organizacijah.«

Bi naj turistično društvo pri tem zavzelo odločilnejše mesto?

»Vsaj glede splošnih problemov turizma bi morala imeti njegova beseda večjo težo. To velja tako glede oblikovanja koncepta, glede urbanistične ureditve in vseh drugih zadev, ki se nanašajo na turizem. «

In zakaj ni turistično društvo osrednji dejavnik pri tem?«

»Ne bi mogel reči. Vem, da nas zadnja leta nihče ne povabi na različne pogovore, kjer začrtavajo turistično politiko v občini. Delno je to tudi zaradi tega, ker smo se zadnja leta predvsem angažirali prek našega turističnega biroja, ki je servis naših članov — sobodajalcev. S sredstvi, ki jih dobimo od družbe, ne bi mogli posloovati. Se tako živimo le iz rok v usta, a ne gre drugače, kot da se ukvarjamo tudi s komercialno dejavnostjo.«

Kako društvo povezuje članstvo?

»Predvsem in najlaže povezujemo tiste, ki oddajajo turistične sobe prek našega servisa. Lani smo imeli od oddajanja sob 36 milijonov S dinarjev dohodka, od tega pa so člani dobili 31 milijonov S dinarjev. Največ svojih moči moramo posvetiti pridobitni dejavnosti, da sploh lahko obstajamo.«

Kako menite, da bi bilo treba urediti materialno plat vašega delovanja, da bi lahko društvo učinkoviteje delovalo?

»Družbene turistične organizacije bi morali financirati na ustaljen način. Ne pa tako, da pravzaprav nikoli ne vemo, za koliko denarja lahko sestavimo svoje načrte. Občina dobiva dohodke od turizma, torej je tudi zavoljo tega turistično pospeševalna dejavnost neobhodno potrebna. Če ni mogoče dejavnosti društva financirati iz družbenih sredstev, pa bi bilo veliko bolj normalno, če bi vse dejavnosti, ki imajo dohodek od turizma odstotek svojega dohodka obvezno odvajale v sklad za financiranje turističnih družbenih organizacij. Najenostavneje pa bi bilo, če bi turistična taksa, ki so jo lani zbrali v Kopru okoli 25 milijonov S dinarjev, pripadala turističnim organizacijam, določiti bi bilo treba le, za kaj lahko društva uporabljajo ta denar.«

G. GUZEJ

Pohod slovenskih pionirjev

Na zborovanje v Kočevje bo odšlo več kot 2700 udeležencev

LJUBLJANA, 27. avg. — Danes so na novinarski konferenci organizatorji, Zveza prijateljev mladine, republiški odbor ZZB NOV Slovenije in družbenopolitične organizacije občine Kočevje, seznanili novinarje o pohodu slovenskih pionirjev na zborovanje v Kočevju, ob 25-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda. Dogodki na Češkoslovaškem so nas, kot morda nikoli prej, prepričali, kako pomembno je v mladem rodu ohranjati in buditi tradicije narodnoosvobodilnega boja. In morda spoznanje, da je bilo v tej smeri premalo storjenega.

Pohod v Kočevje je pravzaprav začetek zveznega pohoda po stopinjah poslancev II. zasedanja AVNOJ, ki ga organizirata »Pionirski list« in »Male novine« iz Sarajeva ter se bo začel v petek v republiški skupščini s sprejemom končal pa po sedmih dneh v Sarajevu. Udeleženci pohoda, 15 slovenskih pionirjev, članov fotokluba iz Škofje Loke, so nagrajenci letnega natečaja »Pionirskega lista«, druga polovica pa so najboljši pionirji-dopisniki iz vseh republik. General Avšič, ki bo, kot pred 25 leti vodja pohoda, je dejal, da pohod skozi tri republike ne bo zanimiv le geografsko, ampak bodo nekdanji poslanci s spomini skušali seznaniti mladino z minulimi dogodki.

Pohod v Kočevje se bo začel v soboto zjutraj, ko bodo na zborovanje prišle z avtobusi iz vseh krajev Slovenije skupine pionirjev. Le-te pa bodo nosile imena partizanskih brigad odredov in grup. Pionirji si bodo ogledali Šeškov dom in muzej, opoldne pa bo zbor in komemoracija pred spomenikom NOB. Pred domom TVD Partizan bo zatem zborovanje, na katerem bo govoril predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik. Program kulturne prireditve bo enak tistemu pred 25 leti, svoj del pa bodo prispevali tudi pionirji sami. Po tem kratkem, a kvalitetnem programu, pa je čas namenjen kosilu (tople obroke bodo delili iz kotlov) in rekreaciji. Škoda, da večera ob tabornem ognju in kresovih udeleženci pohoda ne bodo mogli doživeti; program namreč predvideva odhode avtobusov od 16. ure dalje.

Vendar pa pionirji ne bodo le udeleženci pohoda, saj po svojih močeh tudi pripravljajo to manifestacijo. Seveda priprave niso le tehnične. Organizatorji si prizadevajo, da bi se prireditve v čim večjem številu udeležili tudi drugi.

Prijave za pohod so prišle iz vseh krajev Slovenije, vendar trenutno število, 2.700 udeležencev, nikakor ni dokončno.

Denarna sredstva so bila precejšnji problem, kot navadno. Presenetljivo pa je, da se podjetja še nikoli niso tako rada in hitro odzvala.

Ob tej priložnosti bosta filatelistično društvo in direkcija PTT izdala priložnostni filatelistični žig, izdana pa bo tudi posebna brošura, ki jo bodo udeleženci dobili brezplačno, kasneje pa jo bodo lahko koristno uporabili pri učnih programih.

Čeprav je pohod »pionirski«, verjamemo, da ti na prireditvi ne bodo edini.

MIJA REPOVŽ

NOVA STANOVANJSKA STAVBA V POSTOJNI — Splošno gradbeno podjetje Primorje iz Ajdovščine gradi v središču Postojne novi moderni, trgovski, stanovanjski objekt. Gradnjo investira podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Postojna, projekte pa je izdelal Arhitekt biro Ljubljana.

FOTO: E. ŠELHAUS

Otroci na počitnicah — kateri je vaš? 32.

Starši obkrožite glavico svojega otroka, izrežite sliko in nam pošljite do 3. septembra z naslednjimi podatki: vaš priimek in ime, točen naslov, poklic obeh staršev, ime in starost otroka, razred in šolo, ki jo obiskuje. Naš naslov: Uredništvo Dela, Ljubljana, Tomšičeva 3. — »Otroci na počitnicah.« Med poslanimi kuvertami bomo v sredo, 4. septembra, izžrebali sedmo družino, ki bo dobila prispevek uredništva »Dela« za otrokovo šolanje v znesku 50.000 starih dinarjev.

Morje, morje in spet morje. Še najbolj veseli so ga otroci. Zato ni bilo nič čudnega, da so bili na počitnicah malodane ob vsej Jadranski obali. Mnogo jih je bilo tudi v Rovinju. Tudi Žalčani so bili tamkaj, njihovo življenje v koloniji pa je opisal Tomi Cvikl:

Stopetdeset otrok iz občine Žalec je del svojih šolskih počitnic preživelo v Rovinju. Da smo imeli tako lepe počitnice se lahko zahvalimo tudi društvu prijateljev mladine in občinski skupščini Žalec, ki sta prispevala del sredstev.

Naši domovi v Rovinju so bile lične hišice sredi borovega gozdiča. Hrana je bila obilna in dobra. Kljub slabemu vremenu smo se vendarle nakopali za eno leto. Večkrat smo bili tudi v Rovinju, kjer smo si ogledali vse znamenitosti starega mesta. Dnevi so nam prehitro minili in težko smo se poslovili od sinjega morja.

OTROCI IZ ŽALCA

Prihodnje leto večja proizvodnja

V Trbovljah bodo zaposlili 100 ljudi v gradbeništvu, trgovini in obrti

Občinska skupščina Trbovlje bo predvidoma v mesecu decembru obravnavala resolucijo o gospodarskem in družbenemu razvoju občine za prihodnje leto. Predlog resolucije je že pripravil oddelek za gospodarstvo občinske skupščine.

Po ocenah se bo vrednost proizvodnje v trboveljski občini povečala od 442 milijonov Ndin v letu 1967 na 497 milijonov v prihodnjem letu, oziroma za okrog 12 odstotkov. Na večjo aktivnost gospodarstva bo prihodnje leto vplivala tudi integracija premogovnikov in izgradnja nove termoelektrarne Trbovlje II.

V trboveljskih delovnih organizacijah bodo namenili za povečanje proizvodnje oziroma za izboljšanje delovnih pogojev v drugi polovici letošnjega leta in prihodnje leto nad 90 milijonov Ndin. Od teh sredstev bodo vložili za modernizacijo proizvodnje 57 milijonov, ostalo pa za gradnjo nekaterih novih objektov. Največ sredstev bodo porabili za gradnjo nove termoelektrarne Trbovlje II., za povečanje zmogljivosti v cementarni ter za zamenjavo dotrajane opreme v Strojni tovarni in rudniku Trbovlje.

Prihodnje leto bodo v Trbovljah na novo zaposlili, predvsem v gradbeništvu, trgovini in obrti, okrog 100 ljudi. Ob 1 odstotnem povečanju zaposlenih v gospodarstvu pa bo produktivnost večja za okrog 9 do 10 odstotkov. Za približno prav toliko odstotkov se bodo povečali tudi osebni dohodki zaposlenih. Občinski proračun naj bi dobil za 3,5 odstotka več dohodkov.

V Trbovljah bodo letos in prihodnje leto pridobili okrog 100 novih stanovanj, leta 1970 pa še 50.

Večji promet bodo ustvarili tudi v gostinstvu in trgovini. Gostinstvo je dobilo nov hotel, trgovina pa odpira nove in modernizira obstoječe poslovalnice.

P. BURKELJC

Zakaj tako?

Razpadanje partizanske bolnišnice

V gozdu na Cerovcu pri Šentjurju so ostanki partizanske bolnišnice »Zima«, ki sta jo kmeta Franc in Štefan Koštomaj zgradila leta 1944 na pobudo takratnega okrožnega komiteja KPS Celje. Bolnišnica je lesena, v notranjosti, ki je popolnoma zapuščena, pa so še sedaj razpadle postelje, ki so jih uporabljali med vojno ranjenci. Po pripovedovanju Štefana Koštomaja in po zapiskih v spominski knjigi se je v bolnišnici zdravilo 45 borcev 13. Šercerjeve in Tomšičeve brigade ter terenski aktivisti. V spominski knjigi je tudi zapisano, da je bila bolnišnica leta 1958 na pobudo ZB NOV v Šentjurju obnovljena in da jo večkrat obiščejo predvsem šolarji.

Štefan Koštomaj, ki otrokom razlaga, kako so gradili bolnišnico in v njej zdravili ranjence, pa ne more razumeti, da se od zadnje obnovitve naprej nihče več ne zanima za vzdrževanje zgodovinsko pomembnega objekta. Ogled razpadajoče bolnišnice je mučen. Medtem, ko je zunanjost še nekoliko urejena, pa je notranjost popolnoma dotrajana.

Marsikdo ne more razumeti, da ZB NOV v Šentjurju ne more ali noče vzdrževati objekta, ki je na njenem območju in da takšno bolnišnico, ki počasi postaja kup preperelih desk, še kažejo otrokom. Vzdrževanje bolnišnice »Zima« verjetno ne bi zahtevalo preveč denarja, kulturne in zgodovinske objekte pa bi morali vzdrževati. In partizanska bolnišnica je zgodovinski objekt.

T. VRABL

Nov smrtni primer — alarm za gobarje

Zdravstvena služba ponovno opozarja gobarje naj bodo previdni

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj zvečer je umrl Anton Sernelj, star 56 let, doma iz Nove vasi pri Cerknici. Zastrupil se je z gobami, zelenimi mušnicami, kakršne so prav pred nedavnim terjale življenje petčlanske družine.

Gobe se je odpravil nabirati v sredo prejšnji teden in kljub temu, da je v četrtek že čutil hude bolečine in imel prebavne motnje, je šele dan kasneje iskal zdravniško pomoč in v noči od petka na soboto so ga prepeljali na ljubljansko polikliniko. Hudo strupene gobe in odlašanje s klicem za zdravnika je bilo usodno. Včeraj so ga prepeljali domov, kjer je kmalu zatem umrl.

Človek bi mislil, da se bodo med ljudmi, ki nabirajo gobe, bolj raznesle govorice in vesti o hudih zastrupitvah, ki so največkrat smrtne in da bodo ljudje počasi le postali bolj previdni, kaj nabirajo in kaj jedo. Pred nami je mesec, ko je sezona gob na višku in ponovno zdravstvena služba opozarja ljudi, naj bodo več kot previdni. Smrtni primeri, ki slede drug drugemu, so dovolj prepričljivi za toplo priporočilo, naj gobarji, če so v najmanjšem dvomu glede tega, kaj so nabrali v gozdu, raje zavržejo užitne gobe, kot pa da jih pojedo — ko so posledice vendar tako strašne.

M. N.

»Samostanski uslužbenec«

LJUBLJANA, 27. avg. — Pred dnevi se je pri Katerini Č. iz Ljubljane oglasil okrog 55 let star mož suhega podolgovatega obraza, 175 cm visok in v temni obleki, ter se z dolenjskim naglasom predstavil za uslužbenca stiškega samostana. Povedal je, da je zanjo prinesel velik paket, ki pa da ga je pustil na železniški postaji. Lažni »samostanski uslužbenec« je nato od pobožne Katarine izvabil 1.000 dinarjev, ki naj bi šli za mašo po njeni smrti. Organi UJV so ukrenili vse potrebno za izsleditev drznega goljufa.

B. Č.

V nekaj vrstah

TRBOVLJE

Raziskava — Petsto občanov iz trboveljske, hrastniške in zagorske občine bo odgovorilo na anketo o aktualnih družbeno-ekonomskih in političnih vprašanjih v občini, revirjih in širši družbeni skupnosti. Raziskavo organizira komite revirske konference ZK.

HRASTNIK

Seminar — Občinski sindikalni svet pripravlja dvodnevni seminar za člane sindikalnega aktiva. Na njem bodo obravnavali resolucije VI. kongresa ZSJ ter sprejeli sklepe in naloge za delo sindikalnih organizacij v občini.

LITIJA

Razprava — V petek bo izvršni odbor občinske konference SZDL obravnaval s člani volilnih komisij pri tej konferenci in občinski skupščini ter s člani kadrovske komisije teze o volilnem sistemu. Govorili bodo tudi o pripravah na volitve.

MAMOLJ

Prispevki za šolo — Z dohodki prireditve ob dnevu vstaje in prispevkom občinske konference SZDL Litija bodo na šoli »Franca Mojskerca« na Mamolju uredili nekatera nujna dela.

ZIROVNICA

Vojaki gradijo cesto — Pripadniki JLA grade gorsko cesto iz doline Završnice do Valvazorjevega doma pod Stolom na nadmorski višini 1180 metrov. Dolga bo 4,8 kilometrov, njena višinska razlika pa bo znašala 540 metrov. Računajo, da bodo dela končana jeseni.

Pohod slovenskih pionirjev

Na zborovanje v Kočevje bo odšlo več kot 2700 udeležencev

LJUBLJANA, 27. avg. — Danes so na novinarski konferenci organizatorji, Zveza prijateljev mladine, republiški odbor ZZB NOV Slovenije in družbenopolitične organizacije občine Kočevje, seznanili novinarje o pohodu slovenskih pionirjev na zborovanje v Kočevju, ob 25-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda. Dogodki na Češkoslovaškem so nas, kot morda nikoli prej, prepričali, kako pomembno je v mladem rodu ohranjati in buditi tradicije narodnoosvobodilnega boja. In morda spoznanje, da je bilo v tej smeri premalo storjenega.

Pohod v Kočevje je pravzaprav začetek zveznega pohoda po stopinjah poslancev II. zasedanja AVNOJ, ki ga organizirata »Pionirski list« in »Male novine« iz Sarajeva ter se bo začel v petek v republiški skupščini s sprejemom končal pa po sedmih dneh v Sarajevu. Udeleženci pohoda, 15 slovenskih pionirjev, članov fotokluba iz Škofje Loke, so nagrajenci letnega natečaja »Pionirskega lista«, druga polovica pa so najboljši pionirji-dopisniki iz vseh republik. General Avšič, ki bo, kot pred 25 leti vodja pohoda, je dejal, da pohod skozi tri republike ne bo zanimiv le geografsko, ampak bodo nekdanji poslanci s spomini skušali seznaniti mladino z minulimi dogodki.

Pohod v Kočevje se bo začel v soboto zjutraj, ko bodo na zborovanje prišle z avtobusi iz vseh krajev Slovenije skupine pionirjev. Letepa bodo nosile imena partizanskih brigad odredov in grup. Pionirji si bodo ogledali Ješkov dom in muzej, opoldne pa bo zbor in komemoracija pred spomenikom NOB. Pred domom TVD Partizan bo zatem zborovanje, na katerem bo govoril predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik. Program kulturne prireditve bo enak tistemu pred 25 leti, svoj del pa bodo prispevali tudi pionirji sami. Po tem kratkem, a kvalitetnem programu, pa je čas namenjen kosilu (tople obroke bodo delili iz kotlov) in rekreaciji. Škoda, da večera ob tabornem ognju in kresovih udeleženci pohoda ne bodo mogli doživeti; program namreč predvideva odhode avtobusov od 16. ure dalje.

Vendar pa pionirji ne bodo le udeleženci pohoda, saj po svojih močeh tudi pripravljajo to manifestacijo. Seveda priprave niso le tehnične. Organizatorji si prizadevajo, da bi se prireditve v čim večjem številu udeležili tudi drugi.

Prijave za pohod so prišle iz vseh krajev Slovenije, vendar trenutno število, 2.700 udeležencev, nikakor ni dokončno.

Denarna sredstva so bila precejšnji problem kot navadno. Presenetljivo pa je, da se podjetja še nikoli niso tako rada in hitro odzvala.

Ob tej priložnosti bosta filatelistično društvo in direkcija PTT izdala priložnostni filatelistični žig, izdana pa bo tudi posebna brošura, ki jo bodo udeleženci dobili brezplačno, kasneje pa jo bodo lahko koristno uporabili pri učnih programih.

Čeprav je pohod »pionirski«, verjamemo, da ti na prireditvi ne bodo edini.

MIJA REPOVŽ

Moste: živahna politična aktivnost

V občini Ljubljana Moste-Polje so razvili zelo živahno politično aktivnost v zvezi z zaostritvijo mednarodnega položaja kot posledice vdora sil varšavskega pakta v Češkoslovaško.

Takoj drugi dan po okupaciji Češkoslovaške je bila sklicana razširjena seja izvršnega odbora občinske konference SZDL, na kateri so podrobno govorili o trenutnih nalogah, ki so pred vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in občani.

Te dni bodo podobni sestanki razširjenih aktivov v vseh krajevnih organizacijah SZDL v občini.

Enako politično aktivnost so razvili tudi mladinski aktivi, delovne organizacije, organizacija ZB in druge.

F. F.

Še en pomnik NOB v Kanomljah

Tudi v Kanomljah pri Idriji je nemški okupator zagrešil zločine nad prebivalstvom. Več domačij so požgali, z njimi vred pa so zgoreli tudi prebivalci.

V nedeljo, dne 25. avgusta je krajevna organizacija ZB Kanomlje odkrila spominsko ploščo na ruševinah hiše v »Zliniku«, kjer so dne 21. marca 1945 Nemci požgali domačijo, z njo vred je zgorelo sedem članov dveh družin, ki so tu stanovale, od teh štirje otroci; najstarejši je bil star komaj pet let.

Na proslavi je domačin Ciril Kumar, tajnik občinskega odbora ZB Idrija opisal dogodke na tem kraju pred 23 leti. Pevski zbor iz Sp. Idrije je zapel nekaj pesmi; program pa je dopolnila z recitacijami šolska mladina.

JANEZ JERAM

Prva jeza z novo hišo

Po dobrih dveh mesecih se je sesul strop v zgradbi nove črnjanske osemletke – Navzlic temu, priprava za 2. obdobje graditve

Letos so se šolniki v Črni na Koroškem naposled le malo oddahnili. Šestdeset let staro poslopje, v katerem ima prostore osemletka Miloša Ledineka, je dobilo sodobnejšega in mlajšega soseda. Maja so delavci ravenske podružnice ljubljanskega Gradisa in škofjeloške Jelovice zgradili novo šolo. V njem je zdaj 6 sodobnih učilnic.

No, veselju pa se je kmalu pridružila jeza. Julija sta se v eni izmed učilnic sesuli dve tretjini stropa. Še sreča, da v tem času ni pouka in da učencev ni bilo v šolskih klopeh.

Da bi bila mera zares polna, so se razpoke pokazale še v dveh učilnicah. Na srečo so takšno muhavost učilniškega stropa pravočasno opazili in ga brž podprli. Očitno je torej, da so izvajalci opravili svoje delo do kraja površno. Gradisovci so morali v avgustu zopet priti v Črno in odpraviti napake in razdejanje. Potemtakem bi moralo biti zdaj končno le vse v redu.

Nova zgradba, za katero so izdelali projekte izvedenci iz Slovenija—Projekta in ki je z opremo veljala 155 milijonov 500 tisoč starih dinarjev, pa je le prvi del načrtov za zgraditev nove črnjanske osemletke. Drugo delovno obdobje naj bi se začelo že letos.

Najprej bodo porušili staro telovadnico. Na tem mestu bodo sezidali 4 nove učilnice. Nadalje je v načrtu zgraditev posebnega prizidka, v katerem bodo dobile prostor 4 učilnice in dve delavnici. Prav tako pa bodo seveda morali zgraditi novo telovadnico.

Ob vsem tem je dobilo povsem nov namen tudi staro poslopje, v katerem poteka zdaj pouk. Njegove prostore bodo preuredili v pisarne, jedilnico, pionirsko sobo in knjižnico. Obenem bodo uredili še dve stanovanji.

Vsa ta dela bodo veljala okroglih 250 milijonov dinarjev. Ta denar bo pritekel iz sredstev delovnih organizacij, ki plačujejo v sklad za šolstvo 2 odstotka od doseženih kosmatih dohodkov.

Ni treba posebej naglašati, da je nova osemletka v Črni več kot potrebna. Prvič, sedanje poslopje je staro in ni primerno za sodoben pouk, drugič pa hodi v črnjansko šolo vsako leto precej učencev. V lanskem šolskem letu se je v njenih prostorih učilo več kot 600 otrok.

P. ZAGAR

Radovljica: za večjo družbeno-politično dejavnost

RADOVLJICA, 27. avg. — Na današnjem političnem aktivu vodstev družbeno-političnih organizacij so ugotovili, da je med prebivalstvom radovljiške občine prišlo ob zadnjih dogodkih na Češkoslovaškem do spontane soglasne obsodbe napada, kasneje pa do enotne podpore našemu partijskemu in državnemu vodstvu. Menili so, da bi morali sedanjo ugodno politično situacijo izkoristiti za večjo dejavnost družbenopolitičnih organizacij. Zato so se dogovorili, da bodo v vsaki organizaciji pripravili program dela za prihodnje.

Z aktiva so poslali pismo CK ZKJ, v katerem ga podpirajo pri njegovih prizadevanjih za nadaljnji razvoj socializma pri nas in utrjevanju miru v svetu.

S. L.

Šestdesetletnica poroke Marije in Franca Kovačič v Lokavcih

V Lokavcih pri Negovi v radgonski občini sta minulo nedeljo praznovala Marija in Franc Kovačič 60-letnico poroke. Ugledna domačina, ki sta kljub visoki starosti zdrava in čila, uživata na tem območju velik ugled. Domačija Kovačičevih so namreč nemški okupatorji požgali, oba, takrat že priletna zakonca pa so internirali.

Na lepem slavju, ki so se ga udeležili pri Kovačičevih tudi predsednik radgonske občine Ivan Kovač, zastopniki SZDL, občinskega komiteja ZKS Gornja Radgona in občinskega združenja Zveze borcev, katere člana sta tudi oba jubilanta, se je gnetlo veliko gostov od blizu in daleč. Predstavniki radgonske občine so izročili zakoncema ob njunem življenjskem prazniku tudi lepa darila.

PORTOROŽ

Tekmovanje osličev

Da bi imeli turisti v Portorožu čim več zabave, skrbi predvsem Turistično društvo Portorož.

V nedeljo, 25. avgusta so priredili že drugič v tej sezoni tekmovanje z oslički. Na stadionu v Luciji pri Portorožu se je zbralo veliko radovednežev, predvsem turistov, saj je taka tekma za marsikaterega tujca enkratno doživetje. Prav gotovo ni bilo nobenemu žal, da si je ogledal zanimivo tekmovanje, saj je bilo priložnosti za smeh dovolj.

Gledalci so zadovoljni zapuščali stadion z upanjem, da bodo še kdaj prisostvovali tem zanimivim tekmam. Tudi nekateri tekmovalci so bili po končani tekmi srečni, saj je njihov »mušo« pokazal, da ni rojen le zato, da vleče voz po Portorožu, temveč da lahko tekmuje pred navdušenimi gledalci.

T. G.

Voznik tovornjaka pobegnil

V Sloveniji je bilo včeraj 30 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj je bilo na slovenskih cestah skupno 30 prometnih nesreč, v katerih je bilo 21 oseb teže, 12 pa laže poškodovanih. Materialna škoda znaša po ocenah 149.250 dinarjev.

Neznani voznik tovornega avtomobila je včeraj ob 11.50 zadel 26-letnega kolesarja Jožeta Pejdeta, ki je vozil po Šmartinski ulici proti Javornim skladiščem. Za kolesarjem je pripeljal tovornjak in ga pred hišo št. 110 pretesno prehiteval. Pri tem je Pejdeta zbil po cestišču in ga lažje poškodoval. Voznik ni ustavil. Na kraju nesreče tudi ni bilo najti nobenih sledov tovornjaka.

Ob 7. uri je pred hišo št. 42 na Celovški cesti kolesar Franc Korošec zadel v Marijo Bogataj, ko je ta nenadoma stopila na kolesarsko stezo. Marija Bogataj je padla po cestišču, v tem trenutku pa je v smeri proti Šentvidu — prav tako kot kolesar — pripeljal avtobus z voznikom Janezom Ferbarjem. Zaradi kratke razdalje ni več mogel ustaviti in je trčil v kolesarja, ki se je Bogatajevi izognil. Korošca so težje poškodovanega odpeljali v bolnišnico dr. Petra Držaja.

Ne da bi upoštevaj znak »Stoj« je voznik osebnega avtomobila KP 166-83 Tomislav Čakardič pripeljal po Jamovi cesti v križišče z Jadransko cesto. Tu je trčil v vozilo LJ 252-86, ki ga je proti Tržaški cesti vozil Bruno Zupančič. Zupančičev avtomobil je ob trčenju obrnilo za 180 stopinj ter gá vrglo v vozilo Franca Končana, ki je stalo na Jadranski cesti.

B. Č.

Kradel po velikih trgovinah

LJUBLJANA, 27. avg. — Ljubljanski miličniki so prijeli 27-letnega Dušana Djukelića, brez stalnega bivališča in zaposlitve, osumljenega, da je v več jugoslovanskih mestih kradel po večjih trgovinah. V 10 dneh, kolikor je osumljeni v Ljubljani, je v »Elektrotehni« na Titovi cesti vzel 160 din vredno namizno svetilko, v sosednji »Astri« potovalko, v »Slovenijašportu« mu je ugajalo 5 olimpijskih medalj, v trgovini DZS v Čopovi ulici pa je obenem odnesele kar tri črne usnjene torbe.

Podobne tatvine je osumljeni, ki je konec aprila pobegnil iz zapora v Turopolju, izvršil v Mariboru, še prej pa v Beogradu, Sarajevu, Zadru in drugod. Za številne predmete, ki so jih našli pri njem, se osumljeni niti ne spominja, kje jih je vzel. Preiskovalni sodnik je za Djukelića odredil pripor.

Uprava javne varnosti v Ljubljani priporoča prodajalcem, da pazijo na zaupano jim blago, saj primer osumljenega Dušana Djukelića kaže, da je v zelo obiskovanih trgovinah mogoče ukrasti večje premete.

B. Č.

Tovornjaka sta trčila

NOVA GORICA, 27. avg. — Med Aidovščino in Novo Gorico pri naselju Osek je prišlo včeraj popoldan do prometne nesreče, zaradi katere je bil dalj časa zaustavljen promet na cesti. Trčila sta tovornjaka, ki sta ju upravljala Otili Nanut iz Nove Gorice in Dervo Vrabac iz Sarajeva. Pri nesreči je bil lažje poškodovan Mojmir Čangal, sopotnik v tovornjaku, ki ga je upravljal Dervo Vrabac.

Nesreča se je zgodila, ko je Otili Nanut pri prehitevanju nekega kolesarja v dvojnem ovinku zapeljal nekoliko na levo. Ko je potem zaviral je njegova prikolica zaprla desno stran ceste. Voznik Dervo Vrabac, ki mu je prihajal nasproti, se je sicer skušal ogniti tovornjaku in je zapeljal na senožet, vendar je kljub temu prišlo do trčenja.

L. K.

Stopila pred avtomobil

KOPER, 27. avgusta — Voznik Alfredo Rabuin doma iz Trsta je včeraj popoldan vozil z osebnim avtomobilom TS 76366 iz Kopra proti Izoli. V Žusterni na prehodu za pešce mu je nenadoma stopila pred avto britanska državljanka Mary Kottle. Avtomobilist ni mogel preprečiti trčenja. Kottle je dobila hude telesne poškodbe, na avtomobilu pa je za 600 din škode.

J. J.

Vlomi v avtomobile

KOPER, 27. avgusta — V noči med ponedeljkom in torkom je neznani vlomilec vlomil v tri osebne avtomobile, ki so stali na parkirnem prostoru študentskega campa v Ankaranu. Tako je vlomil v osebni avtomobil SU 145-07 last Maksa Besinija, doma iz Paliča, in vzel merilec zračnic. Nato je vlomil v osebni avtomobil LJ 659-43 last Jožeta Meršola iz Ihana in mu odnesel tri izvijače in žepno svetilko. Vlomilec je vdrl tudi v avto češkega državljana Zdena Pathovskega, vendar ni odnesel ničesar.

J. J.

Smrtna nesreča Jugoslovana na Švedskem

ESLOEV (Švedska), 27. avgusta (AP). — Včeraj se je v bližini mesta Esloev, v južni Švedski, smrtno ponesrečil v avtomobilski nesreči 31-letni Jugoslovan, Veljko Mirošević iz Titograda.

Pokojni Mirošević je bil potnik v avtomobilu, ki ga je zaneslo s ceste in je zadel v kup kamenja.

Pogrešanega so našli utopljenega

ŠEVLJE, 27. avg. — Danes ob 10.30 je Miha Ferlan iz vasi Ševlje v Sevški dolini opazil telo utopljenca v potoku Bukovščica. Ugotovili so, da gre za 28-letnega Alojza Lebna iz Ševelj, ki so ga pogrešali od včeraj opoldne. Vzroka utopitve še niso ugotovili.

B. Č.

Padel z zidarskega odra

POSTOJNA, 27. avgusta — Včeraj popoldan se je pri delu hudo poškodoval 23-letni Sulejman Beganović, doma iz vasi Brezova Kosa, občina Pazin. Beganović je delal pri privatnem zidarskem mojstru Samu Benku pri zidavi hiše na Tržaški cesti v Postojni. Delavec Asim Bajrič je z dvigalom, ki je bilo na armaturnem stolpu v višini 7m, dvigal samokolnico, naloženo z opeko. Zaradi teže se je dvigalo zvrnilo, s seboj pa je potegnilo tudi Beganovića, ki si je pri padcu hudo poškodoval glavo, hrbtenico in roke.

J. J.

Zaletel se je v drevo

SEŽANA, 27. avgusta — Včeraj zjutraj se je na ravnem delu ceste med Senožečami in Sežano pripetila težja prometna nesreča, v kateri je bil hudo ranjen Guido Zuri, italijanski državljan, doma iz Tržiča.

Zuri je z osebnim avtomobilom GO 33 599 vozil iz Senožeč proti Ljubljani. Na ravnem delu ceste je zavozil na levo stran, podrl dva obcestna kamna in se zaletel v drevo. Hudo poškodovanega so odpeljali v izolsko bolnišnico.

J. J.

Prisilni pristanek športnega letala

MOSTE, 27 avg. — Pomanjkanje goriva je 32-letnega pilota Johanna Kuhbergerja včeraj ob 16.45 uri prisililo, da se je s športnim letalom »Cessna 172-OEDCL« last letališča v Gradcu, spustil na pristanišče v Mostah. Pilot je letel iz Benetk v Gradec. Ljubljanski Aeroklub ga je oskrbel s 50 litri bencina, in po dobri uri postanka je pilot lahko odletel dalje.

B. Č.

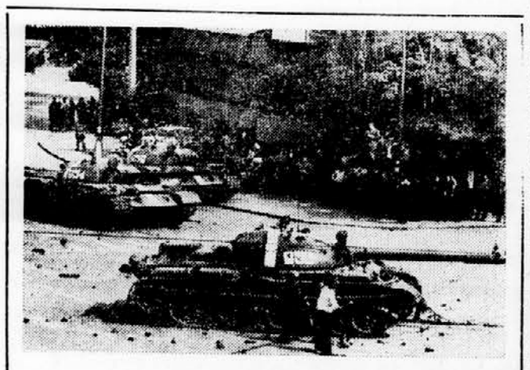

REPORTERJA TEDENSKE TRIBUNE V OKUPIRANI ČSSR

FILM PRVEGA TEDNA BURNIH DOGODKOV

DANES

TT TEDENSKA TRIBUNA

RIBNICA

AMD brez denarja

Avtomoto društvo v Ribnici ni edino društvo, ki životari le ob skromnih lastnih dohodkih. V zadnjih 15 mesecih ni prejelo od nikoder nobene dotacije, vendar je organiziralo vrsto prometnih tečajev in tekmovanj. V zadnjem letu so organizirali dva vozniška tečaja za prosvetne delavce v Ribnici in Sodražici, s čimer so hoteli vplivati tudi na kakovost prometne vzgoje v šolah. Organizirali so tudi tekmovanje v kolesarjenju med šolama Sodražica in Ribnica, ki se ga je udeležilo 132 otrok. Najboljša kolesarska ekipa osnovnih šol se je udeležila tudi republiškega tekmovanja in dosegla lep uspeh. Nasploh si društvo močno prizadeva mladino čim bolje seznaniti s prometno varnostjo in je iz skromnih sredstev omogočilo šolam nabavo uniform za pionirje-prometnike. Zaradi tesnejše povezanosti z drugimi organizacijami in društvi so na zadnjem občnem zboru društva sklenili, naj bi se društvo včlanilo v občinsko zvezo za telesno kulturo, saj bi tako imeli več možnosti za sodelovanje z mladino in njeno vključevanje v delo društva.

F. G.

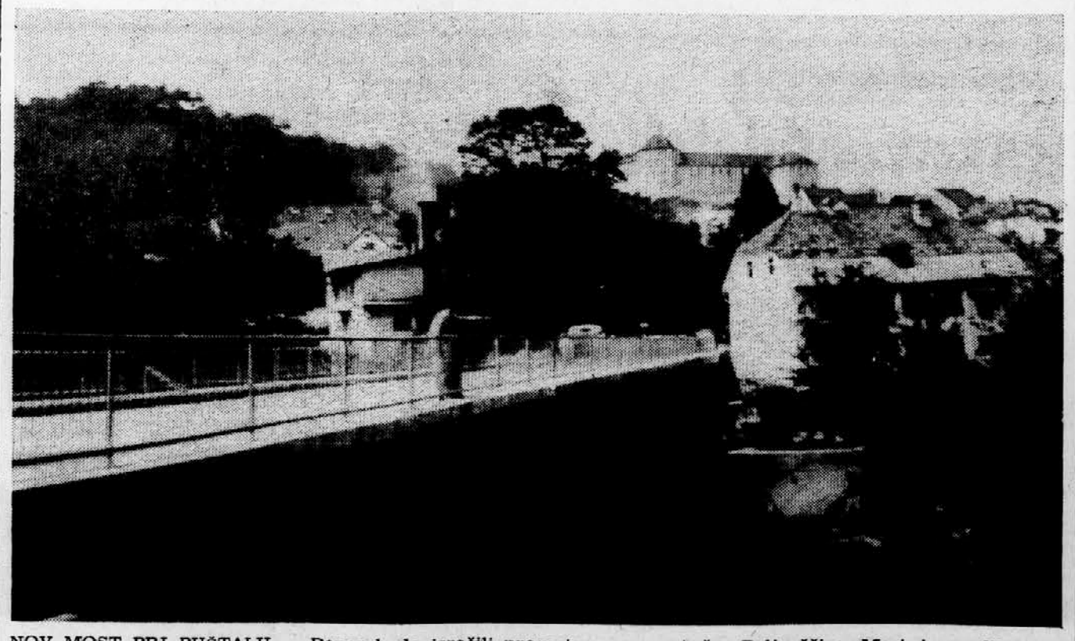

NOV MOST PRI PUŠTALU — Danes bodo izročili prometu nov most čez Poljanščico. Most je gradilo SGP Tehnik iz Škofje Loke. Dolg je 33 metrov, cestišče je široko 7 metrov, pločnika skupaj pa poldrugi meter. Stroške za most, ki je veljal 750.000 N din, bo plačala občinska skupščina Škofja Loka. Foto S. Jesenovec

Mladi - premalo zanosa

Z republiškega atletskega prvenstva za mladince v Celju

Zadnje republiško prvenstvo za starejše mladince in mladinke je bilo nekoliko skromneje obiskano kot prejšnja leta. Nastopilo je 180 tekmovalcev iz 16 organizacij, med katerimi se je prvič pojavilo tudi ime Velenje.

Zasedba v posameznih disciplinah je bila kaj različna — najštevilnejša je bila v tekih na kratke proge, šibkejša na srednjih in daljših progah ter tehničnih disciplinah. Tako so se za uvrstitve med najboljše morali v tekih na kratke proge vselej prebijati skozi predtekme, ki pa niso bili v vseh skupinah docela zasedeni. Tako smo bili priča že običajnemu taktiziranju z lahkotnim tekanjem. Tudi tek na 800 m pri mladincih je potekal kljub dobri zasedbi brez tistega, ki bi ga lahko pričakovali pri mladincih. Najhitrejši je potreboval za prvih 400 m v tem teku 67 sekund! S tako taktiko se pač ne dosegajo dobri rezultati. Ne bi bilo odveč, če bi mladi na tekmovanjih le posnemali Sima Važiča.

Kratek pregled po kvalitetni plati nam pove, da imamo pri mladincih nekaj velikih imen, ki mnogo obetajo. To velja zlasti za Meleta (Ol), v tekih na 200 in 400 m, Medveška (Kl), ki pa se preveč razdija na progah od 100 do 400 m, Penco in Pisača (Ol), ki sta bila najboljša na ovirah in potrdila svojo kvaliteto še v drugih disciplinah ter perspektivna imena kot Štimec (O), Prezelj (Tr), Košir in Srebotnjak (Mb), Hladen (Br), Slajkovec (Kl) in Lah (Lj). Zasedba v Celju ni bila popolna, saj so bili odsotni: odlični Pečar v metu diska, Zornada v metu kopja, Novak v skoku v višino in Svet (K) v tekih na daljše proge. Najuspešnejši tekmovalci v Celju pa so bili: Mele (Ol) z zmagama na 200 in 400 m ter v obeh štafetah Olimpije, Penca z zmagama na 110 m ovire, v skoku v višino ter v obeh štafetah Olimpije, Pisač (Ol) z zmago na 400 m ovire in v obeh štafetah Olimpije, Lah (Lj) z novim državnim rekordom v hoji na 10 km. Zelo skromni so bili rezultati na 800 in 1500 m, v skoku ob palici in v vseh metih, z izjemo Štimca v metu krogle. V teku na 3000 m in v skoku ob palici so le trije oziroma štirje uvrščeni tekmovalci . . .

V luči statistike so bili po ožjem plasmaju najboljši atleti Olimpije, ki so osvojili 8 prvih, 3 druga in 2 tretji mesti, sledijo pa Triglav s šestimi zmagami, 1 drugim in 3 tretjimi mesti, Kladivar s 3 zmagami, 7 drugimi in 4 tretjimi mesti, Maribor z 2 zmagama, 2 drugima mestoma, Ljubljana z 1 zmago in 2 drugima mestoma, Branik z 2 drugima in 5 tretjimi mesti, Novo mesto z 2 drugima in 1 tretjim mestom, Slovan z 1 drugim ter Partizan Kočevje z 2 tretjima ter Pomurje, Gorica in Velenje s po 1 tretjim mestom.

Širino mladinske atletike pa velja oceniti še z drugo statistično primerjavo — s točkovanjem vseh finalistov od 1. do 6. mesta. Po tem kriteriju ocenjevanja je bil v Celju naslednji vrstni red: 1. Kladivar — 105 točk, 2. Olimpija — 87, 3. Triglav — 64, 4. Branik — 30, 5. Maribor — 24, 6.—7. Ljubljana in Novo mesto — 18, 8. Slovan — 16, 9. Partizan Kočevje — 11, 10.—12. Pomurje, Nova Gorica in Rudar — 9, in 13. Velenje — 6. točk.

Mladinke borbenejše

Tudi pri mladinkah je bila najštevilnejša zasedba v tekih na kratke proge (100 m — 21 atletinj, na 200 m — 17), najbolj skromna pa v teku na 800 m (5), v metu diska in skoku v višino (6). Pri mladinkah smo bili priča večji borbenosti kot pri mladincih. Že v predtekih na 100 in 200 m so morale poklicati vse svoje znanje. Tako je npr. Celjanka Pavšarjeva s 13,1 na 100 m izpadla, z rezultatom, ki je v finalu zadostoval za 4 mesto! Maroltova (Kl) je bila najuspešnejša tekmovalka na prvenstvu s štirimi zmagami (vštevši štafeto), kjer je v skoku v daljino dosegla osebni rekord, v drugih disciplinah pa le malo zaostala za najboljšimi rezultati. Osovnikarjeva (Tr) je pobrala dve zmagi (vštevši štafeto 4 × 100 m), v skoku v daljino je bila druga, vendar s svojim osebnim rekordom, Urankarjeva (Kl) je pobrala dve zmagi, vendar z rezultatom, ki mnogo zaostaja za njeno sposobnostjo. V odsotnosti vsestrane Baboškove in Pfeiferjeve so bili skromnejši rezultati v skoku v višino. Najslabše storitve so bile v vseh metih, kjer skorajda v imenu nastopajoča ne moremo čakovati bodočih kvalitetnih metalk. Tu je še vrsta mladih tekmovalk kot Vargazon (Koper), Hočevar (Gorica), Lovše in Martić (Mb) Klemenc (Tr), Velikovrh (Sl), Pavšar in Petek (Kl), ki mnogo obetajo, potreben pa jim je določen zoritveni čas za kvalitetnejše storitve.

V luči statistike so bile po številu kolajn najuspešnejše atletinje Kladivarja s 7 prvimi, 2 drugima in 2 tretjima mestoma, sledijo pa Triglav z 2 prvima, 4 drugimi in 1 tretjim mestom, Maribor z 2 prvima in 2 drugima mestoma ter 3 tretjimi mesti. Rudar z 1 prvim in 2 tretjima, Olimpija z 1 drugim in 1 tretjim, Koper z 2 tretjima, Pomurje, Novo mesto in Kidričevo z 1 drugim ter Slovan z 1 tretjim mestom. Po točkovnem sistemu vseh finalistk (od 1.—6. mesta), ki nam nazorno pokaže kvalitetnejšo širino mladinske atletike, pa je bil vrstni red klubov v Celju pri mladinkah naslednji: 1. Kladivar — 73 točk, 2. Maribor — 47, 3. Triglav — 38, 4. Rudar — 24, 5. Olimpija — 15, 6. Pomurje — 14, 7. Slovan — 9, 8.—9. Koper in Partizan Kidričevo — 8, 10. Novo mesto — 7 in 11. Novo mesto — 7 točk.

Razveseljiva ugotovitev, ki jo velja še posebej podčrtati, je razširjenost mladinske atletike domala v vsej republiki, ki žal poteka še v dokaj neenakih pogojih. Ob postopnem izboljšanju materialne osnove in večjemu številu strokovnih delavcev lahko v bližnji bodočnosti pričakujemo tudi kvalitetno rast.

K. JUG

Razpisna komisija pri

OSNOVNI ŠOLI »BORIS VINTER«

Zreče razpisuje delovno mesto

UČITELJA

za matematiko, PRU ali absolvent PA za nedoločen čas.

Rok prijave do 5. sept. Nastop službe takoj.

8088

Upravni odbor

Zavoda za usposabljanje invalidne mladine Kamnik

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

UČITELJA kemije in biologije – PRU ali P (13 ur tedensko) za določen delovni čas od 5. 9. do 15. 11. 1968

VZGOJITELJA – VZG, U ali PRU za določen delovni čas od 5. 9. do 15. 11. 1968

KURJAČA – zprašan kurjač za nedoločen delovni čas

Kandidati naj pošljejo prijave do 3. 9. 1968 upravnemu odboru zavoda.

8082

Proizvodno montažno podjetje

»KOVINAR«
MARIBOR, MELJSKA C. 27

razpisuje prosta delovna mesta

konstrukterjev
za konstruiranje kovinskih, fasadnih in gradbenih elementov

Pogoji so naslednji:
a) imeti mora najmanj srednjo strokovno izobrazbo in 6-letno konstruktersko prakso;
b) mesečni dohodki po dogovoru, stanovanje ni zagotovljeno;
c) nastop službe je mogoč in zaželen takoj.

Kandidati naj svoje vloge vložijo najpozneje 14 dni po objavi razpisa na gornji naslov.

8073

Razpisna komisija za razpis delovnega mesta direktor v

ELEKTRARNI BRESTANICA

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
1. da ima končano strojno, elektro ali ekonomsko fakulteto in osem let prakse;
2. da ima višjo strokovno izobrazbo in 10 let prakse;
3. da je končal tehniško srednjo šolo strojne ali elektro stroke in ima 12 let delovnega staža.

Ponudbe s kratkimi življenjepisi, dokazili o strokovni izobrazbi, potrdilom o nekaznovanju ter izpolnjevanju ostalih razpisnih pogojev pošljite v zaprti ovojnici na naslov: Elektrarna Brestanica, pošta Brestanica — za razpisno komisijo — do 15. septembra 1968.

8071

Prvi dan 7 rekordov

Začetek plavalnega prvenstva SFRJ za ml. pionirje

SPLIT, 27. avg. — Na tridnevnem državnem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje, ki se je začelo danes, sodeluje 150 plavalcev, med njimi tudi iz Celulozarja, Triglava in Ljubljane. Za uvod je bilo doseženih kar sedem retrije republiški. Turk (Celulozar) kordov, in sicer štirje državni in je na dopoldanskem predtekmovanju zboljšal rekord na 100 m crawl — 1:12,4. Tekma na 50 m prsno za pionirke je bil tako rekoč slovenski finale, saj se je vanj uvrstilo kar pet mladih plavalk.

REZULTATI finala — pionirji: 50 m crawl: 1. Ružič 31,2 (drž. rek.), 2. Milinović (oba Pr) 32,6, 3. Lolić (Mor) 32,6, 4. Turk (Cel) 32,9; 50 m hrbtno: 1. Svoboda 36,9, 2. Ružič (oba Pr) 36,9, 3. Dizjak (Ml) 37,9, 4. Slavec (Tr) 39,2; 50 m metuljček: 1. Svoboda 33,9 (drž. rek.), 2. Lolić 34,7, 3. Turk 35,0 (rep. rek); 50 m prsno: 1. Jezernik (Ml) 40,6 (drž. rek.), 2. Dizjak 40,8, 3. Martinović (Ml) 41,5, 4. Kalčič (Lj) 42,0; 100 m crawl: 1. Ružič 1:10,3, 2. Lolić 1:13,0, 3. Turk 1:13,0; pionirke — 100 m crawl: 1. Rus (Lj) 32,4 (rep. rek.), 2. Gašparič 32,5, 3. Malnarič (obe Ml) 34,1 . . . 7. Rogelj (Lj) 36,2; 50 m hrbtno: 1. Porenta (Tr) 39,7, 2. Rus (Lj) 39,8, 3. Jagrovič (Lj) 41,1; 50 m metuljček: 1. Gašparič 35,0, 2. Malnarič 35,4, 3. Marišič (Mor) 40,8 . . . 6. Rogelj 46,2; 50 m prsno: Paintar (Tr) 41,2, 2. Vovko (Lj) 42,7, 3. Križaj (Tr) 43,0, 4. Rogelj 45,0; 100 m crawl: 1. Gašparič 1:13,2 (drž. rek.), 2. Rus (Lj) 1:14,9 (rep. rek.), 3. Malnarič 1:15,0.

Vrstni red po prvem dnevu: 1. Mladost 9915 točk, 2. Primorje 6798, 3. Ljubljana 4782, 4. Mornar 4385, 5. Triglav 2444 točk itd.

INŽ. D. KIT

Dva državna rekorda med starejšimi pionirji

SPLIT, 27. avg. V bazenu POSK se je danes začelo državno prvenstvo v plavanju za starejše pionirje, na katerem sodeluje nad 80 mladih plavalcev iz devetih klubov. Iz SRS so na startu samo pionirji PK Ljubljane. Po prvem dnevu vodi z veliko prednostjo reško Primorje z 19.188 točkami pred Mladostjo (Zgb) 8.619, Mornarjem (Split) 6.623, POSK 3.119, Medveščakom (Zgb) 2.956, Partizanom (Bgd) 1.472, Ljubljano 1.470 in Veležem (Mo) 868 točkami. Nove državne rekorde so dosegli: brata Nenad in Predrag Miloš (Ml) na 100 hrbtno — oba 1:07,0 ter Kokolj (Ml) na 200 m crawl — 2:16,2.

REZULTATI — 100 m crawl — pionirji — Mladenović (Pr) 1:02,0, Kokolj (Ml) 1:02,2 . . . 11. Pavlič 1:09,8, 12. Potočnik (oba L) 1:10,9, pionirke — Radetić 1:08,7, Dominik 1:10,2, Zuani (vse Pr) 1:11,4 . . . 13. Sever 1:26,4, 14. Marolt 1:26,9, 100 metrov hrbtno — pionirji — Nenad in Predrag Miloš (Ml) 1:07,0, Giovanelli (Pr) 1:14,9 . . . 9. Goli (L) 1:28,7, pionirke — Radetić 1:14,7, Vukušić (obe Pr) 1:15,8, 100 m delfin — pionirji — Mladenović (Pr) 1:12,0, Hribar (Ml) 1:14,5 . . . 5. Prešeren 1:20,1, pionirke — Lončar (Ml) 1:19,4, Milovanović (Velež) 1:24,0, 100 m prsno — pionirji — Matić (Part. Bgd) 1:17,8, Rajković (Pr) 1:24,6 . . . 6. Deresni (L) 1:29,0, pionirke — Halužan (Pr) 1:26,7, Marolt (Lj) 1:31,6, Zuani (Pr) 1:33,4 . . . 10. Sever 1:38,6, 200 m crawl — pionirji — Kokolj (Ml) 2:16,2, Mladenović (Pr) 2:21,1 . . . 14. Pavlič 2:36,6, 15. Prešeren 2:45,4, 17. Potočnik (vsi Lj) 2:48,1, pionirke — Dominik 2:36,7, Bukovac (obe Pr) 2:41,0.

Tekmovanje se bo jutri nadaljevalo.

J. PAVŠIČ

MARIBOR — Češkoslovaški turisti, ki so se na svojem povratku v domovino ustavili v Mariboru, so odigrali prijateljsko odbojkarsko tekmo s pomlajenim moštvom Branika—Hoče. Z lepo igro je zmagala ekipa Sokola Zabrt z rezultatom 3:2. Najboljša pri gostih sta bila Horak in Šindelaf, pri domačih pa Sotler.

Z. V.

MARIBOR — Na povratni prijateljski odbojkarski tekmi je Branik-Hoče premagal drugorazredno ekipo iz ČSSR Sokol Zabori 3:1. Pri domačinih sta bila najboljša Sotler in Merkuž, pri gostih pa Horak. Gostje so se že vrnili v domovino.

IVER DNEVA

Forest Hills draži

Organizator prvega odprtega prvenstva ZDA v tenisu v Forest Hillsu je razpisal denarne nagrade skupaj 100 tisoč dolarjev ali 125 milijonov S dinarjev. To je največja vsota, ki je bila kdaj koli namenjena za nagrade na teniškem turnirju.

Kajpada so dražje tudi vstopnice. Lani so gledalci plačali sedež še po 5, tokrat pa bodo morali odšteti 8 dolarjev. Kljub temu pa so prepričani, da bo dovolj ljudi vse dni tekmovanja, saj je konkurenca zelo huda. V moški konkurenci posameznikov bo kar 25 profesionalcev, amaterjev z »licencoc pa bo seveda dosti več.

PLAVANJE

Še en svetovni rekord

LOS ANGELES — Na izbirnem plavalnem tekmovanju za ameriško olimpijsko ekipo je 16-letna Ball preplavala 200 m prsno v času 2:38,5 in tako izboljšala svoj lanski rekord za eno sekundo.

NOVO NA TUJEM

STOCKHOLM — Organizator svetovnega mladinskega prvenstva v peteroboju, ki bi moralo biti sredi septembra na Švedskem, je obvestil vse udeležence, da je prvenstvo odpovedano zaradi dogodkov v ČSSR. Med udeleženci so bile tudi SZ, Poljska, NDR in Romunija.

Kvalitetna konkurenca

Po mednarodnih motornih dirkah za »Nagrado Gorice«

Zaključena je velika mednarodna prireditev izbranih motoristov iz 14 držav za nagrado »Nove Gorice — 68«. Letošnje jubilejne, že desete hitrostne motorne dirke na 3000 m dolgi progi so takorekoč čez noč postale ena največjih tovrstnih prireditev v Jugoslaviji. V Novi Gorici se je zbrala dolga vrsta znanih mojstrov tega športa.

To so predvsem Italjani Ringhini, Grasetti, Parlotti, Visenzi, Milani, Bergamonti, Nemci Kunz, Eser in Schmälzle, Avstrijec inž. Kriwanek, Angleža Hawthorne in Derek, Šved Janson, Novozelandčan Molloy. Nizozemec Moojen in še vrsta drugih, ki pa — razen Molloya — ne sodijo v uradni svetovni vrh. Ti dirkači bodo nedvomno povečali ugled Nove Gorice med prirediteljі motornih dirk.

Italijani so zapustili novogoriško prireditev najbolj zadovoljni. Kar štiri italijanske tekmovalce je doletela čast, da so z lovorjevim vencem in italijansko zastavo vozili zmagovalni krog. Druga dva zmagovalca pa sta iz Nove Zelandije in ZRN.

Letošnja prireditev je bila v znamenju rekordov. Zboljšanih je bilo kar šest kategorijskih rekordov, dosežen pa je bil tudi nov absolutni hitrostni rekord. Kot zanimivost naj povemo, da so v kategoriji do 50 kubikov kar štirje tekmovalci v poprečju vozili bolje od rekorda v enem krogu. To velja tudi za kategorijo do 125 kubikov. V kategoriji do 250 kubikov pa je kar 10 tekmovalcev vozilo bolje od veljavnega rekorda Parlottija iz leta 1965! V najtežji kategoriji do 500 kubikov — je vozilo sedem dirkačev bolje od rekorda. Italijan Bergamonti je premaknil absolutni rekord Janka Stefeta s 93,264 km/h iz leta 1965 na odličnih 105,366 km/h in tako osvojil letošnjo nagrado »Nove Gorice 68«. Zanimivo je še omeniti, da je Parlotti v kategoriji do 350 kubikov dosegel boljši rezultat 106.416 km/h, ki pa ni bil priznan, ker je Tržačan predčasno zaradi okvare zapustil tekmovanje.

Še beseda o Jugoslovanih. Največji uspeh so dosegli v kategoriji motorjev do 50 kubikov, kjer so se Stefe, Bernetič in Seljak uvrstili takoj za vodilno trojico odličnih gostov. Čast Jugoslovanov pa je v Novi Gorici pomagal reševati tudi veteran jugoslovanskega motornega športa ing. Snajder s sovoznikom Roganom, ki je enako kot Stefe zasedel četrto mesto. Lep uspeh je s šestim mestom dosegel tudi Salobir s sovoznikom Seljakom.

O organizaciji letošnje prireditve je bilo slišati laskava priznanja, (novinarji so prirediteljem zamerili, da so pozno dobivali ciklostirane uradne rezultate), sicer pa nam o tem najlepše govore tudi izjave nekaterih tekmovalcev.

Bergamonti: Novogoriška proga je zelo lepa. Celotna prireditev je bila skrbno izdelana. Presenetila me je tudi konkurenca, ki je bila na dostojni mednarodni ravni.

Parlotti: V Novi Gorici še ni bilo tako hude konkurence. Zaradi velike izenačenosti je bilo težko napovedati zmagovalce. Novogoriška prireditev je čez noč postala med najboljšimi v Jugoslaviji. Po mojem ni bila tako moč na konkurenca niti v Opatiji, niti v Škofji Loki. Nasvidenje prihodnje leto!

Molloy: Presenetila me je huda konkurenca. Na kaj takega nisem računal in sem bil zato zelo presenečen. Kar zadeva mojih tekmecev so bili najboljši Italijani, med katerimi je zlasti Grassettija k uspehu pripomogel tudi njegov stroj znamke Benelli s štirimi valji.

Stefe: Konkurenca je bila izredna. Organizacija prireditve je bila na dostojni mednarodni ravni. Sodim, da letos pri nas še nismo imeli tako kvalitetne prireditve in je zato po mojem novogoriška prireditev ena največjih tovrstnih prireditev pri nas.

ANDREJ FRANKO

UTRINKI

NOVA ŽRTEV — Vrsta tragičnih dogodkov v ringu se nadaljuje: 23-letni filipinski poklicni boksar bantamske kategorije Amadao Pineda je v bolnišnici v Manili umrl za posledicami poškodb možganov. Na dvoboju ga je — po točkah — premagala Rod Sorio.

KAVIAR — Sovjetski dvigalec uteži, najmočnejši atlet na svetu Leonid Žabotinski meni, da je močan predvsem zaradi tega, ker redno je kaviar; poslastici se ne mara odpovedati tudi na OI v Mehiki.

S KONJEMA V MEHIKO — Mlada češkoslovaška jahalca sta se kljub tragičnim dogodkom v domovini odpravila na olimpijske igre v Mehiko — s konjema. Štirinožca nameravata v Rotterdamu prodati, v Vera Cruzu pa bosta kupila nova konja in z njima nadaljevala pot v Ciudad de Mexico.

STROKOVNO PREDAVANJE — Sloviti nogometni trener Helenio Herrera, ki je v letošnji sezoni prevzel vodstvo Rome, bo na rimski univerzi predaval o nogometu in njegovem socialnem pomenu.

SPET PO TEMI — Tekmovalna komisija pa tudi združenje prvoligašev sta dosledno trmoglava. Ne pomagajo nobena opozorila, da je na stadionih zadnjih deset, petnajst minut tekme že precejšnja tema. Tako je bilo tudi to nedeljo, zaradi česar so mnogi odločno protestirali.

‚Prvo obdobje za nami...‘

Lojze Gorjanc zadovoljen s pripravami skakalcev

LJUBLJANA — Zvezni trener za mučarske skoke Lojze Gorjanc je zadovoljen z dosedanjim potekom priprav izbranih osemnajstih smučarskih skakalcev, ki naj bi v novi tekmovalni sezoni, zastopali republiko ali državo na mednarodnih tekmah doma in na tujem. »To je prvi primer, da smo takorekoč takoj po končanih olimpijskih igrah nadaljevali s sistematičnim delom. Razveseljivo je, da se skakalci po treningu v Portorožu (na Seči) še bolj zavedajo, kako pomembno je, da nadaljujejo s kondicijskimi treningi po klubih, oziroma da je vsak dalji od oddih samo škodljiv za formo, ki so jo dosegli s prizadevanjem in trudom.«

»Kako intenziven mora biti trening posameznika ali skupine skakalcev v okviru kluba, da se ujema z vasimi načrti?«

»Najmanj štirikrat v tednu,« je odgovoril trener Gorjanc in poudaril, da to ni dovolj, če je brez strokovnega nadzorstva, to je klubskih trenerjev »Le teh vendar imamo nekaj, vendar se ne utegnejo povsem posvetiti skakalcem, še zlasti, ker za svoje delo ne prejemajo nikakršnega honorarja, ki bi jil nadomestoval vsaj izgubljeni del zaslužka v službah. Tako so nekateri skakalci po klubih v glavnem le prepuščeni sami sebi. Saj treniramo, toda ne s takšno voljo in poletom kot bi, če bi vadili skupaj v družbi z drugimi, predvsem pa ob neposrednem nadzorstvu in navodilih trenerja. Vodstvo klubov, v katerih imajo večpanog, bi moralo posvetiti večjo pozornost in skrb tudi smučarskim skakalcem, namreč specializaciji njihovega treninga.«

»Kako bo z nadaljnjimi skupnimi pripravami?«

»Z začetkom septembra se bo začela druga faza kondicijskih priprav — tehnični trening na umetni skakalnici. Žal imamo le eno in še ta je za reprezentanco premajhna. Upam, da bo do planiranih treningov na večjih umetnih skakalnicah v ČSSR in NDR kljub težavnim političnim razmeram le prišlo. Če želimo napredek v razvoju smučarskih skokov pri nas, poleg tega pa je nujno, da zgradimo vsaj eno 50 do 60-metrsko skakalnico. Ob tem je treba pohvaliti Logatčane, ki so že plačali umetno snov za 20-metrsko skakalnico in samo še pričakujejo, kdaj jim jo bodo dostavili.

Splošne in še posebej intenzivne priprave naših skakalcev, pri katerih mi pomaga Miro Oman, so pomembne še zlasti zato, ker bomo pestro tekmovalno sezono 69 zaključili s smučarskimi poleti na novi velikanki v Planici,« je poudaril trener Gorjanc.

D. K.

Naši letalci v Vidmu

NOVO MESTO — V Novo mesto sta se iz Vidma vrnila novomeška letalca Adolf Šuštar in Zdenko Hlavaty, ki sta uspešno nastopila na tradicionalnem letalskem rallyju Alpe-Adria. Največ uspeha je požel Šuštar, ki je v spremstvu navigatorja Rozmana zasedel peto mesto in prvo med tujimi udeleženci. Drugi novomeški letalec pa je bil diskvalificiran, kakor tudi precej domačih in tujih tekmovalcev. Novomeška letalca sta prejela lep pokal za najbolj množično udeležbo od zunaj, letalec Šuštar pa še zlato plaketo kot najboljši letalec iz Jugoslavije in Avstrije. Razen Novomeščanov so nastopili še letalci iz Ljubljane in Ajdovščine.

S. D.

Težko je biti favorit

Razgovor z nosilcem zlate kolajne v Tokiu Lynnom Daviesom

BELFAST — Na mednarodnem atletskem mitingu v Pesley parku v Belfastu, glavnem mestu severne Irske, je bilo te dni veliko mednarodno atletsko tekmovanje, na katerem je nastopilo tudi 10 atletov, ki bodo zastopali Veliko Britanijo na bližnjih IO v Mehiki. Kot na nič kolikih tekmovanjih poprej je tudi tokrat zablestel sloki Lynn Davies, nosilec zlate kolajne z OI v Tokiu v skoku v daljavo, prvak Evrope in britanskega imperija. S skokom 7,80 m daleč je na mednarodnem atletskem mitingu »Hughes Bakery« zrušil stari rekord Irske.

S serijo 7,70, 7,75, 7,71 (repstop) 7,77 in najdaljšim skokom 7,80 je uspel in večtisočglava množica ga je viharno pozdravila.

Lynn Davies je res pravi šampion, saj je zelo vljuden, njegovo obnašanje pa je prav gentlemansko. Po podelitvi nagrad za prvo mesto in rekord je privolil na kratek intervju za bralce »Dela«.

»S skokom 7,80 m sem kar zadovoljen, čeprav sem pred tekmovanjem čutil, da bi lahko skočil še dlje. Mislim pa, da je glavni »krivec« prekratko zaletišče, tako da sem moral teči večji del po travnati podlagi, kar je vsekakor vplivalo na rezultat. Letos sem najdlje skočil 8,24 m, sicer pa je večina rezultatov v mejah od 8,05 do 8,15.

— Kdo bo po vašem mnenju najhujši tekmec v boju za olimpijsko zlato, sem ga pobaral naprej.

»Razen starih tekmecev Ralpha Bostona in Igorja Ter-Ovanesjana bo nevaren tudi Američan Bob Beamon. Preseneti pa lahko kdo drug, saj se OI precej razlikujejo od drugih tekmovanj. Veliko vlogo odigra trenuten navdih, sposobnost koncentracije in seveda malo sreče, ki ne sme zapustiti tekmovalca na nobenem tekmovanju.«

Prav s tem je Davies pred štirimi leti presenetil športno javnost, ko je v Tokiu s skokom 8,07 m premagal tedaj najuspešnejšega skakalca Bostona (8,04 m).

O treningu pa je Davies povedal: »Redno vadim po navodilih trenerja, tako da bom dosegel vrhunsko formo prav v Mehiki. Glavni poudarek dajem pridobivanju moči, zato večji del treninga posvečam vajam z utežmi, ker želim pridobiti na moči, da bi s tem onemogočil Bostona; slednji je zelo hiter, kar je njegov glavni adut. Pred letom dni sem bil na »mali olimpiadi« v Mehiki in ugotovil, da ne bo nobenih težav za skakalce v daljavo. Nasprotno, z gotovostjo trdim, da bo porušen svetovni rekord. Mislim, da bo za olimpijsko zlato potrebno skočiti 8,40 m daleč.«

— Ali poznate katerega izmed jugoslovanskih atletov, sem vrtal naprej?

»Žal je že dolgo tega, kar sem bil zadnjič v Jugoslaviji (PEA 1962 v Beogradu). Mislim, da je od tedaj precej novih imen v jugoslovanski reprezentanci. Upam pa, da se bo dobro uvrstila Vera Nikolić. Kot sem že omenil, so olimpijske igre nekaj posebnega, nekaj veličastnega in preseneti lahko vsakdo. Najtežje pa je na takem tekmovanju biti favorit. S tem ne rečem, da Vera Nikolić nima v žepu ene od kolajn,« je zaključil simpatični Lynn Davies.

M. LOBODA

Zapis s poti po športnih centrih ČSSR

Četverica - napredovala

Pot nas je pred kratkim (še pred okupacijo) vodila po zimsko-športnih središčih ČSSR. Na tem poletnem »potepanju« smo zabeležili tudi nekaj vtisov. ČSSR je organizator prihodnjega svetovnega prvenstva v klasičnih smučarskih disciplinah v Strbskem plesu (v februarju 1970), razen tega pa so minuli teden trenirali v športni Banjski Bistrici naši najboljši mladi smučarski skakalci.

Teden dni na umetni masi

Skupina 14 mladih skakalcev je vadila v tem slovaškem mestu teden dni pod vodstvom prof. Iva Černilca. Mladinska komisija za skoke pri SZS je za trening odredila res samo najboljše, saj se je zavedala, da bo vadba sredi avgusta na 65 m skakalnici res velika preiskušnja za vrsto naših mladincev, med katerimi je bila polovica komaj 15 let starih.

»Kje pa boste vadili, na mali ali veliki?«, jih je vprašal ob prihodu v Banjsko Bistrico predsednik domačega smučarskega kluba Crvena zvezda Andrej Galle. Našim 30-m skakalnica ni nič kaj prijala; oči vseh so bile že prvi dan uprte predvsem v lepšo in lahkoo 65-m skakalnico. Naši mladinci so prišli v ČSSR, ko so imeli za sabo že vsak po 80 skokov na Mostecu. Zato jim res ni bilo do skokov na manjši skakalnici. Večina je že prvi dan preskusila večjo skakalnico. Skoki so bili potlej vsak dan boljši. Vadili so dvakrat na dan, zjutraj in pozno popoldne, tako da so na dan opravili po 8 skokov.

»Ko so nekako sredi tedna začeli nekateri naši skakalci skakati 60 m daleč, je bilo funkcionarjem iz Banjske Bistrice zato nekoliko nerodno, ker so ob prihodu tako zaskrbljeno upirali pogleda na mlade fante«, nam je povedal trener Černilec. Kar štirje skakalci so samo malo zaostali za rekordom skakalnice, ki ga ima olimpijski zmagovalec Jiri Raška (65 m).

Na tem treningu je večina precej pridobila. Janez Demšar, ki je že na Mostecu skakal tako dobro, kakor je pred nesrečnim padcem na 90-m skakalnici v Planici lani pozimi, je napravil nekaj tako lepih in dolgih skokov, da skoraj nismo mogli verjeti. Tudi domači strokovnjaki niso mogli prehvaliti Demšarja in še nekaterih mladih mladincev. Tudi Kranjčana Kobal in F. Mesec sta skakala solidno in predvsem zanesljivo, kot da bi bila že tekmovalna sezona na snegu. Vendar obema manjka še odrivna moč, ki si jo bosta morala pridobiti predvsem s pospešenim kondicijskimi treningi. Ugodno je presenetil tudi Janez Loštrek, ki v minuli sezoni ni dosti pokazal. Tokrat pa je skakal sorazmerno zelo daleč, vendar ima še močno hibo v zaključni fazi. To je četverica, ki je bila najboljša na treningu; pohvalil jo je tudi češki trener Remza, ki je tri dni spremljal trening naših mladincev. Razen tega pa sta od najmlajših zelo presenetila Bojan Oblak iz Logatca in Kranjčan Bogdan Norčič, o katerih bomo v prihodnjih zimah prav gotovo še precej slišali. Po izjavi trenerja Černilca je trening zelo uspel; skakalci bodo morali v prihodnjih mesecih na Mostecu piliti še doskok in se čimbolj fizično pripravili za novo tekmovalno dobo.

V mestu skakalnic in skakalcev

Banjska Bistrica, industrijsko mesto, ki se vedno bolj razvija v turistično središče Slovaške z več kot 30.000 prebivalci, je znana tudi po številnih lepih smučarskih skakalnicah. Zdaj imajo na robu mesta tri skakalnice: 90-metrsko, 65-m in 30-m. Od tega sta manjši dve pokriti z umetno snovjo, na 90-m skakalnici, na kateri je rekord 104 m, pa prav sedaj že intenzivno pripravljajo napravo za izdelavo umetnega snega. Verjetno bodo že letos v novembru lahko skakali tudi na njej, če bo primerna temperatura (približno 0 stopinj C) za izdelavo umetnega snega. V 10 km oddaljenem pogorju Nizkih Tater, v višini 1.100 m pa dograjujejo novo 80-m in 50-m skakalnico. Na gradbišču nismo videli nikogar drugega kot skakalce — vojake, ki so sami urejevali napravo. »Tod leži nseg zaradi ugodnih snežnih razmer od novembra do aprila, skratka pol leta je možno vaditi. Stroški za napravi ne bodo veliki, ker precej opravijo moji varovanci, ki služijo vojaški rok v Banjski Bistrici,« nam je dejal profesionalni trener Dukle Miroslav Martinjak. Sami smo se prepričali, da fantje res s srcem gradijo novi skakalnici, saj se zavedajo, da ustvarjajo objekta, ki bosta neposredno koristila prav njim.

V Banjski Bistrici delujeta dva smučarska kluba — Dukla in Crvena zvezda. V obeh je vrsta odličnih skakalcev, predvsem mladincev. V minuli zimi se je na državnem mladinskem prvenstvu kar pet tekmovalcev iz Banjske Bistrice uvrstilo med prvo deseterico. Vsak klub pa ima po enega profesionalnega trenerja.

»V ČSSR je 7 poklicnih klubskih trenerjev za skoke in 8 skakalnic, ki so pokrite z umetno snovjo. Največji sta v Banjski Bistrici in Rožnovu. Razen tega pa so sedaj v ČSSR štiri 100-m skakalnice, skakalcev pa je najmanj 1000,« nam je dejal trener državne članske reprezentance Zdenko Remza.

Ob vsem tem smo so spomnili na jugoslovanske razmere; naš skakalni tabor je, če ga primerjamo s češkoslovaškim, pravi pritlikavec. Ob takih pogojih za razvoj smučarskih skokov potem ni težko ugotoviti odkod v zadnjih letih tako lepi uspehi skakalcev iz ČSSR na mednarodnih tekmovanjih.

Strbsko pleso – veliko gradbišče

Prizorišče prihodnjega svetovnega prvenstva v klasičnih disciplinah je v teh dneh eno samo veliko gradbišče. Doslej skoraj nepoznan kraj z osmimi hoteli v nadmorski višini 1346 m pod mogočnimi vrhovi Visokih Tater popolnoma spreminja podobo. Povsod še gradijo, hkrati pa je tod že sedaj polno turistov, ki že prihajajo na ogled športnih objektov. Naš sprehod po gradbišču nas je prepričal, da bo tu zrastel verjetno največji zimsko—turistični kraj ČSSR.

»Visoka investicija v to gradnjo se bo bogato obrestovala,« nam je dejal šef za propagando svetovnega prvenstva v februarju 1970 znani in priljubljeni novinar Stefan Mašlonka, ki smo ga srečali skupaj z drugimi člani prireditvenega odbora za SP na gradbišču. »Za izgradnjo športnih objektov (dveh skakalnic, stadiona druge manjše naprave) bomo odšteli približno 230 milijonov kron (približno 70 milijonov dinarjev), za druge objekte (hotele in ceste) pa še nadaljnih 350 milijonov kron (100 milijonov din). S tem hočemo napraviti največji športno-turistični center v ČSSR v Visokih Tatrah, v katerem bo sezona vse leto. Tu je lepo gorsko jezero, ki je primerno tudi za kopanje. Z izgradnjo dveh novih tropasovnih modernih asfaltnih cest iz dveh smeri je ta kraj že zdaj zlahka dostopen. V to višino pa vozi tudi vlak,« je še dopolnil član komisije za izgradnjo športnih objektov dipl. inž. Karlo Hlevač.

V teh dneh so začeli s poglobitvijo spodnjega izteka, tako da bo velika skakalnica dopuščala skoke do 110 m. Naletišče bo popolnoma umetno in bo »naslonjeno« na 65 m visok stolp. Kot zanimivost naj omenimo, da bo skakalnica opremljena z električnim tačilcem za teptanje snega po doskočišču. Vsa dela na športnih objektih bodo v glavnem končana že do generalke v prihodnji zimi (v začetku februarja 1969).

Sicer pa ta kraj ne bo znan samo po objektih za klasične discipline, pač na so v Strbskem plesi tudi odlični pogoji za razvoj alpskega smučanja, sedaj je tod že več žičnic, nekaj pa jih bodo še zgradili.

To je drobec tega, kar smo videli v ČSSR med enotedenskim obiskom.

JOŽE JAVORNIK

NOGOMET

Kako igrajo profesionalne ženske ekipe?

MARIBOR — V nedeljo, 8. sep. bo na stadionu v Ljudskem vrtu ena redko zanimivih športnih iger. Pred prvenstveno tekmo med Mariborom in Borom bosta nastopili ženski nogometni enajsterici iz Milana in Interja, ki sodelujeta tamkaj v profes

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 28. AVGUSTA 1968 • LETO X., ŠTEVILKA 235 • CENA 50 PAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK DRAGO SELIGER
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

ŠESTA IZDAJA

GRENKA CENA ZA VSILJENI SPORAZUM

ČEŠKOSLOVAŠKO LJUDSTVO JE Z RAZOČARANJEM SPREJELO MOSKOVSKI SPORAZUM — KLJUB TEMU IZREKA TRDNO ZAUPANJE SVOBODI, DUBČKU, ČERNIKU IN DRUGIM VODITELJEM, KI SO SE VRNILI V PRAGO, KJER BODO NAPREJ IZVAJALI ZAKONITO OBLAST — DUBČEK V PRETRESLJIVEM GOVORU POVEDAL, ZAKAJ NI BILO DRUGEGA IZHODA — PREDSEDNIK SVOBODA V GOVORU: »RANE BODO ŠE DOLGO KRVAVELE«

PRAGA: Sporazum, sklenjen v Moskvi, določa, da se okupacijske čete ne bodo vmešavala v notranje zadeve ČSSR in da se bodo postopoma umaknile iz ČSSR razen nekaterih enot sil varšavskega pakta na zahodni meji. Cenzure ne bodo ponovno uvajali, pač pa bo omejena svoboda kritike »bratskih« držav. Ljudstvo je izreklo vse priznanje vodstvu, vendar je z razočaranjem in grenkobo sprejelo težke pogoje sporazuma. Vsi sloji prebivalstva zagotavljajo neomajno zvestobo Dubčku in drugim voditeljem. – ODMEVI PO SVETU: Washington zelo zadržan v oceni, neuradno pa sodi, da »drame še ni konec«. Generalni sekretar KPI Longo izraža dobre želje in poudarja, da bi se morale vse partije nekaj naučiti iz tega »strašnega nauka«.

SPORAZUM DOSEŽEN, DO KDAJ OSTANEJO TANKI? Telefoto: UPI

Dubček prosi ljudstvo, naj poskuša razumeti

»Vsi mi, bodisi da delamo v osnovnih organizacijah ali pa smo na najvišjih položajih, smo močni samo takrat, kadar uživamo zaupanje celotne partije, in takrat, kadar ljudstvo zaupa v našo partijo«

BEOGRAD, 27. avg. (Tanjug). Prvi sekretar centralnega komiteja KPČ Aleksander Dubček je danes popoldne govoril češkoslovaškemu ljudstvu po vsej svobodni radijski mreži. Besedilo njegovega govora se glasi:

»Dragi moji sodržavljani, tovarišice in tovariši.

Le stežka nahajam besede, s katerimi bi se vam zahvalil za neverjetno globoke izraze zaupanja, s kakršnim ste obdali mene in druge tovariše, ki ste nas pričakovali. Vaša visoka morala, razsodno ravnanje, vaši nastopi in trdno izraženo prepričanje, da se bodo vrnili na svoje položaje vsi normalno izvoljeni funkcionarji partije in osrednjih organov, niso bili samo slepa vera. Mi smo spet na svojih delovnih mestih, med vami. Hvala vam. Spet lahko obnovimo dejavnost osrednjih organov naše republike, ljudske skupščine in vlade, dejavnost ljudske fronte. Te dejavnosti pa tudi dejavnost našega ljudstva, so potekale v okoliščinah, katerih realnost ni odvisna samo od naše volje. To dejstvo smo popolnoma upoštevali v vsem tem času natanko tako kakor jih čutite in vsekakor razumete vsi vi.

Velika zasluga vaše razsodnosti, razsodnosti naše dežele, ki je upoštevala poziv predsedstva CK KPČ in predsednika ČSSR, tovariša Ludvika Svobode in naše države je to, da ni prišlo do odkritih širših spopadov in bolj tragičnega prelivanja krvi. Novo trpljenje in nove izgube je treba za sleherno ceno preprečiti, ker se resnični položaj s tem ne bi spremenil in bi se nenormalno stanje v naši deželi samo podaljšalo. Če odločno vztrajamo pri tem, da preprečujemo prelivanje krvi, to ne pomeni, da bi si želeli biti v na novo nastalih okoliščinah pasivni. Nasprotno. Z vso močjo se trudimo iskati, in prepričan sem, da bomo našli prostor in sredstva za to, da bi razvili in z vsemi vami uresničili politiko, ki bo naposled privedla k normalizaciji odnosov. V tem prepričanju vas hrabrijo tudi rezultati razgovorov s predstavniki Sovjetske zveze, ki smo jih končali včeraj v Moskvi, ki so jih dosegli predstavniki naše države, partije in ljudske fronte. Tudi sovjetski predstavniki žele prispevati k normalizaciji naših odnosov.

Današnja realnost nam zastavlja nalogo, da najdemo izhod iz današnjih razmer na Češkoslovaškem. Predvsem imamo sporazum o postopnem odhodu sil petih držav z ozemlja naše republike. Zato bi bilo nezaupanje v zvezi s tem neutemeljeno in škodljivo. V tem sporazumu tiči temeljni pogoj za vso našo nadaljnjo pot.

Sporazumeli smo se, da se sile iz vasi in mest takoj premestijo na posebne kraje. To je seveda povezano s tem, do kolikšne mere bodo naši lastni, češkoslovaški organi zmogli zavarovati red in mirno življenje v posameznih mestih. Vlada naše dežele je s tem namenom že danes sprožila ustrezne ukrepe, da bi naši lastni organi začeli urejati naše državljansko življenje. Zato bi bilo zelo nerazsodno in nevarno, če bi s kakršnimikoli akcijami zadrževali premike in celo odhod sil petih držav z našega ozemlja, kajti končni namen vsega našega dela je, da uresničimo popoln umik teh sil in to čimprej. Na podlagi razgovorov v Moskvi bo vlada uveljavljala praktične ukrepe v tej smeri. Z nekaterih krajev so umaknili sile že sinoči, zdaj pa osvobajajo nekatere prostore in objekte v Pragi.

Prosimo vas, dragi sodržavljani, da nam pomagate postaviti se po robu vsem provokacijam takšnih sil, ki jim je do tega, da bi se zaostrovala že tako napeta situacija, in ki so pogodu tistim, ki so proti socializmu. V tem razdobju sta nam potrebna red in zavestna disciplina vseh naših državljanov, prebivalcev naše ČSSR, tako kot je bilo tudi doslej. V prihodnjem razdobju nam bo potrebno veliko več, ker gre v

● Nadaljevanje na zadnji strani

Besedilo sporazuma v Moskvi

Sporazum ne govori o pogojih in stopnjah umika tujih čet iz ČSSR

MOSKVA, 27. avg. (TASS). Sovjetska agencija je objavila besedilo komunikeja o sovjetsko-češkoslovaških pogovorih:

»Od 23. do 26. avgusta letos so bili v Moskvi sovjetsko-češkoslovaški pogovori, pri katerih so sodelovali:

Sovjetski predstavniki — generalni sekretar CK KPSZ **Brežnjev**, predsednik ministrskega sveta ZSSR in član politbiroja CK KPSZ **Kosigin**, predsednik prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR in član politbiroja CK KPSZ **Podgorni**, član politbiroja CK KPSZ in predsednik ministrskega sveta RSFSR **Voronov**, član politbiroja CK KPSZ in sekretar CK KPSZ **Kirilenko**, član politbiroja CK KPZS in prvi namestnik ministrskega sveta ZSSR **Poljanski**, član politbiroja CK KPSZ in sekretar CK KPSZ **Suslov**, član politbiroja CK KPSZ in predsednik centralnega sveta zveze sovjetskih sindikatov **Šeljepin**, član politbiroja CK KPSZ in prvi sekretar CK KP Ukrajine **Selest**, sekretar CK KPSZ **Katušev**, sekretar CK KPSZ **Ponomarjev**, obrambni minister ZSSR **Grečko** in zunanji minister ZSSR **Gromiko**.

Češkoslovaško so predstavljali predsednik ČSSR **Svoboda**, prvi sekretar CK KPČ **Dubček**, predsednik ljudske skupščine ČSSR in član predsedstva CK KPČ **Smrkovsky**, predsednik vlade ČSSR in član predsedstva CK KPČ **Černik**, član predsedstva CK KPČ in prvi sekretar CK KP Slovaške **Bilak**, član predsedstva CK KPČ in namestnik predsednika slovaškega narodnega sveta **Barbirek**, član predsedstva CK KPČ **Pilar**, član predsedstva CK KPČ **Rigo**, član predsedstva CK KPČ **Spaček**, član predsedstva CK KPČ **Svestka**, predsednik centralne kontrolno-revizijske komisije **Jakeš**,

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Ljudje so žalostno poslušali

Aleksander Dubček je z govorom pretresel vse, ki so ga poslušali — Vsi so čutili, da govori le s skrajnim naporom — Ljudje so prepadeni nad tonom in besednjakom skupnega sporočila

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

PRAGA, 25. avg. — zvečer — Kaj se je zgodilo, oziroma kaj se dogaja? Je to začetek konca drame ali samo oddih? To je vprašanje, ki si ga v tem trenutku zastavlja sleherni človek v tej deželi. Ob tričetrt na šest je po radiu spregovoril Aleksander Dubček. Njegov govor je bil človeško izredno pretresljiv; vsi smo čutili, da govori le s skrajnim naporom vseh telesnih in duševnih moči. Govor, ki ga je bilo morda za četrt ure, je trajal pol ure, kajti za vsakih par besed je s kratko pavzo moral nabrati novih moči. Proti koncu je z muko izgovarjal posamezne besede.

Ali bo njegov poziv za mirno kri in disciplino ter vzdržnost naletel na podporo. Prvi odmevi po objavi skupnega sporočila iz Moskve in po nastopu Ludvika Svobode kažejo, da so ljudje prepadeni nad tonom in besednjakom skupnega sporočila. Res pa je, da ta politično izredno zrel narod razume, da je skupno sporočilo predvsem ogledalo ravni, kulture in dostojanstva tistih, ki so ga brezobzirno in brez občutka za mero izsilili.

Svoboda in Dubček sta nastopila dostojanstveno in trezno. Iz njunega nastopa je razvidno, da je položaj še vedno zelo napet, oziroma da tega vodstvo niti noče skrivati. Tu je cela vrsta problemov, na katere doslej sploh še ni odgovora, ki pa so takšni, da lahko privedejo do popolnoma nepredvidenih posledic. Kaj je na primer z izrednim kongresom KPČ? Ali ga Moskva priznava? V bližnjih dneh bo plenum CK KPČ; toda kakšnega CK, novega ali starega?

Podobnih probblemov je še zelo veliko in med njimi ni najmanjši ta, ali bo to ljudstvo, ki je v zadnjem tednu pokazalo zgled izrednega junaštva in enotnosti, hotelo priznati moskovski sporazum. Razen tega tudi nihče ne more z gotovostjo trditi, da bodo na drugi strani spoštovali sporazum in da ne bodo delali vsega, da bi dokončno le izsilili kapitulacijo.

O tem, da moskovski sporazum ni bil kapitulacija Češkoslovaške, v tem trenutku ne dvomimo, prav tako kot ne mislimo, da se je položaj že začel izboljševati in da je najhujše že prebrodeno. Vprašanje je le, ali bo češkoslovaškemu vodstvu uspelo dobojevati ta boj tako, kot upa, se pravi na političnem področju ob nekakšni minimalni formuli za sožitje z napadalkami. Ali jim bo uspelo doseči odhod okupatorskih čet in kar je najvažnejše, ali bosta češko in slovaško ljudstvo pristala na še en tak poskus z deželo, ki je v komaj treh tednih pregazila toliko besed, obljub in izjav in povzročila Češkoslovaški tolikšno tragedijo.

Vsekakor je politični boj možnost za ČSSR, kajti v takem boju ima spričo svoje višje kulturne in civilizacijske ravni prednost pred agresorji.

Položaj v mestu je v večernih urah v glavnem miren. Sovjetski tanki so izginili iz središča mesta in jih je videti le še redko in tudi sovjetskih vojakov je malo. Pač pa nad mestom še vedno letajo sovjetski helikopterji in mečejo propagandni material. O izredno kompliciranem položaju priča tudi to, da sta danes, ko je sporazum že podpisan in znan, še vedno izšli dve različni izdaji organa CK KPČ »Rude pravo«, ena zakonita, ki je izšla zjutraj ilegalno, in druga, okupacijska, ki so jo metali iz helikopterjev in ki vsebuje izredno grob propagandni material.

JANEZ STANIČ

Posvet predsednikov pokrajinskih odborov

PRAGA, 27. avg. (Tanjug). Radijska postaja Srednja Češka je ob 12.15 sporočila, da je bilo danes v poslopju ministrstva za gospodarsko planiranje posvetovanje predsednikov pokrajinskih ljudskih odborov. Zasedanje je vodil predsednik vlade ing. Oldřich Černik, navzočih pa je bilo tudi nekaj ministrov.

Černik je uvodoma seznanil navzoče o poteku pogovorov češkoslovaške delegacije v Moskvi. Pozval je k delu in odgovornosti ter disciplini. Izjavil je, da morajo ljudski odbori služiti ljudstvu in da ne smejo sprejemati prenagljenih ukrepov.

Kongres KP Slovaške podprl sklepe kongresa KPČ

BRATISLAVA, 27. avg. (Tanjug). V nasprotju s pričakovanji se je včeraj v poznih večernih urah začel izredni kongres KP Slovaške. Podobno kot o nedavnem izrednem kongresu KPČ se tudi o tem kongresu ni vedelo ničesar vse do davi, ko so sporočili, da se je kongres začel.

V oči bode odlok kongresa, da bo njegovo delovno predsedstvo do volitev novega centralnega komiteja edini vodilni partijski organ v Slovaški. Udeleženci kongresa so brez pridržkov podprli sklepe izrednega kongresa KPČ, ki je bil nedavno v Pragi.

Trenutno delegati ne zasedajo. Poslušali so govora predsednika republike Svobode in Aleksandra Dubčka. Tega so povabili, naj pride v Bratislavo, kjer naj bi pregnal nervozo, ki jo je čutiti, ker ni na voljo popolnejših informacij o štiridnevnih pogajanjih v Moskvi.

Vse naše meje so odprte

BEOGRAD, 27. avg. (Tanjug). Zaradi vesti, ki so jih objavili v nekaterih državah, da v Jugoslavijo ni mogoče svobodno potovati, Tanjug po pooblastilu objavlja naslednje sporočilo:

Promet na mejah poteka popolnoma normalno. Mejni prehodi v vse države so odprti. V prometu motornih vozil ni zastojev. Skupinski in posamezni turistični obiski potekajo normalno in po predvidenih načrtih.

Štiri točke iz Moskve

Prvo poročilo o sporazumu – poslal ga je dopisnik Tanjuga iz Prage

PRAGA, 27. avg. (Tanjug). Iz dobro obveščenih krogov v Pragi se je zvedelo, da so rezultati pogovorov v Moskvi naslednji:

1. Vsi češkoslovaški ustavni organi, politične ter družbene organizacije bodo še naprej normalno in svobodno opravljali svoje funkcije v dosedanji sestavi.

Okupacijska vojska, vključno tudi sovjetski varnostni organi (KGB), se ne bodo več vmešavali v notranje zadeve Češkoslovaške.

3. Okupacijska vojska varšavskega sporazuma se bo umaknila iz Češkoslovaške v treh etapah: še danes se bo umaknila v nekatere vojašnice in na poligone, pozneje pa iz vse države. Na zahodni češkoslovaški meji pa bodo ostale nekatere enote sil varšavskega pakta, »dokler se ne bo utrdila češkoslovaška armada«. Zaenkrat ni znano, kako dolgo bo trajalo to obdobje konsolidacije.

4. Češkoslovaška stran je obljubila, bo poskrbela, da v tisku ne bo polemičnih člankov in napadov na države, ki so okupirale Češkoslovaško. Vendar pa ne bodo znova uvedli cenzure tiska; za izpolnitev omenjene obljube bodo skrbele notranje sile češkoslovaških časnikarjev.

„Zaupanje ljudstva nam je bilo v krepko oporo“

Predsednik Svoboda je včeraj popoldne govoril ljudstvu — Po vsej ČSSR ocenjujejo z okupacijo nastalo škodo — Včeraj je govoril tudi Dubček, danes pa bosta govorila Smrkovski in Černik — Prva seja vlade

PRAGA, 27. avg. — Predsednik republike Svoboda se je s člani delegacije ČSSR vrnil iz Moskve v Prago. V Moskvi je bil podpisan sporazum o postopnem umiku okupacijskih čet. Okupacijske čete v Pragi se postopno umikajo izpred vladnih zgradb. Sovjeti so privolili v pogajanja šele potem, ko jim je trikrat spodletelo sestaviti kolaboracionistično vlado. V vsej ČSSR ocenjujejo škodo, ki jo je povzročila okupacija.

Predsednik ČSSR Ludvik Svoboda je ob 15.10 govoril ljudstvu po radiu. Dejal je, da se je po štirih dneh skupaj s tovariši Dubčkom, Černikom, Smrkovskim in drugimi vrnil iz Moskve. »Tudi vam ni bilo lahko,« je rekel Svoboda. »Nenehno smo mislili na to, kako preživljate te težke dni. Z globokim obžalovanjem smo sprejemali vesti o najtežjem — o izgubi človeških življenj,« je rekel Svoboda in izrazil globoko sožalje družinam in prijateljem žrtev.

Češkoslovaški predsednik je nadalje dejal, da so češkoslovaško delegacijo med bivanje v Moskvi zasipali z izrazi zaupanja iz vse dežele in da so ji dajali ti izrazi krepko podporo, ki je delegacija ni izneverila.

Dogodki so po njegovih besedah grozili, da bi utegnili sleherni hip privesti do najhujšega in najbolj tragičnega. Zato smo tudi storili vse, je dodal, da ne bi prišlo do tega in da ne bi nesmiselno tekla kri narodov, ki so zmerom živeli skupaj.

Svoboda je razen tega dejal, da bodo rane, ki so bile zasekane v teh dneh, še dolgo krvavele.

Predsednik ČSSR je v govoru ljudstvu izjavil, da je mesto Češkoslovaške v socialistični skupnosti. Dejal je, da se je napotil v Moskvo po dogovoru z vlado in se vrnil v Prago skupaj z vsemi, ki so tam sodelovali pri razgovorih. Vsi ti bodo pri priči prevzeli funkcije, na katere so bili izvoljeni po demokratični poti.

Svoboda je rekel, da so v Moskvi dosegli dogovor o postopnem umiku tujih čet. Dotlej pa, je dejal predsednik, »je njihova prisotnost realnost«.

Izrazi zaupanja, ki so prihajali k delegaciji v Moskvo, je rekel Svoboda, so tisto, na kar se bodo češkoslovaški voditelji zanašali pri dosledni socialistični graditvi dežele. »Razvijali bomo socialistični družbeni sistem ter negov demokratični in humani značaj. Pri tem ne bomo popustili niti za korak,« je poudaril.

Ob koncu približno deset minut dolgega govora je češkoslovaški predsednik pozval vse državljane, naj ohranijo enotnost in izpričajo modrost in odločnost.

Po poročilu svobodnega radia srednja Češka je bila danes dopoldne v Pragi seja češkoslovaške vlade, ki ji je predsedoval premier Oldřich Černik. Razpravljala je o poročilu o svojem delu v zadnjih dneh ter o obvestilu o pogajanjih, ki so jih v Moskvi vodili predstavniki češkoslovaške vlade in partije. Člani vlade so pozdravili predsednika Ludvika Svobodo, ki je prisostvoval seji. Vladno sejo so kmalu pretrgali in sklenili, da se bo nadaljevala jutri dopoldne.

Vlada je na seji sklenila pozvati vse ljudstvo in še posebej Pražane, naj preprečijo stihijske akcije ter ohranijo mir in treznost, ker bodo tako najbolj pomagali vladi pri normalizaciji življenja v deželi. Vlada bo o svojih ukrepih redno obveščala javnost.

Razen tega je vlada sporočila, da bodo prebivalstvu danes govorila predsednik Svoboda in prvi sekretar CK KPČ Aleksander Dubček. Jutri bosta govorila predsednik ljudske skupščine Josef Smrkovky in predsednik vlade Oldrich Černik.

Predsednik skupščine Jozef Smrkovsky je izjavil sodelavcem svobodnega radia Praga: »Ne bo lahko rešiti naše težavne razmere, a rešili jih bomo.«

Zjutraj, ko so se Svoboda, Dubček, Černik Smrkovsky in drugi člani zakonitega vodstva, ki so se udeležili težavnih pogajanj v Moskvi, vrnili

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

4. stran

Informace v češtině

Informace v češtině pro československé státní příslušníky, kteří se zdržují v současné době ve Slovinsku

Spoštovani bralci!

Prosimo vas, da posredujete novice v češčini našim češkoslovaškim prijateljem, ki so zaradi dogodkov v domovini ostali pri nas in začasno stanujejo po kampih, domovih in privatnih stanovanjih. Hvala!

Uredništvo »Dela«

Avgustovska revolucija

Ni se še zgodilo, da bi socialistična država okupirala drugo socialistično državo in poskušala v imenu boja proti kontrarevoluciji vreči z oblasti socialistični režim. V noči med 20. in 21. avgustom se je torej Češkoslovaška znašla pred položajem, ki v zgodovini nima primere.

Toda kakor so Sovjeti posegli po »izvirnem« sredstvu, tako so tudi Čehoslovaki odgovorili na način, ki ni zapisan v nobenem vojaškem ali političnem učbeniku. In ob dogodkih, ki so sledili, je svet obnemel.

Ne glede na to, kakšna je vsebina moskovskega sporazuma, je danes popolnoma jasno, da je teden dni vseljudskega odpora v ČSSR več kot prepričljivo dokazal, da je tudi v dobi najbolj monstruoznih sredstev za množično klanje volja ljudstva odločilen činitelj.

Volja ljudstva bo za vselej ostala veliki pojem in simbol češkega avgusta. Ta volja je zasekala v sredo okupatorjevih načrtov in izkrčila pot do odločilnega preloma. In kakor je bila ta volja ključ odpora, tako je enotnost življenjski vir te volje. Ta skoraj nepojmljiva enotnost, ki jo težko vklopimo v miselni svet današnjega sveta, ki je izbrisal idealne kategorije iz svoje računice, pa je bila mogoča edino zato, ker si je komunistična partija Češkoslovaške v mesecih »praške pomladi« ustvarila v množicah tako podporo, kakršne najbrž danes nima nobena komunistična partija na svetu, ne glede na to, ali je na oblasti ali ne.

To ni podpora iz strahu pred policijskim terorjem, to ni podpora iz vere v resnice dogmatskega katekizma, marveč svobodni nenapisani dogovor ljudi — partijcev in nepartijcev — ki čutijo, da je KPČ premostila »prepad nezaupanja« med množicami in voditelji in jim brez demagoškega trobentanja o demokraciji priznala tiste osnovne svoboščine, ki niso monopol ideologije, marveč so globoko zakoreninjene v naravi človeka.

KPČ je s tem prebila nov »zvočni zid«, potrdila naše izkustvo zadnjih dvajsetih let, in tudi nam ter vsemu delavskemu gibanju pokazala pot v višjo sfero razvoja odnosov med ljudmi.

Zato se morda ne motimo, če trdimo, da bodo ti dnevi, ko se je vse češkoslovaško ljudstvo združilo ne na osnovi nacionalizma, marveč na osnovi vere v boljšo prihodnost, ki ji odpira pot KPČ, ostali zapisani v zgodovini kot »avgustovska revolucija«. Gledano s tega stališča so zastavo kontrarevolucije dvignile prav tiste države, ki so v imenu boja proti njej okupirale Češkoslovaško.

ANDREJ NOVAK

Okupirana Praga: normalizacija, če je moč uporabiti ta izraz

Sovjetski tanki se umikajo iz središča mesta — Radio in listi se pripravljajo za vrnitev v legalo — Toda: doslej 122 mrtvih in več sto ranjenih, škoda pa se pne v stotine milijonov kron — Mali izdajalci in kolaboranti — velikih ni bilo — se skušajo čimprej spraviti na varno, proti meji

OD NAŠEGA POROČEVALCA

PRAGA, 27. avg. (Po teleksu). Popoldne je predsednik republike Ludvik Svoboda po radiu in televiziji govoril ljudstvu in ga seznanil z rezultati moskovskih pogajanj. Dopoldne sta zasedala vlada in parlament, ki sta poslušala poročilo svojih predstavnikov, Černika in Smrkovskega, ki sta skupaj s Svobodo, Dubčkom in Krieglom danes zjutraj prispela iz Moskve.

V trenutku, ko to poročam, še ne morem sporočiti, kako so ljudje v Pragi sprejeli vest o sporazumu. Lahko poročam le, kakšen je bil danes dopoldne položaj. Na vsak način je bil precej boljši kot sinoči. Sovjetske enote, doslej predvsem tankovske, se že umikajo iz središča češkoslovaške prestolnice. Sinoči in ponoči so deblokirali precej uradnih poslopij. Sinoči so bili tanki in oklepna vozila še pred zgradbo CK, na Hradčanih, na mostovih čez Vltavo, pred uredništvi časopisov, radia in televizije. Po mestu so na gosto krožile ruske patrulje in ko sem si ogledoval stanje v mestu, so me večkrat legitimirali. Na nekatere kraje so mi vstop preprečili. Pozno ponoči je bilo na več mestih slišati streljanje, včasih precej močno in dolgotrajno.

Danes dopoldne je položaj boljši. Ko sem znova obšel vse najvažnejše točke in ustanove v prestolnici, tankov nisem več videl. Po mestu še vedno krožijo oklepna vozila in nekatera poslopja so še blokirana. Med njimi je tudi zgradba CK, ki ga blokirajo močni oddelki vojske in oklepni avtomobili. Ni pa več tankov, ki so sinoči še bili tu. Oklepni avtomobili in okupatorjevi vojaki so tudi še pred uredništvi nekaterih listov.

Večina listov, med njimi tudi organ CK KPČ »Rude Pravo«, so danes še izšli ilegalno. Promet po mestu se znova normalizira, kolikor se beseda normalno lahko uporablja v teh razmerah. Med avtomobili in avtobusi so pomešani ruski oklepniki. Ljudje se spet zbirajo po ulicah in na Prikopih je v teku velika akcija za zbiranje podpisov za popoln in takojšen umik okupatorskih čet.

Po podatkih, ki smo jih dobili danes opoldne, so okupatorji doslej na ozemlju ČSSR ubili 122 ljudi, več sto ali celo tisoč pa so jih ranili. V Pragi so ubili 25 ljudi, 312 pa so jih ranili. Škoda, ki jo trpi češkoslovaško gospodarstvo zaradi okupacije, pa je ... (Teleprinterska zveza s Prago je bila pretrgana).

Škoda, ki jo je povzročila okupacija petih držav, članic varšavskega pakta, znaša na dan 65 milijonov kron (približno 9,3 milijone dolarjev ali 6,5 milijonov rubljev po uradnem tečaju).

V tem trenutku, to je ob 15. uri, še vedno delujejo ilegalne svobodne radijske postaje. Obmolknila pa je okupacijska radijska postaja »Vltava«. Ta ruska postaja, ki si je pridobila nesmrtno slavo z neumnostjo svoje propagande, je še sinoči neverjetno divje in nekulturno napadala partijsko vodstvo, izvoljeno na nedavnem XIV. izrednem kongresu KPČ in zlasti Zdeneka Šilhana, novega člana predsestva CK KPČ, ki je do današnje vrnitve Aleksandra Dubčka opravljal dolžnosti prvega sekretarja. V tem trenutku še vedno ni znano, ali so v Moskvi priznali vodstvo, ki je bilo zakonito izvoljeno na izrednem kongresu. Na vsak način so se nekateri ljudje, ki niso zavzeli odločnega stališča proti okupaciji, povsem onemogočili, kljub temu, da niso šli do kraja in da niso prevzeli vloge kolaborantov.

Zanimivo za sedanji trenutek je, da nekateri mali izdajalci in kolaboranti — velikih in pomembnih reči ni bilo — že izginjajo s površja in iščejo razne možnosti, da bi se spravili na varno. Svobodne radijske postaje so danes organizirale akcijo, katerih namen in cilj je, zaustaviti partijskega sekretarja na srednjem Slovaškem, Rudolfa Klika, ki je sodeloval z okupatorji, danes pa je z avtom zbežal proti sovjetski meji. Svobodne postaje nenehno dajejo podatke o njem in pozivajo prebivalstvo, naj ga ustavi.

JANEZ STANIČ

NAPIS NA VACLAVOVEM SPOMENIKU V PRAGI, KI JE HKRATI POLITIČNI PROGRAM. Foto: Boris Kresnik

Longo izraža dobre želje in upa v proces obnove

Generalni sekretar KPI je dejal, da bi se morale vse partije nekaj naučiti iz »strašne napake« intervencije v ČSSR

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

RIM, 27. avg. — Na zasedanju CK KPI je imel generalni sekretar Longo referat, v katerem je široko razložil in utemeljil odklonilno stališče italijanskih komunistov do vojaške zasedbe ČSSR. Longo je hkrati podal tudi prvi komentar k zaključku moskovskih pogajanj, ko je dejal, da je po dnevih preplaha in tesnobe končno prevladal občutek odgovornosti.

Medtem ko je naloga neposredno prizadetih partij teh dežel, da prve povedo svojo obsodbo o določilih kompromisa, je Longo ugotovil, da so se vsi češkoslovaški voditelji vrnili v Prago, k svojim polnim funkcijam in na svoje odgovorne položaje ter k delu, ki naj zaceli globoke rane, katere je povzročila vojaška intervencija. Želimo jim polnega uspeha, je dejal Longo, prepričani, da bo češkoslovaško ljudstvo — ki je tudi v teh trdih dneh z največjo enotnostjo potrdilo svojo privrženost socializmu — pod vodstvom svoje komunistične partije gradilo čedalje bolj razvito, demokratično in moderno socialistično družbo, v polnem skladu z nacionalnimi tradicijami in težnjami.

Upamo, je menil Longo, da bodo doseženi sporazumi omogočili češkoslovaškemu ljudstvu in komunistični partiji v polni neodvisnosti dosledno izvajati proces demokratične obnove in konsolidacije socialistične družbe, ki se je začel v januarju. Socialistična privrženost češkoslovaškega ljudstva in veljavnost te obnoviteljske akcije sta bili povsem potrjeni z odgovornostjo in trdnim soglasjem, ki sta ju znala izpričati češkoslovaško ljudstvo in partija v dramatičnem položaju vojaške okupacije. Verjamemo, je rekel Longo, da naj bi bil to prvi korak k normalizaciji odnosov med socialističnimi deželami, ki naj bi na osnovi enakopravnosti in spoštovanja suverenosti sleherne države omogočila realno krepitev njihove enotnosti in sodelovanja na vseh poljih. Vse komunistične in delavske partije morajo iz strašne napake, ki jo predstavlja vojaška intervencija, potegniti vse potrebne in neizbežne nauke, je v nadaljevanju dejal Longo. Italijanska partija pa bo po Longovih besedah v skladu z izpričanimi stališči še naprej prispevala svoj politični in idejni delež k ustvarjanju novih odnosov med vsemi komunističnimi partijami in naprednimi silami, in k temu, da bi povsod hitreje in temeljiteje napredoval obnoviteljski proces, ki se je nekoč začel na 20. kongresu Komunistične partije Sovjetske zveze.

TIT VIDMAR

Madžarske meje spet odprte

BUDIMPEŠTA, 27. avg. (Reuter). Madžarska časopisna agencija MTI sporoča danes, da je Madžarska spet odprla svoje meje za tuje turiste, ki zapuščajo deželo. Turisti, ki so ostali potem, ko so zaprli meje na Madžarskem, so nastanili v nekaj turističnih taborih.

Agencija dodaja, da so ponovno vzpostavili železniško zvezo iz Budimpešte v Avstrijo, Jugoslavijo in Romunijo.

Neki madžarski predstavnik je izjavil, da tujci spet smejo potovati na Madžarsko.

Francoski tisk o plenumu CK ZKJ

PARIZ, 27.avg. (Tanjug). Današnji francoski tisk je priobčil odlomke resolucije plenuma CK Zveze komunistov Jugoslavije in poudaril jugoslovansko odločno obsodbo vojaške intervencije varšavskega pakta ter močno podporo okupirani Češkoslovaški. List »Figaro« piše, da CK ZKJ »nikomur ne priznava pravice do vojaške intervencije in zavrača kot docela nesprejemljive argumente, s katerimi varšavski pakt opravičuje svojo invazijo.« CK ZKJ, piše list, daje vso podporo KP Češkoslovaški in njenemu boju za neodvisnost ter zahteva konec okupacije in osvoboditev njenih voditeljev.

Bojkot odpovedan

LONDON, 27. avg. (AP). Zveza britanskih transportnih delavcev je razveljavila načrt o enodnevnem bojkotu ladij in letal iz Sovjetske zveze ter štirih socialističnih držav, ki so okupirale Češkoslovaško. Bojkot bi se moral začeti jutri zjutraj, sedaj pa so ga suspendirali zaradi vesti o tem, da so se v Moskvi sporazumeli.

Komunistične partije obsojajo

KPR: Flagrantna kršitev suverenosti — KPI: Solidarni s preporodom v ČSSR
KPF: Umik okupatorjev je edina rešitev — KP Finske: odpovedane svečanosti

BEOGRAD, 27. avg. (Tanjug). Komunistične in delavske partije širom po svetu so odločno obsodile vojaško intervencijo petih dežel članic varšavskega sporazuna na Češkoslovaškem.

Komunistična partija Romunije je ostro obsodila vdor tujih čet na Češkoslovaško in podprla legalno vodstvo KPČ. Vojaško intervencijo so ocenili kot flagrantno kršitev neodvisnosti in svobode Češkoslovaške, mednarodnega prava in načel na katerih morajo temeljiti odnosi med socialističnimi deželami. Romunska KP ocenjuje vmešavanje v notranje zadeve in vojaško intervencijo kot težak udarec socialističnemu sistemu, komunističnim in delavskim partijam, socializmu na svetu in miru.

Dve največji zahodnoevropski komunistični partiji — italijanska in francoska — sta vojaško intervencijo odločno obsodili.

Politbiro KP Italije je izdal obvestilo, ki izraža »globoko nesoglasje« KP SZ. Poročilo pravi, da ne morejo razumeti, kako se je bilo mogoče odločiti za vojaško intervencijo. Menijo, da je taka odločitev neodgovorna in nezdružljiva z načeli avtonomnosti in neodvisnosti vsake komunistične partije in socialistične države. Vodstvo italijanske KP je potrdilo svojo solidarnost z akcijami demokratskega preporoda na Češkoslovaškem.

Vodstvo francoske KP je izrazilo »presenečenje in ostro neodobravanje«. Menijo, da bi bilo treba probleme reševati na bilateralnih in multirateralnih pogovorih ob spoštovanju suverenosti vsakega naroda. Član politbiroja KP Francije Garodi je izjavil, da je edina rešitev umik vseh okupacijskih sil in vrnitev možnosti češkoslovaškemu partijskemu in državnemu vodstvu, da opravlja svoje dolžnosti, da bi češkoslovaški narodi lahko nadaljevali avtonomno izgradnjo svoje oblike socializma, ki najbolj ustreza posebnostim in razvoju te dežele.«

Politbiro KP Francije zahteva umik okupatorskih čet.

Španska komunistična partija, katere posamezni voditelji so v Moskvi, je sporočila, da ne odobrava intervencije na Češkoslovaškem.

CK KP Velike Britanije je izdalo sporočilo, v katerem pravi: »Kakršnekoli so že razlike v stališčih med socialističnimi deželami o Češkoslovaški, menimo, da je vojaška intervencija popolnoma neopravičena«.

Avstrijska komunistična partija pozdravlja proces demokratizacije v Češkoslovaški in je »skrajno presenečena zaradi postopkov petih držav varšavskega sporazuma«. Predsednik partije Franc Muri je izjavil, da njegova partija v celoti podpira stališča prezidija KPČ.

Komunistične partije Norveške, Nizozemske, Švedske, Belgije, Indije in Nove Zelandije so izrazile nesoglasje z intervencijo na Češkoslovaškem. Šef norveške partije Larsen je dejal, da je intervencija »eden izmed najbolj tragičnih dogodkov, ki so se kdajkoli zgodili v mednarodnem delavskem gibanju.«

Japonska komunistična partija je obsodila vdor tujih čet na Češkoslovaško kot »neopravičeno vmešavanje v notranje zadeve te dežele«. Partija zahteva hiter umik čet varšavskega sporazuma.

KP Avstralije je akcijo petih »varšavskih« držav na Češkoslovaškem označila kot »očitno kršenje socialističnih načel«.

Intervencijo na Češkoslovaškem sta prav tako obsodili socialistična Internacionala, ki je zasedala v Köbenhavnu, in Mednarodna konfederacija za mir in razorožitev, ki je imela konferenco v Ljubljani. Prav tako so protestirali sindikati Britanije, Belgije in Japonske ter socialistična partija proletarske enotnosti Italije.

Finska komunistična partija se je odločila, da bo zaradi dogodkov na Češkoslovaškem odpovedala svečanosti, s katerimi naj bi proslavila 50. obletnico partije.

Intervencijo na Češkoslovaškem sta na poseben način obsodili tudi KP Kitajske in Albanije. Obe sta hkrati kritizirali »revizionistično vodstvo« KP Češkoslovaške.

Med maloštevilnimi partijami, ki so podprle intervencijo v Češkoslovaški, je nekoliko partij latinskoameriških dežel: Čile, Ekvador, Kolumbija, Kuba in nekatere druge. Fidel Castro je izjavil, da je bila intervencija »politično pravilna in edino možna, čeprav je, gledano s pravnega stališča intervencija flagrantna kršitev suverenosti dežele«.

Akcijo petih dežel so tudi podprle partije Mongolije, Cipra, Sirije in še nekatere arabske partije.

Radio Hanoi je sporočil, da so »zavezniške čete stopile v ČSSR s plemenitim ciljem na zahtevo socializmu vdanih članov KPČ«. Na spisku dežel, ki so se izrekle za intervencijo, je tudi Severna Koreja.

Washington: Drame še ni konec

ZDA zelo zadržane in ne dajejo nikakršnih pozitivnih ocen

WASHINGTON, 27. avgusta (Tanjug). Washington se je odrekel kakršnikoli kritiki o izidu pogovorov v Moskvi ali o neposrednih okoliščinah, v katerih so ti pogovori potekali. Obenem v prvi ameriški uradni izjavi v zvezi z moskovskim komunikejem ni opaziti nobenih pozitivnih ocen o izidu krize, nastale v zvezi s ČSSR.

Predstavnik State Departmenta Robert McCloskey se je na današnji opoldanski tiskovni konferenci omejil na ugotovitev, da bo ameriška vlada »skrbno preučila komunike ter njegove posledice za Češkoslovaško, glede na pravice, ki jih ima Češkoslovaška po listini OZN«.

Ameriški funkcionarji neuradno izražajo mnenje, da je celoten razplet krize v marsičem odvisen od tega, kako bodo pisano besedilo moskovskega sporočila uresničevali v praksi. Menijo, da so vsi dogodki zadnjih dni le veliko poglavje drame, ki se še ni končala.

Ocenjujejo, da je na eni strani položaj Češkoslovaške sedaj ugodnejši kot pred šestimi dnevi, ko se je invazija začela. Poseben pomen pripisujejo temu, da intervencija ni uspela odstraniti legalnega vodstva v državi, ki ga je ljudstvo močno podprlo.

Na drugi strani pa Washington opozarja, da bodo na Češkoslovaškem zaenkrat ostale sovjetske čete, ki jih poprej ni bilo, in da so pogoji za njihov umik zelo nedoločeni. Tu ocenjujejo, da je v sedanjem komunikeju opaziti mnogo elementov iz »pisma petericе« iz Varšave, ki ga v Pragi še pred nedavnim niso hoteli sprejeti.

Razrešitev krize na način, da se bodo ustavne oblasti Češkoslovaške vrnile na svoje položaje — menijo v ameriških krogih — ne bo mogla popolnoma odstraniti negativnih posledic, ki jih je imela invazija Češkoslovaške na razpoloženje ameriške javnosti.

Vladni krogi menijo, da bi lahko iz tega naredili zaključke in pripominjajo, da je nedavno sprejeti ameriško-sovjetski sporazum o kulturni menjavi sedaj dvomljiv. Prav tako opozarjajo na to, da bo invazija Češkoslovaške neizogibno slabo vplivala na prihodnje bilateralno sodelovanje med ZDA in štirimi državami vzhodne Evrope, ki so sodelovale v sovjetski intervenciji.

Glede nadaljnjih pogajanj in sporazumov z Moskvo o pomembnih vprašanjih (raketno razoroževanje in druga) Washington meni, da češkoslovaška kriza ne bo ovirala pogovorov med obema velesilama.

Lahko bi sklepali, da Washington meni, da bodo ZDA v prihodnje v teh pogajanjih močnejše, glede na to, da ocenjujejo intervencijo na Češkoslovaškem kot dejanje, ki je škodilo ugledu ter mednarodnemu položaju Sovjetske zveze.

Razočaranje, vendar neomajno zaupanje v zakonito vodstvo

Vse glavne svobodne radijske postaje so sinoči podprle Dubčka – Danes se bo nadaljevalo zasedanje centralnega komiteja KPČ

BEOGRAD, 27. avg. (Tanjug). Centralni komite komunistične partije Češkoslovaške, izvoljen na izrednem XIV. kongresu KP, je danes zvečer izjavil, da je zelo razočaran nad izidom moskovskih pogajanj. Kot pristavlja: »umikamo se pred silo«, nikoli pa se ne bomo odrekli suverenosti države.

CK je tudi pozval svoje člane, naj takoj pridejo v Prago, ker bo jutri nadaljevanje zasedanja CK.

Svobodni studio radio televizije vzhodne Slovaške v Košicah je sporočil Aleksandru Dubčku, da so popolnoma na njegovi strani in da so razumeli, da drugega izhoda ni bilo. Temu mnenju so se pridružili tudi časnikarji praških časopisov, radia in televizije v razglasu po praškem radiu.

Komentator legalnega radia »Češkoslovaška 1« je danes zvečer dejal, potem ko se je zvedelo za izid moskovskih pogajanj, naj ljudje kljub temu, da so nezadovoljni, ne demonstrirajo in naj ne store ničesar, kar bi bilo mogoče tolmačiti kot dokaz, da vlada ni kos položaju. Dejal je, da je Dubček sprejel tisto, kar je bil prisiljen sprejeti, imel pa je pred seboj cilj. Iz Prage poroča UPI, da je češkoslovaška radijska postaja pozvala vse pripadnike češkoslovaške vojske, naj trdno podpro linijo, ki jo je v svojem govoru nakazal Dubček. Iz Beograda pa poroča Tanjug, da se je pismom, ki prihajajo iz raznih krajev in v katerih izražajo podporo Dubčku, pridružil tudi svobodni radio Srednje Češke.

Podpredsednik vlade Husak je na izrednem kongresu komunistične partije Slovaške izjavil, — kot poroča AFP iz Prage— da se bodo v desetih do petnajstih dneh začeli pogovori, na katerih bodo določili rok za umik sovjetskih čet s češkoslovaškega ozemlja.

Iz Beograda javlja Tanjug, da so vse glavne svobodne radijske postaje danes zvečer podprle prvega sekretarja CK KPČ Dubčka po njegovem govoru, ki ga je imel po radiu. Radio Praga pa sporoča, da je bil danes sestanek predsednikov pokrajinskih ljudskih odborov, ki mu je predsedoval premier Černik. Razpravljali so o ukrepih, ki se jih je treba lotiti v sedanjem položaju; o položaju so dejali, da je zelo zapleten.

Tanjug iz Prage je sporočil, da se je danes sestala češkoslovaška vlada ter razpravljala o izidu pogajanj češkoslovaške delegacije v Moskvi. Sestanka se je udeležil tudi predsednik republike Svoboda. Stališče, ki ga je pri tem zavzela vlada, še ni znano. Jutri se bodo pogovarjali o ukrepih, kako bi obnovili družbeno življenje v državi.

Po prvih reakcijah je občutiti, da so ljudje nezadovoljni, zlasti s tem, da se bodo tuje čete umikale postopoma. V dobro obveščenih krogih pa menijo, da je po pogajanjih v Moskvi češkoslovaška stran pridobila »čas in prostor za razreševanje svojih zadev.

Češkoslovaške radijske postaje so v popoldanskih urah prenašale sporočila nekaterih partijskih organizacij in vodstev ter delovnih kolektivov, v katerih so izražali svoje nezadovoljstvo z nekaterimi točkami sporazuma. »Vznemirjeni ter nezadovoljni smo poslušali skupno sporočilo o pogovorih naše delegacije v Moskvi,« je rečeno v sporočilu, ki so ga sprejeli na partijskem sestanku v radiu Ostravi. »Nismo izgubili zaupanja v tovariše Svobodo, Dubčka, Černika, Smrkovskega, Šimona in druge, ki so zavzeli trdno stališče in niso sodelovali z okupatorjem«. V sporočilu poudarjajo, da sprejemajo moskovske pogovore kot akt, do katerega je prišlo zaradi grobega pritiska in groženj. Naši predstavniki so se pogovarjali na tujem ozemlju, ne da bi imeli možnost za dovolj povezave s svojim ljudstvom in svojo partijo. To niso bili pogovori med enakopravnimi partnerji, ki edino lahko sklenejo pravnoveljavne sporazume«.

HUMOR POD TANKOVSKIMI CEVMI

»Lahko vam natočim bencina ...« (ilegalna številka revije »Mladý svět«, Praga, 23. avgusta 1968)

„Tovariši, bratje, ne obupujte!“

CK KPČ poziva k enotnosti in poudarja, da se je marsikaj ohranilo

PRAGA, 27. avg. (Tanjug). Radio srednja Češka je ob 20.30 oddajal sporočilo centralnega komiteja KP Češkoslovaške, izvoljenega na XIV. kongresu partije:

»Naše vodstvo,« je rečeno v sporočilu, »z grenkobo in razočaranjem sprejema skupno sporočilo o pogovorih naših predstavnikov v Moskvi. Z njimi delimo te občutke in popolnoma doživljamo resnost tega trenutka. Izogibamo se sili, nikoli pa se ne bomo odrekli zahtevi po spoštovanju suverenosti in pravice do svobode. Razumemo težak položaj, v kakršnem so bili tovariš Dubček in ostali v Moskvi, dlje časa ločeni od nas.

Tovariši, bratje, prijatelji, ne obupujte! Se so pred nami dnevi. Socializem s človeškim likom še vedno ostaja nalога naših narodov. Ni se posrečilo strmoglaviti naše legalne vlade, uničiti naš politični sistem. Trajna okupacija naše države ni bila uspešna. Vaše junaško stališče v zadnjih sedmih dneh je omogočilo, da se je za prihodnost marsikaj ohranilo.

Pozivamo vas v imenu enotnosti, ki nas je povezovala v minulih sedmih dneh, da ohranite mir, ponos in razboritost. CK razpravlja in razmišlja o nastalem položaju. Naredili bomo vse, kar je v naši moči, da bi skupaj našli izhod ter da pomagamo ustvariti pogoje za prihodnost našega ljudstva. Zaupajte nam in bodite z nami. Tudi mi smo z vami.«

Danes je ljudska skupščina poslušala prvo, nepopolno informacijo svojega predsednika Josefa Smrkovskega, ki ga je prisrčno pozdravila v svoji sredi. Izrazila mu je svoje nadaljnje zaupanje.

Ljudska skupščina ČSSR si pridržuje pravico, da v skladu z ustavo s popolno odgovornostjo pretresa poročilo in predloge vlade, pri čemer si bo prizadevala ohraniti suverenost in svobodo države ter še naprej podpirati demokratični razvoj socialistične republike. Ljudska skupščina je sklenila prekiniti svoje zasedanje dotlej, ko bo vlada predložila poročilo ter potrebne predloge.

Prva ocena KPF o sporazumu

PARIZ, 27. avg. (Tanjug). V sporočilu politbiroja francoske komunistične partije, objavljenem danes popoldne, je rečeno, da je sovjetsko-češkoslovaški sporazum »pozitivno dejstvo«. Obenem opozarja nato, da je KP Francije »obsodila vojaško intervencijo ter bila za to, da bi normalizirali položaj na Češkoslovaškem v okviru suverenosti vlade ter češkoslovaške komunistične partije«. Podrobnejšo oceno o sprejetem sporazumu bodo objavili pozneje, ko bodo temeljiteje preučili določilo sporazuma, zaključuje politbiro KP Francije.

Danes ne bodo izšli dnevniki v ČSSR

PRAGA, 27. avg. (Tanjug). Radijska postaja Srednja Češka je ob 20.15 sporočila, da so jo uredništva praških dnevnikov obvestila, da jutri zjutraj dnevniki ne bodo izšli. To je prostovoljni sklep časnikarjev, ki bi se radi obrnili na svoje bralce po zrelem premisleku.

V nekaj vrstah

LJUBLJANA

Rojstva — V ponedeljek se je v ljubljanskih porodnišnicah rodilo 31 otrok. V mestni porodnišnici se je rodil le deček, v kliničnì bolnišnici pa trinajst deklic in sedemnajst dečkov.

ŽIROVNICA

Vojaki gradijo cesto — Pripadniki JLA grade gorsko cesto iz doline Završnice do Valvazorjevega doma pod Stolom na nadmorski višini 1180 metrov. Dolga bo 4,8 kilometrov, njena višinska razlika pa bo znašala 540 metrov. Računajo, da bodo dela končana jeseni.

MAMOLJ

Prispevki za šolo — Z dohodki prireditve ob dnevu vstaje in prispevkom občinske konference SZDL Litija bodo na šoli »Franca Mojškerca« na Mamolju uredili nekatera nujna dela.

Občanov barometer

Solidarnost je lepa

»Sprašujete za ‚barometer',« so bile prve besede Zofke Gnezda, 25-letne trgovske pomočnice pri »Veletekstilu« v Ljubljani. Srečali smo jo pred Modno hišo, ko se je vračala z živilskega trga. Ko smo ji zastavili prvo vprašanje je dejala:

»Kar se vremena tiče, je danes zame lep dan. Vidite, sonce, ki je v letošnjem poletju tako redek gost, spet sije in nas greje. Če pomislim na dogodke v svetu, me pa takoj mine dobra volja.«

— *Vam je v zadnjem času kakšen članek v časopisu še posebno padel v oči?* —

»Zelo me zanima vse,« kar se dogaja v prijateljski ČSSR. — Delo — nas o tem dobro obvešča, predvsem pa me veseli, da so vsa poročila zelo objektivna. Češkoslovaškemu narodu se zares godi strašna krivica, ki se ne bo dala kmalu popraviti. Prepričan sem, da je oborožena intervencija v ČSSR mlin na vodo desničarskim in nazadnjaškim silam, ki bodo to vsekakor izkoristile. Upam in želim, da se bodo stvari kmalu obrnile na bolje.«

— *O čem pa največ razmišljate kot ljubljanska občanka?* —

»Ponosna sem, da smo se Ljubljančani v teh težkih dneh, ki so prizadeli predvsem državljane ČSSR, tako dobro izkazali. Mislim, da smo jim vsi pripravljeni nuditi kar največjo pomoč. To je lepa gesta naših ljudi, ki so dokazali, da prijatelja resnično spoznaš v sili.«

— *Na katero vprašanje bi želeli odgovor javnega delavca?* —

»Vprašanje je bilo že velikokrat zastavljeno, rešeno pa še ni. Zanima me, kdaj bo dovolj otroških igrišč tudi v predmestju Ljubljane.«

B. PODOBNIK

Zakaj tako?

Kdo je odgovoren?

Nedavno sem na Titovi cesti v Ljubljani, blizu Stadiona, videla skupino mladoletnikov, pijanih, da so komaj hodili. Ljudje so se ozirali in komentirali... Kmalu so si junaki izbrali kaj nenavadno igro. Začeli so puliti cvetje posajeno kot okras mestu. Niti s tem se niso zadovoljili. Očitno jih je oviral parkiran avtomobil in začeli so ga obdelovati z nogami. Nek starejši mimoidoči si jih je drznil opomniti, da ne delajo prav in tako je postal tudi on predmet njihovega zasmehovanja. Nato so krenili proti mestu... Sprašujem se, kje so se lahko ti petnajst ali šestnajstletni fantje tako opijanili? Mar naši gostilničarji res gledajo samo denar in nikdar ne pomislijo na svoje otroke... njim verjetno ne bi točili po mili volji! Prepričana sem, da ne!

O točenju pijač mladoletnikom se je že pisalo in govorilo veliko, toda nikjer ni zaslediti pozitivnih rezultatov. Nasprotno, ta problem postaja vedno hujši. Bomo res pustili, da bodo taki ljudje ogrožali svojo okolico in se bomo zvečer zaklepali v stanovanja v strahu pred nasilneži? RUZA TINEV

„Pri vas nam nič ne manjka!"

Ljubljančani so sprejeli na svoje domove 135 češkoslovaških družin

Pri glavnem odboru Rdečega križa se je prijavilo 285 prebivalcev iz Ljubljane in bližnje okolice, ki so turistom iz ČSSR pripravljeni nuditi stanovanje, mnogi med njimi pa tudi hrano. Do sedaj so na njihove domove poslali že 135 družin.

Tudi Danica in Franjo Lukaščik iz Ljubljane sta se odločila, da pomagata čehoslovaškim družinam. Že od četrtka sta njuna gosta Tibor in Ana Galganek, zakonski par iz Nitre na Slovaškem. Vse skupaj smo obiskali na stanovanju na Prulah in se z njimi zadržali v prijetnem razgovoru.

»Takoj, ko sva z ženo Danico v radiju slišala sporočilo Rdečega križa, sva sklenila, da tudi midva priskočiva na pomoč. Tudi midva sva spoznala kaj je vojna in dobro veva kaj pomenijo prijazne besede in gostoljubje v takšnih trenutkih,« je pripovedoval 57-letni Franjo Lukaščik, sekretar v podjetju Belinka. Naš razgovor sta ves čas z zanimanjem spremljala tudi zakonca Galganek in simpatični Tibor, po poklicu ekonomist, razen tega pa tudi športni novinar se je kmalu razgovoril: »V Jugoslaviji, kjer sem letos že četrtič sem prišel 3. avgusta. Z menoj so prišli tudi žena, brat František, moj prijatelj in njuni ženi. Ustavili smo se v Petrovacu na moru. Zaradi deževnega vremena, smo se odločili, da se odpeljemo v Budvo. Ker tudi tu ni bilo vreme nič boljše, smo nadaljevali pot preko Dubrovnika, Splita in se ustavili v Zadru. Tu smo srečali rojaka in od njega izvedeli za okupacijo naše domovine. Z ženo sva brez besed poslušala to strašno novico, kajti na Slovaškem so ostali najini štirje otroci in starši. Imava namreč tri hčerke, stare 19, 15 in 13 let. Še najbolj pa sva v skrbeh za 17-letnega sina, ki je odšel na delovno akcijo v Vzhodni Berlin. Takoj smo se odpeljali preko Reke v Ljubljano, kjer smo izvedeli, da naj se obrnemo na Rdeči križ. Tu so nam svetovali, naj počakamo nekaj dni in nam dali tudi naslov najinih gostiteljev. Takoj sem na Slovaško poslal brzojavko, a odgovora do danes še nisem sprejel. Vsega tega, kar sta nama v teh trenutkih nudila Danica in Franjo se ne da izraziti z besedami. Peljala sta naju tudi na Gorenjsko, kjer z ženo Ano še nisva bila.«

Naš razgovor je zmotilo zvonjenje zvonca. Že čez nekaj trenutkov sta vstopila Tiborjev brat František in njegova žena. Tudi onadva sta gosta ljubljanske družine Ostovič v Savskem naselju.

Po krajšem razgovoru sta brata sklenila, da se bodo vrnili v domovino v sredo. Tibor Galganek in žena sta svojima gostiteljima obljubila, da jima bosta takoj sporočila, če so srečno prispeli. Brat František pa je še pripomnil: »V Ljubljani nam ne primanjkuje ničesar. Takšne gostoljubnosti in prisrčnosti do sedaj še nismo doživeli. Povsod je tako lepo, a vendar, doma je le najlepše. Naša edina želja je, da bi v ČSSR kmalu zavladal mir in da bi tedaj tudi mi povabili družine, ki so nas tako prijazno sprejele.«

M. SPINDLER

Nov smrtni primer — alarm za gobarje

Zdravstvena služba ponovno opozarja gobarje naj bodo previdni

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj zvečer je umrl Anton Sernelj, star 56 let, doma iz Nove vasi pri Cerknici. Zastrupil se je z gobami, zelenimi mušnicami, kakršne so prav pred nedavnim terjale življenje petčlanske družine.

Gobe se je odpravil nabirati v sredo prejšnji teden in kljub temu, da je v četrtek že čutil hude bolečine in imel prebavne motnje, je šele dan kasneje iskal zdravniško pomoč in v noči od petka na soboto so ga prepeljali na ljubljansko polikliniko. Hudo strupene gobe in odlašanje s klicem za zdravnika je bilo usodno. Včeraj so ga prepeljali domov, kjer je kmalu zatem umrl.

Človek bi mislil, da se bodo med ljudmi, ki nabirajo gobe, bolj raznesle govorice in vesti o hudih zastrupitvah, ki so največkrat smrtne in da bodo ljudje počasi le postali bolj previdni, kaj nabirajo in kaj jedo. Pred nami je mesec, ko je sezona gob na višku in ponovno zdravstvena služba opozarja ljudi, naj bodo več kot previdni. Smrtni primeri, ki slede drug drugemu, so dovolj prepričljivi za toplo priporočilo, naj gobarji, če so v najmanjšem dvomu glede tega, kaj so nabrali v gozdu, raje zavržejo užitne gobe, kot pa da jih pojedo — ko so posledice vendar tako strašne. M. N.

Gasilci črpali vodo iz kleti

Nad Rožno dolino in Vičem se je včeraj odtrgal oblak

LJUBLJANA, 27. avg. — Naliv, ki je danes nekaj po 16. uri presenetil Ljubljančane in trajal skoraj pol ure, je prisilil več desetin občanov, da so zavrteli telefonsko številko 93. Štiri gasilske ekipe so takoj odhitele na kraje, od koder je bilo čuti klice na pomoč, predvsem na Viču in v Rožno dolino.

Med tistimi, ki so poklicali na pomoč, so bili tudi uslužbenci gostišča »Katrca«, kjer se je v kleti nabralo precej vode. Tudi v nekaterih drugih hišah so morali posredovati gasilci, večje škode pa ni bilo nikjer — naliv je bil sicer silovit, vendar kratkotrajen in v največ primerih je voda sama upadla.

Menijo, da se je nad Rožnikom in Vičem danes utrgal oblak. Meteorologi nam niso mogli posredovati točnejših podatkov, ker imajo na področju, ki je bilo včeraj najbolj prizadeto, le eno postajo, pa še iz te pošiljajo le mesečna poročila. Mnenja pa so, da gre za krajevno nevihto, za katero je značilna silovitost in kratkotrajnost.

B. Č.

Lastovke na ploščah iz Šiške

Samo devet ljudi naredi po 1.500 gramofonskih plošč dnevno

Na Vodnikovi 42 v Šiški, kjer se v prvem nadstropju suši »žehta«, se nahaja edina slovenska tovarna gramofonskih plošč, ki se pohvali z najboljšo kvaliteto v državi. Kako, da so v bivši čevljarni namesto podplatov pričeli izdelovati plošče z vtisnjenim imenom »Helidon« (po grško »lastovka«)?

»Helidon« je v glavnem zrasel v glavah dveh ljudi — Dušana Drolca, pomočnika generalnega direktorja mariborske založbe »Obzorja«, katere last je tovarna, in tehničnega vodje, Mladena Fortiča, dolgoletnega tonskega mojstra ljubljanskega radia. Poizkusno delo je trajalo od lanskega decembra do marca letos, zdaj pa se tovarna že ponaša s prvimi ploščami s posnetki Korbarjeve, Avsenikov, ljubljanske godbe milice, pa Tončke in Franceta Marolta »Iz slovenske glasbene zakladnice«. Vse to so long play plošče, med njimi nekatere tudi v stereo izvedbi.

Začetek je v znamenju narodne glasbe, zdaj pa pride na vrsto obdobje popevk — v kratkem izidejo prve majhne 17-cm plošče (45 obratov) te zvrsti, nato pa še plošče klasične glasbe.

Tehnično je tovarna na zahodnoevropski ravni. Stiskalnica italijanskega izvora je na primer edina v Jugoslaviji, ki dela na principu brizga in stiska ter avtomatične predplastifikacije. Kontrolni studio, kjer preizkusijo vsako 10 ploščo, ima dve zvočni omari, ki veljata poldrugi volkswagen. Kvaliteto plošč so ugodno ocenili pri dunajski gramofonski tvrdki »Viennola«: plošča je uničena šele po 10 tisočkratnem poslušanju. Tudi po ovitku šišenske plošče ne zaostajajo za zahodnoevropskimi — s tem se druge jugoslovanske tovarne gramofonskih plošč ne morejo vedno pohvaliti.

Še nekaj let bo devet ljudi, kolikor šteje kolektiv tovarne, delalo v sedanjih prostorih. Načrtov za naprej pa imajo veliko: sodelovanje z zahodnimi tovarnami gramofonskih plošč, lastni snemalni studio in — neki dan — velika tovarna. T. D.

„NLP" je satelit!

Tako zatrjuje ljubljanski študent kemije

Prikazen, ki jo riše domišljija, vidi običajno samo en človek, tisti, v katerega glavi se je porodila. Če so tudi leteči krožniki take prikazni, potem gre tu že za množično domišljijo, saj pri tem nenavadnem pojavu, začudo, vidi več ljudi isto reč.

No, naj bo tako ali drugače, v nedeljo je križarila po ljubljanskem nebu, kot so povedali vneti opazovalci, taka leteča prikazen. Včeraj smo poročali, da so tri Ljubljančani nedeljskega večera uzrli z Golovca z neznansko naglico švigajoči beli predmet.

Včeraj se je oglasil še študent kemije Peter Jerin, ki se je ravno ta čas sprehajal s svojim dekletom po Viču. Oba sta opazila skrivnostno letečo prikazen, ki je z naglico, kakršno ima, recimo, srednje hitro letalo, hitela od Rožnika proti Krimu.

Po sodbi študenta Jerina ni bil pojav na ljubljanskem nebu nič drugega kot »navaden« satelit.

P. Ž.

Piščanci iz Belgije

BRNIK, 27. avg. — Danes popoldne je posebno transportno letalo »Bristol« družbe »Airfret« pripeljalo na Brnik več kot 20.000 enodnevnih piščancev. Kupili sta jih podjetji »Agrokombinat Pivka« in »Perutnina Ptuj«. To posebno vrsto piščancev vzredijo za trg v dveh mesecih.

D.

Samski dom kmalu zaseden

V njem je veliko upokojencev in študentov

Nov samski dom na Taboru je rešil marsikaterega samca velikih skrbi. Najti sobo ali celo garsonjero so bile želje mnogih, toda skoraj neizpolnljive. Čeprav so dom odprli šele pred nekaj dnevi, se število praznih garsonjer z dneva v dan manjša.

Najemnine v novem domu niso nizke, vendar samcev, ki so hoteli na vsak način imeti »svoje« sobe to ne moti. Za garsonjero z lastnim tušem plača stanovalec 365 din, če pa sta v garsonjeri dva, plačata vsak po 220 din. Garsonjere brez tuša pa stanejo 325 din, če pa sta v njih dva, plača vsak 200 din.

Stanovalci v novem domu niso le samci-delavci. Veliko je tudi upokojencev in študentov. Garsonjere, ki so namenjene le enemu stanovalcu bodo v kratkem pošle, saj je zanimanje za te največje. Čeprav je samski dom odprt že nekaj dni, so v njem še vedno delavci, ki končujejo manjša obrtniška dela. B. L.

Sestanki z občani vsak dan

LJUBLJANA, 27. avg. Po ljubljanskih krajevnih skupnostih je te dni živahna aktivnost. Od včeraj naprej so pripravljali širše sestanke političnih aktivov, na katere so povabili najširši krog občanov. V ospredju so razprave ob dogodkih na Češkoslovaškem.

T. D.

»Samostanski uslužbenec«

LJUBLJANA, 27. avg. — Pred dnevi se je pri Kateriní Č. iz Ljubljane oglasil okrog 55 let star mož suhega podolgovatega obraza, 175 cm visok in v temni obleki, ter se z dolenjskim naglasom predstavil za uslužbenca stiškega samostana. Povedal je, da je zanjo prinesel velik paket, ki pa da ga je pustil na železniški postaji. Lažni »samostanski uslužbenec« je nato od pobožne Katarine izvabil 1.000 dinarjev, ki naj bi šli za mašo po njeni smrti. Organi UJV so ukrenili vse potrebno za izsleditev drznega goljufa.

B. Č.

Voznik tovornjaka pobegnil

V Sloveniji je bilo včeraj 30 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 27. avg. — Včeraj je bilo na slovenskih cestah skupno 30 prometnih nesreč, v katerih je bilo 21 oseb teže, 12 pa laže poškodovanih. Materialna škoda znaša po ocenah 149.250 dinarjev.

Neznani voznik tovornega avtomobila je včeraj ob 11.50 zadel 26-letnega kolesarja Jožeta Pejdeta, ki je vozil po Šmartinski ulici proti Javnim skladiščem. Za kolesarjem je pripeljal tovornjak in ga pred hišo št. 110 pretesno prehiteval. Pri tem je Pejdeta zbil po cestišču in ga laže poškodoval. Voznik ni ustavil. Na kraju nesreče tudi ni bilo najti nobenih sledov tovornjaka.

Ob 7. uri je pred hišo št. 42 na Celovški cesti kolesar Franc Korošec zadel v Marijo Bogataj, ko je ta nenadoma stopila na kolesarsko stezo. Marija Bogataj je padla po cestišču, v tem trenutku pa je v smeri proti Šentvidu — prav tako kot kolesar — pripeljal avtobus z voznikom Janezom Ferbarjem. Zaradi kratke razdalje ni več mogel ustaviti in je trčil v kolesarja, ki se je Bogatajevi izognil. Korošca so težje poškodovanega odpeljali v bolnišnico dr. Petra Držaja.

Smrtna nesreča beograjskega avtomobilista

DOMŽALE, 27. avg. — V Dobu pri Domžalah se je danes popoldne s »taunusom« češkoslovaške registracije smrtno ponesrečil Beograjčan 59-letni Vojin Grubački. Vozil se je proti Lukovici in v Dobu pri hiši št. 5 iz neznanega vzroka zavil na levo ter se zaletel v tovornjak s prikolico; ki je peljal nasproti. Tovornjak je vozil 42-letni Slavko Petek iz Ljubljane. Osebni avto je zasukalo za cel krog in ga vrglo na makadamski del ceste. Trčenje je bilo tako močno, da je Grubačkega vrglo skozi prednje steklo.

B. Č.

Pohod slovenskih pionirjev

Na zborovanje v Kočevje bo odšlo več kot 2700 udeležencev

LJUBLJANA, 27. avg. — Danes so na novinarski konferenci organizatorji, Zveza prijateljev mladine, republiški odbor ZZB NOV Slovenije in družbenopolitične organizacije občine Kočevje, seznanili novinarje o pohodu slovenskih pionirjev na zborovanje v Kočevju, ob 25-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda. Dogodki na Češkoslovaškem so nas, kot morda nikoli prej, prepričali, kako pomembno je v mladem rodu ohranjati in buditi tradicije narodnoosvobodilnega boja. In morda spoznanje, da je bilo v tej smeri premalo storjenega.

Pohod v Kočevje je pravzaprav začetek zveznega pohoda po stopinjah poslancev II. zasedanja AVNOJ, ki ga organizirata »Pionirski list« in »Male novine« iz Sarajeva ter se bo začel v petek v republiški skupščini s sprejemom končal pa po sedmih dneh v Sarajevu. Udeleženci pohoda, 15 slovenskih pionirjev, članov fotokluba iz Škofje Loke, so nagrajenci letnega natečaja »Pionirskega lista«, dru ga polovica pa so najboljši pionirji-dopisniki iz vseh republik. General Avšič, ki bo, kot pred 25 leti vodja pohoda, je dejal, da pohod skozi tri republike ne bo zanimiv le geografsko, ampak bodo nekdanji poslanci s spomini skušali seznaniti mladino z minulimi dogodki.

Pohod v Kočevje se bo začel v soboto zjutraj, ko bodo na zborovanje prišle z avtobusi iz vseh krajev Slovenije skupine pionirjev. Le-te pa bodo nosile imena partizanskih brigad odredov in grup. Pionirji si bodo ogledali Seškov dom in muzej, opoldne pa bo zbor in komemoracija pred spomenikom NOB. Pred domom TVD Partizan bo zatem zborovanje, na katerem bo govoril predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik. Program kulturne prireditve bo enak tistemu pred 25 leti, svoj del pa bodo prispevali tudi pionirji sami. Po tem kratkem, a kvalitetnem programu, pa je čas namenjen kosilu (tople obroke bodo delili iz kotlov) in rekreaciji. Škoda, da večera ob tabornem ognju in kresovih udeleženci pohoda ne bodo mogli doživeti; program namreč predvideva odhode avtobusov od 16. ure dalje.

Vendar pa pionirji ne bodo le udeleženci pohoda, saj po svojih močeh tudi pripravljajo to manifestacijo. Seveda priprave niso le tehnične. Organizatorji si prizadevajo, da bi se prireditve v čim večjem številu udeležili tudi drugi.

Prijave za pohod so prišle iz vseh krajev Slovenije, vendar trenutno število, 2.700 udeležencev, nikakor ni dokončno.

Denarna sredstva so bila precejšnji problem, kot navadno. Presenetljivo pa je, da se podjetja še nikoli niso tako rada in hitro odzvala.

Ob tej priložnosti bosta filatelistično društvo in direkcija PTT izdala priložnostni filatelistični žig, izdana pa bo tudi posebna brošura, ki jo bodo udeleženci dobili brezplačno, kasneje pa jo bodo lahko koristno uporabili pri učnih programih.

Čeprav je pohod »pionirski«, verjamemo, da ti na prireditvi ne bodo edini.

MIJA REPOVŽ

Boutique upravičil svoj obstoj

Trgovina »Koteks Tobusa« si je v enem letu pridobila lepo število stalnih kupcev

Pred letom dni je podjetje »Koteks-Tobus« odprlo na Miklošičevi cesti ekskluzivno trgovino z modnimi oblačili in usnjeno galanterijo. Sprva so kupci v trgovino le redkeje zahajali, toda prvo nezaupanje je bilo kmalu pozabljeno in sedaj se lahko pohvalijo že z velikim številom stalnih kupcev, ki večino svoje garderobe kupujejo le v »Boutiqu«.

»Boutique« kupuje svoje blago največ v tujini. V Italiji, Nemčiji, Franciji in Veliki Britaniji. Trudijo se, da bi visoko modo zahodne Evrope čimbolj približali domačemu kupcu. Med njimi je največ takih, ki hočejo dobiti za sicer malo več denarja kvalitetno in obenem modno blago. Pred tem so morali ponj hoditi v tujino, sedaj pa ga imajo tako rekoč pred nosom, prihranijo pa se še devize.

»Ne gre za to, da bi kupcem vsilili blago, gre nam za to, da so kupci z blagom zadovoljni, da se k nam čim večkrat vrnejo?« je dejala poslovodkinja, ki skrbi za nabavo izdelkov, in svetuje kupcem v trgovini.

Čevlje, ki so najbolj prodajan artikel, dobivajo od tako znanih tovarn ženskih čevljev, kot sta »Romagnolli« in »Garda«. Ljubljančanke sedaj že dobro poznajo obe tovarni in rade segajo po njenih izdelkih, cene pa se gibljejo od sedem do trideset starih tisočakov.

Po cenejših čevljiv segajo predvsem mlajše Ljubljančanke, po dražjih h katerim imajo tudi ustrezne torbice ki so lahko iz navadnega usnja, katerih cena se giblje od dvesto do tristo novih dinarjev, ali pa do najdražjih iz kačjega martinčkovega in krokodiljega usnja, ki stanejo tudi 2400 din. — Čevlje, ki so najbolj znanih tovarn iz Jabloneca na Češkem. Cene sploh niso visoke, saj res lepi uhani stanejo komaj 16 din.

Kroznene plašče, usnjene suknjiče in plašče pa v »Boutiqu« najraje kupujejo tujci, predvsem Italijani, ki celo pismeno naročajo blago in so z njim zelo zadovoljni. Sedaj, ko se bo začela sezona za prodajo oblačil te vrste, pričakujejo novo pošiljko, ki je že na carini in bo v kratkem v prodaji. Zelo radi pa kupci kupujejo tudi izdelke domače tovarne »Konus« iz Slovenskih Konjic.

ALEKSANDER LUCU

Na Primorsko 30 posebnih vlakov

LJUBLJANA, 27. avg. — Ob praznovanju 25. obletnice vseljudske vstaje na Primorskem je organizator pripravil trideset posebnih vlakov. Vozili bodo iz Ljubljane, Celja, Kopra, Postojne, Maribora, Ilirske Bistrice, Zidanega mosta, Novega mesta, Brežic, Velenja, Murske Sobote, Sežane (ti bodo peljali preko Sežane) in Podbrda, Metlike, Kamnika, Kočevja, Jesenic, Rogatca, Ormoža, Mosta na Soči (preko Jesenic). Odhod »prazničnih vlakov bo na dan praznovanja zjutraj, vračali pa se bodo istega dne popoldne. Vsi, ki bodo v nedeljo 15. septembra potovali v Novo Gorico s posebnimi vlaki, imajo pri prevozu 50 odst. popust.

Poleg vlakov pa bo ljubljansko podjetje »Kompas« poskrbelo tudi za prevoze z avtobusi.

Moste: živahna politična aktivnost

V občini Ljubljana Moste-Polje so razvili zelo živahno politično aktivnost v zvezi z zaostritvijo mednarodnega položaja kot posledice vdora sil varšavskega pakta v Češkoslovaško.

Takoj drugi dan po okupaciji Češkoslovaške je bila sklicana razširjena seja izvršnega odbora občinske konference SZDL, na kateri so podrobno govorili o trenutnih nalogah, ki so pred vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in občani.

Te dni bodo podobni sestanki razširjenih aktivov v vseh krajevnih organizacijah SZDL v občini.

Enako politično aktivnost so razvili tudi mladinski aktivi, delovne organizacije, organizacija ZB in druge.

F. F.

Smo za naraven sladoled!

Tudi sladoled je znak poletja. Ko smo poskusili dve vrsti različno pripravljenega sladoleda, smo dali prav tistim, ki so pri določenem (dobrem) sladoledarju kar stalni kupci. »Eskimo« pred »Evropejčkom« je eden tistih redkih avtomatov, ki vam postreže s sladoledom, pripravljenim na klasičen način iz naravnih surovin. Zvedeli smo, da so se v podjetju nekateri sprva upirali takemu načinu. Dnevna prodaja (21 litrov) in to, da je njegova kvaliteta neprimerno boljša od »umetnega« sladoleda bo prepričala potrošnike, da je imela pobudnica prav.

M. R.

OGLAŠUJTE V DELU

Otroci na počitnicah — kateri je vaš?

32.

Starši obkrožite glavico svojega otroka, izrežite sliko in nam pošljite do 3. septembra z naslednjimi podatki: vaš priimek in ime, točen naslov, poklic obeh staršev, ime in starost otroka, razred in šolo, ki jo obiskuje. Naš naslov: Uredništvo Dela, Ljubljana, Tomšičeva 3. — »Otroci na počitnicah.« Med poslanimi kuvertami bomo v sredo, 4. septembra, izžrebali sedmo družino, ki bo dobila prispevek uredništva »Dela« za otrokovo šolanje v znesku 50.000 starih dinarjev.

Morje, morje in spet morje. Še najbolj veseli so ga otroci. Zato ni bilo nič čudnega, da so bili na počitnicah malodane ob vsej Jadranski obali. Mnogo jih je bilo tudi v Rovinju. Tudi Žalčani so bili tamkaj, njihovo življenje v koloniji pa je opisal Tomi Cvikl:

Stopetdeset otrok iz občine Žalec je del svojih šolskih počitnic preživelo v Rovinju. Da smo imeli tako lepe počitnice se lahko zahvalimo tudi društvu prijateljev mladine in občinski skupščini Žalec, ki sta prispevala del sredstev.

Naši domovi v Rovinju so bile lične hišice sredi borovega gozdiča. Hrana je bila obilna in dobra. Kljub slabemu vremenu smo se vendarle nakopali za eno leto. Večkrat smo bili tudi v Rovinju, kjer smo si ogledali vse znamenitosti starega mesta. Dnevi so nam prehitro minili in težko smo se poslovili od sinjega morja.

OTROCI IZ ŽALCA

REPORTERJA TEDENSKE TRIBUNE V OKUPIRANI ČSSR

FILM PRVEGA TEDNA BURNIH DOGODKOV

DANES

TT TEDENSKA TRIBUNA

GOBA NAD ATOLOM — Agencija UPI je dobila od francoske armade fotografije z Muroarov, kjer so 24. avgusta opravili poskus z atomsko bombo. Kmalu se bo nad pacifiškim atolom pojavila nova goba: preskusiti nameravajo še hidrogensko bombo. Telefoto: UPI

VIZUM ZA ČEŠKOSLOVAŠKE TURISTE — Avstrijski konzulat v Ljubljani izdaja v teh dneh vizume češkoslovaškim turistom, ki so se začeli včeraj množično vračati v domovino. Avstrijski generalni konzul dr. Heinrich Riesenfeld je povedal, da so včeraj in predvčerajšnjim izdali 380 vizumov. Turisti so oproščeni takse, tudi fotografij ne potrebujejo za vizume. Na sliki: vrsta češkoslovaških turistov pred generalnim konzulatom na Štrekljevi ulici včeraj dopoldne. Foto: Busić

SLOVO OD FRANČKA DRENOVCA — Včeraj popoldne so se tisoči Ljubljančanov poslovili na Žalah od Frančka Drenovca, znanega slovenskega novinarja in šefa dopisništva Tanjuga za Slovenijo, ki je v nedeljo zvečer po kratki hudi bolezni umrl. Ob pokojnikovi krsti so spregovorili poslovilne besede Božo Novak, Marjan Javornik, Pero Ivačić in Milan Pogačnik. Foto: Šelhaus

Nadaljevanje s prve strani

●

Dubček prosi ljudstvo, naj poskuša razumeti

resnici za marsikaj, kar je odvisno tudi od našega ravnanja, našega dela in od tega, kako nam boste vi vsi pri tem pomagali.

Rad bi vas tudi najresneje opozoril na to, da sodi v normalizacijo odnosov tudi to, da se vedenje in konkretno delo vsakega posameznika ne cenita po strasteh in množični psihozi ter brez poznavanja dejstev. V tem zamotanem položaju se ne smemo vdati strastem in psihozi. V takšnem ozračju bi le stežka obvladali položaj, stežka bi lahko uredili življenje v naši državi. Verujte, da hočemo in da bomo v ta namen odločno storili vse, kar je odvisno od nas. Normalizacija odnosov je bistveni in realni pogoj, da bi spet lahko osredotočili naše moči na to, kako iti naprej, brez resnejših napak in večjega zadrževanja, po poti, v katero ste skupaj z nami imeli zaupanje in ga, mislim, imate še naprej, čeravno delamo in živimo zdaj v zamotanih razmerah, v zamotanem času.

Doumeli smo in doumevamo vašo podporo v teh dneh kot podporo ideji, da se uspešneje razvija socializem v naši državi, tako kot smo si prizadevali, da to formuliramo od januarskega plenuma CK KPČ in v pripravah za izredni kongres partije. Ta podpora nam daje toliko več moči in nas toliko bolj zavezuje, da se v tem zamotanem času ne odrečemo naših poprejšnjih prizadevanj za popolnejše izražanje humanističnih, socialističnih načel. Čeprav se zdi paradoksno, da govorimo o tem ravno zdaj, pa moramo vendarle imeti vero v našo moč, vero v naše ljudstvo. Samo v enotnosti in v enotnem napredku, v enotnosti naše akcije, lahko zagotovimo uspeh naši nadaljnji politiki.

Z odločnostjo, da bi ustvarili razmere za nadaljevanje te politike — če je mogoče s čimmanj napak — se vračamo k svojemu delu. To ne bo lahko in potreben bo precejšen trud. Takšna je realnost in iz tega moramo izhajati v svojem delu. Če se ne bi menili za realno stanje, bi to utegnilo v nekaterih krajih pripeljati samo do avantur in anarhije, kar pa ne bi bilo v prid izpolnjevanju pomembnih nalog, ki jih imamo.

Znano vam je, da nam nov položaj v naši državi nalaga nove naloge. Prvo, kar potrebujemo, je kar se da hitra konsolidacija, normalizacija položaja v državi. Vem, da bo to zelo zamotano. Vendar moramo to razumeti kot bistveni pogoj nadaljnjih ukrepov. Prav zato prosimo, da nam pomagate, kot ste nas podpirali doslej, ni sicer na podlagi realne ocene položaja ter s svojim nadaljnjim zaupanjem in aktivno udeležbo. To je potrebno še zlasti zdaj, ko moramo storiti nekatere začasne izredne ukrepe — da omejimo stopnjo demokracije in svobodo govora, ki smo jo že dosegli — česar pa v normalnem položaju ne bi mogli storiti. Vendar vas prosim, da razumete čas, v katerem živimo. Kolikor hitreje se nam bo posrečilo normalizirati odnose v državi in kolikor večjo podporo nam boste dajali, toliko hitreje bomo lahko korakali naprej na naši pojanuarski poti. Poti za rešitev naših problemov ne bomo iskali samo mi v vodstvu; opiramo se zlasti na vašo moralno moč, na vaš značaj, na vaše samostojno mnenje, ki mora sloneti na razumu in pretehtanosti in ki mora izhajati iz realnosti v naši državi.

Tega ni mogoče ignorirati. S tem ni v skladu to, če se z oddajami nekaterih radijskih postaj po govoru predsednika republike tovariša Svobode širijo nezaupanje in dvomi o rezultatih moskovskih pogovorov in o pripravljenih ukrepih glede umika oboroženih sil. Zelo resno opozarjam na takšno ravnanje. Načelne besede je mogoče zlahta pošiljati v eter, treba pa je imeti pred očmi odgovornost za nove žrtve, nova življenja in za gmotno škodo, ki je že zdaj velika. Vaša podpora, mir, razum in aktivnost partijskih organov na vseh ravneh ter partijskih funkcionarjev in drugih množičnih in družbenih organizacij v teh dneh so vnovič potrdili naše izkustvo, ki smo si ga pridobili od januarja letos, da je treba imeti tesne zveze z ljudstvom, da se je treba sistematično posvetovati z njim, se opirati na njegov razum in izkušnje, upoštevati njegovo mnenje in ga imeti pred očmi pri izvajanju naše politike. Tako bi radi ravnali tudi vnaprej. Vem, kakšni so vaši ideali, vem, da nikoli ne boste odstopili od ideje socializma, humanizma, narodne samostojnosti in naše češkoslovaške suverenosti. Verujem — govorim pred obličjem vseh vas — da v svojem življenju ne morem delati drugače kot za uresničitev teh idealov svojega ljudstva, in da ne bom delal drugače. Pod vplivom te ideje sem se v teh dneh pogovarjal z drugimi tovariši, in s to idejo hočem delati in služiti svoji domovini tudi v prihodnje.

Vprašanj, ki jih je treba upoštevati in nanje odgovoriti, je zelo veliko. Sami najbolje veste, koliko novih in usodnih vprašanj je nastalo v zadnjem tednu, ob obnovitvi reda in odhoda sil pa do reševanja številnih življenjskih problemov vsakega izmed nas. Vse to zahteva resnično razumno rešitev, in to čimprej. Zagotavljam vam, da bi radi čimprej skupaj z vami pretresli naše ravnanje v novem položaju in čimprej začeli postopno reševati najbolj pereče probleme.

Dovolite mi, da povem zdaj nekaj vsem komunistom, članom in funkcionarjem naše partije. Tovarišice in tovariši, vsi mi, bodisi da delamo v osnovnih organizacijah ali pa smo na najvišjih položajih, smo močni samo takrat, kadar uživamo zaupanje celotne partije, in takrat, kadar ljudstvo zaupa v partijo. Toliko večja je naša odgovornost, da v praktični politiki uresničimo vse, kar je v prid ljudstva, še zlasti v sedanjih izrednih in izjemno težkih razmerah. Največja nesreča za partijo bi bila, če bi se njeno zdravo jedro — vse tiste sile, ki so si priborile pojanuarsko pot KPČ — zdaj razcepilo, če bi nastalo nezaupanje znotraj zdravih partijskih sil. S tem bi neogibno razpadla moč, ki je edina zmožna popeljati naša naroda iz sedanjega zamotanega položaja. Želimo, da vsi vi, člani in funkcionarji partije, ki ste v teh dneh delali v državi, razumete nas, ki smo se pogovarjali zunaj nje.

Čimprej bomo skupno pretresli vsa vprašanja, ki so nastala v zelo težkih in izjemnih okoliščinah. Vse funkcionarje pokrajinskih in okrajnih komitejev kot tudi osnovnih partijskih organizacij ter delegate 14. kongresa prosim, da v teh nekaj dneh izjemnega položaja v celoti spoštujejo pri partijskem delu moje smernice, ki jih bom dal kot prvi sekretar CK KPČ. O tem govorim zategadelj, ker se moram skupaj z drugimi tovariši, ki so delali v okrajih, pokrajinah in v centralnih organih, posvetovati o nadaljnjih ukrepih za združitev vseh komunistov na vseh ravneh, o nadaljnjem izvajanju politike naše partije. Hkrati prevzamem dolžnost poveljnika delavske milice. Ta dolžnost izhaja iz funkcije, ki mi je bila zaupana.

V prihodnjih dneh bomo nato uredili vse potrebno na plenarni seji CK KPČ, na kateri bodo sodelovali predstavniki delegatov 14. kongresa. Posvetovati se moramo s tistimi komunisti, z vodilnimi funkcionarji naše partije, ki so delali v času, ko smo bili jaz in tovariši v Moskvi, tako da bi skupno mogli sodelovati v nadaljnji aktivnosti naše partije.

Docela odkrito bi rad povedal, da smo si pridobili dragocene izkušnje, ki pričajo o tem, da moramo našo politiko izvajati odločno in dosledno. Povsod moramo skrbeti za to, da ne bi sedanjega zamotanega položaja izkoristile tiste sile in tendence, ki jim je socializem tuj. V prihodnje bomo odločno in dosledno varovali našo socialistično politiko Češkoslovaške.

Spoštovani poslušalci, prosim vas, da mi ne zamerite, ker se mi tu in tam zatakne v tem mojem hudo improviziranem govoru. Mislim, da boste razumeli, kaj je vzrok tega.

Mi vsi, ki smo se minule dni pogovarjali v Moskvi, smo vam nadvse hvaležni za pametno in hkrati komunistično aktivnost. Brez nje bi ne bilo mogoče preprečiti zaostrovanja položaja, ohraniti razuma ter hkrati uresničiti moralne in politične enotnosti našega ljudstva. Hkrati bi se rad zahvalil pripadnikom armade, korpusa narodne varnosti in delavske milice za tako visoko moralo, ki so jo pokazali in ki je pripomogla k temu, da ni prišlo do hudega konflikta. To je pravilno, in tako je treba ravnati tudi še naprej, po ukazu predsednika ČSSR. Vsem vam, celotnemu našemu ljudstvu, se iz srca zahvaljujemo. Bodite prepričani, da je vaše zaupanje za nas sveta obveznost in da je v življenju ne bomo nikoli pozabili. Za svoja dejanja se bomo čutili odgovorne pred vami. Svojega dela ne pojmujemo drugače kot tako, da služimo svojemu ljudstvu, svoji socialistični češkoslovaški domovini.

Vsi vemo, da nadaljnja pot ne bo lahka, da bo zamotana, težja in daljša, kot smo si jo do nedavna zamišljali, kar zadeva uresničevanje akcijskega programa. Toda življenje naj gre po svoji poti, mi pa se moramo zdaj, v tem času, zavedati in razmišljati, kako bomo v prihodnjem razdobju dosegali cilje naše pojanuarske politike, kako bomo v novem položaju uresničili program naše KPČ, ki smo ga sprejeli z januarskimi, aprilskimi in drugimi odloki CK KPČ. Drugače v prihodnjem razdobju ne bomo mogli ravnati. Na tej poziciji smo stali in stojimo tudi zdaj in iz takšne naše politike bomo izhajali v prihodnjem obdobju. Naš narod pripada skupnosti socialističnih narodov. Prepričani smo, da se bodo v nasprotju z vsem, kar se je zgodilo in kar preživljamo zdaj, odnosi med našima narodoma in narodi drugih socialističnih držav oblikovali tako, da bodo v skladu s to stvarnostjo.

Prav zato, ker preveva naša naroda — Čehe in Slovake — globok humanizem, ker imata internacionalistično čustvo do narodov drugih socialističnih držav, do delovnega ljudstva v ZSSR in drugih državah, ne smemo opustiti svojega internacionalističnega odnosa, kajti nočemo delati samo danes, temveč tudi jutri. Razvoj pa bo vsekakor težil k temu, da se še naprej zbližujemo s temi narodi, da se odnosi oblikujejo tako, da se bodo ujemali z dejstvom, ki je, da so naši narodi socialistični narodi.

Prosim vas, da ne dovolite provokacij, da ne dopustite vnašati panike v naše vrste. V težkem položaju nam ne kaže nič drugega, kot da z vsemi močmi in z vsem razumom vzdržimo v nadaljnjem delu. Narod, v katerem se vsakdo ravna po svojem razumu in po svoji vesti, ne bo propadel. Prosim vas vse, dragi moji sodržavljani Čehi in Slovaki, komunisti in člani drugih političnih strank ljudske fronte, prosim vse delavce, kmete, prosim našo inteligenco, vse naše ljudstvo, ostanimo enotni, mirni in predvsem razumni. Razumimo, da je samo v tem in v naši zvestobi socializmu, v našem poštenju, v naših prizadevanjih in naravi, poroštvo napredka.

●●

Besedilo sporazuma

kandidat za člana predsedstva CK KPČ in sekretar CK KPČ **Lenart**, kandidat za člana predsedstva CK KPČ **Simon**, namestnik predsednika vlade ČSSR **Husak**, sekretar CK KPČ **Indra**, sekretar CK KPČ **Mlinař**, minister za narodno obrambo generalni polkovnik **Dzur**, pravosodni minister ČSSR **Kučera**, veleposlanik ČSSR v ZSSR **Koucky**.

Med pogajanji, v odkriti tovariški diskusiji, so razpravljali o vprašanjih v zvezi s sodobnim razvojem mednarodnega položaja, z aktivizacijo imperialističnih spletk proti socialističnim deželam, s položajem v Češkoslovaški v zadnjem času v zvezi z začasnim prihodom petih armad socialističnih držav na češkoslovaško ozemlje.

Obe delegaciji sta izrazili obolestransko čvrsto prepričanje v to, da je v sedanjem položaju predvsem treba uresničiti sklepe sestanka v Čierni na Tisi, ki so jih skupaj sprejeli, in načela formirana na posvetovanju v Bratislavi, kakor tudi oživiti praktične sklepe, ki izhajajo iz doseženih sporazumov med pogajanjem.

Sovjetski delegati so povedali, da sprejmejo in podpirajo stališča voditeljev KPČ in ČSSR, ki izhajajo iz sklepov, sprejetih na januarskem in majskem plenumu CK KPČ, za izpolnitev metod vodenja družbe, razvoja socialistične demokracije in krepitve socialističnega sistema na osnovi marksizma-leninizma.

Dosegli so sporazum o ukrepih, ki je njihov cilj čim hitrejša normalizacija položaja na Češkoslovaškem. Češkoslovaški voditelji so sovjetsko stran obvestili o planiranih hitrih ukrepih, ki bi jih v tem smislu izvedli.

Češkoslovaška stran je izjavila, da bo vsa aktivnost partijskih in državnih organov na vseh področjih usmerjena k zagotovitvi akcijskih ukrepov, ki bodo služili socialistični oblasti in vodilni vlogi delavskega razreda in komunistične partije kakor tudi interesom razvijanja in krepitve prijateljskih odnosov z narodi SZ in vse socialistične skupnosti.

Sovjetski voditelji so izrazili soglasno težnjo narodov ZSR po prijateljstvu in bratstvu z narodoma ČSSR in potrdili, da so pripravljeni najširše in najiskreneje sodelovati na osnovah medsebojnega spoštovanja enakopravnosti, teritorialne nedotakljivosti, neodvisnosti in socialistične solidarnosti.

Čete zavezniških dežel, ki so začasno stopile na ozemlje ČSSR, se ne bodo vmešavale v notranje zadeve Češkoslovaške. Dosegli so sporazum o pogojih umika teh čet z njenega ozemlja v skladu z ukrepi za normalizacijo položaja na Češkoslovaškem.

Češkoslovaška stran je delegate obvestila, da je vrhovni poveljnik češkoslovaških oboroženih sil svojim enotam ukazal, naj ne dovolijo incidentov in konfliktov, ki bi lahko ogrozili mir in družbeno ureditev. Prav tako je izdal vojaškemu poveljstvu Češkoslovaške, naj bo v stiku s komandami zavezniških čet.

V zvezi z razpravljanjem o položaju na Češkoslovaškem v varnostnem svetu OZN so predstavniki ČSSR izjavili, da Češkoslovaška varnostni svet ni prosila, naj postavi to vprašanje na svoj dnevni red, in da zahteva, naj ga umaknejo z dnevnega reda.

Voditelji KP SZ in voditelji KPČ so potrdili, da bodo v mednarodni areni temeljito izvajali politiko, ki bo ustrezala interesom krepitve solidarnosti socialistične skupnosti in obrambi miru na mednarodni varnosti.

Sovjetska zveza in ČSSR se bosta, kakor doslej, odločno upirali militarističnim, revanšističnim in nacionalističnim silam, ki težijo k temu, da bi spremenile rezultate druge svetovne vojne in spodkopale nedotakljivost sedanjih evropskih meja. Ponovno so potrdili pripravljenost, da bodo v celoti izvajali vse obveznosti, ki so jih prevzeli na osnovi multiratiralnih in bilateralnih sporazumov, sklenienih med socialističnimi državami, da bodo krepili obrambno moč skupnosti in povečali učinkovitost varšavskega sporazuma.

Pogajanja so potekala v ozračju odkritosti, tovarištva in prijateljstva«.

●●●

»Zaupanje ljudstva nam je bilo v krepko oporo«

v Prago, so Pražani priredili predsedniku republike Svobodi navdušen sprejem.

Tudi centralni komite KPČ je popoldne objavil po svojih poziva prebivalstvo, naj ravna potrpežljivo. Medtem pa na posamezne radijske postaje, ki so vključene v svobodno mrežo, kar dere tok brzojavk, s katerimi ljudstvo izraža popolno zaupanje v delegacijo, ki je bila v Moskvi, ter vztraja pri odpravi okupacije.

Svobodni radio Praga je sporočil tudi to, da Hradčane, sedež predsednika ČSSR, nad katerimi spet plapola češkoslovaška zastava, od davi stražijo pripadniki češkoslovaške armade in policije.

Svobodni radio severne Moravske je objavil poziv mestnega partijskega komiteja Ostrave komunistom, kjer pravi, da je ves potek dogodkov o vrnitvi delegacije iz Moskve vstopil v novo obdobje, v katerem morajo komunisti obdržati trdno zvezo z delavskim razredom in vsem prebivalstvom.

»Rude pravo« je danes čez celo prvo stran zgoraj natisnilo znano Marxovo geslo: »Svoboden ni noben narod, ki jemlje svobodo drugemu narodu.«

Po poročilih svobodne češkoslovaške radijske mreže ljudska skupščina ČSSR še vedno nenehno zaseda. Ob desetih dopoldne je prišel tja tudi njen predsednik Jozef Smrkovsky. V Bratislavi pa »na nekem skrivnem mestu« nenehno zaseda tudi kongres KP Slovaške, ki se je bil začel ponoči. Sklenili so, da bo zasedal nenehno, tako da se ga bo lahko udeležil tudi Aleksander Dubček, ki bo prišel tja takoj, ko bo mogel.

Na dnevnem redu kongresa slovaške KP je tudi resolucija o federalni ureditvi ČSSR. Na kongresu slovaške KP prisostvuje 358 od 400 izvoljenih delegatov. Delegati so brez pridržkov odobrili sklepe XIV. kongresa KPČ.

Svobodna Praga javlja, da je češkoslovaška tajna policija odklonila sodelovanje z okupatorjem in da doslej niti en češkoslovaški novinar ali književnik ni bil aretiran. Predsinočnjim so sovjetski tajni policiji v Pragi prišle nove okrepitve.

V Pragi in po vsej ČSSR so začeli popisovati ogromno materialno škodo, ki jo je okupacija povzročila deželi. Ne gre samo za škodo, ki jo je povzročilo orožje, marveč tudi za škodo, ki je nastala, ker tovarne niso mogle delati.

AFP poroča iz Pariza, da si je sovjetsko veleposlaništvo v Pragi — kot poročajo dobro obveščeni viri — prizadevalo, formirati kolaboracionistično vlado, da pa se mu to ni posrečilo. Skupina izdajalcev, ki je pripravila vdor petih držav, članic varšavskega pakta v ČSSR, je morala ostati ob strani, kakor hitro so svobodne postaje javile o njihovi izdaji. Sovjeti jih niso mogli več uporabiti.

Potem je skušala sovjetska ambasada formirati vlado, ki bi bila blizu januarskemu kurzu in v kateri bi bilo nekaj ministrov namesto zarotnikov. Toda niti en minister ni hotel sodelovati v taki vladi, ker je predsednik Svoboda potrdil, da ne bo podpisal nobenega dekreta o imenovanju vlade, ker je edina legalna vlada tista, ki jo vodi predsednik vlade Černik.

Po tem drugem poskusu je spodletel še tretji poskus, formirati »začasno vlado delavcev in kmetov«. Šele po teh treh neuspehih je sovjetska vlada sprejela predlog za razgovore s češkoslovaško delegacijo, ki jo je vodil predsednik republike Svoboda. Te informacije je posredovala svobodna agencija ČTK.

wafan

ščiti kožo pred insekti

Delo je krasilo življenje

Včeraj so se tisoči poslovili na Žalah od novinarja Frančka Drenovca

LJUBLJANA, 27. avgusta — Ob zadnjem slovesu našega poklicnega tovariša Frančka Drenovca se je na Žalah zbralo mnogo novinarjev, predstavnikov javnega in političnega življenja, številnih prijateljev in znancev ter tudi ljudi, ki so moža, široko zastavljenega in odkritega peresa, poznali samo iz neštetih člankov, objavljenih v skoraj vseh naših časopisih.

Slovo je vedno težko. Še posebej, kadar za vedno odhaja človek, ki je v svoji novinarski beleznici imel še toliko neuporabljenega materiala, in vendar novinarstva nikoli ni imel za obrt. Njegovo pisanje je vedno bilo družbeno angažirano, človeško in razumljivo vsakomur. Prav zavoljo tega je bil med kolegi in bralci tako priljubljen, kot novinar in človek. Take misli so izzvenele iz poslovilnih besed predsednika zveze novinarjev Jugoslavije Boža Novaka, predstavnika republiške konference SZDL Slovenije Marjana Javornika, direktorja Tanjuga Pere Ivačića in predsednika zveze novinarjev Slovenije in njegovega dolgoletnega prijatelja Milana Pogačnika, ki je ob odprtem grobu, hip preden je prst zagrnila Drenovčevo krsto, dejal:

»Poslavljamo se od tebe, vendar ne boš odšel od nas, ker boš še naprej živel v tistem, kar si v tolikih letih ustvaril . . .« M. D.

Prepovedani izredni poleti poljskih letal čez ZRN

BONN, 27. avg. (Reuter). Zaradi sodelovanja Poljske v invaziji na Češkoslovaško so ZDA, Britanija in Francija prepovedala izredne polete poljskih potniških letal čez ozemlje Zahodne Nemčije. Poljska je zahtevala, da bi smela uporabljati to zračno pot zaradi tega, ker med okupacijo Češkoslovaške letala poljske letalske družbe »Lot«,ki so bila namenjena v Zürich in Dunaj, niso smela leteti preko češkoslovaškega ozemlja.

Mesto Aba tik pred padcem

ABA, BIFRA, 27. avg. (UPI). Na desettisoče beguncev, ki so se sem zatekali iz različnih krajev Biafre, je danes v zmedi zapustilo mesto Abo; mestu se bližajo federalne nigerijske čete.

Zmedo v mestu so povzročili begunci iz mesta Ogwe, ki je 19 km oddaljeno od Abe. Abo so nigerijske čete zasule s topovskim ognjem. Mestu, kjer je poprej živelo približno 60.000 prebivalcev, z begunci vred pa jih ima sedaj nad 200.000, še ne grozi neposredna nevarnost, vendar je paralizirano zaradi množice beguncev, ki v naglici zapuščajo mesto.

Šef federalne nigerijske države Govon je v intervjuju na londonski televiziji včeraj izjavil, da je zavzetje mesta Abe »le še vprašanje nekaj ur«, s tem pa tudi odločilne vojaške zmage nad silami odcepljene Biafre. Aba

Močan odpor proti Humphreyu

Konvencija v znamenju globokega razcepa – Možnosti E. Kennedyja

WASHINGTON, 27. avgusta (Tanjug). V Chicagu, ki ga tukajšnji tisk zaradi močnih vojaških in policijskih varnostnih sil imenuje »ameriška Praga«, se je sinoči začela konvencija demokratske stranke v znamenju hude razcepljenosti vladajoče ameriške stranke. Delegacije so si močno v laseh zaradi Vietnama, sestave in polnomočja predstavništev iz več držav rasističnega Juga in, kar je poglavitno, zaradi osebnosti, ki naj bi stranko vodila na novembrskih predsedniških volitvah.

Značilne za to ozračje so samozavest verjetnega predsedniškega kandidata »južnjakov«, ostra opozicija mirovnih kandidatov McCarthyja in McGoverna ter čedalje trdnejše prepričanje, da Humphrey ni zmožen niti združiti stranke niti ji zagotoviti zmage na volitvah.

Ena izmed najnovejših anket kaže, da bi republikanec Richard Nixon »potolkel« Humphreya na volitvah z razmerjem glasov 2 : 1.

Večina delegatov ni pripravljena, kot kaže, podpreti kandidature Eugena McCarthyja zaradi njegove radikalne kritike dosedanje Johnsonove zunanje politike, pa čeprav ga imajo sicer za močnejšega kandidata, kot je Humphrey.

Zato je trenutno močnejša pobuda, da bi za predsedniškega kandidata določili Edwarda Kennedyja, najmlajšega brata tragično preminulih Kennedyjev Johna in Roberta.

Kennedy, ki ni navzoč na konvenciji, je včeraj po telefonu sporočil svojim pristašem, da »ni kandidat«, dal pa je vedeti, da kandidature ne bi odklonil, če bi ga konvencija pozvala naj jo sprejme v prid stranke in države. Docela negotovo je, ali se bo na konvenciji utrgal »kennedyjevski plaz«. Če bo Humphrey pomiril nezadovoljne konservativce z Juga, bo lahko računal s potrebno večino delegatskih glasov.

Nemeth v Bukarešti

BUKARESTA, 27. avgusta (Tanjug). Radio Bukarešta sporoča, da je v Romunijo danes dopotoval član politbiroja centralnega komiteja madžarske socialistične delavske partije Dezső Nemeth. Na prijateljski obisk je prišel na povabilo centralnega komiteja romunske komunistične partije.

Deneta je ob prihodu sprejel član izvršnega komiteja in sekretar centralnega komiteja romunske komunistične partije Leonte Rautu.

MLINSKA INDUSTRIJA - ZDENKO JELIKI ZDENCI JUGOSLAVIJA

TOPLJENI SIR ZA MAZANJE

Aroma

MELILOTHUS CERULLEA

Telegrami

ZASEDANJE RDEČEGA KRIŽA — ŽENEVA. Tu se je začelo redno letno zasedanje mednarodne lige društev RK, katerega se udeležujeta tudi predsednik našega zveznega odbora RK, generalpolkovnik dr. Djura Mešterović ter generalni sekretar prof. Jovica Patrnogić.

EŠKOL BO OBISKAL ZDA — TEL AVIV. Predsednik izraelske vlade Levi Eškol bo kmalu obiskal ZDA, kjer se bo sestal z dvema kandidatoma za predsednika ter s člani vlade.

SESTANEK Z ALŽIRSKIM PREDSEDNIKOM — RABAT. Maroški kralj Hasan II. se bo 8. ali 9. septembra v Saidiju sestal s Huarijem Bumedienom.

NOVI MINISTRI — BAGDAD. Po dekretu predsedstva republike je iraški zunanji minister Abdel Kerin al Šihali imenovan za vršilca dolžnosti ministra za obnovo severa. Minister pokrajinskih oblasti Galib Mevlu Muhlis pa bo opravljal dolžnost ministra za javna dela. Doslej sta bila na teh položajih kurdska ministra Muhsi Džunej in Ihsan Šehirzade.

MALIJSKI MINISTER SE VRAČA DOMOV — MOSKVA. V Bamaco je odpotoval malijski zunanji minister Osman Ba, ki se je zdravil v Sovjetski zvezi.

NOVI DIREKTOR INFORMATIVNEGA CENTRA OZN — NEW YORK. Generalni sekretar OZN U Tant je imenoval namestnika direktorja informativnega centra OZN v Pragi Milana Dudasa za direktorja informativnega centra OZN v Tunisu. Poprej je opravljal to dolžnost Indijec Carma, ki bo postal predstavnik za tisk v komisiji OZN za Azijo ter Daljni vzhod.

Pa še to:

OSEBNI AVTO »NAPADEL« RUSKI TANK — Na cesti srednje Češke je prišlo do nesreče: sovjetski tank je pregazil potniški avtomobil. Tankisti armade, ki se smatra za najmočnejšo na svetu, so smatrali, da je osebni avto »napadel« njihov tank, in so zavzeli bojne položaje, ne da bi se zmenili za ranjenca, ki je edini preživel to nenavadno »prometno nesrečo«.

Vreme 27. avgusta 1968 ob 13. uri

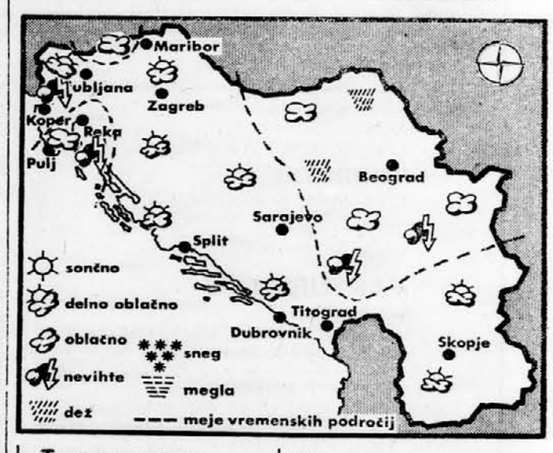

Temperatura

	07	13
Ljubljana	15	23
Planica	12	20
Brnik	13	22
Maribor	14	22
Slovenj Gradec	13	22
Celje	14	23
Novo mesto	13	23
Koper	20	24
Kredarica	4	6
Reka	20	6
Pulj	17	25
Split	19	24
Dubrovnik	18	23
Zagreb	15	24
Beograd	17	20
Sarajevo	15	23
Titograd	18	25
Skopje	16	25
Celovec	—	—
Gradec	—	23
Dunaj	16	22
Milano	16	24
Genova	—	—
München	13	17
Zürich	15	18
Benetke	—	—

Prognoza

VREMENSKA SLIKA:

Nad pretežnim delom Evrope je obsežno področje visokega zračnega pritiska. Nad severnim sredozemljem in Balkanom se še vedno zadržuje v višinah jedro hladnega zraka, kar povzroča popoldanske nevihte.

NAPOVED ZA SREDO

SLOVENIJA:

Deloma sončno s spremenljivo oblačnostjo, popoldne ponovno krajevne plohe ali nevihte. Najnižje nočne temperature med 10 in 14, v Primorju 18, najvišje dnevne do 25, zjutraj po kotlinah kratkotrajna megla.

JUGOSLAVIJA
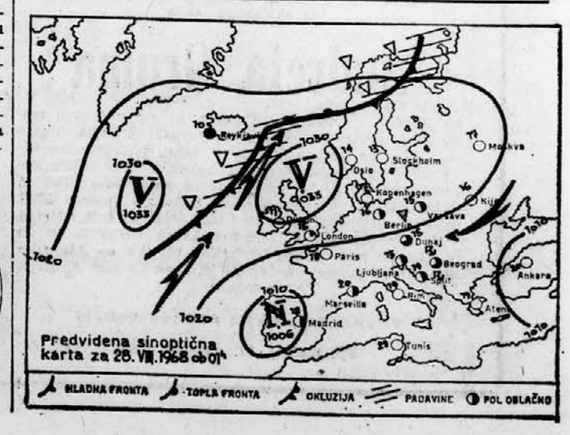
Vzdolž Jadrana pretežno sončno, v notranjosti bo deloma sončno s spremenljivo oblačnostjo, v popoldanskih urah še krajevne plohe ali nevihte.